

МРІЯ
МЕТЕЛИКА

ЛІЯ ШЧЕГЛОВА

A surreal illustration featuring a woman with large, vibrant green and black spotted butterfly wings. She is shown in profile, looking upwards with her arms raised. The background is a dark, teal-blue gradient. In the center, there is a bright, glowing area containing a silhouette of a forest with a tall evergreen tree and a few birds flying. The overall composition is dreamlike and artistic.

МРІЯ
МЕТЕЛИКА

ЛІЯ ЩЕГЛОВА

ЛІЯ ЩЕГЛОВА

МРІЯ
МЕТЕЛИЦА

Роман

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2019

ISBN 978-617-12-7357-3 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Ірина Туригіна*

Електронна версія створена за виданням:

Щеглова Л.

ЩЗЗ Мрія метелика : роман / Лія Щеглова. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. — 256 с.

ISBN 978-617-12-6861-6

Він з'явився в її житті раптово. І вибухнув вулкан пристрасті. Дорослий, досвідчений, забезпечений і загадковий. За майже два роки їхніх бурхливих стосунків вона нічого про нього не дізналася. А потім він зник. Забравши з собою її душу. Сенсу жити більше не було. Як метелик, вона згоріла на попіл у полум'ї пристрасті. А потім — випадкова зустріч із Сергієм. Одруження, нормальне життя з нормальним чоловіком. Якого вона ніколи не кохала й не цінувала. Доки він не зник... Де він? І що відбувається?

Здається, усе повторюється. Але крила метелика не можуть згоріти двічі. І справжнє кохання трапляється лише одного разу. Один раз на все життя.

УДК 821.161.2

© Лія Щеглова, 2019

© Depositphotos.com / choreograph, jeneva86, thawats, sun_tiger, обкладинка, 2019

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2019

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2019

Моєму чоловікові — людині, яка розуміє мене лише з погляду, яка надихає, допомагає,
підтримує

Частина 1

Народження

Розділ 1

Мені від тебе добре робиться.

Чарльз Буковскі. Жінки¹

— Не підходь, бо вб'ю! Та я серйозно кажу тобі!

Волосся Катерини розкуйовджене, щоки розпашілися. Зазвичай бліда, зараз вона скидалася на героїню картин Гапчинської. Закутана в плед, лежить на дивані, кухоль — саме так: не бокал, а величезний кухоль із глінтвейном у руках. Сама ледве говорить, бо застуджене горло, а туди ж — повчати.

— Та ну тебе! — відмахуюсь я.

Насправді вже трохи дратують ті розмови, що я сама в усьому винна. Але подруга наполягає й ділиться враженнями. Мовляв, побачила вона мене на днях у мить, коли я не знала, що вона поруч. І здивувалася моєму погляду.

— Гострий, колючий, зверхній. Зрозуміло, що так жоден не наважиться підійти до тебе, не те що знайомитися стане!

Мені вже не раз казали, що погляд у мене важкий. Що людині, яка мене не знає, певно, страшно до мене підійти. Може, вони й мають слухність. Складно сказати, що саме так уплинуло. Я далека від того, щоб ненавидіти людей, аж ніяк! Просто в більшості своїй люди мені нецікаві, здаються нудними. Вони ж не читають книжок! Вершина інтелектуального розвитку — інтернет, канали новин сумнівної якості. І то читають лише заголовки! У кращому випадку! Про що з ними можна розмовляти?

Сиділи ми в Каті вдома. Дізнавшись, що вона захворіла, я прийшла її підтримати. Принесла набір для глінтвейну, організувала все. Тож тепер на всю квартиру пахло яблуками та корицею.

— Просто чоловіче поріддя вимирає! — кажу вголос про те, що давно крутиться в думках.

Роблю наступний ковток. Для Каті я поклала туди добрячу порцію меду, тож мені було занадто солодко. Але їй зараз саме таке потрібно. Схоже, гаряче та солодке вино й на мене подіяло швидше за звичайне,

та й випила я тоді чимало. Утім, радше просто наболіло й хотілось виговоритися.

— Вони бояться підійти до дівчини, не кажучи вже про «заговорити»! Їм легше фліртувати в інтернеті, западати на форумах. Ліньки відірвати дупу від стільця й вийти на вулицю. Ховаються за фото накачаних мачо, які знайшли в тому ж інеті, або просто за аватарками. Так легше. Не треба докладати жодних зусиль. Погляду вони лякаються! А ти підійди та дізнайся, що там, за тим поглядом?! А там дівчина, яка кохатиме лише тебе, тож ти мусиш (так, саме мусиш!) відповідати її уявленням про те, яким повинен бути справжній чоловік.

«Крижана королева!» — випадково почула про себе від хлопців-однокурсників, а згодом дізналася, що так мене називають усі. Мабуть, саме цим можна було пояснити те, що хлопців у мене досі не було. Сама я не була здатна зробити перший крок, це не входило в систему моїх понять про стосунки. А хлопці не наважувалися знайомитись ближче.

За вікном сипав сніг. Шалений вітер розгойдував телевізійні та інтернетні кабелі, що тяглися з даху до вікон мешканців. Час від часу вони із силою билися об пластиковий відлив. Складалося враження, що у вікно хтось стукає. Я сиділа в кріслі навпроти Каті, спиною до вікна. Попервах навіть оберталася — попри розуміння, що сиджу на дванадцятому поверсі, перевіряла, хто ж там стукає. На столику перед нами стояв запітнілий графин із гарячим глінтвейном, у руках такий самий, як у неї, великий кухоль із гарячим напоєм. Лише каміну з вогнем не вистачало для взірцевого затишку.

— Навіщо тобі той справжній? — раптом запитала мене подруга. — Ти створила для себе ідеал, через це й розчарування! — сьогодні вона весь час намагається мене в чомусь переконати. Неважливо в чому. Сама ж одиначка, тривалих стосунків із жодним хлопцем не мала. Хіба ж не згодна з тим, що більшість із них нікчеми? Так ні! Вона весь час намагається спростувати мої судження.

— Ти забагато від них вимагаєш! Годі чекати на принца! Погодься на звичайного хлопця.

Можливо, у чомусь вона мала рацію. Може, справа зовсім не в інших людях, а в мені. Я справді занадто вимоглива, але ж не лише до інших! До себе найперше! Я таки створила ідеальний для себе образ.

І приміряла його на всіх довкола, — а він не підходив. Можливо, мені варто було не гнатися за своїм ідеалом, а обирати серед тих, хто був поруч, робити перший крок, кокетувати з усіма... Та біда в тому, що не потрібен був мені абиякий хлопець.

— Збагни вже нарешті! Не буває в цьому світі так, щоб побачив людину й бац — охопило шалене бажання, і ти розумієш, що ось він, той, на кого чекала все життя! Для того, щоб закохатися, треба щонайменше дати людині шанс, пізнати одне одного! Сходити на побачення! А ти...

Катя розчаровано махнула на мене вільною рукою. Відколи це вона взялася приміряти на себе роль експертки з людських стосунків? Точно жар на неї так уплинув...

Тепер уже, через стільки років згадуючи ту розмову, я достеменно знаю, що кохання з першого погляду існує. Якщо не кохання, то принаймні пристрасть. Не мине й півроку, як Катя переконуватиме мене, що мої стосунки з тією людиною — маячня, що так не можна, що я все сама собі вигадала й мушу опанувати себе... Та я вже тоді відчуватиму, що все набагато складніше. І не зводиться до сили волі чи бажання. Просто людина, яка підпала під дію пристрасті, не здатна себе контролювати. І час тут не лікує.

Перевірено життям.

Історія, яка перевернула моє життя, спотворила його, вибила ґрунт з-під ніг, почалася в день конвокації. Ми з однокурсниками вирішили отримання диплому відсвяткувати в нічному клубі — доволі модному на той час закладі, у якому дивним чином збиралися люди з найрізноманітніших суспільних прошарків.

Якби я знала, чим закінчиться цей візит, якби могла лише уявити — зачинилася б удома й не відповідала б на дзвінки, щоб ніхто не міг умовити чи переконати.

Та ні, я не знала. Я пішла.

І зустріла його.

Є люди, які з легкістю знайомляться з будь-ким, без проблем стукають у двері малознайомих сусідів серед ночі, щоб попросити штопор чи викликати собі таксі. Моя сестра, з якою я познайомлюся лише за кілька років від початку цієї історії, саме така.

І є закоренілі інтроверти. Їм ніхто не потрібен, вони не звернуться зайвий раз до сторонніх, комфортна самотність — найліпший стан, а сама лише думка про перебування у великих компаніях навіює паніку. Це сто відсотків про мене. Рішення піти в клуб з однокурсниками було зважене й сто разів переважене. Однак це ж знайомі, ті, з ким навчалася протягом п'яти років. У нас склалися доволі дружні стосунки, не було конфліктів. Нічого страшного не станеться. Просто вечір виходу зі зони комфорту. Це буде навіть корисно для мене...

І ми з друзями справді весело проводили час. Багато сміялися, згадували роки, проведені в універі, жартували, ділилися планами на майбутнє, танцювали. Тоді я вже мала роботу, вдало пройшовши співбесіду в одній доволі великій компанії. Звісно, не бозна яка посада — молодший спеціаліст відділу планування та інноваційних пропозицій. Я ще не дуже тямала, чим саме займатимуся, адже лише в понеділок мав бути мій перший робочий день. Але то вже був початок, і неабиякий!

А потім в якусь мить я обернулася й зустрілася з ним поглядом. Було в принципі незрозуміло, як він міг опинитися в тому клубі. Він жодним чином не вписувався в тамтешню обстановку. Це був клуб не його рівня. Такі, як він, мусять сидіти в богемних ресторанах, де ціна пляшки вина перевищує за тисячі гривень. Першої ж миті я безпомилково визначила, що це саме така людина — впливова й заможна. Про це свідчило все. І те, як сидів, як вказував офіціантці на келих, як дивився на те, що відбувається навколо. Я б не здивувалась, якби десь серед натовпу знайшлися його охоронці.

Темне, коротко стрижене волосся. Світлий костюм, яскраво-синя краватка на тлі кремової сорочки, на рукавах блищать запонки. Ще піди пошукай бодай одного відвідувача, вдягнутого в діловий костюм! Сидить неподалік від нас, у руці тримає келих із червоним вином. На безіменному пальці лівої руки червоним сьйвом блищить перстень. Та

понад усе мене привабив його погляд. Він манив до себе й наче промовляв: «Я вже все про тебе знаю!»

Я так і дивилася в його чорні очі, не маючи сили відірватися. Він робить ковток, відставляє вбік келих, підводиться. Аж тепер, сполохана, я різко відвертаюся, наче й не розумію, що він прямує саме до мене. Торкається плеча, і я здригаюся, знов зустрічаюся з ним поглядом і тану в ньому.

— Я хочу потанцювати з тобою.

Жодних «чи я можу вас запросити», «дозвольте» абощо... «Я хочу» та й годі! Хлопці з нашої компанії негайно втрутилися — мовляв, дівчина з нами, — та я їх зупинила. Підвелася й протягнула йому руку. Іноді, згадуючи ті події, ставлю собі питання: що б він зробив, якби я відмовилася?

Про це я також ніколи не дізнаюся. Бо це неможливо!

Я не зможу йому відмовити ні в чому.

Упевнена — навіть тепер, стільки років по тому.

¹ Усі епіграфи взято з інтернет-ресурсів. Зіткнувшись із тим, що інтернет іноді одну й ту саму цитату приписує різним людям, я вирішила зазначати авторство лише тих, які особисто зустрічала в книжках чи фільмах. *(Тут і далі прим. авт.)*

Розділ 2

Губи неціловані і грішні, Очі, божевільно голубі.

Василь Симоненко

Що я зараз пам'ятаю про той вечір? Кожну мить і нічого.

Грала музика, майже не було світла, іноді по ньому чи по мені пролітали прожекторні промені, на мить освітлюючи обличчя. Його було байдужим. Саме так мені тоді здавалося, але це не викликало жодних емоцій — ані образи, ані бажання відмовитися від танцю. Ми танцювали — довго, не повертаючись до столиків, іноді занадто близько одне до одного. І тоді він напевно відчував тремтіння мого тіла — і ще ближче притискав мене до себе. Я розчинялася в безодні його чорних очей, мало що розуміючи, а потім у якусь мить усвідомила, що спираюся на холодну, покриту темно-синіми кахлями стіну, а він шалено цілує мої губи. Його руки на моїх сідницях, пальці перебирають тканину сукні, задираючи її. Збагнувши, що станеться далі, прийшла до тями.

Благаю:

— Не тут, будь ласка!

Він робить крок назад, здивовано дивиться на мене, наче щось розмірковує. Чому ж ти дивиєшся? Я віддамся тобі, невже не бачиш? Та не таким я собі уявляла свій перший раз! І аж ніяк не в такому місці!

— Тож де ти хочеш? — запитує в мене.

Я відверто жахнулася! Невже він мені пропонує вирішувати? Я навіть уявила, як приводжу його до себе, у мою спільну з мамою приватизовану комуналку, і мені стало ніяково.

Та ні, він лише іронізує.

— Іди за мною, — каже за кілька секунд і, не чекаючи, поки я поправлю одяг і зачіску, іде геть.

Мені б замислитися вже цієї миті. Він волів узяти мене в туалеті, як останню... Та що я знаю про їхнє життя? Мабуть, і їм таких умов не пропонують, у номер ведуть. Але ні! То була якась мана. Я не

відмовилася, навіть думки такої не майнуло! Квапливо поправила плаття, радіючи тому, що ніхто не ломиться в двері, і боячись, що зараз він піде і я ніколи його більше не побачу.

Танцзал — унизу, наші столики на другому поверсі, на великій веранді, увитій трояндою. Чоловік пішов туди. Лише на кілька секунд зупинився біля свого столика й недбало кинув кілька купюр. Немов заворожена, я крокувала за ним. Як ще про сумку згадала?! Ухопила її, махнула друзям, що йду, і опинилася на вулиці.

Господи, чому ніхто з них навіть не спробував зупинити мене? Не вхопив за руку, не струснув, не затримав, поки той чоловік поїде, не промовив банального: «Що ти коїш?»

А чи вийшло б? Чи зупинила б мене бодай якась сила в ту мить? Я з першої хвилини піддалась його дурману. І досі одурманена, хоча минуло вже...

Насправді навіть зараз не розумію, що примусило мене отак кинутися у вир, не замислюючись узагалі ні про що. Як таке могло статися зі мною? Врівноваженою, розсудливою, спокійною? Я не знала.

Тиша тисне. Я відчайдушно намагаюся придумати, що сказати, та незграбні слова застряють десь у горлі. Він також мовчить усю дорогу в машині та зараз, у ліфті. Жодного слова не промовив. Щоправда, щойно зачинилися двері його квартири, накинувся на мене, наче хижак, який тиждень і рісочки в роті не мав. Схопив за плечі, втиснув у стіну, шалено, пристрасно цілує, а руки нетерпляче смикають застібку моєї вечірньої сукні. Не минуло й хвилини, як я стою перед ним лише в білизні та босоніжках на високих підборах. Він відступає на крок, відверто розглядає. Я шаріюся. Щоки горять пекельним полум'ям. І водночас розумію, що до нестями хочу продовження. Низ живота горить вогнем, про існування якого я досі навіть не підозрювала. Проте терпляче чекаю, що далі, не знаючи, куди подіти руки, або — що промовити.

— Обернися спиною.

Він не просить — наказує. Напевно, не вміє інакше. Та я радо сприймаю його зверхність, аби скоріше. Сукня валяється в ногах,

плутається, заважає. Роблю крок убік, обертаюся обличчям до стіни. Чекаю.

— Розпусти волосся.

Квапливо шукаю у волоссі шпильки, висмикую їх одну за одною, і тут нова команда:

— Повільніше. Нам нема куди поспішати.

Підкорююсь. Повільно, демонстративно дістаю шпильки й кидаю їх на підлогу. Відтак струшую головою, щоб локони лягли красивіше. І вже просто божеволію від чекання. Чого ж ти стоїш?! На що чекаєш?

— Ні! Не обертайся! Так і стій!

Від доторку здригаюсь, він обпалює. Його пальці ледь торкаються мого плеча. По тілу біжить хвиля ніжності. Він веде пальцями знизу вгору, ледь відчутно. Так само повільно переходить на спину. Прибирає моє волосся наперед (тепер воно майже прикриває груди, адже ліфчик він розстібнув на мить раніше, і той лежить на підлозі поверх сукні). Від шалу, з яким цілувалися кілька хвилин тому, не зосталося й сліду. Моя шкіра вкривається мурашками, але всередині все палає. З губ зривається стогін.

Крижана королева розтанула.

Він дивно поєднував шаленість і повільність. Доводив мене до піку, зупинявся в останню мить, притамовував стогін розчарування поцілунками й починав наново. Вимагав від мене ласки у відповідь, навчав відчувати її кожною клітиною тіла, дарував безмежну насолоду...

Він робив перерви, під час яких наповнював келих білим вином, докладав у тарілку сир із якимось дивнуватим гострим смаком та різким запахом. Пропонував мені несезонні, страшенно запашні полуниці, персик, нарізаний шматочками, чи виноград. Пам'ятаю, як у хвилинку такого відпочинку зателефонувала матері, плутано пояснювала їй, чому не прийду сьогодні додому, а він уже показував мені на годинник — мовляв, занадто довго балакаю, мушу вже йти до нього.

Сон знайшов мене аж на світанку. Радше чоловік дозволив. Я міцно заснула в його широчезному ліжку. Нічого не снилося, нічого не чула, а коли розплющила очі, було вже далеко за полудень. Порожнє ліжко. Порожня квартира. Спершу я навіть зраділа, що він пішов. Мені здавалося, що я б не зуміла навіть поглянути на чоловіка, за яким пішла в перший вечір знайомства. І якого знайомства? Він цілу ніч робив зі мною дивні речі, я забула про сором, пізнала, якою на смак є чоловіча сила, божеволіла від бажання, втратила цноту, але так і не дізналась, як його звать. Тепер наздогнало. Щоб хоч якось охолонути від сорому, пішла в душ. Стояла під струменем холодної води, шалено терла шкіру, здираючи з ніг засохлу кров та його сперму, змерзла, а відчуття ніяковості так і не позбулася.

Треба просто піти звідси. Піти й забути. Позбутися навіть згадки. Зітерти з пам'яті. Я почала хутко збиратися. Скрутила у вузол мокре волосся, познаходила свої речі, що валялися по всій квартирі, вдяглася, схопила сумочку й кинулася до дверей.

Вони були замкнені.

Ні, так не може бути! Тут десь має бути ключ. Він не міг! Так не можна!

Він міг. Йому можна. Він замкнув мене й пішов. У безсиллі щось змінити я всілася на підлогу під дверима. Кинулася до телефону й одразу ж схаменулася. Що й кому я можу пояснити? Адже не знаю навіть, куди саме він привіз мене. Учора геть за дорогою не стежила! Я підхопилася, підбігла до вікна. З висоти якогось там поверху крізь полуденне сонце довго вдивлялася в силуети навколишніх будівель. Жодної знайомої вулиці, жодної ознаки, за яку б я могла зачепитися. Наче це якесь інше місто!

Почала розглядатися. Адже він живе тут! У ванній зубна щітка, приладдя для гоління, речі в шафі, їжа в холодильнику. Тож мають бути якісь квитанції чи ще щось! Та виявилось, що цей чоловік доволі скритний. Окрім шафи для одягу, у якій речі лежали ідеально складеними, усі інші шухлядки були замкнені. Мені не вдалося знайти жодного аркушу, де б було зазначено адресу.

Я здалася. Усілася на канапу у вітальні, де вчора все почалося, підтягнула до себе ноги й чекала. Дзвінок мобільного змусив мене здригнутися. Мама. Я завагалася, розмірковуючи, що їй казати.

Телефон замовк та за кілька секунд знову заграв. Мені не хотілося їй брехати, та я розуміла, що їй правду про те, що сиджу замкнена в чужій квартирі, сказати також не можу.

— У мене все добре, мамо, — встигла промовити раніше, ніж вона запитала.

— Ти де? Я хвилююся, люба! Я ніколи не втручалася у твої справи, та раніше ти завжди приходила додому.

Господи, от що їй казати?

— Я... мамо, учора я зустріла одну людину, чоловіка, і зараз волію побути з ним. Зрозумій мене, добре?

Якийсь час вона мовчала, та я відчувала, що вона поруч. Я сподівалася, що вона не стане мені докоряти.

— Я добре розумію тебе. На жаль... Телефонуй мені, будь ласка.

«Гаразд» я вже казала телефонним гудкам. Прибрала телефон у сумку й раптово усвідомила, що не збрехала їй ані слова, сказала чисту правду. Я хочу бути поруч із цією людиною. Від цього мені самій стало моторошно.

Він повернувся за кілька годин, ані словом не пояснивши своє зникнення. Налякана очікуванням, я почала збиратися, та він мав іншу думку.

— Ти маєш поїсти.

— Я піти маю. Хіба ви не чуєте мене? — він був років на двадцять старший за мене, тож я навіть не могла сказати «ти» своєму випадковому коханцеві. — На мене чекають! Негайно відчиніть!

Я стояла в передпокої зібрана, чекаючи, поки він відчинить ті кляті двері, адже ключа в замку знов не було.

Він не відповів. Схопив за плече й потягнув на кухню. Усадив на стілець і вказав на тарілку:

— Їж!

Сам сів навпроти. До виделки я їй не торкнулася, хоч і справді була голодна. Сиділа, опустивши очі. Він зачекав. Недовго.

— Подивись на мене! — наказ.

Дивлюся їй не розумію — це що, він сердиться на мене?! Та це я маю трошити тут усе за те, що замкнув мене на півдня! Хіба він не

розуміє?!

— Голодною ти звідси не підеш! — підвівся й пішов.

Я ж схопила тарілку й щосили пожбурила її об стіну. Тарілка повільно сповзала, залишаючи по собі сліди якоїсь зеленуватої пасти. Навколо падали шматки сиру, розкочувалися оливки. Зрештою, вона відліпилася від стіни і, вдарившись об підлогу, розбилася. Брязкіт видався аж надто лунким. Він зупинився. Різко обернувся до мене. І тут мені здалося, що він зараз уб'є мене — таке в нього було обличчя. Схопилася, не встигла й відскочити, як він уже поруч. Відчайдушно заплющую очі. Та він, на диво, обережно торкається моїх щік холодними, як крига, долонями, ніжно проводить.

— Хіба я скривдив тебе, маленька?

Голос лагідний, спокійний, і не скажеш, що мить тому шаленів. Натомість шалено стукотить моє серце. Він горнеться до мене, цілує. З моїх губ злітає стогін, тіло зрадницьки тремтить, я неспроможна впоратися з цим. І вже не розумію, чому вперлася з тією їжею, адже прагну лише одного: щоб не відпускав від себе ні на мить. Усвідомивши це, роблю зусилля. Так не можна. Такий зв'язок не є природним. Піднімаю руки, щоб відштовхнути його, та ні. Цей чоловік знає кожну мою думку. Перехоплює їх, підносить до своїх губ, починає повільно обціловувати.

— Не треба, дівчино, не варто відмовлятися, не пручайся.

І я тану в цих його словах.

Він кладе мої руки собі на шию, наче пушинку підхоплює й несе в ліжку.

Прошу, щоб не заїжджав у двір. Мовляв, не хочу, щоб бачили сусіди. Насправді не хочу, щоб він бачив, у який під'їзд піду я.

— Сусіди вже давно сплять, — слушно зауважує він і заїжджає під арку.

Глушить мотор. Кілька секунд я чекаю, що він ще щось скаже. Дарма. Відчиняю дверцята й виходжу. Перш ніж устигаю їх зачинити, все ж чую його слова:

— Ти підеш до мене вдруге?

Шалено хочу сказати «ні!», це ж так легко, чи бодай хитнути головою — і не можу. Зачиняю дверцята й біжу геть. У під'їзді змушена якийсь час постояти й вгамувати серцебиття.

Надворі глибока ніч, але в нашому вікні горить світло. Мама досі не спить. Знаю, що чекає на мене. Розкаже, що багато роботи, що їй терміново треба було закінчити статтю. Запитає, чи хочу я їсти. Я не хочу, щоб вона бачила, яка я збентежена всім, що сталося. Але ж вона все одно здогадається...

— Попиймо чаю? — пропоную я, бо розумію, що не можу зараз отак просто піти в ліжко.

Вона в мене редакторка. Працює у видавництві, іноді бере роботу додому, підробляє. У кімнаті відчувається стійкий запах валеріани. Обнімаю її міцно-міцно й шепочу у вухо:

— У мене справді все добре, мамо.

Киває. Вона мене чудово розуміє. І я знаю, чому.

Розділ 3

Пристрасть — це клинок, який двоє тягнуть у різні боки...

Наступного дня в мене почалися місячні. Я могла заспокоїтися тим, що ця примарна історія не матиме жодних наслідків. Охоче ходила на роботу, знайомилася з колегами. Нові враження розвіяли оману того чоловіка. Я вже навіть майже повірила, що минулось. Намагалася не згадувати того, що сталося. Гадала: це найкраще, що можна зробити. Здавалося навіть, що виходить.

Якою ж я була наївною! Та про це згодом.

Колежанка по кабінету, трішечки повненька, із веселою вдачею, Ольга, допомагала мені з адаптацією. Знайомила з усіма під час обідньої перерви. Ні на секунду не замовкала.

— Наталочко, привіт, от познайомся, у нас новенька! — мовить до високої чорнявої дівчини, що сідає за столик поруч із нами. — Так, нарешті взяли! — і до мене: — Наталя у нас бухгалтер, співпрацює з нашим відділом.

Наталя з першого погляду здається доволі привітною, щиро усміхається, вітає мене з першим днем, ще про щось питає. Незначуще, та вже розумієш, що порадиця серед рахівників уже є.

— А це Сергій, айтішник, — вказує на хлопця в окулярах з товстєнною оправою, який стоїть із тацею в руках, шукає, де сісти.

Айтішник — то гарне знайомство, мало що з технікою може статися, та Оля відразу й обламає мене.

— Він з нами не співпрацює. Його сектор поверхом нижче. Я тобі потім покажу нашого айтішника. Агов, Сергію, можеш з нами сісти! — до нього. І відразу ж до мене: — Він такий розумака, тобі сподобається!

Уже по дорозі додому розповідала, хто чим займається, хто з ким конкурує. Вона знала все про всіх. Та при цьому не видавалася пліткаркою. Якось по-доброму воно в неї виходило, без заздрості або злоби. Окрім того, виявилось, що нам із нею йти додому в один бік.

У той час як Ваня, ще один сусід по кабінету, спокійний і врівноважений, пояснював, як налагоджено локалку, де що можна взяти, де які шаблони документообігу.

Тиждень промайнув непомітно. Я вже почала більш-менш орієнтуватися в тому, як організована робота на фірмі. Вивчила імена людей, від яких залежала. Звикала до нового для мене режиму з восьмигодинним робочим днем. А головне: на якусь мить повірила, що продовження тієї шаленості не буде.

Він зателефонував у п'ятницю, відразу після завершення робочого дня. Побачивши незнайомий номер, я вмить зрозуміла, хто це. Стала посеред тротуару, наче громом прибита. Слова, що казала Ользі, десь застрягли, я тримала в руках свій старенький телефон, дивилася на номер і не знала, що робити. Я відверто злякалася. За тиждень остаточно визначилася з тим, що не хочу мати стосунків із людиною, яка впливає на мене, наче удав на кролика. Що нічого путнього з цього все одно не вийде. І, мабуть, простіше за все було б не брати слухавку, та мені було несила відмовитися.

— Я чекаю на зупинці. Ходи хутчіше, — мовив він, щойно я натиснула прийом і піднесла до вуха слухавку.

Жодного вітання, «як справи», «чи вільна ти...».

Я чекаю, ходи хутчіше. Наче й сумніву не має, що піду з ним.

А хіба не піду? Хіба не згадувала кожної ночі його пестоці? То лише при світлі дня вдавалося переконати себе, що варто про все забути! А вночі...

Оля дивиться на мене, нічого не розуміючи.

— Щось не так? Що сталося?

— Нічого, — занадто швидко відповіла я. — Забіжу до аптеки, не чекай на мене. Вибач, так треба...

Вона лише знизала плечима, мовляв, буває, і пішла на зупинку. Власне, ми вже були поруч із нею. Його «Ауді» металевого кольору стояла трішки далі від зупинки, щоб не заважати міському транспорту. Я зупинилася, щойно її побачила, проте сумнівалася, чи то справді його машина. Тоновані вікна були наглухо закриті, хто за кермом, за ними не видно. Не хотілося видаватись ідіоткою й пояснювати незнайомому водієві, чому я відчинила дверцята його машини. Та я дарма переймалася. Він підійшов збоку, підхопив мене

під лікоть і повів до авто. Чемно відчинив дверцята, пропонуючи сідати. На заднє сидіння поклав кілька пакетів з фірмовою позначкою супермаркету. Зайняв місце водія. Невже сам скуповується? Неймовірно! У мене ніяк не в'язався образ цього чоловіка з кимось, хто стоїть у черзі до каси супермаркету.

А як він дізнався, що я поруч? Де я йтиму та о котрій? Невже стежив? У мене скоро параноя розвинеться. Хіба дорослій людині в житті нема більше чим займатися, ніж стежити за дівчиною, з якою якимось переспав? А номер телефону? Я ж так і не дала йому свого номера!

У відповідь на мої запитання він промовив:

— Телефонуй матері, що від'їжджаєш на вихідні.

Я схаменулася:

— А речі? Я не можу всі вихідні ходити в сукні після цілого робочого дня. Ми можемо принаймні до мене заїхати?

Він усміхається. Чимось йому мої слова здалися смішними. Помічає моє обурення.

— Тож фактично ти не проти їхати світ за очі зі мною, так? Тебе лише речі турбують? Не переймайся, речі тобі не знадобляться.

Шаріюся.

Ця людина навмисно доводить мене до божевілля і дражнить теж навмисно! Я почуваюся поряд із ним дурним незграбним дівчиськом. А може, я така і є? Хіба розумна на моєму місці погодилася б отак — у вир?

— Я нічого про вас не знаю. А ви, здається, про мене все вивідали. Може, все ж таки назвете ім'я? Якимось поспілкуємося, перш ніж їхати... Куди ми їдемо?

Відповідати він не став. Як і мовчати.

— Це щось вирішить для тебе?

— Тобто?

Я не розумію, за якою логікою він відповідає на мої запитання й що має на увазі. Якась незграбна, недолуга розмова! Що нам робити разом, якщо поспілкуватися нормально не можемо? А, ну так! Минулі вихідні наочно показали, що. От тільки мені цього замало!

— Якщо ти знатимеш моє ім'я, то вирішиш, їхати зі мною чи ні?

— Я вже з вами їду! — зауважую йому.

— Так отож!

Чорт забирай!

Чому саме я мала зустрітися з ним? Чому? Чому побігла, як остання дурепа, щойно покликав, чому готова терпіти подібне ставлення? Хіба таким мав бути мій ідеал?

Ні! Він мав бути...

— Не сердься. Тобі не личить. Тобі личить, коли ти волієш оргазму. До речі, можеш звертатися до мене на «ти». Мені було сімнадцять, коли ти народилася. То ще не так багато, правда? Чим займаюся, розповідати не стану. Адже коханці це не має бути цікавим. Гарзд?

У салоні грає джаз. Я лише зараз помічаю, що він не слухає радіо, де вибір роблять за тебе. Він слухає те, що підібрав сам, і це якісна музика. Я б і сама таку обрала. Збіг? Приємний збіг, якщо чесно...

Сьогодні я уважно стежу за дорогою. Проте він їде не до себе, а кудись за місто. І питати — даремна трата часу. Проте за деякий час розповідає сам. Невже мої думки прочитав?

— Ти сидиш напружена, наче горобчик сполоханий. Розслабся, вікенд розпочався! Я винайняв для нас номер у готелі. Думаю, тобі стане до вподоби. Уяви: ліс, цвіріньчать птахи, шумлять дерева. Дерев'яні будиночки. Озерце поруч. Є можливість походити пішки. Ти любиш ходити пішки?

Я кивнула, що люблю, особливо в босоніжках на підборах, у яких була зараз. Що вельми задоволена бесідою, що він чудово все розповів, що дуже чемний. Та насправді мене не відпускає безглузде відчуття тривоги. Безглузде — бо тепер, коли поїхала з ним, що можу змінити? Щось однозначно ховалося за такою його чемністю. Щось, чого я не могла збагнути. У голову лізли всілякі думки — і звісно, що не радісні. Про добре завжди думаєш в останню мить. Саме тому я дістала телефон і, крім того, що вже зателефонувала, почала набирати мамі ще есемеску. Така-то траса, назва готелю, номер та марка його машини. Ще раз зазначила, що поїхала на всі вихідні й телефонуватиму. Принаймні вона знатиме, де саме мене шукати.

Чоловік не заперечував. Люб'язно сповістив назву готелю, навіть додав, що то буде королівський номер.

— Номер телефону ресепшену продиктувати?

Я махнула, що не варто. Його можна легко знайти в інтернеті, і моя мама про це чудово знає.

Готель справді був посеред лісу. Дерев'яні будиночки всередині були оздоблені на доволі високому рівні. Для нас він зняв окремих двоповерховий котедж. Дві великі кімнати нагорі, тераса з мальовничим краєвидом на озеро та ліс. Внизу вітальня, їдальня, кухня. Щойно ми зайшли, дівчина у формі покоївки сповістила, що вечеря буде накрыта за півгодини.

— Усе зроблено згідно з вашим замовленням, — додала наостанок і...

Господи, вона зробила для нього справжній кніксен!

Він нічого не відповів дівчині, лише кивнув, і то якось недбало. Та хто він у біса такий? І що робить поруч зі мною? Ні, правильніше буде спитати, що я роблю поруч із ним?!

Питання, на яке я ніколи не отримаю відповіді.

Утім, зі мною він поводить інакше. Чемно показує будинок, пропонує піднятися нагору, прийняти душ з дороги. Юнак, якому він віддавав ключі від машини, щоб той припаркував її, уже заносить до вітальні його покупки. Я почувуюся дивно, тим паче, навколо стільки зайвих людей. Ще з ресепшену почалося. Адже зустрічали його тут як завсідника: «Ваш номер готовий!» Тепер здається, що весь персонал за спиною перешіптується.

Скількох дівчат він уже сюди привозив?

Попри все, намагаюся опанувати себе, не накручувати. Зрештою, я погодилася. Можна було здогадатися, що я не перша його пасія. Як він там назвав мене? Коханкою. Тож не варто тепер псувати зустріч.

Вечеря виходить напруженою. У їдальні весь час хтось присутній. Тож невідкладні питання, що я їх мала поставити, доводиться відкладати. Ніякої путящої бесіди не виходить.

І лише згодом, коли перебралися на терасу, я змогла трохи розслабитися. Обставини сприяли. Уявіть: плетені меблі, крісло-гойдалка, келих вина. Просто перед нами озеро та дерева. Сонце сідає, розмальовує небосхил червоною загравою, коники внизу сюрчать, птахи щось наспівують. Навіть комарі, і ті не дошкуляють!

Користуючись нагодою, намагаюся пояснити йому, що він мусить користуватися презервативами, що я не бажаю мати наслідків. Жодних.

Виходить незграбно. Не знаю, як почати. Побоююся його реакції.

Утім, він спокійний. Відкладає келих із червоним вином, бере до рота шматок сиру, неквапно прожовує. Питання, що він його мені ставить, збиває з пантелику.

— Ти за цей тиждень встигла завести собі когось? — запитує, зрозумівши, до чого я все це йому кажу.

Хитаю головою «ні» раніше, ніж обурююся.

— Тоді я не розумію, навіщо мені ними користуватися, — вказує на пачки, що я їх купила в аптеці. — Я здоровий, про це можеш не турбуватися. І в мене також нікого більше немає зараз. Якщо це тобі цікаво. Коли з'явиться, ти про це дізнаєшся. Обіцяю.

Відкриваю рота, щоб сказати про вагітність. Випереджає.

— Про це я також потурбувався. Ти питимеш таблетки. — Лізе у внутрішню кишеню свого піджака, дістає упаковку, простягає її мені. — У тебе саме новий цикл розпочався.

— Але звідки...

Затуляє мені губи пальцем, даючи зрозуміти, що не бажає нічого чути.

Насувається ніч. На території готелю жовтими маяками загоряються ліхтарики. На небі чітко прорисовується молодий ріжок місяця. Потроху з'являються зірки.

Він підходить до мене, забирає з моїх рук бокал, обережно бере за плечі. Я підводжуся. Тепер його обличчя поруч, очі блищать, я тану в тому його погляді, сповненому бажання.

— Ти чекала на нашу зустріч?

— Я воліла, щоб ви залишилися мрією.

Відповідь — сповідь. Мрія, що здійснилася, — чим не варіант? Він задоволений. Це видно з усмішки, що з'являється на його обличчі.

Він дивно поєднує зверхньо-категоричне ставлення до мене із проникливістю, що межує на рівні розуміння найменшого бажання. Він ніжний, палкий, витончений, наче я для нього королева. Та водночас домінує в усьому. Починаючи з того, можна мені щось казати чи ні, і звісно ж, закінчуючи тим, як ми кохаємося. Я божеволію від

цього поєднання, щомиті чекаю, що ж буде далі, — і він дивує мене кожної такої миті.

Схоже, саме це й приманило мене до цього чоловіка аж так, що я готова була йти за ним уже в найпершу хвилину знайомства, без вагань сіла в авто, погодилася їхати на край світу, ні про що не питаючи.

Розділ 4

Любити одночасно можна тільки одного. Врости можна тільки в одну душу, і тільки любов може пройняти всю істоту до кінця...

Володимир Винниченко

Ті вихідні були шаленими!

Він закохував мене до нестями. Зводив з розуму своїми пестощами, вчив пестощів у відповідь, вивчав мої смаки, знайомив із власними. Він, як завзятий науковець, досліджував моє тіло, виявляючи на ньому центри насолоди. І результат був неперевершеним! Напевно, це правильно — у перші рази ось так пізнавати одне одного. Так роблять дорослі, щоб позбутися зайвих розчарувань у майбутньому.

Сон знову лише на світанку під заливистий спів солов'їв, які співають оду новому дню. Філіжанка запашної кави разом із шоколадним тістечком, що їх він замовляє в номер, наче вгадуючи, що я прокинуся саме зараз. А він сидить у кріслі перед вікном і читає якусь книжку. Це вмить струшує з мене сонливість. Навіть скоріше, ніж запаморочливий запах кави, що лине від філіжанки по всій кімнаті.

Оце так відкриття!

— Ви читаєте? — відверто дивуюсь я й не соромлюся промовити це вголос.

Він сміється щиро. Видно, зрозумів, що неабияк вразив.

— Це додало мені бонусів у твоїх очах чи навпаки?

Він ще й питає! Але, як видно з наступної репліки, питання було риторичним.

— У сусідній кімнаті шикарна бібліотека, можеш скористатися.

Задоволено киваю. Неймовірно! Я вже й надію втратила, що колись зможу зустріти людину, яка читає! Більшість мого оточення не розуміла цієї моєї пристрасті. Відкладаю все — і каву, і тістечко, — поспіхом накидаю на себе халат і вирушаю до сусідньої кімнати, на ходу зав'язуючи поясок. Учора я так і не зайшла туди, а тепер стала на порозі, як заворожена.

Одразу ж згадалось, як іще малою змушувала маму водити мене до дитячої бібліотеки. Читання було моєю пристрастю, скільки себе

пам'ятаю. Жили ми бідно, на саму лише мамину зарплату книжок не накупиш, тож щонеділі я наполягала на поході в бібліотеку. Там цілий день сиділа в читальному залі, адже багато цікавинок не видавали додому, а ще купу книжок брала із собою. Цілий тиждень попереду, треба було заpastися! У мами був лише один вихідний, море хатньої роботи, халтури, щоб утримувати мене, — та я не пам'ятала, щоб вона бодай раз відмовила мені в цьому поході.

Іду вздовж полиць, роздивляюся, що тут є, і аж подих перехоплює. Насправді колекція не дуже велика. Але які то книжки! Самі новинки та бестселери! Він уже поруч, кава в одній руці, книжка в іншій. Спостерігає за мною: що ж саме мене зацікавить. Власне, мій погляд уже зупинився на нобелівських лауреатах. Обираю Памука. Саме вийшов українською його «Мене називають Червоний»².

Роздивляюся, що ще тут є. Типовий кабінет — зі столом, письмовими приладдям, комп'ютером, принтером, кріслами та диваном. Саме тому книжкові полиці чудово вписуються в інтер'єр. Невже хтось із гостей готелю приїздить сюди працювати? Видається малоімовірним — але ж кімната саме так обладнана. Й інтернет є. Он на шафі роутер.

Заглядаю, що для себе обрав він. «The Black Swan»³.

— В оригіналі?

— Доводиться. Українською його ж хіба дочекаєшся?

О, це так, з українськими перекладами справді халепа. Але ж і він цікавий варіант обрав — читати в оригіналі. Треба буде й собі спробувати. Чула гарні відгуки про цього автора.

Я повертаюся в спальню, щоб забрати свою каву й тістечко. Потім обираю для себе одне з крісел у бібліотеці, сідаю в нього, підібравши ноги, і занурююся в читання. Це було так затишно, спокійно, приємно, що я вже навіть не згадувала про свої страхи. Вони розтанули, наче й не було.

Прохолодний душ. Він поруч. Прибирає моє волосся, цілує шию, тулиться оголеним тілом до спини, і я вже розумію, на що чекати наступної миті. Спираюсь долонями на холодні, вогкі від води кахлі, заплющую очі. По тілу біжить вода, то крижана, то неймовірно гаряча. Шкіра не встигає реагувати на зміни, тіло тремтить. Він лоскоче мої

груди, пальці стискають стегна, потім живіт і знов груди. Цього разу він робить усе швидко. Губи з присмаком кави. З них злітає розчарування, адже я залишилася ні з чим, і він це зрозумів. Моє тіло палає вогнем, а він уже вимикає воду, знімає для мене рушник, обгортає.

— Буде тобі твій оргазм, — цілує. — Згодом. А поки що ти маєш хотіти мене. На нас чекає обід. Одягайся хутчіш.

Дивною рисою його характеру було те, що він ніколи ні в чому не виправдовувався. Чи то не вважав за потрібне в стосунках зі мною, чи то в нього була якась своя картина світу, у якій не було місця виправданням — я не знаю. Та за весь час мого з ним знайомства я лише раз почула від нього скупе «пробач». Це сталося тої ночі, коли я бачила його востаннє.

Прогулянка біля озерця.

Кілька рибалок на містках з різних боків. Він веде мене далі, стежиною поміж височенних зелених кущів. На верхівках дерев щебечуть птахи. Промені сонця прозорими стрічками протискаються між листям. Запах лісової вологи бентежить ніздрі. Хочеться захопити якомога більше, щоб насолодитися наперед. Навколо тиша. Така пекуча, що здається, ніби чоловік поряд чує удари мого серця, а кроки віддаються луною. Невеличка біла альтанка, обвита диким виноградом. Заходимо всередину. Там диван, столик, на ньому бокали, фрукти, вино, ще щось. Я не встигаю розгледіти.

Він хапає мене в обійми й починає цілувати.

Ось так, на вулиці, коли з цього місця видно, як люди рибалять?!

Я почала відштовхувати його, адже знала вже — на самих лише поцілунках ми не спинимося.

— Хіба ти не хочеш мене? — у нього здивований і водночас незадоволений погляд.

Почуваюсь, як у пастці. Розумію: якщо наполягатиме, не зможу відмовити, ноги вже тремтять. Незбагненна реакція! Але, набравши в груди якомога більше повітря, кажу:

— Ні, не хочу, — і негайно виправляюся: — тобто хочу, але не тут. Будь ласка, не треба...

Очі вологі, ось-ось сльози покотяться.

— Невже тобі тут не подобається? — насуплює брови.

Боже, ну чому він не хоче мене просто почути?! Навіщо вимагає пояснень.

— Тут чудове місце. Мені все подобається.

Його погляд відверто каже: «Тоді я не розумію, що за примхи?»

Невже він справді не розуміє мого стану?

— Я не можу кохатися на вулиці, коли навколо повно людей!

— Ти гадаєш, що вони там усілися, щоб за нами спостерігати?!

Його обличчя змінилося, тепер він насміхається. Наче взагалі нічого особливого не пропонує!

— Я не кохатимуся на вулиці! Взагалі в будь-якому громадському місці!

Рішуче (де лише й узялася та рішучість!) вириваюся з його рук. По містку йду до води, а сама не можу повірити, що відмовила йому. Невже я це зробила? Адже не стане він мене примушувати? Чи стане?

Сідаю на край містка. Звідси відкривається чудовий вид на озеро, неподалік пливе пара білих лебедів. Чую, що він наближається, і напружуюся. Та він знов мене дивує.

— Хочеш? — простягає пакунок із кормом для птахів.

Беру. Щойно випростую руку, птахи пливуть до мене. Кидаю зернятко, друге. Чоловік сідає поруч, обіймає за плечі. Ми так і сидимо, притулившись одне до одного.

— Ти звикнеш до мене та до моїх витівок. Усе буде гаразд.

На вулиці глибока ніч. За кілька годин треба буде вже збиратися на роботу. Мої пояснення, що маю повернутися раніше, бо завтра понеділок, не мали для нього значення. Намагаюся поспати бодай у машині. Марно. Усілякі думки до голови лізуть.

У салоні тихо грає музика. Здається, це Боб Марлі. Авжеж, «Baby I love your way». Це дивно, але в нас таки однакові смаки.

Насправді я задоволена й розніжена. Урешті-решт, про вихідні залишилися найкращі спогади. Він виявився чудовим співрозмовником, обізнаним у багатьох речах! Він готовий

обговорювати книги, музику, політику, економіку. Це було неперевершено й здавалося нереальним!

Мені було приємно з ним, чи не вперше в житті я зустріла людину, з якою цікаво спілкуватися, увесь час знаходилися спільні теми. А страхи та занепокоєння знов розвіялися. Навіть шкода, що маємо розстатися.

На цілий тиждень?

Чи приїде він наступної п'ятниці?

Чи я вразила його так само, як він мене?

Чи забере знов?

Питання крутяться на кінчику язика, та чоловік випереджає:

— Я збирався зняти в тому клубі дівку на одну ніч. Зрозуміло, що й подовжувати стосунки не мав жодного наміру.

Усередині наче щось обривається, від розніженого стану не лишається й сліду. Досі я майже лежала в кріслі, тепер скочила, випрямивши спину.

— Дівчина, — продовжує він, — що йде до чоловіка, не знаючи його імені, не викликає поваги. Такою можна скористатися раз і позбутися навіть згадки.

Я мовчу, не в змозі досягнути почуте. Дивлюся просто перед собою, наче він і не до мене говорить. Це неймовірно! Як він може казати все це тепер, після цих пристрасних вихідних?

— Та раптом виявилось, що ти була незайманою. Правду кажучи, це здивувало. Ти так відверто промовляла «взьми мене», можна сказати, виклик кидала: «Спробуй домогтися!» Ти демонструвала свою обізнаність...

— Чим, чим я її вам демонструвала, ту обізнаність? — не втрималась я. — Тим, що робила все так, як ви казали?

Мої щоки палали, на очі накочувалися зрадницькі сльози, мене душило обурення. Я відчайдушно пішла за ним, а він у цей час подумки називав мене шльондрою?! А головне: чому все це треба саме зараз мені розповідати?! Знайшов час для відвертості!

— Зупиніть авто, я вийду!

То була безглузда вимога. Не варто й наполягати, ми ще й до міста не доїхали. На мою вимогу він лише розсміявся й додав швидкості. Відсміявшись, пояснив:

— Ти не дослухала мене й даремно обурилася. Я саме хотів сказати, що після всього, що сталося, не дозволю тобі щезнути. Відтепер ти належиш мені. Навіки! І нікуди не подінешся, розумієш?

Я дивилася на нього не в змозі якось відреагувати. Щойно жадала, щоб він приїздив кожні вихідні, потім він образив мене, принизив, а тепер каже, що... Таке важко збагнути. Знов налинула тривога. Певно, я просто сплю, і все це мені тільки сниться. Адже не стала б нормальна людина такого казати вголос!

Саме час прокинутися.

— Хіба моє бажання вже нічого не значить? — запитала його, ледь прийшовши до тями.

— Авжеж, ні, — він промовив це, ні на мить не замислившись, таким тоном, що в мене й думки не майнуло сперечатися. — Адже я знаю, чого ти прагнеш, — додав, і на цьому наша розмова закінчилася.

О, так! Він знає.

[2](#) Орхан Памук, «Мене називають Червоний» (1998), українське видання 2007 року.

[3](#) Нассім Талеб, «Чорний лебідь» (2007), українське видання 2017 року.

Розділ 5

Тривалість існування пристрасі пропорційна часу опору жінки на початку відносин...

До наступної п'ятниці він знов не з'являвся. Та я вже знала, що це нічого не означає. Він зателефонує, приїде, забере... Питання в тому, чи згодна я приймати його аж таке домінування?! Та хіба в мене є вибір? Коли він поруч, я неспроможна казати щось проти його волі!

Тож усе, що мені залишається, — не підпускати його до себе.

Сказати набагато легше, ніж зробити. Особливо беручи до уваги, що весь час перед очима сцени нашого з ним спілкування. І цноти в цих сценах було ні на гріш. Кров закипає, і я ловлю себе на думці, що прагну відчувати його дотики та пестощі, що шалено скучила, що мені страшенно не вистачає його. Я хочу кохатися з ним, обговорювати прочитане, просто бути поруч, чути голос. Та ці емоційні гойдалки, які він мені влаштовує, — то ж якесь божевілля! Я не хочу таких стосунків! Вони мене не влаштовують!

Боже, чому ж воно все так складно?! Я воліла зустріти справжнього чоловіка, який був би сильним, мужнім, самостійно вирішував усі питання...

Зустріла. І мені саме це в ньому не подобається!

Ні, не це! Просто він занадто пригнічує мою особистість. Так неправильно! Має бути якось інакше. Кохання — це ж не суцільне підкорення. Це щось середнє. У коханні має бути місце компромісам та домовленостям, а не «я сказав, ти робиш!»

Весь тиждень, ідучи на роботу й повертаючись додому, оглядаюся в спробі виявити, чи слідкує хтось за мною. Його фантастична обізнаність в усіх моїх справах, починаючи з місця моєї роботи й завершуючи місячними, напружує. Як би то можна було все дізнатися, не стежачи? А головне: навіщо аж настільки?

Бо я тепер його навіки? Іграшка-забавка? На вихідні брати? Перевіряв, чи раптом ще з кимось не зустрічаюся?

Нічого підозрілого я не помічаю. Просто люди — кожне поспішає у своїх справах, нікому до мене нема діла. Певно, це добре? Я не знаю.

Я збентежена всім тим. Думки весь час лише про нього. Якщо не тривожні, то згадуються сцени кохання. Мама скрушно зітхає, але поки що мовчить, не втручається. Та я ж бачу, що їй не дуже подобається те, що коїться зі мною. Упізнає себе в мені? Напевно, що так.

Та я все ж переконалася в тому, що він за мною стежить. І сталося це зовсім неочікувано.

Якось, повертаючись з роботи додому, зустріла Катю. Ми давно не бачились, обмінювалися есемесками, трохи спілкувалися телефоном. В обох цейтнот — захист, пошук роботи, співбесіди та ще купа всього. А тут вражень море, хочеться про все дізнатися, розповісти. Домовляємося з нею про зустріч у піцерії за кілька годин, саме неподалік є одна непогана, і біжимо по домівках. Готую вечерю, щоб мама могла поїсти, повернувшись з роботи, швиденько приймаю душ, перевдягаюся, телефоную мамі, що піду на зустріч із Катериною, і йду.

Потім, згадуючи події того вечора, я так і не змогла збагнути: той хлопець уже сидів неподалік від нас, коли ми прийшли, чи підійшов пізніше. Ми з Катєю замовили собі салатів, млинців і великий чайник обліпихового чаю. Сіли за столиком на вулиці, розповідаємо одна одній новини. І було нам доволі комфортно. Спека вже спала, сонце зайшло за найближчий будинок, вітерець легесенько, наче граючись, розвівав наше волосся. Саме тут, услід за іншими своїми новинами, я розповіла подрузі про свого фантастичного коханця. Власне, вона була єдиною, окрім мами, кому я про нього взагалі розповіла.

— Це так не схоже на тебе! — зауважує вона.

Я знаю. Саме це мене й лякає. То наче якась друга я. Та, якої ніколи не знала, навіть не уявляла про її існування.

— А я, здається, заміж виходжу...

— Господи, Катю, і ти мовчала стільки часу? Та ти ж мала найперше це мені розповісти! За Олексія? А чому здається?

Двох хлопців, які занадто голосно сміялися й розмахували руками, я в цей час уже помітила. Вони були ще далеко, і взагалі я не розумію, навіщо б мені звертати на них увагу. Катя ще розповідала, і я навіть слухала й відповідала їй, але ті хлопці вже бентежили мене.

— Правда, звісно! Я рада, за вас, щиро рада й залюбки...

— Дівчата, а можна ми з вами познайомимося?

Ішли повз, та вирішили не йти повз. Ми з Катєю не встигли й рота розтулити, аби бодай щось відповісти, як хлопці — вони таки були напідпитку — уже відсували стільці, щоб сідати поруч.

— Даруйте, хлопці, ми тут розмовляємо, — ввічливо мовила Катя, але ввічливість не допомогла.

Обидва вже всілися, один потягнувся за карткою меню.

— Чудово, розмовлятимемо разом. Зараз ми вам пивка замовимо, правда, Серього?

Серьога гикнув і розплився якоюсь свинячою посмішкою.

— Устали та пішли звідси!

Ось де знадобиться погляд крижаної королеви — та, на жаль, на п'яних він не діє.

— Бо що? — погляд другого став колючим і вкрай неприємним, і я зрозуміла, що цей точно тепер не відчепиться. Про спокійне чаювання годі й мріяти.

Я не знала, «що». Я просто зрозуміла, що ввічливість не допоможе. Ще мить витратила на те, щоб роззирнутися, чи є хтось поруч. Відкритий майданчик піцерії був майже порожнім. Але зовсім поруч опинився хлопець, що сидів за два столики від нас. Він підвівся так спокійно, без поспіху, що я й подумати не могла, що йде заступатися. Ті двоє теж нічого такого не подумали. Обличчя обох уже розпливалися огидною маскою вседозволеності, коли юнак поклав руки їм на плечі. І одному, й іншому.

— Дівчата вам сказали, що не хочуть знайомитися...

Я не знаю, що він зробив. Ошелешена всім, що відбувається, я не помітила, переконана, що майнула якась тінь. Катя згодом скаже, що була в такому ж стані. Тепер ми можемо лише гадати. Серьога зойкнув, а губи огидного живчика побіліли.

— Встали й пішли звідси! — повторив хлопець мої слова, тільки тепер обидва підкорилися.

Уже за мить тих типів і сліду не було. Хлопець повернувся до свого столика, ми не встигли й подякувати. Катя ще обернулася до нього, почала говорити, а я раптом зрозуміла, чому саме він втрутився.

— Ходімо звідси, — прощу її, торкаючи за плече.

По дорозі додому вона мені доводитиме, що я все сама собі вигадала.

— Послухай, ну це ж смішно! Ти вигадуєш! Невже ти гадаєш, що той хлопець не міг просто заступитися? І чому ти взагалі вирішила, що він стежить за тобою?! Он, озирнися — ніхто за нами не йде! Хлопець там залишився!

— Ти просто не бачила того чоловіка, — відповіла я, переконана, що маю відповідь на питання, як мій коханець дізнається про кожен мій крок.

Зараз, за стільки років, озираючись назад, я розумію, що всі мої висновки в той день були доволі примарними. Базованими винятково на інтуїтивному розумінні: він мусив переконатися, що я не стану ні з ким зустрічатися. Інакше просто не міг. Він власник, який не потерпить конкуренції. Можливо, на додачу він і справді переймався моєю безпекою. Та насамперед досліджував мою вірність. Тоді я бачила його саме таким і не сприймала інших доводів. Тепер не знаю. І навіть допускаю, що той юнак просто заступився.

П'ятниця, кінець робочого дня.

— Ти занадто мовчазна останнім часом, — зауважує мені колежанка Ольга. — Щось сталося?

Ще б пак, мовчазна! Я ж сама на себе не схожа тепер. Зосередитися ні на чому не можу. Мені б назад у мою спокійну самотність, де не було місця купі нікчемних думок та сумнівів. Навіть дивно, як я взагалі здатна щось робити в офісі.

Ні, годі! Так не можна! Треба зосередитися. Ще не вистачає зробити якусь помилку в аналітиці! Щойно я так подумала, як задзвонив телефон. Можна було й не дивитися на дисплей — зрозуміла, що це він. Шкірою відчула. Вібро рухає телефон по столу, а я зачаровано спостерігаю за ним, замість того, щоб вимкнути.

— Ти не візьмеш? — запитує Іван.

Оля дивиться через стіл. Її розбирає цікавість. Виявилось, минулої п'ятниці вона із зупинки бачила, як я сідала до нього в машину. Прагне знати подробиці: хто такий, що хотів, чим займається. Однак я не мала наміру вдаватися в подробиці. Відкупилася скупим: «Один знайомий».

І більше вона з мене й слова не зуміла витягнути. Довіра не народжується за два робочі тижні. Ви ж пам'ятаєте, що я інтроверт?

Щоб нікого не дратувати музикою телефону, пересилюю себе й скасовую виклик.

— Хто це? — запитує Оля наче між іншим та заглядає на дисплей. Наші столи стоять поруч, один навпроти одного.

— Пусте! — відповідаю я й ховаю телефон у сумку.

До кінця робочого дня ще півгодини, невже він чекатиме під офісом? Він же все про мене знає, міг приїхати якраз до закінчення роботи!

Знервована, намагаюся закінчити презентацію свого проекту. Слайди вивертаються не так, як слід, не накладаються на задуманий звуковий супровід. Покидаю цю справу. Ще матиму час закінчити роботу. Доповідати про неї керівництву маю аж наприкінці наступного тижня. Стрілка годинника вказує на те, що можна йти додому. І Оля, й Іван уже вимкнули свої комп'ютери, збирають речі.

Іван підходить до мене.

— Слухай: п'ятниця, вечір — сходімо кудись. Я знаю чудове місце...

Дивлюся на нього, як на дивину. Це він мені пропонує, чи тут ще хтось є?! Обертаюся. Ні, точно мені. Після двох тижнів спільної роботи?!

Чорт забирай! У мене що, якась пальма над головою розквітла? То жодного хлопця немає, погляду бояться, не можуть підійти, то відразу двоє з'являється.

— Вибач, Іване, — він із першого слова все розуміє, та тримається, виду не подає. — Зараз не найкращий час, у мене шалено розболілася голова. Яюсь іншим разом, гаразд? Правда, ти чудовий хлопець, та сьогодні я не можу.

«Маю розібратися зі своїм всемогутнім коханцем, — додаю вже про себе, — тоді можна буде й з нормальними хлопцями зустрічатися».

Я таки правду йому сказала. Голова розболілась, як за командою, в одну мить. Шалено, до нестями. Десь була таблетка. Відкриваю сумку, починаю шукати. У цей час знов озивається телефон. Ненавиджу вже цю мелодію. Слід терміново занести його номер у чорний список! Телефон не найновіший, та, здається, бачила десь у ньому таку функцію.

Вдих — видих. Повторюю кілька разів. Дістаю телефон, скидаю виклик. Нарешті знаходжу таблетку. Іван подає води. Ковтаю.

— Тоді я маю провести тебе додому. Ти аж позеленіла вся. Іти зможеш? Чи, може, викликати швидку?

Оля також уже поруч. Їх обох стурбував мій вигляд.

— Усе добре. Не треба швидкої. Я просто хочу додому. Не варто турбуватися.

Іван (зі згоди Ольги) нав'язався йти слідом. У мене ще промайнула думка, що не варто світитися з іншим хлопцем, якщо він уже очікує десь поблизу? До того ж не можна забувати про шпика. Та переконати Івана не було сил. Металевого «ауді» дорогою я не примітила й навіть малодушно зраділа, що все закінчилося так просто. Не відповіла на кілька телефонних дзвінків — і все, вільна людина.

Та вдома на мене чекав сюрприз.

Розділ 6

Інколи серце бачить те, що очам не видно

Незважаючи на мої протести, Іван провів мене не лише до зупинки, а й поїхав зі мною додому.

— Я хочу переконатися, що ти нормально доїдеш. Навіть не заперечуй, не відпущу тебе саму!

По дорозі намагається якось розвіяти мене. Розповідає про кумедні ситуації на роботі. У нього виходить не так майстерно, як в Ольги. Я розгублено відповідаю на якісь його фрази. Безбарвна бесіда ні про що. Уже біля під'їзду рішуче зупиняю його.

— Тобі краще не заходити туди.

На щастя, він не наполягає.

— Ти красива, — каже мені натомість.

Яка б то дівчина не усміхнулася у відповідь? І я не виняток. Усмішка мимоволі з'являється на обличчі. Прощаюся з хлопцем, так і заходжу до квартири з усмішкою на вустах, яка кам'яніє, щойно я опиняюся всередині.

На письмовому столі стоїть кошик із квітами.

Волошки й ромашки. Побачила їх, і по моїй спині побіг холод.

Як?

Мама ще на роботі, ми разом із нею вийшли вранці. Яким чином квіти опинилися у квартирі? Обертаюся, щоб переконатися, що в кімнаті нікого немає. Підбігаю до дверей. Зачиняю їх на обидва замки та додаткову клямку — так, щоб з того боку відімкнути ключем було неможливо. Повертаюся до столу. У квітах лежить записка. Розгортаю її. Невеличкі літери, майже кожна на відстані одна від іншої, при цьому нечіткі. Доводиться вчитуватися, щоб розібратися, що ж саме там написано.

Що про таке кажуть? Роздільні нечіткі літери — ознака людини, що прагне в усьому бути першою, яка не рахується з думкою інших людей. О, так, це точно про нього!

«У нас плани на вихідні. Я чекаю під під'їздом. Виходь хутчіше».

Ну от! Що я казала? Яке йому діло до моїх планів?! Ненавиджу вже це його «хутчіше»! Чому він узагалі вирішив, що я бігтиму до нього, щойно покличе!

Підхожу до вікна. Обережно прибираю тюль. Виглядаю. Його машина справді стоїть під вікнами. Щойно ж нікого не було! Він що, матеріалізується з повітря?! Серце починає несамовито калатати. У скронях стукотить. Головний біль, що наче минув від таблетки, знов почав наростати.

Треба просто заспокоїтися. Має бути пояснення того, як квіти опинилися в кімнаті. Мама вже повернулася з роботи, а тепер кудись пішла? Точно! Інакше й бути не може. Не привид же він, щоб крізь стіни ходити! Та й чому я так нервую? Адже не потягне він мене силою?!

Головне: тримати себе в руках! Я просто не вийду до нього. Можу вдати, що не побачила його дурної записки. Та врешті-решт, маю ж я право відмовитися від побачення!

Від такої думки полегшало. Я встромила назад його записку, обернулася. Почала знімати одяг. У кімнаті гаряче, варто піти в душ, а ще приготувати чогось на вечерю. Чорт забирай! З тим головним болем геть забула про хліб! Чи зателефонувати мамі, щоб вона купила?

Дзвінок у двері примусив мене здригнутися. Вчасно згадала, що досі не наділа халат. Озираюся, пригадуючи, де залишила його. Не бачу. Хапаю довгу футболку, поспіхом натягую на себе. Біля дверей запитую: «Хто там?»

Мама. Вона не може відімкнути двері з того боку. Розумію, що дарма турбувалася, швиденько відчиняю двері й завмираю, наче громом прибита. За її спиною стоїть він. Усміхається. Мені здається, що зі зловтіхою: бач, усе одно буде так, як я кажу. Він зрозумів, що сама я не вийду! Зрозумів — і розв'язав це непорозуміння.

Мама чимось дуже задоволена, та вона не бачить того, що бачу я.

— До тебе гість, люба.

Киваю, що бачу, торкаюся губами її щоки. Пересилую себе й роблю крок уперед. Я не хочу, щоб він заходив до моєї домівки. Ніколи не запрошу, хоч би яким дивним це видавалося! І справа зовсім не в тому, що не хочу, аби він бачив рівень наших із мамою статків. Зрештою, тут район такий, що й без оглядин про все можна здогадатися. Просто мені

здається, що бодай тут, у себе вдома, на своїй території я вільна від його омани, й аж ніяк не можна, щоб він порушував цю межу.

Стоїмо в коридорі, двері я причинила, щоб не було чути, про що ми говоримо, підперла спиною.

— Мала, буде ввічливо, якщо ти запросиш мене зайти, — зауважує він.

Хитаю головою, сама намагаюся впоратися зі шквалом думок та стукотінням крові в скронях.

— Ти не послухалася мене. Чому не готова досі? Як тобі квіти? Я вгадав?

Він вгадав. Мої улюблені. Я не розумію, як можна було дізнатися? Невже мама розповіла? Коли б то вона встигла? Та раптом згадую, що питань було декілька, і квіти не є основним. Увагу відвертає.

— Я не піду з вами.

Слова ледве даються. Промовивши, я навіть сама не вірю, що сказала це йому. Дивиться на мене — пильно, не відводячи очей. Вони в нього чорні, наче ніч. Відьмак! Це точно! Нізащо, ніколи не запрошу його у свою домівку — зауважую це для самої себе ще раз!

— Ми не можемо спілкуватися отак, стоячи в цьому страшнющому місці, — обводить поглядом наш комунальний коридор.

Фактично ми з ним стоїмо в темряві. Коридор доволі довгий, а одна-єдина тьмяна лампочка горить у ньому біля вхідних дверей. Ще й стіни пофарбовані в темно-синій колір. Тож цілком можна зрозуміти його небажання вести бесіду тут. Він-бо однозначно звик до інших умов. Упевнений у собі, здається, і думки не припускає, що я таки відмовлюся.

— Вдягнися й поговоримо деінде.

— Я нікуди з вами не піду! Чуєте мене?

Витримує паузу, водночас ретельно вивчає моє обличчя. Мені здається, що я фізично відчуваю, як він читає кожну мою думку. Намагаюся зосередитися на тому, чого хочеться мені. Не можна давати слабину. Ми не підходимо одне одному. Ми ж із різних світів! Такі ніколи не перетинаються! Наші стосунки — то суцільна помилка!

— Ти маєш надзвичайно спокусливий вигляд у самій футболці, — він промовляє зовсім не те, до чого внутрішньо готувалась я.

Схоплююся — виявляється, футболка з'їхала, повністю оголивши плече. Квапливо натягую її назад і аж тепер усвідомлюю, що стою перед ним, вважай, гола. У трусиках та футболці, що ледь їх приховує. Чорт забирай! Це ж треба було ось так вискочити до нього!

— Це резонує з твоїми словами, — продовжує він. — Я тобі не вірю. Ти не цього прагнеш насправді. А знаєш, чого прагну я?

Простягає руку, торкається моєї щоки, і я заплющую очі від насолоди. Він сто разів має рацію, із самого лише його погляду я розумію, що хочу до нього, що всі мої міркування та доводи самій собі були смішними й марними, що варто йому торкнутися мене — і я здатна йти за ним хоч на край світу.

Нічого не змінилося...

Це неймовірно! А головне: він справді розуміє всі мої відчуття. Читає мене, наче відкрити книгу.

Та ось відкриваються сусідські двері. Ксанка. У руках пакунок із картоплею, цибулею, морквою та іншими продуктами. Іде готувати вечерю. За нею зграйкою пташок її дівчатка. Чоловік прибирає руку, чекає, поки вони пройдуть. Я вітаюся із сусідкою. Менш стримані дівчатка відверто розглядають незнайомця.

— Він житиме з тобою? — надивившись на чоловіка й обернувшись до мене, безцеремонно запитує наймолодша Янка.

Ксана випереджає мене з відповіддю:

— Тобі яке діло? Марш на кухню, мерщій!

Яна ображено хитає голівкою й додає темпу. За кілька секунд уся компанія зникає за поворотом, а потім звідти виглядає та ж Янка. У мене на губах грає усмішка. Обличчя чоловіка також змінилося. Виявляється, він уміє й по-доброму усміхатися.

— Янко, зараз отримаєш у мене на горіхи, негайно йди сюди! — долинає до нас, і дівчинка сполохано зникає.

— Вони не цілувалися! — діловито доповідає Яна матері.

Комунальне життя. Нічого ні від кого не сховаєш.

— Ми маємо поговорити десь наодинці. Тут справді незручно. Я чекаю на тебе.

Пручатися не було сенсу. Усе, що я могла зробити, — це бодай трішечки скорегувати його плани згідно з моїми бажаннями.

— Зустрінемося за дві години в парку, біля атракціонів, — відповіла я і мерщій, щоб він не встиг заперечити, шмигнула до себе. Швиденько зачинила двері на обидва замки й аж тоді полегшено зітхнула.

Восьма вечора — ще не темно. Здається, що після денної спеки народ щойно починає приходити до тями. У парку життя вирує. Атракціони в самому його центрі — найлюдніше місце, особливо влітку, під час канікул. Саме тому я обрала це місце для зустрічі. Не стане ж він силою тягнути мене до своєї машини, якщо я не погоджуся їхати з ним. Забагато сторонніх, та й патрульні, буває, проходять.

Якщо не погоджуся їхати з ним...

Якщо — то, напевно, ключове слово.

Я вдяглася в короткі джинсові шорти й широку білу футболку з синьою Ейфелевою баштою на спині. На ногах білі шкарпетки та звичайні кеди. Категорично не хочу, щоб він вважав це побаченням. Навмисно навіть макіяж витерла. Адже на побачення не вдягаються по-спортивному! А якщо й змивають макіяж, то лише для того, щоб накласти свіжий, відповідний вечірній сукні.

Біжу по хіднику, весь час ловлю себе на думці, що даремно так поспішаю, можна йти повільніше. Зменшую темп, та згодом все повторюється. Коли побачить мене, то ще вирішить, що я лечу до нього, аби скоріше впасти в обійми. Ні, це я б так на його місці подумала, а він, певно, промовив би дещо набагато брутальніше...

Він прагне вживати чіткі, але, як на мене, грубіші слова.

Зупиняюся на межі доріжки та майданчика атракціонів. Оглядаюся. Його нема! Невже передумав володіти мною довіку? Чи ще не прийшов просто? Зазвичай дівчата на побачення запізнюватися мають, а не навпаки.

Ах, так, я забула.

У нас же не побачення. Просто зустріч.

Поговорити.

З'ясувати стосунки.

Розірвати...

Іду до найближчої лавки, сідаю. Намагаюся зібрати докупи думки у своїй нетямущій голові. Чи не накручую я саму себе? Моя внутрішня

суперечка з цим чоловіком триває вже майже два тижні, а я ще досі не вирішила, чого саме хочу досягти нею?!

Навпроти мене через алейку на траві сидять юнак із дівчиною. Вони пустують, усміхаються, дражняться, а потім цілуються, ніжно торкаючись щік одне одного. З того всього видно, як трепетно вони ставляться одне до одного, які легкі й витончені ті стосунки. Як їм добре разом.

Щасливі...

— Чому ти боїшся мене, мала?

Здригаюся від несподіванки.

Він підійшов ззаду, ухопив в обійми, шепоче просто на вухо. Парфуми, якими він користується, зводять мене з розуму. Заплющую очі, мліючи від того його доторку, насолоджуючись його присутністю. Не дочекавшись відповіді, він мене відпускає, обходить лавку збоку, просить хлопців, що сидять поруч, посунутися.

— А дівчина згодна, щоб ти сідав поряд із нею? — насторожено запитує один із них — високий, з короткою спортивною стрижкою.

Під ногами хлопці катають скейти: туди-сюди. Щойно під'їхали, збираються поволі — чимала компанія юнаків та дівчат. Галасливі, сперечаються, хизуються перед дівчатами. Та, на диво, п'ють не пиво, а мінералку й сперечаються про Стругацьких. Жук у мурашнику. Чи мали право прогресори позбавляти життя одну людину заради начебто всього людства.

Не думала, що в наші часи підлітки ще читають Стругацьких!

— Дівчина? — він наче здивований, що має спитатися моєї думки. — То моя дівчина, — пояснює хлопцям, — вона згодна.

Сідає поруч. Упритул до мене. Простягає руку, обіймає.

От і все! Прощай, моя рішучосте, якої й було як кіт наплакав.

— Ти так і не відповіла мені.

Ось вона, відповідь. Він сам дав її, й усе стало на свої місця. Я боюсь. Шалено, до нестями. Я його боюсь. Боюся, що одного разу він мене вдарить, якщо я не підкорюся, або зробить так боляче, що я не оговтаюся від цього. Відчуваю, що він здатен на це. І боюся, що він назавжди позбавить мене власної волі, що я буду залежна від нього та його примх. Я не готова до цього. Ніколи не зможу змиритися з цим і прийняти до кінця. Ми не підходимо одне одному...

Усе це варто було сказати йому. І, можливо, я б навіть зробила це, якби він не був так близько. Якби не проводив долонею по руці, не перебирав мої пальці, якби, наче ненароком, не торкався моєї щоки й не шепотів на вухо, як він скучив, який спокусливий я маю вигляд, як він хоче зайнятися зі мною сексом.

Не люблю цього слова. Занадто грубе, не відповідає моєму відчуттю. Та тіло зрадницьки тремтить під його долонями, лине до нього. І я вже розумію, чим закінчиться моя спроба розірвати стосунки. Чи я від початку знала, що так воно й буде, і прагнула саме цього?!

Я вже нічого не знаю! Омана! Справжня примара! І я більше не впевнена, що хочу, щоб усе це закінчувалося. Моя ідея зустрітися в людному місті виявилася пасткою, в яку я ж сама й потрапила. Ніхто нікого не тягнутиме силою. Сама слухняно піду, воліючи бути з ним і кохатися.

— Ти скучила за мною, мала?

Так. Я справді скучила. До нестями, до тремтіння та шаленої хіті.

Боже мій, що я роблю?!

Розділ 7

А знаєш, що правда? Та правда, яку ти приховуєш. Те, чого до нестями боїшся...

Понеділок в офісі гудів новиною: Іван потрапив до відділення швидкої допомоги.

Новина розліталася миттєво, робочий день не встиг розпочатися, як уже всі знали подробиці. Повертаючись у п'ятницю додому, зіткнувся з хуліганями. Віддавати годинник, мобілку й гаманець відмовився, вступив у сутичку. Швидку та поліцію викликав перехожий. В Івана виявилася переламаною ключиця.

— Серед білого дня, уяви! Ще ж навіть не стемніло! Якими ж нахабними стали ті волоцюги! — обурено зауважує Оля.

І я зачаровано киваю, вже замислившись про своє. Чи не дивним є те, що Іван вскочив у халепу після того, як мене додому провів? Чи можливо було організувати напад за якусь годину? І чи реально було після цього спокійно дивитися мені у вічі, пестити, жартувати?

Щось мені підказувало, що він міг.

Цілком.

Зухвало, нахабно, показово.

Щоб навіть думки не мала про когось іншого. А потім приїхав у парк, запізнився саме через це, до себе привіз і милостиво, наче жартома, докоряв, що я своєю впертістю зірвала чудовий вечір, який він спланував для нас обох...

Так, треба все з'ясувати!

— Сходимо до нього в лікарню, провідаємо? — пропоную я Ользі, і вона з ентузіазмом погоджується. Вдається доволі злагоджено все організувати, а керівництво навіть виділяє транспорт, щоб ми могли швидше впоратися.

Іван був блідим і схудлим. Він щиро зрадів нашому з Ольгою візиту. Наскільки це було доцільно й можливо в його ситуації, грав роль чемного господаря оселі.

— Сідайте, прошу. Дуже радий вас бачити, дівчата!

— Шкода, що так вийшло. Тебе не вистачає в кабінеті, — зауважує Ольга.

— Ти їх знаєш, Ваню? Як усе це взагалі сталося? Хтось іще був поруч? Тебе не переслідували?

Мені видається важливим, щоб він розповів усе, як бачив, щоб дізнатися не з чужих вуст. Він хитає головою.

— Усе сталося якось швидко. Я ж навіть замислитися не встиг...

— Він у нас герой! — уриває його Оля, і я вже шкодую, що не поїхала сама. — Кажуть, одного з нападників теж госпіталізували.

— Правда?

Ваня киває.

— Взагалі, по-дурному вийшло. І ніяке то не геройство, а навпаки. Я займався карате багато років. Підсікання невдале вийшло. Не розрахував. А ще камінь під ногу підвернувся. Сам упав, його придавив. Ось тепер із переломом доведеться ціле літо згаяти. А я ж мріяв про море й дівчину... — виразно дивиться на мене.

Однак мені не до поглядів.

Із розповіді Вані випливало, що все справді скидалося на випадковість. Поки він не зауважив одну дивну, як йому здалося, річ. Закуток, у якому все це сталося, був доволі безлюдним. Але він помітив, що, коли почалася сутичка, повз ту алею проїхала автівка. Повільно, наче водій пригальмував, щоб усе ретельно роздивитися.

— Яка марка, колір? — запитую я.

— Я не запам'ятав. Сіра. Просто, розумієте, мене вразило, що він не зупинився, а пригальмував і поїхав! У ту мить усе й сталося.

Пригальмував і поїхав. Неймовірно!

Так, Ваня не зміг згадати марку машини. Але чи повірили б ви в такі збіги? Я не повірила. Але ж і впевненості в тому, що все це влаштував він, теж не було. Цілий тиждень я знов була як на голках. Зважувала всі «за» та «проти». Намагалася сама для себе вирішити, чи зміг би? Адже я справді нічого не знаю про свого коханця! Намагалася знайти про нього бодай якусь інформацію — інтернет був глухим. Мов і не існувало такої людини. Продумувала, що саме казатиму, коли з'явиться. Зрозуміло, що в мене й думки не майнуло замовчувати! Я мусила все з'ясувати. Це здавалося важливим. Та чи скаже він мені правду — от у чому питання.

Нова зустріч, як у нас із ним уже повелося, відбулася ввечері в п'ятницю. Наприкінці робочого дня мені приходить від нього есемес: «Заїду о восьмій. Вдягни вечірню сукню». Врахував, що я захочу привести себе до ладу після роботи? І на тому спасибі! Цього разу варіанту не йти, відмовитися чи ще щось подібне я не розглядала. Навпаки: ретельно підготувалася до зустрічі.

Була в мене ще одна вечірня сукня, у якій він мене поки що не бачив. Мамина. Проста модель у межах сучасних модних тенденцій. Доволі відверта для середини вісімдесятих. Замовляла мама ту сукню в знайомій швачки, підгледівши модель у французькому журналі мод. Як у простій радянської студентки міг з'явитися французький журнал мод — то ціла історія. Якщо коротко, їй вдалося потрапити на перекладацьку практику до консульства. Журнал вона лише погортала, закарбувавши в пам'яті всі деталі сукні, що так вразила її в той час. Доклала шалених зусиль, щоб дістати потрібну тканину, знайти гроші, аби заплатити швачці. Дуже переймалася, щоб усе вийшло саме так, як хотілося, — щоб личило. Вдягла її на новорічний вечір, стала безумовною королевою балу. Познайомилася з моїм батьком, який у той час уже працював в консульстві, робив там стрімку кар'єру. 1984-й моя мама зустрічала в його обіймах...

Сукня довга, аж до підлоги. Блискучо-сірий шифон сам собою вже був шикарним. Симетричні складочки спідниці збираються під грудьми широким поясом. Донизу розпливаються блискучими переливчастими хвилями. Та головним штрихом стала наполовину відкрита спина. Мабуть, для моєї мами, у той час простої студентки, було доволі сміливо не вдягнути під сукню ліфчик. Не кожна б дівчина наважилася. Але ж ви згадайте ті радянські ліфчики! Три кольори: білий, чорний, тілесний. Дебела «хебешна» чи синтетична тканина, товстезні бретельки й жодної фантазії. Як таке в принципі можна було носити? А вдягнути під сукню з відкритою спиною?! Тож їй просто не лишили вибору. Трималася вся сукня на єдиному комірці, який зав'язувався ззаду, на шиї, широким бантом.

Під таку сукню неодмінно варто було зробити високу зачіску. Щоб демонструвати оголену спину, поставу. Та я від цієї ідеї відмовилася.

Не мала часу й уміння, щоб робити це самостійно, та й грошей, щоб піти в перукарню. Тому просто вимила голову, висушила волосся під феном, власноруч нанесла вечірній макіяж, що зробив більш виразними очі — і була задоволена тим, що побачила в дзеркалі.

Рівно о восьмій він мені телефонує:

— Мала, спускайся хутчіше!

Цілую маму. Чекаю, поки вона перехрестить мене (здавна так робить, коли відпускає кудись саму), беру клатч і йду вниз.

Він чекає біля машини, з кимось розмовляє телефоном. Щоб дійти до нього, мені треба пройти повз кілька лавочок, на яких сидять сусідські бабусі. Шкірою відчуваю, що їхні погляди спрямовані на мене. Усміхаюсь, вітаюся. Вважай, на кілька годин буде що людям обговорити. Підходжу до його машини.

Він показує мені, щоб сідала, ввічливо відчиняє дверцята переднього сидіння, зачиняє їх, а сам залишається на вулиці. Відходить трохи далі, продовжує свою розмову. Ще хвилин п'ять я самотньо сиджу в його машині. Крізь тоноване скло вікна можу вільно милуватися своїм чоловіком.

Цікаво, що особливого він вигадав цього разу?

Це наша четверта зустріч. Четверті божевільні вихідні, коли не залишається часу на сон. Натомість отримуєш вибухову пристрасть та екстатичне задоволення. Він сильний, підтягнутий, ані краплиночки зайвого жиру. Завжди вишукано вдягнений. Неодмінно костюм, краватка, запонки. Перстень на пальці. Жодного разу не бачила, щоб він знімав його. Навіть коли йшов до ванни. Мені здається, що для нього та каблучка з величезним червоним рубіном та орнаментом по колу — то не просто прикраса. Скоріше символ чогось. Чого саме, я так ніколи й не дізнаюся.

Завершив розмову, сідає за кермо. Перш ніж завести мотор, тягнеться до мене й цілує в губи. Солодко. Тепло розтікається тілом, даруючи тремтіння, і вже думаєш, що воліла б, аби він ніколи не відпускав.

«Особливість» вечора полягала в тому, що він повіз мене до себе. Так, там уже був сервірований стіл, замовлено вишукані, незвичні для мене страви, але... На моє здивоване запитання, навіщо вечірня сукня, якщо ми ніде не їдемо, відповідає, що для нього.

— Мені нецікаво, аби на тебе дивився хтось іще. Я хотів бачити тебе саме такою. Щось не так? — питає, а сам усміхається.

Я вже навчилася розрізняти ці його усмішки. Коли щира, коли іронічна, коли задоволена. Зараз задоволена. Я виконала його забаганку, і він тішиться з того.

Цікавиться, чого я хочу найперше: вечері чи сексу. Я не відповідаю словами. Починаю знімати з нього піджак. Обережно чіпляю на вішалку, знаючи, як педантично він сам до цього ставиться, і повертаюся до нього. Проводжу долонями по грудях, повільно розв'язую краватку. Її можна кинути просто на диван. Беруся за гудзики сорочки. Він не витримує мого темпу. Нетерпляче хапає за плечі й підводить до великого дзеркала. Обертає мене обличчям туди, у потойбіч, притискає до себе. Тепер я спостерігаю за його відображенням.

— Ти чарівна!

Відводить убік моє волосся й різким рухом розв'язує бант на шиї. Єдина мить — і я вже стою перед ним у білих босоніжках на високих підборах та ніжно-бузкових атласних трусиках.

На вечерю ми знову вдяглися. Він у штани й сорочку. Я у свою сукню. От тільки трусики мої він собі в кишеню штанів засунув зі словами: «Потім забереш!»

Це мені здається не дуже доречним, адже усвідомлення того, що я в сукні на голе тіло — збуджує. Я ж планувала обговорити свої питання саме за вечерю.

Хоча можна й відкласти...

Це я побачила, якою саме буде вечеря, і зрозуміла, що буде недоцільно псувати її бодай якимись дізнаннями.

Шампанське у відерці з льодом. Величезна таця з морепродуктами. Такого розмаїття мені ще не випадало бачити наживо. Величезні устриці, викладені колом на крихтах льоду, креветки, без перебільшення, завбільшки з долоню, купа всяких соусів у маленьких вазочках, фрукти. Омар — так, здається, та штука зветься. Він підтверджує. Та я ж навіть не знаю, як та що з того їсти! Ніколи за

життя не куштувала, хіба що креветок на морі їла. І малесеньких, а не таких, як ці монстри!

Оцінила його рішення не вести мене в ресторан, а організувати це все тут, коли ми лише вдвох.

— Я покажу, — правильно зрозумів він моє сум'яття.

Справно відкриває устрицю, вичавлює на неї лимонного соку, підносить до моїх губ. Неймовірно! Можна зрозуміти, чому їх вважають делікатесом.

Він відкриває шампанське, простягає мені келих. Знов задоволений, що вразив. Та більш неймовірним є те, що я бачу відвертий захват в його очах.

Я теж чимось його вражаю.

— Ти стежиш за мною?

Це запитання я спромоглася поставити лише наступного дня, вловивши мить, коли обговорювали щось нейтральне й не було романтичного настрою.

Реагує спокійно. Не здивований, не обурюється, не заперечує. Натомість цікавиться, що сталося.

Я розповідаю. Спочатку про випадок у піцерії, а згодом про Ваню.

— За кого ти мене маєш? — з цікавістю в погляді питає він, так і не спростувавши моїх сумнівів.

— Він просто провів мене додому. Мені зле було, — додаю про всяк випадок. Бо знаю, що не стане виправдовуватися, та хочу, щоб зрозумів, що навіть думки не мала зустрічатися з кимось іще.

Частина 2

ЖИТТЯ

Розділ 1

Хто ж бачить смерть у сяєві?

Леся Українка. Метелик

Ви коли-небудь спостерігали за тим, як метелик летить на полум'я? Самозабутньо, без огляду на жар чи перепони. Його вабить. Він відчайдушно битиметься в прозоре скло. Він не в змозі спинитися, не в змозі затримати цей політ бодай на мить, подумати, зважити... Він навіть може знати, що жар опалить його крила, уб'є, що це політ в один кінець, що буде нестерпний біль — але все це не має значення.

Його вабить.

Останнім часом я почуваюся саме таким безпорадним метеликом. Мій вогонь — то він. Людина, поряд із якою моя воля щезає, тіло тремтить, лине до нього, воліє його пестошів, стає не здатним до протидії, а душа весь час жахається. Серце не знаходить рівноваги, тремтить від страху. І геть не втішає ні розкіш, якою він настирно огортає мене, ні те, що він начебто так само не може без мене. Бо моя душа прагне кохання. Просто нормальних стосунків — без того, щоб хтось когось пригнічував.

Але ж я в жодному разі навіть не мрію зустрічатися з кимось іще! Лише спостерігаю, як поводять себе інші. Люди як люди. Нормальні. Зустрічаються, ходять на побачення, планують спільне майбутнє. Ось у чому суть — я не маю спільного з ним майбутнього, це ж очевидно! А поруч є той же Ваня, який залицяється до мене, хоч і перебуває на лікарняному. Я знаю, переконана: усе б у мене з ним вийшло добре, по-людськи, з далекосяжними планами. І несила на те погодитися.

Самій собі кажу, що то заради його ж та моєї безпеки. Що він не пробачить, якщо я зраджу. Насправді ж я просто слабка.

Ваня — то окрема історія, про яку я так ніколи вже й не дізнаюся, де саме була правда. Годі було й думати, що той чоловік, такий, яким я його вже знала, почне щось пояснювати чи виправдовуватися. Він навіть не спростував, що приставив до мене підглядача.

Ваня й далі намагається витягнути мене на побачення. То зателефонує. То прийде під кінець робочого дня з якимись смаколиками, розважає нас із Ольгою балачками. Сумно самому вдома сидіти, мабуть.

Він змінився. Якимось дивним чином став більш упевненим у собі. Додало самооцінки те, як відбився від хуліганів? Схоже, що так. Цікаво, чи був би він таким же палким коханцем? Сама ж і жахаюся цих думок. Хитаю головою, наче струшую з неї дурню. Не варто й думати про таке, щоб проблем не мати.

Я вперто відмовляюся, не приймаю жодних залицянь. І не розумію, чому він такий настирний.

— У мене є чоловік, розумієш? — сказала йому після наступного запрошення на побачення.

— То й що? Спершу покажи мені обручку на твоєму пальці!

Обручки не було. Не було навіть надії бодай колись отримати її від нього. Я знала про це вже тоді.

— Адже ти незаміжня, значить, вільна, — продовжує Ваня.

— Не вільна, — відповідаю йому.

«Щойно зустріла його, перестала бути вільною», — додала вже сама собі. Іноді обручка на пальці не є ознакою невільності, а в моєму випадку й обручка непотрібна.

«Ти належиш мені й нікуди не подінешся! — його слова, які я сприймаю, як справжню засторогу. — Навіть не намагайся!»

Не намагаюся. Лише спостерігаю. Он в Ольги хтось з'явився. Вона весь вільний час із кимось листується через есемес, і обличчя в неї далеке від стурбованого роботою. Мрійливо всміхається, чекає на зустріч. Після роботи щодня біжить в інший бік. До нього.

Чому я не можу так само?

Ні, я чекаю на ті зустрічі, але це очікування — якесь тваринне бажання займатися з ним коханням. Здається, усі думки лише про це. Немов ні про що інше й думати не можу. Але мій погляд весь час стурбований. Я весь час чогось боюся з ним. Що не приїде, що покине, що...

Я божевільна! Я точно божевільна й маю якось упоратися з цією пристрастю. Та не можу.

Не хочу.

Ми зустрічаємось лише на вихідних, решту часу я самозабутньо чекаю на нього. Він не телефонує, не пише, його нема в соціальних мережах або «Скайпі». Він наче й не існує. Немов несамовита, я кидаюсь до роботи, лише вона надає змогу хоч якось відвернути увагу від думок про нього. Уже ознайомившись з основними видами діяльності компанії, я створила та просунула в реалізацію власний комерційний проект!

Ідея була ще з останнього курсу університету. Та без фінансової та юридичної підтримки, самотійно я б не впоралася. Довелося трохи скорегувати, та загалом усе вийшло якнайкраще. Спершу зацікавила начальницю нашого аналітичного відділу, вона дала добро на те, щоб я представила проект раді. І це все лише на другому місяці роботи. Мою завзятість помітило керівництво. Наступного дня після вдалої презентації я стояла в кабінеті директора.

— Подовжуйте в тому ж руслі й за півроку ви отримаєте значне підвищення, — відверто пообіцяв мені Антон Максимович.

Це була гарна обіцянка. Враховуючи й те, що, згідно з умовами, мені як розробниці та авторці проекту належав відсоток від прибутку. Звісно, якщо він буде, той прибуток. Радіти б успіхам, а я наче пририта весь час.

Невже я не потрібна йому більше ніж на вихідні?

Скільки часу це триватиме?

Чим завершиться?

Якщо я не потрібна йому решту часу, він не покличе мене одружуватися.

А чи цього я прагну?

Будь-яка нормальна дівчина прагне одруження.

Нормальна, а не божевільна!

Я не знаю, чого я прагну.

«Сексу», — відповів би він і мав би безсумнівно рацію.

Мама тривалий час мовчки дивилася на те, що зі мною коїться. Згодом почала приводити до тями. Закінчувалося це кожного разу однаково: сваркою. Хто-хто, а вона мусить мене розуміти! Сама ж знає, що воно таке, на власній шкірі відчула! Одного разу я не стрималася

й пішла з дому. Вешталася парком, спостерігала веселощі інших. Усілася на лавку, ту саму, на якій колись сиділи з ним. Спересердя я геть забула, що гаманець залишила на столі в кімнаті. У кишнях знайшлося лише кілька гривень. Тож я не могла навіть у кав'ярню зайти. Крутила в руках телефон, найбільше жаждала, щоб він подзвонив мені саме зараз, попри те, що сьогодні не п'ятниця.

Дива не сталося. Тоді майнула думка зателефонувати йому самій. Досі я жодного разу не робила цього. Завжди він вирішував, коли й де ми зустрічаємось. Якийсь час я вагалася, та все ж наважилась і натиснула кнопку виклику. Думала вже, що він так і не візьме слухавки. Та ні, він прийняв виклик.

— Мала, ти телефонуєш мені в роумінгу. Щось термінове?

Що я мала сказати? Що над усе волю зустрітися з ним просто зараз, відчутти його обійми, пестощі, побути разом, відчутти смак його шкіри та навіть просто поспілкуватися?

— Ні, — відкажую, — не термінове. Вибач.

«Я просто скучила. До нестями. Хочу тебе бачити. Мені дуже самотньо...» — додаю це подумки, тільки для себе. У мені розливається розчарування.

Здається, він навіть щось відповідає на моє «вибач, не термінове». Та я розумію, що не отримаю бажаного, тож і говорити нема про що. Кладу слухавку. По щоках течуть сльози. А слідом приходить SMS про те, що на моєму рахунку залишилося шістдесят дев'ять копійок.

Чорт забирай його разом із роумінгом! Міг би принаймні попередити, що за кордон виїжджає! Я щойно поповнювала рахунок!

Невже він кожного разу приїздить заради мене з-за кордону? Це б мало мене втішити.

Не втішає.

На тій лавці я просиділа до гупої ночі. Завершилося все тим, що до мене підійшов патруль.

— Чи все у вас гаразд? Можна переглянути ваші документи?

У мене все гаразд, лише з матір'ю посварилася через те, що коханця маю. Показую їм паспорт.

— Пізно вже, — мовить один із них. — Ви б не сиділи тут сама. Ідіть додому.

Мабуть, слухна порада, враховуючи те, що вже настав новий день. Забираю паспорт і рушаю до виходу.

Восьмі після знайомства наші вихідні я проводила на самоті. Тієї п'ятниці він не зателефонував і не приїхав. Моя природна недовірливість відразу почала на-гора видавати нові версії: йому не сподобалося, що я зателефонувала, втрутилася в його життя без мене; він вирішив, що відтепер я весь час надокучатиму йому, тому відмовився від наших стосунків; він вирішив провчити мене за таке зухвальство, зайвий раз продемонструвати, що домінує він, а я не маю права голосу...

І лише в останню чергу майнуло, що він міг не впоратися зі своїми справами й просто не встиг приїхати.

От чому я така дурна, га? Витратила купу грошей на ідіотську телефонну розмову, так і не дослухавши, що саме він хотів сказати! Раптом він попереджав, що не приїде? Тоді чому не зателефонував зараз?

Просто через те, що не має звички звітувати переді мною. Усе ж просто. Адже хто я для нього? Дівка, з якою бавиться вихідними. Від таких думок ставало ще гірше.

Ну чому б мені не забути цього чоловіка раз і назавжди?

Чому постійно розривають на шматки сумніви та спогади про час, проведений разом?!

Чому саме я мала потрапити в цю пастку?

Зайва рефлексія! Нічого путнього від цих думок однаково не буде! То, може, варто просто не думати про нього? Бо «просто» щось вирішити я не могла.

Не думай! Це ж так просто: не думай! Більшість людей саме так і живе.

Самозабутньо чекаю наступних вихідних. Втішаю себе, що не пропустить, адже на п'ятницю припадає День Незалежності, тож можна зустрітися вже в четвер. Три дні разом! Ще тиждень шаленої роботи, сидіння допізна над першими даними аналітики щодо мого проекту, корегування планів. Потім перевірка від керівництва, узгодження, затвердження, перші результати...

І знову самотні вихідні.

Тим часом я категорично відмовляюся їхати із матір'ю на море! Раптом він зателефонує, а мене не буде в місті? Кінець літа надворі, а я нікуди, крім зустрічей із ним, не виїжджала. Мама телефонує, співчутливо цікавиться, чи буде зустріч. Здається, у душі вона радіє тому, що мої стосунки з цим чоловіком не затягнулися надовго. Вірить, що так навіть краще. Звісно, що не каже того вголос.

— Приїзди сюди, люба! Номер чудовий. Море казкове, тепле-тепле й прозоре! Розвієшся. Зрештою, покажи йому, що не станеш слухняно чекати!

Та я відмовляюся.

Щоб не жаліти себе, відволіктися від сумних думок, починаю генеральне прибирання в квартирі. З миттям вікон, плафонів, верхівок шаф та викиданням старих, нікому не потрібних речей.

Відчуваю, що в кімнаті стає легше дихати, та загалом цього мені замало!

Купую шпалери й заклеюю світлою барвою стіни нашого сумісного коридору. Залучаю до прибирання та косметичного ремонту сусідів. У результаті фарбуємо також підлогу на кухні та у ванній. Білимо стелю на кухні. Миємо запилюжене вікно. Ксанка витягла із засіки старенькі фіранки, чіпляємося до її чоловіка, щоб прикрутив карниз, вішаємо, милуємося затишком, радіємо тому, що отак зненацька дали лад сумісній території.

Це допомагає мені не відчувати себе геть покинутою.

Хоча брешу. Навіть самій собі. Ні від чого це мене не рятує.

На душі суцільний, невиліковний сум, і він ніде не дівається.

Як мені його позбутися? Як?! Чим заповнити душу?

Лягаю в ліжко на бік, згортаюся калачиком. Уявляю, як він лежить за моєю спиною, обіймає, огорнувши теплом своєї сили. Саме так, як він любить, щоб ми засинали. Саме так, як сама обожнюю засинати, коли він поруч.

Господи, я так хочу, щоб він приїхав, просто зараз!

Ще можна дитячий майданчик пофарбувати... Барвисто, щоб малим веселіше було гратися.

Знати б напевне, що він справді не з'явиться. Тоді б я принаймні розуміла, чого прагнути. Забути його. Назавжди. Не залишати найменшого спогаду. А так... дурна надія спокою не дає.

Цікаво, сказав би він мені, що покидає? Чи зробив би все мовчки, просто вирішивши? Він обіцяв, що скаже, якщо знайде когось іще. Про «покинув» не було ані слова. Адже він ніколи не цікавився моєю думкою. Щось мені підказувало, що не сказав би.

Тож мені нема на що сподіватися?

Розділ 2

Я знайшов свободу. Втрата всяких надій була свободою...

Чак Поланік. Бійцівський клуб

Минуло літо. Тепер згадую ті враження, немов уві сні. Усі дні з моменту нашої зустрічі наповнені емоційними гойдалками: шалена пристрасть, дошкульне розчарування, пекучий біль, тремтлива надія, знов колюче розчарування... Мені здається, що за два місяці він зробив мене старшою років на десять. Що дізналася набагато більше, ніж за все моє життя до нього. Що він змінив мене, розібрав на якісь неймовірні клаптики й, зібравши назад, отримав щось своє. Відповідне до його волі. І то вже зовсім не я ходжу на роботу, спілкуюся з мамою чи друзями. От тільки не всі помічають підробку. А хто помічає — жахається.

У ті спекотні останні серпневі дні, наповнені смутком, відбулася наступна моя зустріч із Катею. Підходив час її весілля, треба було підключатися до якихось організаційних моментів, та я раптом зрозуміла, що не в змозі брати в тому участь. Не буде їй користі з подружки нареченої, яка наче у воду опущена. Весілля — привід для веселощів, а мені точно не до того зараз. Навіщо псувати свято найкращій подрузі? Прикидатися? Заради чого? Та й не така вже гарна актриса, щоб вправно вдавати, ніби мені весело.

Телефоную їй, намагаюся пояснити. Вона ж і чути нічого не хоче.

— Та що з тобою?! — обурено кричить у слухавку. — Ти з дуба навернула, чи що? Як це хтось інший буде моєю подругою?

— Просто зрозумій мене, — благаю я.

Ще не вистачало зараз посваритися. Вона ломиться в наші з мамою двері вже за двадцять хвилин, живемо в сусідніх будинках. Так, саме ломиться, з усієї сили тарабанить кулаком уже в двері кімнати. Зрозуміла, що телефоном не вмовить, прийшла застосувати важку артилерію.

— Вдягайся, ходімо! — рішуче заявляє мені, бо ж розуміє, що на кухні не сядеш, в одній кімнаті з моєю мамою теж відверто не

поговориш.

Задля більшого ефекту вона ще й Льошу з собою притягнула. Він стоїть у дверях, усміхається з рішучості нареченої.

— Краще зроби так, як вона просить, бо вона нас усіх живцем з'їсть! — відверто сміється парубок, за що отримує гнівний погляд Каті.

Я здаюся. Зрештою буде навіть корисно піти десь посидіти, поспілкуватися з кимось поза роботою. Розвіятися. Вдягаюся, кажу мамі, що ненадовго, і йду з ними. Ми сідаємо на відкритому літньому майданчику кав'ярні в парку.

— Ти не можеш відмовитися! — жартома пояснює Льоша. — Адже зірвеш мені весілля! Що я тоді робитиму? Катька так і сказала: якщо не ти, то й не буде нічого! А нам іще дітей хрестити! Думай, перш ніж упиратися! Я, дівчата, піду вам морозива замовлю, щоб не заважати. А ви тут усе вирішуйте.

Підводиться і йде. Катя задоволена і тим, що наречений її так майстерно підтримав, і тим, що без слів зрозумів: варто лишити нас на самоті. Морозиво нам приносить офіціантка, а Льоша сідає в приміщенні кав'ярні, дістає свій ноут і занурюється в якусь роботу.

— Я не вірю! — раптом каже Катя після паузи, що затягнулась з відходом Льоші. — Ти мусиш опанувати себе. Це ж неймовірно! Та яким би чарівним коханцем він не був, це ж не привід так себе поводити! Як ти взагалі можеш терпіти таке ставлення! Захотів — приїхав, захотів — не приїхав, не телефонуй йому, не розпитуй ні про що! Ти ж... — вона запнулася, підбираючи слова, махнула рукою. — Коротше, приходь до тям! Роззирнися довкола. Море достойних знайдеться! Не дозволяй йому аж так маніпулювати тобою. Зрештою, ти варта кращого. І взагалі, от чесно, я хочу, щоб це була саме ти! Ми ж із тобою з дитинства разом! Ну кого ще мені кликати?

Кажучи все це, вона активно жестикулює. Збоку може здатися, що ми сваримося. Чи радше вона мене сварить. Тому що я не знаю, що мені їй казати, і просто їм своє шоколадне морозиво. Я ж розумію, що вона має рацію. Кожне слово — правда. От тільки несила щось змінити. Не можу не думати, не згадувати, не надіятися. Це павутиння оплутало мене, не відпускає, не дає змоги вільно дихнути, душить.

— Ти просто не знаєш його, — підсумовую її слова.

«І буде щастям ніколи не зустріти такого!» — це додаю вже про себе. Зрозуміло, що з таким тиском Катя вичавлює з мене згоду. Радісно кидається на шию.

— Усе буде добре, чуєш мене? Я спеціально для тебе букет кину, слідом за мною одружуватися підеш із нормальним хлопцем, який кохатиме тебе по-справжньому!

Якби ж то!

Вересень видався на диво теплим. Жодного разу не пішов дощ. Я все ще бігала на роботу в босоніжках та сукнях із коротким рукавом. Тиждень тому отримала перший комісійний відсоток із прибутку від свого проекту. Приємний бонус до зарплатні. Насправді нам з мамою стало набагато легше відтоді, як я одержала постійну роботу. Можемо більш вільно розпоряджатися грошима. Дозволяти собі речі, про які раніше було годі й мріяти. Зрозуміло, про те, щоб якимось кардинально покращити житлові умови, не йшло й мови. Це полегшення радше стосувалося побутового рівня: одяг, їжа, відпочинок. Та все ж мені було приємно усвідомлювати, що нарешті я повністю себе утримую. Що можу купити собі черевики на осінь без того, щоб сушити голову, де, а головне — у чому себе утискати.

Він з'явився, коли я вже й не чекала, утратила всяку надію й навіть потроху почала звикати до такого стану. Сталося це вісімнадцятого вересня, у вівторок. Так несподівано, що закарбувалося в пам'яті аж із такою точністю. Коли пролунав дзвінок, мені не довелося навіть на екран дивитися. Серцем відчула, що то він. Мерщій хапаю слухавку, натискаю прийом і лише тепер захоплююся. Не варто показувати йому, що аж так поспішаю відповісти йому. Тож моє «Алло» вдалося зробити максимально сухим та відстороненим. Саме наближався час обідньої перерви. Як завжди без жодних вітань, «як справи» чи чогось такого:

— Мала, я скучив за тобою, пообідаймо разом?

Серце калатає вже лише від того, що чую його голос, слова стають у горлі каменюкою.

— Я не можу, — ледь виціджую із себе. — У мене зустріч.

Насправді не було якоїсь особливої зустрічі. Просто зазвичай ми втрьох обідаємо: я, Оля, Ваня (він уже тиждень, як вийшов з лікарняного). Та й сама перерва — півгодини. Піти деінде я не встигну. А з ним же не вийде обійтися тільки обідом. Запізнюся — матиму прочухана від начальниці. Нащо воно мені потрібно?

— То відклади! — наполягає він.

Я не стримуюсь. Нервово збудження, у якому перебувала всі ці дні, далось взнаки. Та що він взагалі собі вигадав?

— Слухай, не можна з'являтися отак зненацька, вриватися в моє життя й руйнувати всі плани! А потім ще й висувати якісь безглузді вимоги!

— Жодних вимог, мала! Тільки обід. Утім, не хочеш — не треба! — і кладе слухавку.

Дивуюся тому, що він так легко відмовився, та Ольга вже показує, що варто йти, бо в їдальні буде завелика черга.

Я саме сплачувала за обід, коли до мене підійшла помічниця директора нашої компанії й передала, що на мене чекають у віп-залі.

— Хто? — здивувалась я.

— Антон Максимович, — байдуже пояснює дівчина і йде.

Нічого не розумію. Адже зараз обідня перерва, я маю на неї право! Розгублено дивлюся на колег. Справді дивна ситуація, та все, що роблять вони — це знизують плечима. Беру тацю й рушаю до віп-залу. Чи не зарано мене запрошують їсти туди? Як мені відомо, там збирається лише керівництво. Звідти й назва.

У нас красива їдальня в компанії. Нещодавно тут зробили ремонт: стеля з візерунками, кахлі на стінах, плитка на підлозі, нові меблі, плазма, вишукані портъери, великі квіти в кутках. Тобто доволі багато й красиво. У мене зазвичай виникало питання: якщо такий зал для звичайних працівників, що ж тоді зроблено у віп-залі?

Навіть гадки не мала, що дізнаюся про це якнайближчим часом.

Насправді виявилось, що нічого особливого тут не було. Такі ж кахлі, така ж плитка. Стеля багатше оздоблена — кількома рівнями, дзеркальна окантовка під нею. Декілька картин на стінах та більш зручні меблі — диван під стінкою, кілька крісел поруч, маленький столик.

У залі лише одна людина — Антон Максимович. Щойно його побачила, відчула себе тут зайвою. Зупинилася, не ступивши й кількох кроків, — раптом його помічниця щось наплутала? Ну от чому було не викликати мене в більш зручній ситуації? Зрештою, я ж просто хочу поїсти!

— Вибачте, Антоне Максимовичу, Таня сказала, що на мене тут чекають.

— Проходьте, сідайте, — вказує мені на стілець навпроти. Часу дарма не витрачає. Відразу починає пояснювати. — У мене з'явився потенційний інвестор під ваш проект. Ви мусите відповісти на всі його запитання й перетворити з потенційного на реального. Він зараз прийде сюди.

Сюди?! Що за дивина? Як я маю в їдальні розповідати про свій проект? У мене ж навіть аркуша паперу й ручки з собою немає! Не кажучи вже про можливість влаштувати презентацію.

— Але... — вказую йому на тарілку.

— Я все розумію, та в нього обмаль часу. Вашому проекту не завадять додаткові гроші, так ми зможемо активізуватися. Зробіть усе можливе, щоб залучити його. То буде перш за все вам на користь. Розумієте?

Киваю. Відрізаю шматочок котлети, їсти хочеться вже до болю в шлунку. Не встигла прожувати, як відчинилися двері. Я сиділа спиною до них, та навіть не обертаючись зрозуміла, що ввійшов він. Моя котлета застрягла в горлі. Намагаюся скоріше проковтнути її так, наче вкрала, і котлета ледве проходить. Закашлююся, на очі навертаються сльози. Хапаю пляшку із водою, п'ю, щоб хоч якось прийти в норму. Це щось страшне!

Поки я ковтала шматок нещасної котлети, Антон Максимович пішов назустріч інвесторові. Підхопилася і я, та не назустріч, а щоб вибігти в службове приміщення й прийти до тями.

«Якого біса він тут робить?»

Це його я маю залучати? Він же це навмисно! Щоб лишень було так, як він хоче. Сказав: обідаю з тобою, значить: обідаю з тобою. Може, і не бажає ніяких грошей інвестувати.

Мушу йти до нього. Можна буде обговорити це з ним наодинці.

Роблю вдих-видих, ковток води, витираю очі, виходжу зі свого закутка.

— Вибачте. Добрий день.

Удаю, що вперше його бачу, ввічливо всміхаюся, простягаю руку. Усі сідають. Потай бажаю лише одного: щоб йому вистачило розуму не називати мене «малою» при директорові.

Не називає. Натомість виявляє сумніви щодо моєї професійної компетенції.

— Чи не занадто юна ця дівчина для ведення окремого проекту із залученням інвестиційних коштів?

У цьому залі є індивідуальна офіціантка та окреме меню. Дівчина в чорній уніформі з білим фартушком та чепчиком на голові з'являється із закутків службового приміщення, простягає теку меню.

— Це була повністю її ідея та ініціатива, — розвіює його сумніви мій директор. — Наша компанія стимулює молодь до активних дій та надає зелену вулицю їхнім проектам. Розумієте, вони геть інші, наче з іншої планети! З новим, свіжим поглядом, та й краще розбираються у всіх цих сучасних тенденціях і технологіях. Але ми обираємо лише найкращих. Якщо молода людина працює в нашій компанії, будьте певні: вона пройшла суворий відбір і варта того, щоб ми щонайменше розглянули її пропозицію.

— Ви все ж занадто ризикуєте, — він удає, що щиро здивований. Тож Антон Максимович вдається до подробиць.

— Ні, лише вирощуємо гідних управлінців та зміну для себе. Щодо ризиків... У нашій справі вони завжди присутні. Звісно ж, будь-який проект ретельно перевіряється радою, перш ніж затвердити. Ця, як ви помітили, дівчина проявила себе доволі активною та обізнаною. Їй справді не вистачає практичного досвіду, та самі посудіть: де його взяти молодій людині? Не працюватиме, то й не набуде його.

Я мовчки спостерігаю за бесідою. До їжі боюсь навіть торкнутися. Гостю приносять пляшку мінеральної води, запитують, чи обрав він щось для себе. Він не обрав. Навряд чи взагалі стане їсти тутешні страви. Ні, вони непогані. Просто не його рівня. Громадське харчування — то не для нього. Та й взагалі, як тут обрати, коли він мене розглядає весь цей час, наче вперше бачить, наче роздягає самим лише поглядом.

Антон Максимович точно про все здогадається! Чи це я саму себе знов накручую?

Я мала рацію. Він мигцем оглядає меню, відкладає його й просить звичайної кави.

Звертається до мене.

— Я загалом переглядав інформацію, та в мене виникло кілька запитань. — Бере склянку, відкручує кришечку пляшки, наливає собі третину склянки води. — Чому ви вирішили, що обійдетесь без звичайних витрат на ту ж рекламу? Чи не занадто це самовпевнено? — п'є воду.

Дякую Богові, що він не став компрометувати мене перед директором і вперше в житті звернувся на «ви».

— Витрати на рекламу є, вони зменшені в рази, бо...

Перші слова чомусь виходять захриплими, доводиться теж зробити кілька ковтків води, щоб нормально говорити. Допмагає. Веду мову про звичні для мене речі і розумію, що мене опановує спокій, голос поступово вирівнюється. Це моя тема, в якій я добре обізнана й впевнена. Адже я вже не раз розповідала про все це — спочатку своєму безпосередньому керівництву, потім директорові, потім раді директорів, брала участь у загальному обговоренні, прораховувала ризики, проглядала аналітику, знов звітувала.

— Вибачте, та ви, певно, не уявляєте можливостей того ж «Фейсбуку» чи інших інтернет-ресурсів. Нині якщо тебе нема в інтернеті, то нема й на ринку. Це вже очевидно. Незабаром з'являтимуться цілі майданчики, які пропонуватимуть місце для інтернет-реклами окремого підприємства. На зразок «Амазону», тільки наші. До речі, цей напрямок можна спровокувати та очолити, у нас же є гідні програмісти, — це я вже до Антона Максимовича обернулася. Знов звертаюся до коханця: — Незважаючи на те, що ми запустили лише першу партію товарів у виробництво, охоплення потенційного покупця сягає...

Він слухає так, наче й насправді вкладатиме бодай якісь кошти в мій проект. П'є свою каву. Ставить питання, і я розумію, що він справді цікавився ним і знає, про що йдеться. Отакої! Думай тепер, радіти такій увазі від коханця чи сумувати, бо стежить за кожним кроком?!

Крапкою, разом із якою я остаточно зрозуміла, чого саме він домагався цим цирком, стало його звернення до Антона Максимовича, коли відклав убік філіжанку й поглянув на свій годинник:

— Я перепрошую, та часу вже геть не залишилося. Проект справді цікавий, і я б іще поспілкувався з вашою працівницею, та навіть гадки не маю, коли тепер вийде. Я поки що не готовий прийняти остаточне рішення.

Антон Максимович намагається не виказати свого розчарування, вони обидва встають, те ж саме доводиться робити й мені. З жалем дивлюся на свій неторкнутий салат і надкушену котлету. Він тисне мені руку, затримує цей жест трохи більше, ніж варто було б незнайомій людині, чи то діловій партнерці, прощається, та я розумію, що свою гру цей чоловік ще не завершив.

Так і є.

Уже біля самих дверей він зупиняється.

— Слухайте, а чи можете ви зараз відпустити дівчину зі мною? Я їду до себе в офіс, по дорозі та перед нарадою буде час продовжити спілкування й все остаточно з'ясувати. А там уже я викрою час і приїду, якщо вирішу, що воно того варте.

Відверте зізнання варто тлумачити: «У мене буде секс із твоєю працівницею, а потім я проведу свою дурну нараду...»

Антон Максимович цього не знає, вагається лише кілька секунд, та я випереджаю його.

— Я не можу! — майже викрикую це, чим неабияк дивую і директора, і свого коханця.

Схоплююся, пояснюю директорові (з коханцем і так усе ясно: якщо втовкмачив собі щось у голову, то не відмовиться, і пояснюй чи не пояснюй — несуттєво! А для директора то може стати аргументом):

— У мене звітний період зараз. Адже ви знаєте, як прискіпливо Ірина Анатоліївна ставить до звітів. Я не встигну все здати вчасно! Вона буде незадоволена.

— З Іриною Анатоліївною я домовлюся, вона дасть вам відстрочку, — відповідає мені, а я спостерігаю, як по-хижацьки блиснули очі мого коханця.

«Все одно буде по-моєму!» — каже цей погляд. І я розумію, що так. Мені нікуди від цього не дітися. Забираю зі стола свою пляшку води,

кидаю ще один погляд на обід і йду по речі.

— Документи щодо проекту візьміть, — чемно нагадує мені гість, наче вони йому справді будуть цікаві.

— Аякже! — кажу йому й рішуче йду з їдальні.

Розділ 3

Любов не може існувати без пристрасті й болю. Саме пристрасть і біль роблять її такою прекрасною...

У нашому краю вересень — це лагідне подовження літа. Уже немає шаленої спеки, вранці трішечки прохолодно, та вдень сонце добре зігріває все навколо. Дерева ще геть не мають осінніх кольорів, хіба що пожухла трава та коробочки з насінням гібіскусу на кущах вказують на те, що вже доволі скоро тепло завершиться.

У його машині прохолодно. Навіщо він увімкнув кондиціонер? Та я не маю наміру про щось просити в нього. Ані озвучувати, що голодна, ані казати, що мені холодно. П'ю свою мінералку, щоб утамувати обурення шлунка. Може, бодай трохи полегшає. У його бік не хочу й дивитися. Секс у нього перед нарадою буде! От улаштувати б йому обговорення, та ніякого сексу. Я навіть уявила собі його здивовану фізію. Та потім схаменулася. Кого я обдурюю? Варто йому лише торкнутися...

Секс перед нарадою.

Ненавиджу це слово! Грубе, звіряче! Я хочу кохатися з ним, а не сексом займатися. Кохатися, хіба він не розуміє мене? Хіба не відчуває різниці?! Адже читає кожную мою думку!

— Гей, мала, ти над чим так глибоко замислилася? — він штовхає мене в плече.

Поки збирала речі й виходила до його машини, я встигла добряче накрутити саму себе, тож відповідаю доволі агресивно:

— Ти розумієш, яку свиню мені підклав? Думаєш вициганив вихідний для мене, побавився та й годі?!

Справді, що я завтра казатиму директорові? Що провалила переговори й ніяких грошей не буде?! Що я нездара?

— А що ще ти хотіла?

Я сплескую руками. Розлючена, відповідаю йому, що волію, аби його не було в моєму житті. Взагалі ніколи. Жодного дня! Сміється. Він завжди насміхається з мене.

— Ти дивно поєднуєш у собі бажання протидіяти їй бути підлеглою. Може, саме тому ти так запала мені?

Освідчення з його вуст.

З огляду на наші стосунки (чи можна це взагалі називати стосунками?) це справді можна вважати освідченням. Іншого не дочекаюся. Мовчу. Що тут можна сказати?

Він вирулює на стоянку біля магазину, зупиняє машину, протягує руку до мого обличчя, ніжно, кінчиками пальців, торкається щоки, шиї, проводить по волоссю, прибирає з лоба неслухняне пасмо, потім збирає волосся до купи, відтак різко хапає її та тягне до себе. Ловлю його долоню, щоб відпустив, скрикую, та він накриває мої губи поцілунком. Відпускає волосся лише тоді, коли розуміє, що я вже не пручаюсь, а лину до нього.

Поцілунок, який не варто закінчувати, за яким мусить бути продовження, не має значення де, як... І справді, його пальці похапцем задирають мені сукню, нишпорять по стегнах, шукають трусики. Господи, як же я скучила за ним, за його поцілунками та пестощами! За його такими теплими долонями, за його владним поглядом...

Роблю над собою шалене зусилля й все ж відштовхую його.

— Я не хочу бути твоїм сексом до наради.

— Що?

Я встигла поправити сукню, сіла рівно, категорично прибираю його долоню з мого стегна. Повторюю. Він знов сміється. Крізь сміх пояснює:

— Мала, я щойно з літака, яка нарада?

Я не вірю. Схоже, він зрозумів це, каже:

— Обернися, — і показує на заднє сидіння.

Я слухняно обертаю голову. На задньому сидінні лежить величезна чорна валіза.

Його квартира була ідеально чистою. Жодної ознаки якогось запусітіння. Це було дивно, якщо згадати, що його не було вдома півтора місяця. У холодильнику свіжі продукти, навколо на меблях ані пилінки. Тож до нього приходить хтось і прибирає. Бо дві валізи

в руках (друга була в багажнику) свідчили: те, що він щойно з літака — чиста правда.

Подумала це й відразу ж жажнулася. Адже я весь час шукаю підступу в кожному його слові. Адже він мені ніколи не брехав. Якщо щось казав — то воно так і було. Він без жодних докорів сумління міг не відповідати чи ігнорувати мої запитання. Напевно, саме тому через його скритність я й оцінюю кожне його слово. Наче вимірюю, чи може воно бути правдою. Але ж все одно це не є нормальним для здорових стосунків.

Відразу ж себе й втішаю. Від самого початку, з першої зустрічі наші стосунки не були здоровими. Тож чому тепер можна дивуватися? Він пропонує мені прийняти душ з дороги, сам вичікує певний час і приєднується. Тут нічого не відбувається. Він цілує мене в губи, у плече, загортає у м'якенький, ідеально білий рушник і просить вийти. У кімнаті на ліжку я бачу комплект білизни. Червоний колір (от він його справді любить!), ніжна, приємна на дотик. Тканина, зовсім не схожа на ті, що купую собі я, — і це врахуйте, що отримавши свої комісійні, я пішла й купила собі кілька комплектів дорогої, за моїми мірками, білизни у фірмовому магазині!

Мерщій скидаю з себе рушник. Бо якщо б він приготував це для когось іншого, не викладав би зараз на ліжку! Зрозумілий натяк — хоче, щоб я вдягнула саме це. Підходжу до дзеркала, розглядаю своє відображення. Усе ідеально! Зібрало груди так, наче вони зовсім і не маленькі, підтягнуло сідниці, підкреслило мою тоненьку талію. Він неймовірний! Питання про мій розмір завжди ставить мене в глухий кут, доводиться згадувати обхват, там ще чашечки різної форми... Як йому вдалося купити отак, навмання та ще й не прогадати?!

Чую, що вимикає воду. Миттю оглядаю кімнату, оцінюю, вигадуючи, як зустріти. Біжу до ліжка. Воно в нього широке, набагато більше за звичайні двомісні ліжка. Жодного разу не чула, аби скрипнуло, що б ми на ньому не виробляли. Стаю в ліжку на коліна й піднімаю за голову руки.

Чоловік заходить до кімнати. На стегнах короткий рушник, який він ледь стягнув на боках, ось-ось упаде. Другим на ходу витирає волосся та обличчя. Він завмирає на мить, побачивши, як саме я його

зустрічаю, відкидає вбік свій рушник, миттєво здирає той, що на стегнах, і хижакком кидається на мене.

Добре, коли він такий — розслаблений, вільний від якихось своїх думок. Можна тицьнутися носом у його плече, легенько, бо по тілу плетється солодка знемога, провести пальцем по волоссю на його грудях, ні про що не думати й мліти від його близькості. Таких хвилин, коли лежиш розслаблена й просто насолоджуєшся його присутністю, насправді небагато. Я відчайдушно намагаюся розтягнути кожну з них, а він увесь час втручається. Цей чоловік не може просто лежати. Напевно, він, як акула, якщо зупиниться, застигне на місці — задихнеться.

От і зараз...

— Ти не поїла нічого, — зауважує.

Поривається встати, та я затримую, хапаю за руку.

— Не йди, будь ласка. Просто полежімо разом.

Сміється. Різко обертається до мене, починає лоскотати, зганяє знемогу. Я сідаю на край ліжка, незадоволено мугичу на нього.

— Ну чому ти такий, га? — беру рушник, загортаюся в нього, щоб не ходити голою, адже одяг залишився у ванній.

Він усе ще сміється, але вже встав, іде до шафи, дістає халати, один кидає мені, другий починає вдягати сам. Крізь сміх пояснює:

— Лежання — даремна трата часу, мала. Життя пролежиш, нового не дадуть.

Його життєве кредо. Напевно, саме тому він досяг своїх висот.

У його халаті комфортно, хоча він значно більшого розміру, ніж мені потрібно. Приємний на дотик, прохолодний, довгий, аж до підлоги. Доводиться закочувати рукава, та мені подобається те, що це його річ. Мене наче огортає його силою, і це неймовірно приємно.

Виявляється, крім білизни, він привіз для мене кілька суконь у подарунок. Сказав, що хоче, щоб вони залишилися тут, і мені можна буде не турбуватися про одяг на наступний день наших зустрічей. Туфлі під кожну сукню, сумочка до неї ж. Повний комплект! Головне, що мало б мене втішити, це те, що всі вони були розраховані на

осінньо-зимовий період. Вишуканий діловий стиль, як і має бути, коли працюєш в офісі. Тож він усе ж планує зустрічатися зі мною й надалі?

Це мало б утішити, та чомусь я не рада. Мабуть, якась інша дівчина була б на сьомому небі від такої уваги коханця. З першого погляду стало зрозуміло: з розміром і тут не прогадав. Я ж внутрішньо насупилася. Це нібито остаточно визначило мій статус його коханки. Є час — приїхав, забрав. Немає — чекай на мене. А ще не смій телефонувати, докучати чи ще щось.

Утім, я й сама його лише коханцем подумки називаю. То що мене не влаштовує? Правильно він каже: я сама не знаю, чого прагну. Намагаюся не показувати, що не вразилася подарунками. Усміхаюся, вдаю, що рада. Задумливо кручу в руці черевик, який він привіз. Синя натуральна замша, довгий, сантиметрів п'ятнадцять, тонесенький каблук. На такі, зазвичай, я й не заглядаю, бо непрактично. Дорого й незручно. Не походиш цілий день. Та що там, до зупинки на них не дійдеш, ноги свинцем наллються.

— Мені завжди було цікаво, як жінки можуть ходити на таких підборах.

— Не можуть, — відповідаю я. — Таке взуття призначене для того, щоб вийти з дому й сісти в машину. І щоб водієм був хтось інший.

— Точнісінько як у тебе, правда? Вийдеш завтра з машини, пройдеш до кабінету директора і скажеш йому: «Інвестор наш!» Як гадаєш, він тебе підвищить?

— Не підвищить. Ніяких грошей не буде, розумієш? — Кладу черевик назад у коробку, прибираю її в шафу на місце, на яке він вказав.

— Ні, не розумію. — Він уже незадоволений. Голос змінився, у ньому чується засторога.

— Ти не даватимеш гроші на мій проект, — промовляю це чітко, проте впевнено. — Я не хочу цього.

— Поясни!

Пояснюю. Не маю бажання бути залежною від нього, сприймаю це як його сплату за наші стосунки, не зможу спокійно звітувати перед радою, якщо він там сидітиме, маю бути бодай у чомусь незалежною від нього, прагну досягнути результатів своєю головою, а не...

Він мене зупиняє, мовляв, годі, він усе зрозумів. Навіть погоджується зі мною. Хоча спалахує сумнів. Адже мій досвід спілкування з ним показує, що цей чоловік робить так, як вирішив він, з моєю думкою не рахується жодного разу. Та він здається таким щирим. Навіть пожартував з приводу моєї принциповості, мовляв, таких, як я, варто в цирку показувати за великі гроші.

Переходимо на кухню. Я долучаюся до приготування їжі, хоча він і запропонував мені просто посидіти, поки сам усе зробить. Я відмовилась. Мені подобається готувати на його кухні. У нього тут є все, про що може мріяти господиня — всілякі комбайни, змішувачі, насадки, я вже мовчу про круту плиту з купою всіляких функцій, про які я навіть не чула раніше, та (о, щастя й дивовижа!) посудомийну машину.

Він просить мене організувати каву, сам береться за салат. Я ще не казала, але мій коханець виявився вегетаріанцем. Морепродукти він не вважає за «м'ясо», а от птицю, яловичину, свинину не їсть узагалі, ні в якому вигляді. Дивно бачити чоловіка-вегетаріанця, адже нав'язні стереотипи промальовують нам геть інші уявлення. Одначе безсилим його точно не назвеш! Він перебуває в чудовій фізичній формі, накачаний, у ліжку, певно, будь-якому м'ясоїду фору дасть.

Стоїмо на кухні як щасливе подружжя. Я замріяно засипаю зерна кави в машину, задаю режим, він миє й рубає овочі. Розповідає щось кумедне зі своїх закордонних мандрів. По кухні розноситься запах кави. Добре. Затишно.

— Заправку для салату зробиш? — цікавиться, щойно я завершую з каво-машиною.

Звісно! Я вже знаю, яку він готує для цього екзотичного для мене салату. Пригощав в одну з наших минулих зустрічей. Що лайм, що авокадо не входили в наш із мамою раціон у тому далекому тепер 2007 році. Я чищу зубчик часнику, трошки солі, перцю, оливкової олії, вичавлюю в усе це сік лайму. Ретельно перемішую. Часник добре ділиться смаком з олією. Але в поєднанні з соком лайму не стане таким різючим в усьому салаті. Поєднання ж авокадо й томатів із цією заправкою дає наравду дивовижний смак. Начебто ж усе просто,

нічого складного, та салат виходить неймовірним. Я була б готова вже його їсти й нічого більше не чекати, адже була голодною ще на роботі, під час обідньої перерви. Та він береться ще за блендер, а салат прибирає в холодильник — мовляв, його треба охолодженим їсти. Тільки й того, що я встигла вхопити шматочок авокадо. Тим часом кавоварка подає сигнал, що можна пити каву.

Розповідаю все це так детально, аби стало зрозуміло, що саме я маю на увазі під «емоційними гойдалками».

Я дістаю два кухлики, розливаю напій. Він робить кілька ковтків і відкладає філіжанку. Я огорнута кавовим запахом, задоволенням від зустрічі та настрою, що кружляє навколо, прошу його:

— Розкажи мені про себе, — адже досі нічого не знаю.

Він продовжує складати блендер, наче й не чує моїх слів. Я не розумію такого ставлення. Хіба запитала щось страшне? Ми кохаємось із ним — можу я принаймні знати, чим він займається?

— Я неодружений. Це тебе цікавить?

Сміюся. Мене вистачає на те, щоб зробити це щиро й невимушено. Авжеж, ні! Є в наших стосунках очевидні речі. Не став би одружений чоловік проводити з коханкою стільки вихідних поспіль. Навіть враховуючи, що потім він зник. Мені інтуїція підказувала, що він вільний. Інакше б щось вплигло, та й не відмовлявся б він так категорично від презервативів. Багато чого іншого вплигло б.

Кажу йому, що не про це запитувала.

— Я про тебе знати хочу. Звідки ти, чим займаєшся, куди щезав, на що розраховувати надалі...

Мабуть, останнє було основним із моїх питань. Адже не можу я весь час тільки й чекати: приїде — не приїде! Є чоловік — нема чоловіка.

Пауза знов затягується. Він зосереджено наповнює блендер несумісними, на мій погляд, продуктами, додає туди твердий і пастоподібний сир, петрушку, моркву, коріння та спеції. Умикає машину. Ще кілька секунд стоїть над нею. Я спостерігаю за всім цим і вже розумію: зараз щось буде. Щось гостре, неприємне, болюче.

Не помилилася.

Він обернувся, різко вхопив мене за плечі, ледь не струснув і каже:

— Ніколи, чуєш? Ніколи навіть не намагайся дізнатися бодай щось про мене!

Очі — гострі леза, ось-ось встромить у саме серце. Слова січуть батогом. Кров стигне в жилах, я навіть не одразу зрозуміла, що по тілу ллється біль, адже його пальці стиснулися, наче лещата, а долоні обпалює гаряча кава, кухлик якої я тримаю двома руками.

— Тебе має влаштовувати те, як все воно є, зрозуміло?

Ні! Незрозуміло! Незрозуміло, бо я не можу вважати себе його іграшкою, яку беруть лише для того, щоб погратися, а потім вона має мовчки із захопленням спостерігати за господарем. Як таке може влаштовувати?

Хвилею накопчується шалене обурення. Я знаю, що не скажу йому цього всього, і навіть не через те, що він так впливає на мене. Просто не стримаюсь і розревуся. Тому виціджую з себе лише одне слово:

— Відпусти!

Він не реагує, так само стискує мої плечі, і тоді я вириваюсь із його рук. Демонстративно ставлю на стіл тепер уже порожнє горнятко. Біжу у ванну, із поспіхом вдягаюся у власні речі і йду з його дому. Врешті гупаю тими дверима так, що осипається штукатурка. Сподіваюся, з його боку теж щось посипалося!

Він так і не вийшов з кухні, поки я збиралася. Там продовжував тихенько гудіти блендер, а більше не доносилося ні звуку.

Щось не складається в мене сьогодні з обідом!

Розділ 4

Пророк знає не більше, ніж звичайна людина. Просто знає він це раніше

Викликати таксі мені було не по кишені. Занадто далеко, та й мій дохід хоч і збільшився, проте ще не дозволяв так вільно розтринькувати гроші. Зупинку громадського транспорту довелося пошукати, адже досі їздила сюди лише в його авто. Покружляла дворами, вийшла до неї лише після того, як спитала в перехожого. На зупинці довелося простояти хвилин сорок-п'ятдесят, перш ніж вдалося сісти в маршрутку. Кілька приїздило, та вони були такі повні, що проштотхнутися туди не було жодної змоги. Ще кілька маршруток просто проїхали повз по третій смузі й теж були переповнені. Зупинка була далекою від кінцевої, маршрутки заповнювалися вщерть значно раніше. Це мені дідок, що стояв поруч і чекав, пояснив. Зрештою, таки «пощастило», приїхав великий автобус. Дідкові поступилася місцем дівчинка, що сиділа скраєчку, а я так і їхала стоячи, ледь не висячи на поручні.

Уже коли йшла від зупинки додому, заскочила в продуктовий, купила собі пляшку кефіру. Шлунок аж волав: «Хочу жерти!», і кусень котлети, шматочок авокадо та кілька ковтків кави аж ніяк його не задовольняли. Пляшку з кефіром я відкрила дорогою, не соромлячись того, що хтось собі вигідає якісь дурниці.

Синці на плечах — то дрібниці, якщо порівняти з тим, що коїться всередині. Хотілося забитися в якийсь кут і вити від відчаю. Розчинитися у повітрі, знехнути, аби не відчувати цього пекучого болю. Краще б він зовсім не з'являвся! Звикла ж уже! Заспокоїлась! Розглядатися довкола почала. Ні! Йому знадобилося ввірватися в моє життя, знов роз'ятрити мені душу, розірвати на шматки спокій, змусити серце шалено битися. Заради чого?

Ненавиджу його!

Ненавиджу за те, що змушує тремтіти в його руках, за те, що зневолює, бентежить, примушує серце калататися, перехоплює дихання, за те, що не можу відмовитися від нього до кінця!

Так, не можу.

Боже, дай мені сил витримати наступну зустріч із ним і знов не впасти в його обійми. Цей чоловік мені не підходить. Ми різні, наче небо й земля. Ми з різних світів. Я мушу остаточно піти від нього! Мушу!

Чи це можливо?

Додому я прийшла раніше, ніж звичайно. Опановую себе та своє малодушне бажання «заягти на дно» і жаліти себе. Користуючись нагодою, іду на кухню готувати вечерю. Після того, як зберуться всі сусіди, тут буде тіснувато. Думки — лише сумні (від цього не виходить звільнитися) та лише про нього. Не помічаючи нічого навколо, чищу картоплю, ставлю на вогонь каструлю з водою. З маніакальною упертістю рубаю цибулю на малесенькі-малесенькі шматочки, перевіряю, чи кожен із них відповідає вигаданим мною умовам, чи не є завеликим. Роблю все, не помічаючи того, що коїться навколо. Тому й діда Стьопу, сусіда, помічаю лише тоді, коли він каже мені:

— Така маячня триватиме весь час.

Здригаюсь від несподіванки, адже вважала, що я тут сама. Обертаюсь, а він сидить на табуретці у своєму кутку біля вікна так, наче весь час саме тут був. Може, я справді його не помітила, коли ввійшла?

— Що? — перепитую його, адже фраза доволі розлога, а дивиться він у вікно. З ним часто таке: говорить у порожнечу, людей лякає.

Обертається до мене, оглядає пильно, наче душу шукає. Зрештою, промовляє:

— З ним залишишся — щастя не знатимеш, облишиш його — біди оберешся, — промовив це й відвернувся знов до свого вікна, наче й не казав нічого.

У мене з рук випала ложка, із дзвоном вдарилася об підлогу, відлетіла під стіл.

Нострадамус місцевого розливу знайшовся! Та що він оце собі вигадав?!

Пірнаю по ложку, боляче вдарюся головою об стіл. А бодай йому грець! Сама себе втішаю: то пусте, старечий маразм, просто він хвора людина. Не можна ображатися... В одній руці тримаю ложку, іншою потираю маківку, усілася на підлогу, мало не плачу. З цієї висоти

стають більш помітними крихти сміття. Замести варто. Ненавиджу всі ті з'ясування, чия зараз черга. Піднімаюся. Такі роздуми допомагають стриматися й не пустити сліз.

— Ну що ви таке верзете, Степане Миколайовичу?

Та дід Стьопа вже не зі мною. Його погляд блукає десь по вікнах сусіднього будинку, по верхівках тополь та дитячому майданчику. Про що з ним говорити? Хіба...

— Сідайте до столу, я вам супу наллю.

Відтоді, як померла дружина діда Стьопа, він залишився сам. Дітей у них не було, а всі турботи з піклування за літнім чоловіком брала на себе його дружина тітка Олена, яка була років на дванадцять молодша за нього, і ніхто не очікував, що станеться так, як сталося. Якось уночі жінка відчула різкий біль у спині. Звична до важкої праці (тітка Олена все життя працювала малярем), вона б і не зверталася до лікарні. Та була ніч, під рукою не виявилось знеболюваного, а біль не вщухав. Вони викликали швидку. Карета приїхала доволі швидко, думали, що зроблять ін'єкцію та й по всьому, але на зміні лікарем був юнак, який щойно завершив інтернатуру. Який ще не надивився на біль, був доволі відповідальним і не ризикнув покинути літню жінку напризволяще. Найближчими сусідами подружжя були ми з мамою. Нас розбудили серед ночі, щоб допомогли зібрати речі. Тітка Олена слізно просила, щоб ми пригляділи за її чоловіком, поки вона буде в лікарні. Поставало питання про годування і його, і її, адже в лікарні з цим усім було складно, а сам дід Стьопа хіба що чайника на вогонь міг поставити. Ніколи навіть яєчні сам собі не готував.

Виявилось, що молодий лікар мав рацію. Залишати тітку Олену вдома було неможливо, адже біль був зумовлений відмовою нирки. Вона потребувала негайного операційного втручання. Та в подружжя не було грошей. Утім, навіть якби з грошима все було не так складно, лікарі не встигали бодай щось удіяти, а прогнози на вдалий перебіг операції були не дуже втішними. Літні люди погано переносять наркоз, у них букет різних хвороб, що не сприяють одужанню. Навряд чи хтось наважився б її оперувати. Уранці наступного дня в неї відмовила друга нирка.

На похоронах мені здавалося, що дід Стьопа не усвідомлює того, що сталося. Він доволі жваво, із задоволенням поїдав поминальні пиріжки, розпитував, хто їх пік, хвалив, що смачні вийшли. Наступного дня зібрався йти до лікарні:

— Понесу Олені пиріжків, нехай скуштує.

Сусіди всім кагалом ледь втримали, вмовили залишитися вдома, і він залишився. От тільки на всі слова бездумно посміхався. Сусіди розійшлися по роботах та в справах, а він усе ж пішов до лікарні. Першою з ринку повернулася Ксанка. У той час вона щойно пішла в декрет із першою дитиною. Застала діда Стьопу на кухні в тому кутку біля вікна. По його щоках текли чималі сльози, губи щось шепотіли. Вона не відразу розібрала, що саме.

— От нащо вона поїхала в ту лікарню? Нащо?!

Виявилося, що насправді пережив втрату дружини дід Стьопа набагато тяжче, ніж здалося на перший погляд. Весь час твердив, що піде слідом за дружиною, або говорив так, наче вона все ще жива. А згодом почав упадати в стан байдужості до того, що коїться навколо. Відтоді минуло років сім. Його стан ставав дедалі гіршим. Він уже не виходив на вулицю. Усі пересування — з кімнати до цієї табуретки на кухні. А десь рік тому він почав промовляти якісь нісенітниці. Сенсу в тих словах було небагато, та то вже залежало від того, що саме казав дід та хто його слухає. Хтось зневажав, хтось вважав пророцтвами, бо щось там у нього співпадало з якимись подіями. Я... я, як правило, дратувалася від його пророцтв. Позаяк жодного разу не навіщував мені нічого доброго.

Оскільки він не вмів ані готувати, ані прати, піклування про нього взяли на себе сусіди. Адже неважко вкинути в пральну машину і його сорочку або білизну, налити тарілку супу. На кухні з'явилося «його місце» біля вікна, до його дивакуватості звикли й не звертали уваги.

От і зараз мені довелося кілька разів покликати його, підійти та торкнутися плеча, перш ніж він відреагував.

— Сідайте до столу, Степане Миколайовичу, поїмо разом.

Ще кілька секунд він дивиться, наче не впізнає мене, а тоді киває і йде до столу. Спочатку їсть мовчки, потім починає казати. На диво, складно.

— Ти хороша, доню, щира. Тобі чоловік потрібен, щоб роботящим був, чемним і теж добрим. Та примара біля тебе ходить. Ухопилася всіма лапами й тримає. Вона тебе не відпустить.

— Діду Стьопо, ви знов за своє?!

— Я бачу їх, розумієш? — його очі гарячково блищать, а на дні того погляду проступає справжній, неприхований страх. — От так, як тебе. Я їх бачу. Увесь час. І не розумію, як зарадити. Що зробити, щоб він відчепився від тебе.

Від того зізнання я озирнулася — може, справді він тут стоїть просто зараз. Та, на щастя, крім нас двох, на кухні нікого не було. Я зітхнула.

— Немає сенсу в словах ваших, розумієте? От якби ви тоді попередили мене не йти нікуди, то щось би змінилося. А тепер?

— А ти б послухалася?

Хтозна. Що я могла зараз відповісти йому?

Уночі я майже не спала. Усе прокручувала в голові події дня. Не могла отямитися. Усе ж таки була доволі розсерджена на коханця за шоу, яке він улаштував. І, власне, на те, як воно все завершилося. Адже нічого так просто не минається! Раптом тепер поміняється ставлення керівництва до мене? Антон Максимович казав, що за півроку я отримаю підвищення, — на що сподіватися тепер? Що, як вони насправді розраховували, що будуть саме ці гроші? Що, як я втрутилася в їхні більш вагомні, ніж наші стосунки, плани? Чи були вони знайомі раніше?

Я дурна, дурна! Варто було спостерігати за ними, а не бігти світ за очі, щойно зрозуміла, що до їдальні увійшов він! Тепер от сушу голову, чим усе це обернеться для мене! Чорт забирай його, разом із його грошима! Хіба просив його хтось втручатися в мої справи?

— Якщо не спиш, вмикай світло, займись чимось, книжку почитай, сніданок піди на завтра приготуй! — тихенько бурчить мама. — Та припини вже крутитися в тому ліжку!

— Готова їжа на завтра. Суп же зварила, — відповідаю їй. — Вибач, спи, я не крутитимуся.

Про те, що він з'явився, мама здогадалася з першого погляду на мене. Її: «Ти сьогодні рано», — застрягло на половині фрази, перервалося

скрушним: «Господи, тільки не це!»
І вже не були потрібні слова.

Розділ 5

Підлеглий перед постаттю начальника повинен мати вигляд хвацький і придуркуватий, щоб розумом своїм не бентежити начальство.

Приписують Петру I

Наступний день почався зі зливи. Як то кажуть, наврочила. Вітер здійнявся такий, що хилив дерева додолу. Здавалося, ще трішечки — і тополі розламаються навпіл. Горіхове дерево у дворі влаштувало обстріл перехожих, на щастя, не дуже влучно кидаючи ядра-горіхи. Вдягтися довелося не те що в сукню із довгим рукавом, а й ще в плащ та закриті черевики. Звісно, ніхто не очікував такого різкого похолодання, речі виявилися пом'ятими...

Тож на роботу я прибігла за кілька хвилин до початку робочого дня. Ледве встигла привітатися та кинути на стіл сумку, як задзвонив телефон. Ольга встигла вхопити слухавку першою, хоча я не мала жодних сумнівів, кого викликають і куди. Не помилилася. Я знала, що саме так і буде. Уночі, перебираючи в пам'яті всі події насиченого дня, я вигадала сотні варіантів того, що казатиму, і відкинула кожен із них. Певно, щоб виправдатися, треба було сказати, що інвестор почав чіплятися до мене, то я й пішла. Але цю версію я відкинула ще скоріше за інші. Бо перед очима миттєво постали картинки того, як палко я сама віддавалася йому, пестила, очікувала взаємності, як лежала знесилена, тицьнувшись носом у його плече, і не хотіла, щоб він ішов готувати їжу.

От халепа! Знов ці спогади! Чи буде мені колись спокій від них?! Живу тими клятими спогадами, життя не маю!

— Доброго ранку, — каже мені директор, показуючи, що я можу сісти, — розповідайте, як усе пройшло.

Чудово все пройшло. Точніше спочатку чудово, а потім не дуже. Та все це не має стосунку до теми нашої бесіди.

— Я не впоралася, — кажу йому, опустивши очі, нема сенсу затягувати із відповіддю чи виправдовуватися. — Грошей не буде. Я не зуміла домовитися. Вам не варто було мене саму на таке відправляти.

Підводжу очі, намагаючись прорахувати, якою буде реакція. І не можу. Як на мене, він мусив бути розчарованим, незадоволеним. Та ні. У погляді чоловіка плескається якась цікавість чи ще щось. Що саме — я не розумію. У нього на столі маякує комутатор. Помічниця повідомляє, що готова його кава.

— На двох принеси, — просить помічницю Антон Максимович і звертається до мене: — Поясніть мені, що від початку пішло не так? Ви ж із першої хвилини поводили себе дивно.

Усе й було не так. З першої миті, не те що хвилини! Ну хіба це нормально — презентувати роботу в їдальні серед котлет, кави, салату? На голодний шлунок, без попередження? І це я мовчу про те, що влаштовано все було винятково заради того, аби мене з роботи витягти!

Насправді я не встигаю бодай щось відповісти йому. Помічниця заносить каву, розкладає філіжанки на столику біля дивана і йде. Антон Максимович запрошує пересісти. Я обираю крісло. Мене вже напружує ця «сердечна» бесіда. І кавування з директором не дуже до смаку. Чому б йому не задовольнитися відповіддю, що в мене нічого не вийшло?

— Я розгубилась, — пояснюю йому. — Усе вийшло дуже спонтанно, неочікувано. Я виявилася неготовою. І ситуація неоднозначна. Я ж на обід ішла, а не на презентацію. Було б краще, аби врешті я не залишилася з ним віч-на-віч. Досвіду не вистачило. Можливо, якби хтось був поруч, міг би підтримати, — вигадувала на ходу. — Я нервувала дуже.

Він слухає, п'є каву, киває. З його обличчя я ніяк не можу зрозуміти, на що тепер розраховувати. На те, що він справді такий добренький Санта Клаус, хоче допомогти, забуде про гроші, які не отримав через дівчину, котра розгубилась? Ага, і при цьому він став директором цієї компанії!

— Ви зрозумійте, зараз важливо проаналізувати, що сталося й чому. Щоб уникнути помилок у майбутньому.

Мені не віриться. Наче стало зрозумілим, чого він добивається. Наче дарма я переймалася! Людина допомогти воліє. Але... він директор великої успішної компанії. З такими людьми немає «пощастило»! Такі

люди не прощають найменшої помилки, варто на мого коханця поглянути. Нерішуче тягнуся до горнятка з кавою.

— Для вашого проекту то не критично, — продовжує він. — Але взагалі ви повинні набути досвіду успішних перемовин із чужими вам людьми.

Якби ж то він був чужим мені, може, щось би й вийшло!

— Залучення коштів — то важлива складова ведення бізнесу. Не опануєте його — не матимете успіху.

Погоджуюся, зазначаю, що все розумію і згодна, запевняю його, що працюватиму над цим. Зрештою, він дозволяє мені йти, та я не встигаю навіть підвестись, як знов озивається комутатор. Помічниця Антона Максимовича повідомляє, що до нього на прийом проситься відвідувач — і називає ім'я мого коханця.

— Він каже, що то терміново, — додає Таня й Антон Максимович дає згоду.

Я залякла. Добре, що хоч каву свою на стіл поставила на мить раніше, а то б, певно, так і випустила з рук. Та моя ошелешеність умить змінюється на гнів, щойно я бачу, з яким задоволеним, самовпевненим виглядом заходить до кабінету він.

Я ж просила, він погодився — то навіщо тепер прийшов?

Директор вирушає йому назустріч, вони щиро, наче давні знайомі, тиснуть один одному руки.

— А я так і знав, що застану вас тут, — чоловік підходить до мене, протягує руку.

Він бачить мій гнів. Про все здогадався й відверто сміється з мене. Мовляв, мала, ніколи не буде по-твоєму! Ух, шкода, що в мене нігті короткі. А то б я йому потисла руку, щиро, від усієї душі!

Та доводиться стримувати себе. Директор пильно розглядає нас обох, він здогадається! Натягну на обличчя посмішку, тисну руку.

— То що, панянка вам сказала, що в неї нічого не вийшло? — цікавиться порушник мого спокою.

Директор киває. Так і є.

— Вона помилилася?

— Вона тут ні до чого. То я винний, — каже чоловік, сідаючи. — Здається, поведився трохи некоректно. Дівчина не так усе зрозуміла й образилась.

То він для мене казав, хоча навіть не дивився в мій бік, звертався винятково до Антона Максимовича. Як ще про «грюкнула дверима» не додав? І знов-таки, жодного «пробач», «даруй», «перепрошую». Дівчина дурненька, не так усе зрозуміла. Як же інакше? Це ж лише він тут найрозумніший! От навіщо він так зі мною? Навіщо весь час підставляє? Увесь час маніпулює! Що намагається довести? Я ж із першої зустрічі зрозуміла, що він у наших стосунках домінант! Визнала це! Невже не можна бодай на якусь поступку піти?

— Тож я вирішив не гаяти часу і з самого ранку все владнати. Наша компанія готова інвестувати у ваш проект. Підготуйте всі папери, призначимо зустріч, де обговоримо деталі, усе узгодимо й підпишемо контракт.

Навіть тут, у чужій для нього компанії, він відчуває себе володарем. Це просто вибішує мене! Нема сил на це дивитися!

— Даруйте, будь ласка, — не втрималась я, торкаючись його плеча. Він озирнувся на мене, замовк.

«Ви впевнені, що все добре зважили? Ні, ви, звісно, можете підтримати проект дурненької дівчини, яка “не так” зрозуміла ваші відверті натяки. Та не дуже розраховуйте, що вона спатиме з вами за ті гроші! Аби згодом розчарувань не було».

Зрозуміло, це все те, що мені кортіло йому сказати. Та я стрималася. Не могла собі дозволити виносити особисте на загал. Тим паче перед директором. Якби не стрималась, можна було б одразу йти збирати речі.

— Дозвольте мені піти? — прошу в директора. — Адже я не потрібна вже на цьому етапі?

— Зі звітом питання вирішіть, будь ласка, щоб Ірина Анатоліївна не скаржилася, — радше наказує, ніж просить Антон Максимович.

Я киваю. Звіт зараз, у такому моєму стані, — це наче на гойдалці покататися при розладі шлунку. Та що поробиш? Треба опанувати себе, зайнятися справами. Утім, якщо раптом моєму коханцеві ще раз закортить кудись витягти мене в робочий час, доведеться вигадувати щось більш цікавеньке. Бо тепер Антон Максимович точно когось приставить більш досвідченого для страхування та уникнення неоднозначних ситуацій. Була переконана в цьому на всі сто. От би поглянути на фізію коханця, коли б таке йому вчора запропонували!

Атож, як не крути, а вийшло так, як він прагнув. Ну майже. Адже пообідати разом таки не вдалося...

У кабінеті, на своєму робочому місці, намагаюся опанувати себе. Колегам кортить дізнатися, що це було — вчора, сьогодні. Кажу офіційну версію, що вдалося залучити інвесторів під проект. От лише Ольга не дурепа якась. Давно склала два плюс два й зрозуміла, що не простий знайомий той чоловік, до якого я час від часу сідаю в машину. Тож щойно Ваня виходить у справах, кидається до мене:

— То він твій інвестор? — наголос на «він». Очі блищать, воліє отримати подробиці.

— З чого ти взяла? — брехати я ніколи не вміла.

— Припини! Я бачила, хто зайшов до VIP-залу вчора!

— Мовчи, прошу тебе! Якщо хтось дізнається, що в мене з ним стосунки, я точно залишуся без роботи!

І вона киває. Про себе я радію тому, що вона мене зрозуміла. Вірю, що не стане базікати про це. Робота переходить у звичне річище. Кожен занурюється у свій комп'ютер, іноді хтось щось каже. Близько десятої Ольга, як завжди, ініціює ранкову каву. Ставить чайник, біжить у буфет по мафіни.

— Будеш?

Щодня одна й та сама картина: вони вдвох з Ванею спокушають мене тими мафінами, а я стійко відмовляюся з огляду на збереження фігури.

Закінчую звіт. Закидаю його в локалку, телефоную Ірині Анатоліївні, що робота вже там. Доводиться вислухати у відповідь зверхне: «Нарешті! Роздрукуйте й занесіть до мене в кабінет!» Я кладу слухавку. Це її «роздрукуйте» лише зайвий раз показує, що комп'ютер для неї так і не став зрозумілим, незважаючи на те, що не така вже вона й древня, максимум за сорок переступила! У неї ж у кабінеті принтер стоїть. А мені для цього між поверхами побігати доведеться. Та що вдієш... Утішаю саму себе, що то не страшно. Ходити по сходах корисно для м'язів сідниць. Мерщій друкую звіт, несу в її кабінет.

Мушу вислухати її незадоволену нотацію. Мовляв, мій проект не повинен заважати виконанню основних обов'язків! За які отримую зарплатню! А якщо я волію отримувати більше шляхом впровадження якихось ідей, то мушу залишатися в понад робочий час! Начебто я вчора з власної волі півдня прогуляла. І начебто не залишалася після

роботи майже кожного дня, намагаючись відволіктися від суму за своїм коханцем!

Обурена, роздратована ще й від цього, я майже летіла по коридору, не помічаючи, що коїться навколо.

І зіткнулася з ним на повороті. Вилетів із рук і полетів до сусідньої стіни телефон. Розсипався на кілька частин, а я застигла, наче статуя.

Що він досі тут робить? У нього ж має бути купа невідкладних справ! Нащо переслідує мене?

— Мала, що ж ти летиш, довкола не дивишся?

Мовчу, все ще не в змозі щось промовити. Він нахилиється, піднімає уламки, протягує мені.

— От і телефон собі розбила.

Беру уламки із його рук, обпікаюся об його долоні, приходжу до тями.

— Вибачте, — промовляю вже наче нормальним голосом, оминаю його і йду у свій кабінет не обертаючись.

Невже я просто пішла від нього? Неймовірно! Я можу. Можу просто піти від нього, і не підкошуються ноги, земля не розверзається й небо нормальне. Ну майже... За вікном усе ще триває злива.

І все-таки я себе переоцінила. Варто було дійти до кабінету й сісти, як накопило. Оля щось говорить, а я не чую, у вухах шумить, пульсує в скронях. Спираюсь на стіл, ховаю обличчя в долонях. Невже це ніколи не закінчиться? Він же отрує моє життя самою своєю присутністю! Він наповнює його такими барвами, яких я не бачу потім ніде, поки його нема поруч.

Але ж ці стосунки взагалі не можуть мати майбутнього!

Стосунків нема. І це головна проблема.

Оля вже поруч, кладе мені на плечі руку, намагається заспокоїти.

— Усе гаразд, — відповідаю колегам. — Просто тепер без телефону залишилася. Шкода.

Хоча відтепер він не зателефонує мені й не накаже з'явитися, бо вже чекає десь поблизу.

Чи це добре?

І якщо Ваня ще повірив, що все саме через телефон, то Ольга — ні. Наступного разу, коли Ваня вийде, вона намагатиметься з'ясувати, що

зі мною коїться. І я, вже знаючи її краще, пообіцяю розповісти. Згодом, після роботи, десь у кав'ярні.

Ваня свариться зі своїм компом. Той глючить, і Ваня погрожує викинути його на смітник. Він щиро вважає такі погрози дієвими. Я беруся за щоденну аналітику. Краєм ока помічаю, що Ольга вже переписується через есемес зі своїм хлопцем.

Як вона все встигає?

Один із багатьох звичайних днів, витрачених на добробут фірми, у якій працюєш.

Та не все так, як завжди.

Час від часу я перевіряю, чи не надійшли нові дані від бухгалтерів про те, що баланс проекту змінено? Звісно, переговори можуть тривати не один день, потім зволікання із банківськими днями, переказами... та я, наче остання дурепа, лізу й перевіряю.

Розділ 6

Я не збираюсь сподіватися на щось, а потім розбиватися на скалки...

Справжня осінь настала в останні дні вересня. Небо стало сірим, похмурило. Над містом, наче погрожуючи, нависли хмари, майже щодня крапав дощ. Монотонний, упевнений, зтяжний. Іноді до нього додавався сильний вітер, хоча загалом температура ще залишалася доволі високою, як для вересня.

Сидимо з ним у невеличкій, вважаю, порожній кав'ярні неподалік від моєї роботи. За вікном дощить, поривчастий вітер чіпляє на мокре скло пожовкле листя. Кілька листочків не сповзли вниз, а так і лишилися декором на вітрині. Красиво.

Минуло понад тиждень з часу нашої останньої зустрічі в офісі, перш ніж він з'явився. Хоча ні. П'ятниця. Настала п'ятниця, і тому він тут. Ухопив мене за долоню, щойно я розпрощалася з колегами й встромила у вуха навушники плеєра.

— Мала, нам треба поговорити.

Моє серце намагається вискочити з грудей, по тілу від його дотику плететься тепло. Я скучила. Боже мій, як я скучила за його гарячими ніжними долонями, за його глузливим поглядом, палкими губами.

Хитаю головою. Тут і спроба відігнати від себе дурні, такі бажані спогади. І болюча для мене відмова йому: я з тобою нікуди не піду. Усе, на що вистачає сил.

Витягує з мого вуха один навушник, встромлює собі. Ми так з ним і стоїмо під дощем, адже парасольку я не встигла відкрити. Наче заморожені. Одне навпроти одного рівно дві хвилини та тридцять три секунди. Довжина треку, що я його зібралася слухати по дорозі. «Ніч» Арсена Мірзояна⁴. Він відпускає мою руку, віддає навушник.

— Просто поговоримо, гаразд? Обирай місце.

Погоджуюсь. Але наполягаю, щоб не торкався мене. Обираю кав'ярню поблизу, адже категорично не бажаю сідати до нього в машину. А ще знаю тутешній рівень цін, і він мені цілком по кишені. Я кладу сумку на стілець, знімаю мокрий плащ. Він чемно перехоплює

його, забирає з моїх рук і чіпляє на вішалку. Я сідаю на стілець, навмисно лишила для нього диван. Тепер ми одне навпроти одного. Принаймні є шанс, що він не почне торкатися, і мені вистачить рішучості сказати те, що мушу сказати.

Щойно ми сіли, підійшла офіціантка, принесла меню. Та він не збирається туди навіть заглядати. Відразу робить замовлення. Для мене — гарячий шоколад із рисовими кульками, собі — подвійний еспreso. І можна було б обуритися, що він вирішує за мене, та...

Я хотіла шоколаду. Саме такого, з ваніллю та рисовими кульками. Він справді знає кожну мою думку.

Чекаємо. Тут, у кав'ярні, затишно. Пахне кавою й шоколадом. Тихенько грає музика. Картини на стінах, маленькі столики, зручні диванчики та відчуття відокремленості від інших. Кожен столик стояв в якомусь своєму закуточку. Тож навіть коли тут повно людей, відчуття відокремленості не зникає. Мініатюрна дівчина в білому ковпаку та фартуху швиденько пореагує коло своїх машин. Там у неї мелеться кава, здіймається пара, вона щось помішує, підставляє горнятка... у результаті наші замовлення приносить одночасно. Розставляє на столі горнятка, бажає смачного й зникає.

Я прибираю пасмо мокрого, налиплого до лоба волосся.

— Тоді було красивіше, — миттєво реагує він на мій жест. — Більш життєво та зворушливо.

Відводжу руку від обличчя, дивлюся на нього. Я скучила. Я усвідомлювала, що ця зустріч відбудеться, чекала на неї, готувала слова, прокручувала мільйон сценаріїв того, як усе відбудуватиметься, і розуміла тільки одне: я безмежно хочу, щоб він прийшов.

Задумливо колупаюся ложкою в чашці, чекаю, що він мені скаже. У будь-якому разі не збираюся нічого ініціювати. То ж він поговорити хотів.

— Поясни, що тебе не влаштовує в наших стосунках?

У нас немає стосунків. Саме це мене й не влаштовує. Якби ще була змога промовити це вголос. Удаю, що зосереджена на шоколаді, сама намагаюся зібратися з думками.

— Я потрібна тобі лише задля сексу, — ненавиджу це слово, але тут інше недоречне.

— Ти потрібна. Хіба не це головне?

— Не це! — тепер мене наче хтось завів. — З тобою ніколи не знаєш, на що наткнешся в наступну мить, що саме зробиш не так. Тобі не можна зателефонувати й запитати, як справи, я ніколи не знаю, на що розраховувати, коли ти з'явишся, чи з'явишся взагалі. Я не знаю, є в мене чоловік, чи мене вже покинули. Я прошу тебе про щось, — не стримуюсь і додаю «останню краплю», — а ти робиш із точністю навпаки. Я не можу так, розумієш? Не можу й не хочу, — відводжу очі, опускаю їх, аби не зустрічатися поглядом.

Він зволікає з відповіддю. Робить кілька повільних ковтків кави, повертає на стіл філіжанку. Відчуваю його погляд, навіть не підводячи очей.

— Непогана кава, — виснує він.

Я мовчу. Все сказала й не збираюся про щось сперечатися.

— Подивись на мене, — протягує руку, щоб торкнутися мого обличчя.

Я відхиляюся, нагадую йому:

— Ти обіцяв...

Він слухняно прибирає долоню.

— Я щирий з тобою. Відверто кажу тобі, чого прагну. Я не обманюю. Не даю безглузвих обіцянок. Не розводжу романтичні соплі. Адже ти не хочеш сказати, що ліпше, коли чоловік запрошує в ресторан, а на увазі має, що все це закінчить сексом? Ти цього прагнеш?

Зітхаю. Ставити мене в глухий кут — найулюбленіша його забавка. Але я не прошу його дарувати мені квіти чи щось іще, розводити ті його романтичні соплі. Не треба! Я можу зрозуміти, що йому все це вже нецікаво. Та мені необхідні людські стосунки. Поважне ставлення, врешті! А головне: бодай якийсь натяк на перспективу! Заради чого все це? На вихідних зустрічатися? Хіть тамувати?

Не хочу! Не можу так!

— Нічого я вже не волю. Облиш мене.

— А сама? — він упевнений у своїй правоті. Погляд відверто глузливий. — Сама можеш мене покинути?

Відчуваю підступ у його словах, але відповідаю раніше, ніж розумію, в чому той підступ:

— Можу.

— Ти брешеш, мала. Ти думаєш про мене кожну вільну хвилину. Ти не спиш уночі, згадуючи наші зустрічі. Занурюєшся в роботу, щоб не думати про нові. Ти млієш від одного лише доторку. Навіть зараз ти чудово розумієш, що варто мені торкнутися, — бере мене за долоню, — і твоя рішучість розтане, наче й не було її.

— То минеться, — вивільняю руку. По тілу біжить насолода, але це вже нічого не означає. Не повинно означати. Тим паче, що його обличчя спотворює скептична посмішка.

— Наївна мала! Нічого не минеться, розумієш? Це назавжди. Тобі не позбутися цього. Збагни й звикай!

Мабуть, саме про такий стан кажуть: нерви наче струна натягнута. Я відчувала напруження кожною клітиною свого тіла. Здавалося дивним, що я взагалі спроможна щось промовляти. Особливо наперекір.

Задумливо відкладаю ложку, дивлюся просто на нього ще певний час. Він чекає. Цікаво на що? На те, що я погоджуся з ним і скажу: їдьмо кохатися? Така думка мені дивним чином додала рішучості. Розмріявся! Я встала, поглянула на нього згори вниз і рішуче промовила:

— Я йду від тебе.

І пішла. Звісно, спочатку під його пильним, так само глузливым поглядом вдягла плащ, взяла сумочку. Тепер він не проявляє чемності. П'є каву, на мене дивиться, наче не вірить, що я серйозно. Нехай! Мені то вже нецікаво. Не обертаючись більше до нього, крокую до виходу. Моєї витримки вистачило. Не обернулась. На кілька хвилин затримуюся на ганку, встромлюю навушники у вуха й налаштовую улюблений альбом, відкриваю парасольку. А потім справді йду.

Мені було на диво легко, наче я нарешті ухвалила правильне рішення за багато-багато днів. Нарешті вирішила проблему. І сьогодні, у цю коротку мить, я вперше за останній час відчула спокій і впевненість.

Занадто коротку.

⁴ Насправді так бути не могло, адже описані події відбуваються 2007 року, а пісня вийшла в 2011-му. Однак авторка дозволила собі цю натяжку, зважаючи на те, що саме ця мелодія ідеально пасує до ситуації. Офіційна назва, під якою пісня згодом вийде в альбомі, — «Вагітні майбутнім».

Розділ 7

І коли ми сипали прокльони,
Розпалившись в гніві добіла,
Ми не осягли іще закону,
Що земля для двох часом мала,
Що шалена пам'ять нас катує,
Муки сильних — неміч вогняна! —
І в бездонній ночі серце всує
Все запитує: чом друга тут нема?
А коли, крізь фіміаму хвилі,
Стугонить грозою хору грім,
Душу вийме строга й неухильна
Неминучість в погляді твоім. ⁵

Анна Ахматова

Я сиджу в темряві. Сама. Мама затрималась на роботі, балакати з сусідами на кухні не хочеться. Узагалі нічого не хочеться. У вікно стукотять монотонні, під настрій, краплі осіннього дощу. Я безглуздо намагаюся почути в тім стукотінні якусь мелодію. Це мусило б відволікти від суму. Мусило б. Умовно нереальна дія, адже ні від чого воно не відволікає. Лише зайвий раз вказує на безпорадність.

Дзвінок у двері вириває із заціпеніння. Глибше кутаюся в халат, постійний дощ таки збив температуру і в кімнаті стало прохолодно. Опалення увімкнуть аж за кілька тижнів. Тож доводиться вдягати теплі шкарпетки й теплий халат. Біля дзеркала мерщій проводжу долонею по волоссю, трішечки приводжу його до ладу. Неочікуваний відвідувач нервує за дверима. Дзвоник уже кілька разів лунав на весь поверх.

За дверима стоїть кур'єр «Нової пошти». Для мене відправлення, на яке я не чекаю.

— Від кого це? — підозріло запитую в юнака.

Він знизує плечима. У декларації й справді жодного повідомлення — ані про те, від кого, ані про те, що у відправленні. Тільки наша з мамою адреса та моє ім'я.

— Я не приймаю відправлень від незнайомих людей, — відказую хлопцеві й рішуче повертаю пакунок із папірцем, на якому мала розписатися. — Я нічого не чекаю. Вибачте.

Хотіла вже зачинити двері, та хлопець не дозволив, притримав їх рукою.

— Вибачте, у мене приписка: у разі, якщо посилка не дістанеться адресата, її мені не зарахують. Адже я приніс вчасно. Ось дивіться: вручити до дев'ятнадцятої тридцяти. Візьміть, будь ласка, прошу вас. Я лише виконую свої обов'язки!

От маячня! Я вже навіть здогадувалася, від кого те чарівне відправлення. Адже лише одна людина з мого оточення полюбляє маніпулювати іншими. Чого б йому не облишити мене?! Зарано зраділа, що звільнилася.

Хоча кого я обдурюю? Радості ніякої не було. Уже давно.

Мовчки беру з його рук документ і ставлю підпис про отримання. Також мовчки забираю коробку. Його «дякую» доноситься вже через зачинені двері, бо не маю бажання ні про що ні з ким розмовляти. Я ще не вирішила, чи буду розкривати пакунок, — та раптом у ньому всередині щось тенькнуло і звідти донісся голос.

Я не помилилася. Відправлення справді було від нього. Через картон і пакунок голос був трішечки приглушений, та чутно було доволі добре.

— Мала, я скучив за тобою, зустріньмося. Мала, я знаю, що ти чуєш, візьми слухавку.

Коробка лежить на столі. Я скрутилася в ліжку, обхопила коліна долонями, натягнула ковдру, аби лише не чути тих слів. Та вони все одно доходили. Знову й знову:

— Мала, я скучив за тобою, зустріньмося... Мала, я скучив за тобою... Мала, я скучив... Мала... Мала...

Тепер я не знаю, чи справді він повторив ті слова мільйон разів, чи вони просто відлунювали в моїй душі через шалене безконтрольне бажання погодитися. Може, саме тому я й не відкривала пакунок, волюючи таки чути його голос?

Мазохічне катування припинила мама. Вона повернулася з роботи. Відкрила той клятий пакунок і скасувала виклик. Вимкнула телефон. Сіла поруч, обняла мене. І по її, і по моїх щоках текли сльози.

— Я не втримаюсь, мамо. Це неможливо! Це наркотик! Клята, безглузда залежність, що веде в безодню. Та навіть знаючи це, я нічого не можу вдіяти. Одного разу я не втримаюсь, зірвуся й побіжу до

нього. І він знає про це! Знає — саме тому й не збирається давати мені спокій. Як? Як ти з цим упоралася? Як позбулася тих спогадів? Як знайшла сили жити далі?

— Ніяк, — відповідає вона, немов озвучує вирок. Крижаною водою обпалює усвідомлення цієї безодні. За мить додає: — У мене з'явилася ти, а йому я перестала бути потрібною.

«Ти б пішла до нього зараз? Якби так склалася ситуація? Якби він покликав тебе тепер, стільки років по тому?»

Я не стала цього питати. Щось підказувало, що відповідь знаю і так.

Чи надовго вистачило моєї витримки?

Рівно на п'ять тижнів. П'ять тижнів суцільної самотності, дошкульного суму, безсонних ночей. Ті ж самі п'ять тижнів, які він намагався позбутися мене. Усе, на що я виявилася здатною, — це відповісти йому тим самим.

Чи боліло йому так само, як мені? Я не знаю. Але йому тоді, минулого разу, було однозначно простіше. Адже я не тероризувала його своєю присутністю. Так, усе правильно, увесь цей час він примарою був поруч. Постійно нагадував про себе вже лише тим, що з'являвся в мене на роботі. Наче випадково проходив у тому ж коридорі, що і я. Ненароком торкався мого плеча чи долоні й мовчки йшов далі. Мовляв, із ким не буває, що зіткнешся в коридорі.

Я лише гадала, як саме він дізнається, що зараз я проходитиму там чи там. Невже нема чим займатися замість того, щоб переслідувати мене? То він зателефонувати серед тижня не може, дуже зайнятий, а тут з'являється двічі на тиждень. Справи вирішує! Одного разу, скориставшись тим, що поруч нікого не було, він ухопив мене за руку, спробував зупинити, наблизитися.

— Тут усюди камери, — шепочу йому, — відпусти!

І він поступається, не промовивши й слова, а згодом я знаходжу в кишені свого піджака його візитівку. На зворотному боці лише одне слово, написане від руки: «Моя!»

Шматую ту візитівку на дрібні клаптики, викидаю у найближчу урну, а на обличчі мусить бути ввічлива посмішка. Адже за десять хвилин підписання договору, і хоча мій підпис там непотрібний, як авторка

проекту я не несу жодної юридичної відповідальності, за мою спиною корпорація, — та він наполягає на тому, щоб я була присутньою і під час усіх перемовин, і під час підписання паперів.

«Я поруч!» — читаю в його очах у ту мить, коли він проходить повз і подає руку директорові, тоді іншим присутнім, урешті — мені.

«Ти не втримаєшся!» — мовчки сідає навпроти мене за круглим столом у конференц-залі. Розглядає, роздягає самим тільки поглядом. Так і кортить прикритися руками. І це при тому, що гудзики строгої сорочки в мене застібнуті до самого верху. Суто діловий дрес-код, жодних вольностей.

«Мала, ти лопухнулась зі своїм проектом, погодившись лише на комісійні! Могла б отримувати левову частку прибутку!» — приходять есемес від нього в один із днів по тому. Наче не знає, що не було в мене грошей самотужки все реалізовувати! Намагається зайвий раз продемонструвати свою зверхність. Наче я насправді якась дурне дівча, що очевидних речей не розумію. Чи натякає, що повинна була до нього звернутися по гроші? Сам же все зіпсував зі своїми грошима!

«Ти моя!» — просить принести йому теку з аналітикою щодо проекту. Забирає з моїх рук, мовчки обертається і йде, не промовивши найпростішого «дякую». Сідає в машину й кудись їде.

П'ятниця, телефонний дзвінок.

— Мала, я скучив за тобою, зустріньмося...

Я божеволіла від суму. Ненавиділа його за цей сум так само гостро, як воліла бути поруч. Шалено удавала, що в мене все гаразд, чудовий настрій, я вільна й щаслива. Ті, хто мало знав мене, навіть вірили. Більш близькі косилися із побоюванням.

От лише себе ще нікому не вдалося обдурити. Я чудово розуміла, чим це все закінчиться. Чесно намагалася протидіяти, та марно. Він не давав такої змоги. Мені дошкульно боліло. З маніакальною настирністю перед очима мигтіли спогади про наші з ним зустрічі, його вишукані пестощі, слова, голос, наші розмови...

Тепер, стільки років по тому, я запитую саму себе, чи змінилося б моє життя на краще, якби він дав мені тоді спокій? Якби прийняв моє

рішення, покинув у відповідь? Не з'являвся, не вимагав уваги, не телефонував та не писав, не майорів увесь час десь неподалік?

Щось мені підказувало, що нічого б не змінилося.

— Мала, я скучив за тобою...

«Облиш мене, будь ласка! Забудь, як звуть, зітри з пам'яті номер телефону та адресу. Прошу тебе! Благаю! Дай мені спокій! Відчепися! Дозволь жити нормальним життям! Не втручайся...» — то були благання в порожнечу вічності, адже я жодного разу не сказала цього йому вголос.

Не могла.

П'ятниця. Близько восьмої вечора. Кінець жовтня. Навколо на вулиці суцільна темрява. Удома я сама, мама поїхала до родичів.

— Мала, я скучив за тобою, виходь, зустрінемося!

А я готова.

Стояла під дверима, чекала на його дзвінок. Уже у вечірній сукні, взута. Залишалося вдягнути тільки пальто. Нервово крутила в руках телефон, його подарунок.

Чи не передумав, чи зателефонує, чи не затигнула я зі своєю впертістю...

— Зачекай хвилину, я вийду...

[5](#) Переклад Едуарда Рахімкулова.

Частина 3

Агонія

Розділ 1

Коли кохання не є божевільням, це не є коханням...

Та перша ніч після мого безглузлого бунту була сповнена страху та шаленості. Я боялася, що дорікатиме, та він не промовив ані слова. Наче нічого не було, відкрив дверцята машини, запрошуючи сідати, і повіз до себе. По дорозі нічого не казав, навіть не позирав на мене. Уважно стежив за тим, що коїться на дорозі. Я тремтіла вже від самого очікування. Мене не відпускала думка, що буде якась відповідь на моє зухвальство, а його мовчання лише нагнітало це відчуття.

— Я мала принаймні спробувати! — не втрималась я у ліфті, промовила це, коли кабінка стала на його поверсі й дверцята прочинилися. — Ти так само намагався це зробити! — відчайдушно виплескую слова йому в обличчя.

Він чекає, поки я вийду з ліфта. Ввічливість понад усе. Я ж чекаю його відповіді. Так і стоїмо.

Нарешті відповідає:

— Я тобі нічого не кажу, — спокійний, незворушний, упевнений в собі.

У тому й проблема. Краще б він виказав усе, що має на думці, ніж був таким мовчазним та сірим!

Я роблю крок уперед, він іде слідом. Без поспіху дістає зі шкіряної барсетки ключі, відмикає двері квартири, жестом показує, щоб я йшла вперед. У мене відчуття дежавю. Здається, так само скупко він поводив себе в нашу першу зустріч. Тоді, коли вважав мене шльондрою. Той само іронічно-зверхній погляд, мовчазність, неспішність у кожному русі. Ввічлива пам'ять вишкрябує із закутків давню неприємну згадку, від якої по спині віє холодом. Намагаюся не думати про це. Добра з тих спогадів не буде. Адже я не можу без нього. Перевірено часом.

Сьогодні я вже не втомлююся казати, що перевірено життям, та усвідомлення цього прийде пізніше.

Знімаю пальто. Він допомагає, бере його й вішає в шафі на плічках. Я оглядаюся на що розраховувати тепер. Тут усе як і раніше. За ці

п'ять тижнів нічого не змінилося. Навіть декоративні подушки дивана у вітальні стоять у тому ж порядку, що й тоді, коли я була тут востаннє. Нахиляюся, щоб зняти взуття. Коли випрямляюся, він уже поруч, майже упритул. Обіймає мене владно, ніжно. Огортає своєю силою.

— Ніколи так більше не роби, добре? — шепоче просто у вухо.

Від його обіймів мені тепло й затишно. Я тану в них. Голова йде обертом. Мені сказано хочеться, щоб він не відпускав мене ніколи. Миготить шалена думка, що я готова стояти ось так, в його обіймах, цілу вічність.

Ледь чутно промовляю йому у відповідь:

— Я хочу бути з тобою. Увесь час.

Шаленство поцілунків і пестощів доводить до божевілля, я волю розтягнути кожну мить, втрачаю відчуття часу та реальності, насолоджуюся його близькістю, голосом, дотиками, губами. Навколо горять свічки. Він творить дива зі мною. Тіло тремтить, наче вперше тане під його долонями. Наче вперше відчуваю його подих на своїй шкірі. Наче сама вперше торкаюся його й цілую.

Кожною клітиною я відчуваю, що віддаюсь беззаперечному володарю свого тіла. Єдиному своєму чоловікові, що до кінця моїх днів мені не буде потрібен ніхто інший. Жоден не замінить, не стане так само бажаним та близьким.

І навіть не так.

Я просто віддаюся йому із пристрасстю, на яку лише здатна. І те ж отримую навзаєм від нього.

Пам'ятаю, як провалююся в сон. Лежу на боці. Він притискається до моєї спини, огорнув теплом своїх рук — поза власника, від якої я млію. Відчуваю подих на шиї. Лоскотно. Добре. Затишно. Я знесилена й розніжена. Щоб зайвий раз відчути насолоду його дотику та присутності, тулюся до нього сильніше.

— Мала, — обожнюю його голос, обожнюю це його «мала», — світанок сяє. Ти ненаситна, лежи спокійно.

Скоріше відчуваю, ніж розумію, що він має на увазі. Хіхікнула, шепочу, що це він ненаситний, і засинаю.

Прокинулася від його погляду та запаморочливого запаху кави. У жодній кав'ярні не варять її так, як може зробити він. Сидить поруч у кріслі, п'є каву й дивиться на мене. Між кріслом і ліжком підставка, на якій уночі горіла одна зі свічок. Вона розплилася у свічнику чудернацькими візерунками. Хоч гадання влаштувай чи картину вигадуй. На згадку відразу спав образ із Пастернака. Він уловив мій погляд і, наче прочитав думки, почав декламувати:

— «І протяг тіні хилитав, і мимоволі схрестились руки й уста, схрестились долі».

Я підхопила:

— І черевички з ніг самі упали м'яко. І віск із нічника слізьми на плаття капав⁶.

То була дивна, незабутня мить супокою та задоволення. Саме в ту хвилину я остаточно збагнула, що не варто чогось вимагати від нього. Не варто чекати перспективи чи висувати бодай якісь вимоги. Не варто ображатися за скритність.

Варто робити лише одне: раювати. Скільки б це не тривало.

Навіть якщо ці, такі химерні та ненадійні стосунки триватимуть тільки до кінця лютого, час у мене ще є. Адже зараз надворі кінець жовтня.

То він добре вигадав, що варто тримати якісь мої речі в його шафі. Так можна не перейматися нічними поїздками додому і якомога довше впиватися часом, що можемо провести разом. Ми так нікуди й не поїхали в ті вихідні. Я провела з ним два дні й три ночі. Два шалені дні й три не менш шалені ночі, коли ми лише те й робили, що кохалися, розмовляли, їли й знов кохалися. Слухали джаз і рок. Спробуйте, неперевершене поєднання! Замовляли суши в ресторані. Варили каву. Танцювали. Бути в його обіймах — то неймовірна насолода! Інтуїтивно вгадувати рухи, іти за ним, упиватися близькістю та присутністю. І відчувати, що все це взаємно.

У ті дні він не кидав мене у квартирі саму, нікому не телефонував, не відволікався на справи, не питав про наш спільний проект. Я теж не

ставила зайвих запитань. Ми насолоджувалися одне одним. А в понеділок він відвіз мене на роботу.

То був шалений час, протягом якого я була безпечно щаслива!

Так, я нічого не досягла. Стосунки залишилися ті самі: я зателефоную, а ти вийдеш. Не мали значення ніякі плани або домовленості. Мали значення лише його охота та наявність у нього вільного часу.

Та я змиралася. Беззаперечно сприйняла його першість. Навчилася розрізняти межу, за яку не варто виходити в стосунках з ним, у наших розмовах. Перестала планувати будь-що. Робота, дім, чекання на дзвінок. Я ввімкнула режим «очікування» — саме так це можна було назвати. Стежила, щоб на мені завжди була гарна білизна, не дозволяла собі вдягнутися абияк. Раптом у мене саме сьогодні буде побачення з ним? Жодного дня не вийшла на вулицю без макіяжу чи укладки і завжди носила із собою заряджений телефон.

Я мусила бути готовою будь-якої миті постати перед ним і не розчарувати. І навчилася бути щасливою в тому очікуванні. Я не знала, коли станеться наша наступна зустріч, якою вона буде. Повезе мене кудись, чи ми просто поїдемо до нього (це було частіше). Та я знала, що він неодмінно зателефонує й приїде.

Адже я належу тільки йому.

Кілька днів даремного очікування. Днів, наповнених сумом та сумнівами (вони неминучі). Раптом не приїде більше, раптом на цьому все? І надія, що зігриває. Він також залежить від мене. Він приїде.

Щоб очікування не було таким важким, записуюсь у спортзал. Адже маю тримати форму, щоб відповідати йому, його вимогам та уявленням про красу. Відчайдушно віддаюся новому захопленню, забуваючи про інші розваги. Несамовито, по кілька сотень разів на підхід викачую прес американський, переходжу на загальний, потім ноги вгору, роблю присідання, адже сідниці теж потребують уваги, переходжу до розтяжки, згодом бігова доріжка. Лише за три тижні я сіла на шпагат. Усе це заради того, щоб залишатися такою ж стрункою, щоб дивувати його. Удосконалюю свою дієту, власне, сприймаю його вегетаріанство

та вирішую й собі не їсти більше м'яса. Натхненно читаю про інтимні стосунки. Нагадую самій собі Марію з «Одинадцяти хвилин» Коельо. Вона теж читала. Але ж у мене все інакше, правда? Я хочу бути найліпшою коханкою для єдиного свого чоловіка. Для нього. Аби й думки не мав на когось іншого заглядатися. Це нормально й правильно...

Цього разу він телефонує не в п'ятницю. Коли лунає дзвінок, я ще не бачу, проте відчуваю, що то він. Кидаюся до слухавки, стілець збиваю, чим дивую обох своїх колег, та мені байдуже. Натискаю прийом виклику й поспішаю вийти з кабінету.

— Мала, — чую на своє квапливе: «Я тут!», — чекаю на тебе, ходи хутчіше!

Серце калатає від передчуття, мов несамовите, та...

— Послухай, ще зарано, ти ж знаєш! — я вискочила на балкон для курців, оглядаюся, чи є хто поруч, чи почують, про що я мовлю. На щастя, зараз тут порожньо. — До кінця робочого дня ще кілька годин! Я не можу...

Та він не хоче нічого чути, перериває на півслові:

— Ти хочеш, щоб я сам щось вигадав для тебе й витяг звідти?

— Ні! — відповідаю із поспіхом, згадуючи той обід, що він мені влаштував із директором. Його ініціативу на все життя запам'ятала! — Я сама краще!

Чую, що сміється. Напевно, дуже різко я сказала, трохи з переляку, тож він і зрозумів, чому така реакція.

— Поквапся! Я під'їжджаю.

Холодно вже ось так вибігати на вулицю, не вхопивши нічого з верхнього одягу. Вітер здіймає поділ сукні, мене пробирає дроз, шулюся, мерщій повертаюся в приміщення.

Так, треба негайно щось вигадати, щоб відпустили. Але що? Розмірковувала я рівно доти, доки йшла на інший поверх до кабінету своє начальниці. Вирішую нічого не вигадувати. Просто кажу, що терміново треба піти. Поки що я не так багато разів використовувала цей спосіб.

На мій подив, Ірина Анатоліївна перебуває в гарному настрої та навіть не запитує, чому, навіщо, куди. Просто відпускає. Добре, що вікна в її кабінеті та в моєму виходять на інший бік вулиці, і ні вона, ні мої колеги не бачать, як я сідаю в машину до коханця-інвестора.

А що, як бачить хтось інший? Наприклад, директор? З усіх сил намагаюся не обернутися, іти впевнено, наче так і треба, наче нікуди не втікаю у свій робочий час.

— Ти вчиш мене брехати, — зауважую йому, щойно сідаю в машину.

— Не бреши, — спокійно, цілком серйозно, відповідає він, — завжди кажи правду. Це мало хто цінує, та воно добре впливає на самооцінку.

Я дивлюся на нього й розумію, що іронізує. Чорні очі блищать, на губах грає ледь помітна усмішка. Він задоволений, що я виконала його примху. Тож кажу в піку йому, також спокійно і з легкою іронією:

— Так і зробила.

Оцінив. Ширше усміхнувся, притягнув до себе й гаряче вп'явся в губи. Тіло тремтить. У такі хвилини мені здається, що я здатна на будь-що! Якщо скаже — віддамся будь-де! Навіть тут, ще не від'їхавши від офісу.

На щастя, він милостиво не наполягає на цьому. Відривається від моїх губ, легенько торкається долонею обличчя. Від цього дотику, від того, що він так близько, голова паморочиться.

— Ти чарівна, мала.

Скупий, але такий жаданий комплемент від нього. У такі хвилини я розумію, що захищена своєю пристрасстю. Що він так само не може без мене, як я не можу без нього. Це втішає. Це дає змогу миритися з тим, як воно все є. Ми не бачилися лише кілька днів, та я скучила. Безумно скучила й надто зраділа, коли зрозуміла, що телефонує саме він. Серце калатає від передчуття — зараз щось буде. Неодмінно щось казкове, чарівне, палке. Але я помиляюся, коли думаю, що ми їдемо кохатися.

— Ти мусиш отримати закордонний паспорт. На тебе чекають саме зараз. Ходімо мерщій.

Дивуюся, адже навіть не думала про те, що варто піти й подати документи. Та він вказує на годинник, мовляв, нема часу. Він уже про все домовився. Усі документи подано за мене. Мені залишається тільки посміхнутися для фото.

Він, такий мужній, красивий, упевнений, стоїть навпроти, розуміє, що я приємно вражена, задоволено киває. Я всміхаюся у відповідь, і в цю секунду фотограф натискає на клавішу.

— Погуляйте годину, — пропонує нам паспортистка.

Здавалося, я вже звикла до можливостей його грошей і того, яким чином він вирішує якісь питання. Але це? Невже в нашій країні можна з грошима повністю оминати бюрократичну машину? Так, щоб ані черг, ані очікування?

— Чому ти так дивиєшся? — правильно розуміє він мій стан. Він завжди читає мене, наче відкриту книжку.

— Скільки ти сплатив їм за візит у неприйомний день та паспорт за годину?

Сміється.

— Дурна, мала. Гроші — то ніщо. Має значення тільки ім'я.

Заводить мотор, тисне на газ. Ми різко зриваємось і за кілька хвилин уже сидимо в майже порожньому в цей час ресторані неподалік.

[6](#) Б. Пастернак. «Зимовий вечір». Переклад Л. Талалая.

Розділ 2

В одній годині кохання — ціле життя

Новий рік я вперше в житті зустрічала не з мамою. Вона виявилася готовою до цього. Принаймні так здавалося. На моє зізнання, що він запросив мене, мама знизала плечима, нібито весело мовила:

— Адже це мало колись статися, правда?

Я киваю. Це справді могло статися набагато раніше. Деякі з моїх однокласниць уже мають дітей. Одна навіть двійню! Намагаюся все ж переконатися, що вона не ображається на мене. Вона запевняє, що все добре, що чудово розуміє, що не залишиться сама, зрештою, сестра двоюрідна давно кликала до себе. І я заспокоююся. Усе ж таки моя мама найкраща!

Тож Новий рік ми з ним зустрічали на малесенькому острівці в Індійському океані. Це було так неочікувано, незвично, захопливо! Майже білий пісок на пляжі, бірюзова, прозора, як скло, вода, кокосові пальми, троянди (такого розмаїття й не бачила!) і будиночок. Тільки для нас. Сам острів невеличкий, десь на околиці було приміщення для працівників готелю. (Ховалося так, що я його й не бачила). За ті чотири дні, що я там перебувала, так і не звикла називати тих людей прислугою. А хлопці наче один до одного підібрані: молоді, накачані, мовчазні; складалося враження, що то його охоронці. Утім, питати я ні про що не стала. Тільки попросила в нього в перший же день, щоб не було нікого, коли ми їмо.

— Якщо хочеш, я сама тобі накладатиму все, чого ти забажаєш! Тільки не треба, щоб хтось весь час над головою стояв, прошу! Мені некомфортно.

І він погоджується. Це дивно, чи не так? Ледь не вперше за час нашого спілкування він робить так, як я прошу. Нас обслуговували так, що, власне, я нікого жодного разу й не бачила, і складалося враження, що ми насправді лише вдвох на цьому острові.

Їздили кататися на катері — на причалі все готово. Катер стоїть, бак заповнений, прокладений маршрут, на столику екзотичні для мене

фрукти, у холодильнику напої та стосики гарненьких, різноманітних бутербродів. Саме там, на катері, я вперше поїла чорної ікри. На цьому острові усвідомила, що кокос — це зовсім не те, що нам пропонують на прилавках супермаркету. Скуштувала паттаю. Допливли катером до іншого, більшого за розміром, острова. Там були сувенірні крамниці. Завжди губилась, що обирати в них, де б не була. А тут і цінників нема. Тож я лише витріщалася на все із захватом. А він торгувався, наче завзятий купець! Заслухатися можна було, як колоритно ціну збиває. Обидва махають руками, міміка — неповторна, щира й дуже багата на емоції! А головне, результат, занижений мало не в десять разів, здається, цілком задовольнив продавця й той лишився щиро радий клієнту.

Повертаємося з прогулянки, на столі на терасі вже накрита святкова вечеря. Навколо свічки, грає музика. Сам будинок — мрія з якихось серіалів! Великі панорамні вікна, тераса з видом на океан. Просторі, не захарашені меблями світлі кімнати. Я наче заворожена ходила по ньому, не вірячи, що це все не казка й опівночі все не щезне, мов і не було.

Опівночі не щезло. Опівночі він закохує мене до нестями. І нема нудної промови президента, безглуздих петард, що дратують півночі, п'яних вуличних криків. Лише його шепіт: «Не заплющуй очей!» — і мій стогін, і шалено красивий, зірковий салют десь зовсім поруч, і незрівнянний яскравий оргазм. Я не знаю, як він улаштував, щоб так збіглося.

Чотири дні в райському куточку. Інших асоціацій не виникає. Якщо колись рай справді існував, то це неодмінно було саме тут, яким би штампом не звучало це твердження.

Він сам навчає мене підводному плаванню. Я швидко вчуся, тож вдається приділяти цьому все більше й більше часу. Я зачарована і рифами та зграйками рибок, що пропливають навколо, і тамтешніми рослинами. Завершуємо тільки коли темніє.

Полюбилося дерево, рясно завите орхідеями, що росло просто біля нашого будинку. Рожеві квіти звисають шикарним килимом, корені рослини, наче коханець, обвивають стовбур дерева. Вранці саме там, під цим деревом нам накривають сніданок.

— Під вітрило хочеш? — запитує мене чоловік під час сніданку.

О Боже, я ж від глибинного захвату ще не оговталася, готова була з самого ранку знов бігти по маску, думала, що переконаю його тепер на більшу глибину опускатися, адже там, напевно, ще красивіше, — а тут нова спокуса! Та ще й яка!

Звісно, хочу!

Здається неймовірним, що одна людина спроможна з усім цим упоратися! Адже яхтою він керує не гірше, ніж автівкою чи тим-таки катером! Обізнаний у стількох зовсім різних речах!

Укотре ставлю собі питання, чим я, така наївна, яка нічого досі у світі не бачила, могла його аж так вразити? І жону це питання від себе. Він щирий у цих стосунках. Він, такий, яким я його знаю, міг би бути в ці дні з будь-якою жінкою, яку б лише захотів. Але він проводить ці дні зі мною, значить, цього прагне. Фальш я б відчула, тож навіщо ставити дурні питання?

Погода для вітрильника ідеальна! Вітер дме так, що швидкість відчувається, але страху немає. З ним узагалі його немає, такий упевнений у собі. Відчувається, що не вперше стоїть за штурвалом. Яхту майже не кренило, хитавиця взагалі не відчувалася. Вітрила наповнені силою океану — і здається, що під його управлінням яхта буде на плаву, що б не сталося.

Щоб не заважати, я стояла на носі, заглядаючи вдалину, насолоджуючись тим, що відбувається навколо. Океан, хвилі, які розрізає судно, бризки води, швидкість, вітер в обличчя, волосся розлітається, а на душі суцільне задоволення. Якесь таке сумирне, ясне відчуття щастя. Щастя тут і зараз. Без нікчемних сумнівів та питань.

Обертаюся. Ловлю задоволену усмішку на його обличчі. Сильний, мужній, сміливий — таким був мій чоловік.

Уже згодом, після повернення додому, я виявлю, що дерев'яна скринька, прикрашена різьбою та орнаментом, за яку він так завзято торгувався з мальдівцем, не є порожньою. Усередині лежить браслет із прозоро-білими камінцями по всій довжині.

Згодом час від часу він стане поповнювати мою колекцію коштовностей. Кожного разу, коли це ставатиметься, він не робитиме з того події. Наче це щось буденне. Пришле «Новою поштою» вишукані сережки з камінцем — прозорою крапелькою. Сам навіть не з'явиться найближчим часом, аби отримати бодай якусь «подяку»

з мого боку. Наче поміж іншим покладе на стіл за сніданком коробочку, обтягнуту чорним оксамитом. Усередині ланцюжок із якоюсь підвіскою. Одного разу було кольє. Точна копія браслету, тільки більшого розміру.

І я не дуже розумію, як до того ставитися. Так і не звикла до таких дорогих речей. Намагаюся сказати йому, що це зовсім не обов'язково.

— Це просто приємність для тебе. Я так хочу.

Невдовзі після повернення з «раю» я отримала очікуване підвищення. Усе сталося саме так, як і обіцяв директор. Минули мої півроку в цій компанії, і ось нова посада. Так, підвищення незначне. Просто категорія в оплаті праці стала трішки більшою. Спеціалістом була тепер не молодшим. На тому й все. Зрозуміло, що для моїх амбіцій того було замало. Але саму себе я втішала думкою, що це тільки початок. Що саме так повільно, крок за кроком усе й робиться, коли пробиваєшся сама, а не є чийось протеже. Бути протеже свого коханця я відмовлялася навідріз.

Він погодився й прийняв це моє рішення. Принаймні так про це сказав.

— Гаразд, мала, я не втручатимуся у твої справи.

Мабуть, можна навіть повірити, що так воно й було. Адже нічого карколомного я насправді не отримала. Якби за справу брався він, було б щось більш вагоме. А він із того мого підвищення лише посміявся.

— Слухай, то взагалі копійки — те, що вони тобі платять! Навіщо тобі в принципі туди ходити?

Просто він з іншого світу. Йому ніколи не зрозуміти, навіщо людям витратити третину своєї доби, вважай, третину життя за таку мізерну, на його погляд, віддачу. Дуже цікаво, чи сам не жив за советів, де всі були «рівними»? Не знав, що таке «середній» рівень? Він же старший за мене! Фізично не міг ціле життя багатієм бути. Невже, відриваючись від світу простих людей, нічого іншого вже просто не пам'ятаєш?

— Я в притулку виховувався, — відповідає мені. — Тобі краще про те не знати.

Власне, це єдине, що я дізнаюся про нього до мене. У цю мить і взагалі. Моє «вибач» не надто доречне. Особливо на тлі того, що він укотре повторює: сиди вдома, чекай на мене, я сам тебе забезпечу. Так буде спокійніше для всіх. І зрозуміло, що мене такий варіант не влаштовує.

— Я ніколи не буду домогосподаркою, — відповідаю йому.

Тим паче що господарювати все одно нема де. Родини нема. Це вже сама собі додаю.

Проект, який я ініціювала, упевнено йшов угору. Моя теорія просування працювала та давала результат. Директор зацікавився ідеєю з торговими майданчиками. Влаштував нараду з нашими програмістами, я розповіла, що маю на увазі, вони почали думати, яким чином то все можна реалізувати. Мені натякали, щоб розробляла щось нове, тепер уже на більш вигідних умовах. У той час, як я вже не перший день обмірковувала нову ідею.

Про корпоратив я знала мало не від середини лютого. Своєрідний «День народження» фірми, у якій працювала, ми мали святкувати в Буковелі. Початок березня, додатковий вихідний від держави за рахунок свята. А там, у Карпатах, лижний сезон ще не завершився. Планувалися чудові вихідні, які б поєднували тренінгові курси та активний відпочинок. Мені натякають, що відмовлятися не можна. Що саме на таких неформальних заходах, у неформальних розмовах закладаються основи багатьох цікавих проектів фірми. Але...

О, так, є одне доволі вагоме для мене «але». Треба дізнатися, як до того поставиться мій коханець. Раптом йому теж закортить зустрітися саме в ті вихідні?

Спершу він морозиться, не кажучи ані «так», ані «ні». Виглядає все це як жарт, мовляв, мала, де я, а де той березень?! Розумію, що йому навіть думка про те, що я можу десь поїхати без нього, що мене не буде, щойно йому заманеться — не подобається, та не бажає казати того відкрито.

Але ж і я не можу весь час аж так його чекати! Нікуди взагалі не їздити!

Тож ближче до події просто кажу йому, що на свята мене не буде в місті. Він стенає плечима, мовляв, твоя справа, він узагалі тут ні до чого. Навіть цікавиться тим, якою буде програма заходу. Я задоволена,

що все владналося так просто. Залюбки розповідаю і про офіційне вітання, і про тренінги, і про святкову вечерю, і про лижі, і про бесіди, що відбуватимуться в неформальній обстановці. І знов ані слова незадоволення з його боку.

Але якби ж то все було так просто!

У ніч на суботу ми сідаємо в автобус і за тринадцять годин опиняємося в гостях у зимовій казки. Я не можу сказати, що бодай колись очікувала чогось особливого від восьмого березня. Досі в моєму оточенні не було осіб чоловічої статі. Хлопців у школі, яких примушували вітати дівчат, можна не рахувати. Адже напередодні дівчата вітали їх зі псевдосвятком двадцять третього лютого. Ніколи особливо не розуміла ані першого, ані другого свята, і ніхто з мого оточення не міг мені пояснити його суть так, щоб у мене не виникло нових запитань.

Власне, у перший день, у суботу, якраз восьмого березня всі розслаблялися. Тренінги були номінальними, радше ознайомчими. Більше гралися та отримували вітання від колег-чоловіків. А ще там була організована культурна програма й розважальний концерт. Згодом на нас чекала святкова вечеря. Вечірня сукня на мені — його подарунок, вишуканий макіяж і зачіска. Виявилось, що Оля полюбляє робити зачіски на довгому волосі й має до того неабиякий хист.

— Якби батьки не наполягли на вищій освіті, я б стала перукаркою, — зізнається вона мені, мерщій накручуючи пасма на плойку. — А так вони мене відправили до КНЕУ, та ще якимось дивом я там прижилася. Хоча, якщо чесно, не дуже розуміла, навіщо мені ото їхати з рідного дому до якоїсь там столиці. А згодом, із третього курсу, навіть стипендію заробила, так втягнулася. Але зачіски залишилися моєю таємною пристрастю!

Вона сміється, а я при слові «пристрасть» здригаюсь. Яке безневинне захоплення в колежанки. Не те що в мене!

Навзаєм за зачіску розфарбовую подрузі нігті. Ніжна сакура на прозорому тлі має напрочуд ефектний вигляд! Чому лише не навчишся в часи, коли грошей вистачає лише на найнеобхідніше, а хочеться мати вигляд на всі сто. І макіяж вишуканий самій собі робити, і нігті розмалювати. Інтернет з його майстер-класами на відео — то сила. Зрештою, вже маючи можливість робити манікюр у професіоналів,

я все одно полюбляла робити його самотійно. Вважай, як Ольга, мала таке собі маленьке хобі.

Тож підготовка до банкету минула у веселих розмовах та спогадах. Ми жартували, сміялися і в чудовому настрої ввійшли до банкетного залу.

На такому заході я була вперше. Коханий здебільшого полюбляє усамітнюватися, а не виводити мене у «світ». Тож доводиться стежити за тим, як поведуться більш досвідчені колеги.

Здається, взагалі ніхто нічим не морочиться. Ольга — щоб я, інтровертка, без неї робила? — відразу потягла мене до компанії «молодих». Хлопців та дівчат, які ще не так давно працюють у фірмі. Активні, веселі — мимоволі заражаєшся тими веселощами, забуваєш про всілякі там комплекси й про те, що від тебе очікують ще «роботи» на сьогодні.

Ірина Анатоліївна нагадала. Ходить по залу, широко всім усміхається (я б і сказала «щиро», та це слово не про неї; от чесно, воно аж ніяк із цією жінкою не в'яжеться). З кимось зупиниться поговорити, з кимось просто привітається. А тоді — я засікла цю мить — вона побачила нас. Більшість людей у нашому колі була її підлеглими.

— Ну от, помітила! — висловлює загальну думку Леся, жвава дівчина з сусіднього кабінету.

Начальниця підходить до нас, спочатку вітає, бажає всіляких гараздів, навіть починає бесіду. Ніби збирається залишитися в нашому колі. Я, Оля та Ваня знаємо, що прийшла вона за нами. Решта відчутно похнюпилися. Невже затримається й зіпсує веселощі? Та згодом вона дає знак, що час настав. Надихнувшись моїм прикладом, Ваня теж розробив план-проект. Ірина Анатоліївна наполягла, щоб представляв його саме сьогодні, на цій вечері.

Зрештою, все вийшло навіть дуже непогано. Мабуть, Ірина Анатоліївна таки досвідчена й теж зацікавлена в тому, щоб ми, її підлеглі, мали успіх у перемовинах. Так справді легше — говориш наче як про щось зовсім нейтральне. Що не стосується купи грошей та капіталовкладень. Сидячи у зручному кріслі, а не стоячи перед всією радою, і з келихом вина у руці, а не з лазерною указкою для презентації. Зрозуміло, що й з презентацією теж доведеться виступити,

але то буде згодом, коли вони знатимуть, бодай приблизно, про що йде мова.

Начальниця задоволена. У мене все добре виходить, Ваня теж не пасе задніх. Нас називають інноваційним десантом, що не може не викликати усмішки. Програму-мінімум на цей відпочинок я виконала.

Повертаємось до кола «своїх», задоволені обоє, і не встигаємо. Хтось замовляє «Вона» «Плачу Єремії», Ваня зупиняє мене й каже:

— Я хочу потанцювати з тобою.

Я так і залякла. Адже вважала, що Ваня давно зрозумів: я зайнята, та він дивиться зараз такими очима, наче готовий поглинути всю, і раптом починає сміятися.

— Не дивись на мене так! Це просто танець! Свято. Я запрошую тебе на просто танець.

Вагаюся лише кілька секунд, цей час він так і тримає простягнуту руку. Чекає, щоб я вклала туди свою долоню. І я погоджуюся.

«Так, життя прекрасне, а вона...»

Це ж не є зрадою — станцювати один танець з іншим хлопцем? Напевно, що ні. Та я уявляю на мить, що мій коханий теж у залі. Йому б точно не сподобалося те, що я роблю. Жену від себе дурні думки. Я не роблю нічого поганого...

«Так у світі повелося, я люблю її волосся...»

Ваня чемно тримає дистанцію. Не робить жодних спроб притиснутися абощо. Напевно, це те, чому я обрала іншого чоловіка? Якщо мій випадок узагалі можна назвати словами «я обрала».

«Лиш вона, лиш вона, сидітиме сумна...»

Зрештою, він все ж робить крок уперед, наближається, схиляє голову, бо вищий за мене, і шепоче на вухо:

— Я хочу зустрітися з тобою.

«Моя дівчинко печальна, моя доле золота...»

Я вивільняюся з його рук, зупиняю наш танець.

— Це ти замовив пісню? — раптом я осягнула, що інакше й бути не могло.

— Так, — не приховує він. — То що ти скажеш?

— Кажу: «Ні!»

Я розвертаюся і йду від нього. На «просто танець» він мене запросив. Можна ж було відразу здогадатися!

А зрештою, чим мені перейматися? Я не давала йому підстав вважати, що може бути інакше. Не кокетувала, на жодне з його запрошень не відповіла взаємністю! Чому вирішив, що може на щось розраховувати?

Настрій, задоволення від бенкету розлітається на дрібні шматочки. Порцеляною об кахельну підлогу. Я раптом усвідомлюю, що мені тут страшенно нудно! Що я опинилася не там, не в тому місці! Що мені зовсім нецікаві подібні тусовки, знаки уваги й недолугі танці! Що відчуваю себе некомфортно.

Що краще б я зустрілася сьогодні з ним.

Беру в Ольги ключ від номера, повертаюся в порожню кімнату.

Однак я зарано вирішила, що вечір можна вважати завершеним.

Устигла тільки роздягнутися й прийняти душ, витиралася, коли почула, що дзеленчить мобільний. Телефон у кімнаті на тумбочці. Кидаюся до нього, забувши навіть світло ввімкнути, із поспіхом натискаю прийом.

— Мала, я скучив за тобою, виходь хутчіше!

Ошелешена, застигаю на місці, не відразу можу навіть відповісти. Рушник, яким витиралася, падає до ніг.

— Чуєш мене?

— Ти жартуєш, чи не так?

У двері стукають, напевно, Оля повернулася.

— Зачекай, — кажу в слухавку, хапаю халат, накидаю його на себе і йду відчиняти.

У коридорі в яскравому сьайві світильника стоїть він. Саме ховає у внутрішню кишеню телефон. Я залякла. Радість розсипається всередині бризками, але відразу ж змінюється обуренням. Що він тут робить?! Ми ж про все домовились! Стежить, не довіряє?

— Пустиш? — цікавиться, і з його незворушного обличчя я не можу відчутти ані його настрою, ані збагнути, на що розраховувати. Не розумію, чи мені радіти, що приїхав, що знайшов, чи сумувати.

— Я тут не сама, — відповідаю.

Тепер на його обличчі подив.

— Так швидко? — він усміхається.

— О Господи! Я ж не в цьому сенсі! Заходь, — відступаю від дверей, вмикаю світло.

Він заходить і критично оглядає умови, ледь кривиться. Зрозуміло, наш із Ольгою двомісний номер з двома ліжками та шафою, з окремим санвузлом та телевізором, який виявився поламаним, не зможе викликати в нього захвату. Та за його вимогами санвузол мусить бути більшим, ніж уся наша кімната, щонайменше вдвічі!

Сісти, окрім як на ліжку, нема де, тож він залишається стояти.

— Ти ось це серйозно, мала? — проводить рукою навколо. — На це проміняла зустріч зі мною?!

— Ну я ж не пропоную тобі тут залишатися!

Що ще я могла відповісти? Ясна річ, що він для нас замовляв геть інший рівень відпочинку. Але ж тут інше! І, взагалі, гарний номер! Чистенький, ліжка зручні, меблі новенькі, тепла підлога приємно здивувала, відчувається, що все доглянуто. Саме на наш із Ольгою рівень та вимоги!

— Збирай речі, їдьмо! — наказує він.

— Ти жартуєш?! — удруге запитую я. — Я не можу зараз зірватися й поїхати звідси! Мене не зрозуміють! Я ж тобі пояснювала, домовлялася... У мене голова мокра, хіба ти не бачиш?!

— Мала, я шість годин їхав сюди, а ти хочеш сказати, що дарма?

Він підходить упритул. Мене огортає його силою та теплом. Я відчуваю, що тіло починає тремтіти, хоча в кімнаті тепло, а босі ноги стоять на підлозі з підігрівом.

— Подумай, перш ніж відповісти!

Засторога.

Але ж справа навіть не в цьому, правда ж? Я сама лише півгодини тому визнала, що воліла б бути зараз із ним. І ось воно, диво! Він тут. Справжній, непримарний. Кличе з собою, приїхав у таку далеч спеціально за мною. Як я можу відмовити йому? Коли таке було? Завжди йшла й була тільки щаслива від того! А сидіти тут ще дві доби, з'ясовувати стосунки з тим же Іваном, марнувати час на нудних тренінгах замість того, щоб кохатися з ним? Справді нерівноцінний обмін!

Але ж керівництво! Воно помітить, будуть питання, претензії. Раптом це відобразиться на взаєминах, на кар'єрі?

Тим часом він непомітно розв'язав пояс мого халата. Поли роз'їхалися, оголивши груди, живіт. Він торкається обличчя, по тілу

ллється тепло. Його долоні завжди тепліші за моє тіло. Ледь-ледь торкаючись, веде пальцем униз, по шиї, до грудей, я лину до нього, насолоджуюсь доторком, із губ злітає стогін. Він заводить долоні на спину, опускає їх на сідниці. Господи, що мені ще роздумувати, чого прагну? Відповідь на поверхні! Наче відчувши моє рішення, він різким рухом скидає з мене халат і робить крок назад.

— Збирайся.

Розділ 3

Життя вимірюється не кількістю зроблених вдихів та видихів, а кількістю моментів, коли від щастя захоплює дух.

Із фільму «Метод Хітча»

Зрозуміло, що своєю витівкою я багато з ким зіпсувала взаємини. Навіть Ольга, яка ж у курсі того, як у мене йдуть справи з коханим, і та дулась на мене кілька днів. Ваня дивився пугачем, наче то я його перед коханою підставила.

Не знаю, яким чином, але мій чоловік дізнався про той дурнуватий, недолугий танець. Хоча, ні. Чудово знаю. Яким би неймовірним це не було, та він стежить за мною. Дурня, що в тому бенкетному залі були лише мої співробітники. Затесатися серед сотні людей, що знайомі між собою лише поверхово, — не так уже й складно. Тим паче, що фінансово він не був обмежений. Та хто з присутніх тоді в залі сповістив його про мій танець? Було б цікаво дізнатися.

Брешу. Не було б. У той час мені було вже байдуже. Стежить, не стежить — головне, щоб був поруч. Завжди, щомиті...

Їхати в ніч він не став. Винайняв «нормальний», за його словами, номер в одному з сусідніх готелів. Поки переїжджали, ніби поміж іншим спитав:

— То як він тобі?

Сполохана його візитом, тим, як буду пояснювати своє зникнення керівництву, я не відразу зрозуміла, кого чи що він має на увазі.

— Ну той хлопець. Гарний партнер?

До мене дійшло, і я розсміялася. Неймовірно! Як, Господи, як він міг бодай уявити, що хтось у принципі може з ним зрівнятися? Чи в танці, чи в сексі, чи в керуванні яхтою? Взагалі в будь-чому?

— Ти неперевершений в усьому! Можеш не турбуватися. Поза всякою конкуренцією, — кажу кризь сміх. Сама не знаю, чому його цікавість вилилася саме в таку реакцію.

І він задоволений. Не починає допитуватися, навіщо погодилася, чого очікувала. Сприймає, як є. Вірить.

Двоповерховий котедж справді більш відповідний для любовних утіх. Поверх-спальня з широким ліжком, шифоновим балдахіном та світильниками. Ні про що не шкодую, взагалі забула, що в чомусь сумнівалася. Є тут і зараз. Є тепло його сили. Цілунки, пестоші, ласки. Я повністю довіряю йому. Дозволяю панувати над моїм тілом. Виконую забаганки. Млію від захвату. І прагну лише одного: щоб це ніколи не завершувалося.

Прокидаюся від телефонного дзвінка. За вікном яскравий сонячний день. По дерев'яних бильцях гучно вистукують краплі. Тануть від сонячного сяйва бурульки. Беру слухавку, озвучую сонне, із позіханням: «Алло», і аж тепер розумію, хто телефонує.

Доводиться вислуховувати гнівну тираду начальниці. Вигадувати, що треба було терміново поїхати. Знов слухати. Та врешті я, остаточно прокинувшись, буркаю, що маю право проводити свій вихідний так, як вважаю за потрібне! А, може, таки не прокинулася, бо не варто було того казати...

Проект Вані прийняли для реалізації. А мій завернули. Сказали, що він сируватий і непевний. Потребує ретельного доопрацювання та конкретизації. Про це я дізнаюся згодом, коли вже всі повернуться на роботу. А зараз поруч є він, і це цінніше за будь-що.

От тільки вже по обіді їдемо назад до міста. Повертаємося надвечір.

Він ще відвозить мене до себе. Ми проводимо разом ще одну шалену ніч. А вранці понеділка він каже, що в нього справи, і відвозить мене додому. Третій вихідний я проводжу на самоті.

Тієї весни він винайняв для мене шикарну окрему квартиру. Як завжди, навіть словом не обмовився про те, що планує щось подібне. Просто одного дня забрав мене після роботи й повіз не до себе, а туди. На порозі я застигла ошелешена. Приголомшувати мене в усіх сенсах цього слова йому вдається якнайкраще.

Квартира в самому серці міста. Будівля — історична пам'ятка. Триповерховий будинок, моя — на третьому. Ліфта не було, та це лише на краще. По сходах підніматися регулярно — мати гарні сідниці. Так згодом казатиму сама собі кожного разу, коли нестиму нагору пакунок з продуктами. А головне: відтепер мені на роботу навіть їхати не

доведеться, лише пройти пішки кілька кварталів до бізнес-центру, в якому розташовувався наш офіс.

Висока, метрів чотири-п'ять, стеля. Велика, ні, навіть величезна спальня, а головним, що додавало їй своєрідного шарму, було те, що вона не була стандартної прямокутної форми. Якщо дивитися ззовні, фасад, що виходив на площу, парк та річку, мав округлений кут. Тобто самого кута не було. Була така собі своєрідна напівколона. Саме ця округлена стіна з трьома вікнами знаходилася в моїй спальні. Ще два вікна було на сусідній стіні. Від цього кімната здавалася залитою сьайвом. Світла, затишна, не захаращена зайвими меблями. Вид з вікна зачаровує! Міська площа для святкування урочистих подій, за нею парк та річка. Чарівність заходів сонця можна спостерігати просто з вікна, нічого не закриває. А головне: нема відчуття, що хтось тобі у вікна заглядає. Бо всі вікна в квартирі виходили на той бік, де не було багатоповерхівок.

Друга кімната трохи менша, ніж спальня. Уже стандартної форми, але теж насичена світлом. У мене склалося враження, що всі меблі в квартирі купувалися винятково за його смаком. Дурня, звісно, то я вже вбачаю в його діях казна-що. Адже квартира орендована. Орендується мебльованою, то хазяї все тут облаштували. Не могли ж вони за його замовленням весь ремонт робити? У цій кімнаті організовано кабінет. Були шафи та книжкові полиці, письмовий стіл, зручне крісло, куточок із диваном та столиком.

Та понад усе мене вразила вітальня. Поєднана з кухнею, зонувана, вона починалася зі вхідних дверей. В одному кутку своєрідний передпокій, де можна роздягнутися з вулиці, в іншому — вбудована шафа такого розміру, що, здається, ніколи в житті я не матиму стільки речей, щоб її заповнити. А, може, він і свої речі там розмістить? Зажеврила надія. Ще один куток із кріслом, столиком та диваном. А окремих закуток, відділений аркою, — зона кухні. Але головним було не це.

На ідеально білих пофарбованих стінах висіли фотки зі мною. Різного розміру, оформлені в однакові дерев'яні рамки, світлини органічно вписувалися в усю обстановку квартири. Наче висіли там увесь час. То були вдалі кадри нашої мандрівки на острів. Дерево з орхідеями, під яким мені так сподобалося сидіти, знімок мене

в оточені зграйки рибок, яхта зі мною на носі, затишний вечір на терасі серед свічок та з видом на океан. Я не бачила, коли та хто робив усі ці фото. Точно не мій коханий. Але на жодній з них у кадрі не було його.

На жаль.

Узагалі, я в захваті від сюрпризу. Жаль від того, що його немає на жодній зі світлин, минає миттєво. Це одна з його вимог, яку я сприйняла, не ставлячи запитань. Він задоволено спостерігає за тим враженням, що справив на мене. Оглянувши все, підходжу до нього. Обвиваю його шию руками, торкаюся губами, отримую відповідь. Палко, ніжно, до болю. Я скучила за той тиждень, що не бачилися. Знервована чекала його дзвінка. Чи точно приїде, чи забере сьогодні, чи відбудеться зустріч? По тілу біжить тепло та тремтіння. Чарівне поєднання, яке волієш розтягнути до нескінченості. Хочу скинути з нього одяг. Стягую з плечей плащ, беруся за краватку, встигаю розстібнути кілька гудзиків на сорочці, та він зупиняє.

— Не зараз, мала.

Бачу, яких зусиль йому вартувало зупинитися, та розчарування все одно котиться шаленою хвилею. Він наче не відчуває того. Удавано спокійно поправляє одяг, перевіряє біля дзеркала, чи не залишилося на ньому сліду від моєї помади. Ретельно все витирає сяюче білою хусткою.

— Ось тобі номер водія, — протягує візитку. — З ним команда вантажників. Гроші вони вже отримали. Перевозь речі, що там у тебе. Багато від матері забирати?

Махаю, що ні, небагато. Тут усе є. І посуд, і постільна білизна, і рушники. Усе новеньке. Величезний, вищий за мене, холодильник уже наповнений продуктами. Вантажники не потрібні. Дає мені ключі від квартири, а сам збирається йти.

— У мене справи. Облаштовуйся, я по тебе заїду згодом.

І я облаштовуюсь. Спочатку доводиться говорити з мамою. Ось це вже стало для неї неочікувано. Вона змирилася з його присутністю в моєму житті. Не схвалювала, та намагалася не втручатися. Навіть кивати скрушно перестала. Та виявилася не готовою до того, що я ось так різко візьму й поїду від неї.

Ті вихідні, свої перші у великій моїй квартирі я провела на самоті. Святкова вечерея охолола, згоріли свічки, а я все чекала. Він так і не

приїхав.

Спершу було самотньо та дивно. Вчувалися якісь шерехи. Було незвично тихо. Ані збоку, ані знизу сусідів не було чути. Ніхто не гупав п'ятами нагорі. Ніхто не волав у коридорі. Я мало не вперше в житті відчула, що сама, наодинці зі своїми думками та справами. Розгублено чекала, коли ж він приїде. Не могла ні на чому зосередитися. Та згодом звикла. Відновила стару схему очікування. Робота, спортивний зал, чекання, читання. Тепер у схему додалися зустрічі з мамою.

Надія на те, що квартиру він винайме на двох, не виправдалася. У стосунках нічого не змінилося. І я знов сприйняла це. Нехай просто приїздить. Нехай буде поруч бодай інколи. Я чекатиму.

Натомість була яскравість зустрічей. Вона компенсувала все. Я щаслива й задоволена.

Я знаю, чого чекаю. І воно того варте.

Розділ 4

Нехтування здоровим глуздом — правильний шлях до щастя...

Яскравим спалахом наших стосунків стала поїздка в Європу. Цілі два незабутні тижні моєї відпустки. Яскраві, шалені, пристрасні. Переліт із Києва, автомобіль на прокат. Першокласні готелі. Йому є про що розповісти, поки їдемо. Прогулянки в найгарніших містах світу. Старе місто Кракова з його королівським трактом. Світанок на Карловому мосту в Празі. Художня галерея Франкфурта. Джаз-бар у Парижі, де ми слухали живий блюз і пили вино. Ла Скала в Мілані. Чарівна скрипка, гондола і Гранд-канал Венеції. Казковий Віденський бал. Провінційна, сучасна Братислава. Пам'ятаю все це, наче було вчора.

Кілька років по тому я повторю все. Ті ж міста, ті ж дороги, ті ж готелі, ті ж номери. Ті ж історії — і так само, як я зараз, інша людина дивуватиметься, звідки я все те знаю. Та то вже буде похорон надії. Витончена форма власного самокатування.

А зараз я щаслива. Він поруч. Нікуди не йде. Нікому не телефонує. Не зникає на тиждень-півтора. Він належить лише мені. До цього ж додаються враження від нових місць, пристрасні ночі у вишуканих дорогих готелях. Я божеволіла від захвату. Мені не вірилося, що все це відбувається насправді. Я побоювалася, що прокинусь уранці й виявиться, що все це лише казковий, чарівний сон.

Ні, не сон. Шалена реальність, від якої захоплює дух. Він насолоджувався цим моїм захватом. Йому лестило те, як я до нього ставилася. Натомість я відчувала, що й сама маю вплив на нього. Наскільки взагалі можна було впливати на таку людину, якою був він. І навіть радше не вплив, а залежність. Він також був залежним від мене. Ми — як плюс та мінус — притягувалися одне до одного без надії на звільнення.

Зараз уже можна запитати себе, чого було більше в тих стосунках? І попри купу болючих, самотніх вечорів, нездійснених, невиправданих надій, попри страх, що може більше не зателефонувати та не приїхати, моєю відповіддю стане: щастя.

Ні на що у світі не проміняла б солод, божевілля, пристрасть кожної моєї зустрічі з ним на щось більш спокійне. На тривалі та перспективні стосунки з будь-яким звичайним хлопцем.

Наші з ним стосунки протривали майже два роки. Два насичені яскравими подіями роки. Два найблискучіші роки всього мого життя. Нічого більш значущого не було. Ні до них, ні після...

Є зустрічі, що їх я пам'ятаю так, наче вони відбувалися тільки вчора. Такою ж для мене стала й наша остання зустріч. То був квітень. Уже теплий, лагідний квітень, коли навколо квітнуть сади, коли очікуєш на шкоре тепло, Великдень та травневі вихідні. Коли взуваєш легкі відкриті туфлі й можна вже не брати із собою плаща. Коли відчуваєш, що перед тобою ось-ось відкриється весь світ!

Дзвінок мобільного вирвав мене зі сну. Я довго не лягала, чекаючи, раптом він зателефонує, покличе. Не стрималася й все ж лягла. Навіть устигла заснути — і ось...

Кілька секунд я дивилася на дисплей, навіть не розуміючи, що робити. У наступну мить зраділа, відчула, як солодко застукотіло серце, натиснула прийом виклику. Мимохідь поглянула на годинник.

«Овва! Початок першої! Ну чому ти раніше не приїхав?!»

Та, попри все, я радісно кажу йому:

— Привіт!

— Мала, я хочу зустрітися з тобою...

Серце ось-ось вискочить із грудей від радості.

— Мені вийти?

— Ні. Пізно вже. Я піднімуся до тебе. Можна?

Він ще й питає! Звісно, можна! Ще не поклавши слухавку, я вже зіскочила з ліжка, застеляю його, радіючи, що так вчасно замінила постіль на свіжу, щойно випрану. Мало не стрибаю від щастя, від усвідомлення, що ось-ось він прийде. Бачив би він зараз моє обличчя, осяяне щирою усмішкою!

Хоч він і винайняв для мене квартиру, та зазвичай усе ж відвозив мене до себе. Він так волів, а я не заперечувала. Звісно, мені було б дуже приємно, якби він лишався в мене. Воно б створювало ілюзію родини. І я не раз пропонувала поїхати до мене, залишитися. Він

відмовлявся. Мав якесь своє бачення, як усе мусить проходити. І я перестала втручатися. Згодом навіть виявила, що саме так легше та комфортніше.

Біжу до ванної. Прискіпливий погляд у дзеркало — кривлюся. Бліда якась, заспана. Швидкий холодний душ мусить виправити ситуацію. А ще варто бодай вії нафарбувати, на макіяж часу може не вистачити. Збираю волосся, закріплюю, щоб не намокло, рішуче стаю під струмені холодної води. Коли лунає дзвінок у двері, я постаю перед ним у довгій яскраво-червоній вечірній сукні з глибоким декольте. Босоніж, не встигла дістати черевики, він саме подзвонив у двері. Волосся розкидане по плечах, на губах щаслива усмішка, на плиті закипає кава.

— Привіт! — кидаюся йому на шию, адже не бачилися вже кілька днів. Сьогодні не була п'ятниця, не був вихідний. Звичайний будній день, тож його візит став подвійним сюрпризом. — Я скучила за тобою, — шепочу йому на вухо.

Припадаю до його губ, насолоджуюся поцілунком. Довгим, ненаситним. Не хочеться відпускати його з обіймів. Волю розтанути в ньому. Спадає на думку, що такий стан не може тривати вічно. Неможливо, щоб людину весь час зводив з розуму лише дотик до коханого.

Це точно колись закінчиться.

Жену від себе дурні думки, щоб не наврочити.

— Я зварила каву. Таку, як ти любиш. Ходімо?

Він залишився під аркою, мовчки спостерігає за моїми діями. Я знімаю з плити каву, шоколад розтопила раніше. Дістаю дві чашечки. Обережно змішую каву з шоколадом. Додаю трішечки коньяку. Це в нього я підгледіла рецепт. Ставлю філіжанку на блюдечко — одну, потім другу. Здається, у мене ще яблуко було, можна нарізати шматочками...

Він підходить зі спини. Завмираю. Ніжно цілує в шию, проводить пальцем по оголеній спині. По моєму тілу ллється солодка знемога. Боже, цей чоловік витяг мене з ліжка посеред ночі, а я млію від його дотиків і почуваюся на сьомому небі від щастя!

Я точно божевільна — і щаслива у своєму божевіллі!

Нехай це ніколи не закінчується! Мене цілком влаштовує те, як усе воно в нас є.

Він відпускає мене, робить крок назад. Тепер я можу обернутися до нього. В обох руках тримаю горнятка. Одне протягну йому. Він вдячно киває, робить ковток, схвалює. Тепер можна й самій. Добре вийшло, насичене смаком. Йому має сподобатися.

Тут я схаменулася.

— Ти голодний? У мене є...

Та він не дає закінчити, махає, що ні.

— Я інакше голодний, мала...

І я щаслива те чути.

Ми поринаємо в бурхливий вир, в якому не існує меж, в якому пропадає цілий світ, і я тану в тому всесвіті відчуття, розчиняюся, кричу — від болю, від насолоди, і благаю, щоб не зупинявся.

Спати вже не було сенсу, за півтори години збиратися на роботу. Ми просто лежали та ліниво про щось розмовляли. Тепло, він поруч, хороше. Я обожнюю слухати його голос. Лежу на його плечі, розслаблена й задоволена. У кімнаті видно, адже фіранки не були щільно закритими, а головна площа міста добре освітлена. Світло вуличних ліхтарів малює по всій кімнаті чудернацькі візерунки. Мабуть, я все ж задрімала, бо дзвінок телефону пролунав на весь світ і різко вирвав мене із розніженого його близькістю стану. Погляд на годинник — ще занадто рано для справ! А він уже напружений, наче струна, підскакує з ліжка, хапає телефон і виходить з кімнати. Я щиро намагаюся не чути тих різких, сухих слів, що каже він через довгі паузи. Але вони долітають навіть через щільно закриті стулки дверей.

— Негайно!.. Сам виріши!.. Вони не посміють!.. Ще був час!..

Я встаю, кидаю на себе халат. Я вже розумію — зараз він піде. Саме тому було більш комфортно зустрічатися в нього. Болісно, коли йде отак, посеред ночі. І він про це знає. Здогадався. Я сіла в крісло, з кімнати не виходжу, чекаю, поки закінчить розмову. Кілька разів таке траплялося, але тоді ми були в нього. Тоді він просив вибачення за зіпсовану зустріч, відвозив мене додому й лише після цього їхав

у своїх справах. Мені ці ситуації не подобалися. Та їх справді було небагато.

Усередині відчутно розливається прикрість. Вона впевнено перекиває почуття задоволення від ночі, від зустрічі, від його присутності. Я опановую себе. Усе гаразд, адже я змирилася з тим, що так і не стала для нього ближчою за коханку. Він жодного разу не розмовляв зі мною про свої справи, ніколи — про спільне майбутнє. Треба заспокоїтися. Я не хочу, щоб він бачив мій сум.

Чую, що у ванній побігла вода. Ще за мить скрипнула вішалка, на якій висить рушник. Він заходить у кімнату, починає мовчки збирати речі. За мить переді мною постає не мій коханий, а чоловік, якого я взагалі не знаю: зосереджений, серйозний.

Чужий.

— Пробач. То термінове. Я мушу...

— Я коньяк у каву додавала, не думала, що за кермо сядеш, — єдине, що спромоглася промовити, щоб не видати свій стан.

Він тягне мене з крісла, огортає теплом своїх обіймів. Ми стоїмо так якийсь час, а потім він відпускає мене і йде. Я все ж кидаюся слідом.

— Зачекай, прошу, хвилиночку!

Він зупиняється, обертається до мене. Я припадаю до його губ. Хочу відчутти його смак на своїх...

Він усміхається мені, перш ніж щезнути з мого життя назавжди. Я усміхаюся йому у відповідь.

Тоді, у ту мить, коли він зачинив за собою двері, я ще не знала, що це кінець усього мого життя. А якби знала, то що б зробила? Стала б у дверях і благала б, щоб не йшов? Нічого б не змінилося. Він не та людина, яку б я могла переконати бодай у чомусь дріб'язковому. А коли вже мова йде про його справи, туди мені геть не було ходу. Я розуміла це, та все ж картала себе.

Я стояла й мовчки всміхалася в той час, як він ішов із мого життя.

Назавжди.

Розділ 5

А слабо, коли сумно, сміятися?! Слабо?!
Із фільму «Закохайся в мене, якщо насмілишся»

Ще якийсь час я не знала, що все закінчилось. Як зазвичай ходила на роботу, жартувала з колегами, відвідувала спортзал, маму, читала, із натхненням віддавалася роботі.

Чекала. Тиждень, другий — таке бувало, все ж не кожні вихідні ми з ним бачилися. Місяць.

Тримаю себе в руках, удаю, що все гаразд, активно працюю. Роблю безглузду кар'єру. У мене навіть виходить. На другу мою річницю перебування в компанії виходжу з-під опіки Ірини Анатоліївни. Очолюю новий, щойно створений відділ інноваційних проектів. Сприймаю це як шалену насмішку долі. Ось тобі заміна. Насолоджуйся! Адже казала йому, що волієш зробити кар'єру! Що не маєш бажання бути домогосподаркою. Отримуй!

Боже, яким непотребом стає все це, коли не одержуєш найголовнішого, того, чого від всього серця прагне все твоє єство! Коли нема поруч того єдиного, кого хочеться бачити, чий голос хочеться чути, чії дотики та пестощі волієш відчувати кожною частинкою свого тіла. Увесь час, просто зараз.

Одного разу він запитав мене, чим би я хотіла займатися, якби не мала потреби заробляти на життя. Я ніколи не мислила такими категоріями. Розуміння, що людина мусить працювати, щоб заробляти на хліб насущний, закарбувалося в свідомості з дитинства, оскільки жили ми з мамою дуже бідно. Відразу навіть не могла бодай щось сказати. А згодом, подумавши, знайшла відповідь.

— Я б воліла давати людям надію.

От і мені б зараз надію втримати. Щоб хтось запевнив, що все буде гаразд. Що він мене не покинув. Що неодмінно повернеться, просто в нього там якісь непередбачувані тривалі обставини.

Увечері, коли ніхто не бачить, зачиняюся вдома й дивлюся лише на телефон. Усюди ношу його з собою, до ванної беру. «Ворожу» над ним,

аби тільки зателефонував. Саме зараз. Саме в цю мить! Нічого не скажу, не дорікну ані поглядом, ані звуком. Удам, що нічого не було. Аби лише прийшов. Аби пригорнув до себе, охопив своїми обіймами, торкнувся губами губ. Аби відчула тепло його тіла та смак солодких поцілунків. Аби промовив те своє «мала», просто був поруч.

Марно. Усе марно, усі благання в порожнечу.

Клятий шмат пластику мовчить.

Минуло кілька місяців. Мене нічого не радує! Я схудла. Речі висять, наче й не були моїми. Наче з чужого плеча зняті. Я поступово перетворююся на ходячого мерця, в якого є лише одна ідея, одне-єдине палке бажання: «Нехай він приїде!» Приїде просто зараз, у цю саму мить. Без огляду на всі справи. Усе покину, за ним піду. Так, він видресировав мене слухняно чекати, але всьому є межа. Є різниця чекати тиждень-місяць чи чотири місяці?! Порушую його наказ, намагаюся дізнатися бодай що-небудь про нього. Сумнівів, звісно, дуже багато. Тут і його заборона робити це, і пам'ять про те, як одного разу зателефонувала, і з того не вийшло нічого путнього. Тут і шалені думки про те, що з ним щось сталося, а я, наче остання дурепа, чекаю. Або раптом він мене просто покинув? Довгий час зважую, чи варто, чи не зроблю гірше?

Наважуюся.

Звертаюся до свого директора. Наче поміж іншим цікавлюсь у нього, чи не знає він часом, як знайти того нашого інвестора, що ще на початку моєї кар'єри вкладав гроші в проект. Директор занадто зайнятий. Відповідає, навіть не замислившись, нащо він мені взагалі потрібен:

— Він був лише посередником. Інвесторами були фіни. Ми напряму зараз працюємо. Ти знов шукаєш гроші? Нова ідея?

Ні. Я людину шукаю. Не гроші. Відповідаю йому, що запитала просто, бо згадала того чоловіка.

— Тож контактів його не лишилося? Адже він не міг як фізична особа бути посередником. Має бути якась фірма.

— Звісно. Це треба підняти документи того часу. Звернися до моєї помічниці.

Таня, яка працювала в нього в той час, зараз у відпустці по догляду за дитиною. Новенька Аля, що посіла її місце, не дуже зраділа потрібі копатися в архіві дворічної давнини. Та я все ж наполягаю, прикрившись формальним дозволом директора. Вигадаю для неї, що терміново потребую тих контактів. І за кілька годин у мене в руках є юридична адреса його фірми.

Інтернет, як у мене водиться з цим чоловіком, про діяльність його фірми нічого не знає. От як йому вдається успішно вести справи, не засвітившись при цьому в мережі?! Я цього не розумію! Та доводиться сприйняти це як факт.

І ось сиджу в таксі за квартал від вказаної адреси, тримаю в руках аркуш і сперечаюся сама з собою: варто йти чи ні.

Юридична адреса його компанії — то кількаповерховий будинок, роздрібнений купою офісів. Тепер я вже не впевнена, що варто було взагалі сюди приїжджати. Його машини поруч нема, а на мене знов навалюються сумніви. Я молода, красива, незалежна жінка.

Хіба я маю вимолювати кохання для себе?

Якщо він там і просто покинув мене, то не варто за ним бігати.

Та хіба я не достойна нормального ставлення або принаймні права знати, що мене покинули?

А як же самоповага?

Та яка в біса самоповага, коли я думати не можу ні про що інше? Коли не сплю, не живу, лише чекаю?

Марна, клята надія поділяє моє життя на дрібні шматки різких спалахів безпідставної надії — і гіркого болючого розчарування. Варто заплющити очі й перед ними постає він, згадуються його пестоці, слова, що шепотів, поцілунки та дотики. Розплющу очі — знову болюча порожнеча. Пекуча, нестерпна, дошкульна.

Я так і не вийшла з таксі в той день. Не зуміла себе пересилити. Переконала себе, що він міг просто поїхати з країни в справах. Так, є справи, на вирішення яких потрібно чотири, а то й більше місяців. Він просто не має звички звітувати переді мною. Ніколи того не робив.

Нічого не змінилося.

Він приїде.

Просто треба дочекатися, поки він з'явиться.

Він не покинув.

Не міг.

Я потрібна йому.

Десь за півроку під час нападу прибирального фанатизму я знайшла на шафі теку з паперами, в яких вказувалося, що квартиру весь цей час він для мене не винаймав, а подарував. Вона була моєю від самого початку. А я ж наївно припускала, що оскільки хазяї мене не виселяють звідси, він сплачує внески. Квитанції, що лежали там же, вказували на те, що він сплатив комуналку одним платежем на кілька років наперед. Я кинулася до поштової скриньки. Господи, можна ж було зазирнути туди раніше! Регулярно це робити! Усе б давно стало на свої місця. Там справді лежало кілька квитанцій. Напевно, до того він сам їх забирав. Одна з останніх вказувала на те, що вже почала рости заборгованість.

Того дня я вперше за весь цей час розридалася. Мені боліло. Було гірко усвідомлювати, що від самого початку він хотів таким чином відкупитися від мене. Щедрий подарунок для коханки — квартира в самому центрі міста. Знав, знав, що рано чи пізно цим усе завершиться!

І я так само знала це...

Підготувався. Відкупну залишив. Прямо, дивлячись мені в очі, сказати не наважився? Як таке можливо? Це взагалі на нього не схоже. Він не такий! Не вірю!

Та в будь-якому разі треба щось робити з цією клятою залежністю. Я рішуче беру до рук телефон. Звісно, можна сказати, що я дурепа. Увесь цей час мала його номер телефону, невже не могла зателефонувати?

Уявіть собі: не могла!

Ще тоді, на самому початку наших відносин, я зареклася телефонувати йому. Просто боялася, аби не вирішив, що я занадто нав'язлива та настирна. Згодом намагалася переконати себе, що можу телефонувати своєму коханому, та так і не наважувалася. Жодного разу того не зробила. Папери, що я їх знайшла, додали рішучості. Я продам цю клятву квартиру, нехай вкаже рахунок, на який переказати гроші!

Не треба мені ні за що сплачувати! Не хочу...

Рішуче натискаю цифри номера його телефону, мені навіть у телефонну книжку по них лізти не треба, усе пам'ятаю, навіки в пам'яті закарбувалися. І зараз би повторила. Та не встигаю дочекатися жодного гудка.

«На даний момент абонент не може прийняти ваш дзвінок. Надішліть есемес або зателефонуйте йому пізніше... *The subscriber is busy at the moment, please...*» — байдуже промовляє жіночий голос.

І який сенс від моєї рішучості? Я телефонувала йому кілька днів поспіль. Результат був той самий. Він так і не з'явився в мережі. Досі.

Я не знала, що робити. Просто була у відчаї. Я божеволіла від клятого суму, не знаходила собі місця. Мене все дратувало, і навіть робота не приносила того бажаного азарту й забуття.

Думка, яка зненацька мобілізувала мене саме в той час, була про те, що з ним справді щось могло статися. Адже не було в нього причин кидати мене. Остання зустріч, якщо не зважати на те, як усе закінчилося, була чарівно-пристрасною. Жодних дорікань, жодних непорозумінь, жодних натяків на те, що я йому більше не потрібна. Але ж він уже того ранку пішов чимось стурбований! А я наче остання дурепа півроку чекала замість того, аби з'ясувати що-небудь!

Починаю шукати по лікарнях. Раптом він десь лежить непритомний? Так, я чудово розуміла, що це безглуздо: згадала за півроку, що людина пропала! Та я мала робити бодай що-небудь. А ще за якийсь час даремних пошуків, безсилля та відчаю я зрозуміла, що знаю одну людину, яка б, напевно, зуміла допомогти мені в пошуках. Бо в нього набагато більші можливості.

Я вирішила звернутися до свого батька.

Розділ 6

Де вмирає надія, там виникає порожнеча...

Як я вже згадувала, мої батьки познайомилися під час проходження мамою мовної практики. Тато в той час уже був кілька років як розлучений, мав дитину від першого шлюбу. Він не приховував цього. Від першої зустрічі мама про те знала. Водночас він не давав молоденькій студенточці, майже на десять років молодшій за нього, жодних обіцянок. Їхні стосунки були набагато коротшими, ніж мої з коханим. Тривали щонайбільше чотири-п'ять місяців. Практика в мами завершилася. У січні після канікул вона повернулася до навчання, а він іноді забирав її після пар на своїх темно-синіх «Жигулях». Або приїздив увечері, після роботи, просто під гуртожиток. Сигналив у неї під вікнами, викликаючи. І вона виходила. Під заздрісні погляди сусідок по кімнаті, по поверху, по гуртожитку. Вибігала щаслива, закохана, замріяна. У мить одкровення мама зізналася мені, що з першого побачення нічого не очікувала від тих стосунків. Напевно, підсвідомо розуміла: не пара. Різні світи. Уже лише те, що познайомилися — нонсенс. І нічого з того не вийде. Годі й мріяти.

Чи важко було отак, у ті роки, без надії на шлюб? Думаю, що так. Але вона кохала й була щасливою, насолоджувалася зустрічами, була відчайдушною та сміливою. Мала силу піти супроти громадської думки і тоді, коли зустрічалася з ним, і тоді, коли вирішила залишити мене.

Уже в ті часи, у середині вісімдесятих, коли всі ще були «рівними», він жив трішки іншим життям, ніж могли дозволити та уявити собі прості люди. Так, ця різниця сьогодні здається смішною. Але тоді був інший, геть інший химерний світ, у якому не існувало законів економіки. Мали значення зв'язки, а не гроші. Незважаючи на розлучення, він жив у окремії двокімнатній квартирі сам. Мав новенькі «Жигулі». Квартира обставлена чеськими меблями, на стелях шикарні люстри. У стінках чеський кришталь сусідив із книжками.

Рідкісні видання, які так просто не купиш у книгарні. На підлозі та стінах дорогі вовняні килими. Він слухав *Beatles*, *Scorpions*, *Pink Floyd* чи *Modern Talking* не на радянському «Маяку» чи «Дніпрі», а на японському двокасетному *Sharp*. Йому вдавалося десь знаходити справжній шоколад. Пригощав маму канапками з червоною ікрою та французьким вином. Водив до ресторану.

Звісно, що при цьому всьому він не міг не полонити її. Але зараз я вже можу судити по собі. Усі ці блага не могли бути головними. Головною була пристрасть. Вона саме збиралася розповісти йому про свою вагітність. Та вийшло так, що він сповістив її раніше, що одружується з іншою дівчиною.

— Ти ж розумієш, правда? Ми ж обоє знали, що рано чи пізно так станеться.

Зустріч відбувалася в міському парку. Серед метушні малечі та матусь, що час від часу кричали: «Стій! Куди ти біжиш?» Серед бабусь, що вигулювали своїх болонок чи такс і, власне, кричали те ж, що й матусі.

Остання їхня зустріч відбувалася наприкінці квітня — вважай, як і в мене. Але моєму батькові принаймні вистачило сміливості сказати про це матері відверто, він не щезав, не промовивши ані слова. А я, на відміну від моєї матері, не була вагітною...

— Так, звісно. Ми обоє про те знали. — Це було єдине, що мама спромоглася відповісти йому в той вечір.

Я була підлітком, коли вирішила сама для себе, що ніколи в житті, за жодних обставин не звернуся до свого батька із жодним проханням. У той час я була дурепою, наївною ідеалісткою. Я й гадки не мала, якими можуть бути біль, сум, самотність. Не могла й уявити, що настане в моєму житті мить, коли я потребуватиму саме його підтримки та допомоги, і ніхто інший не зможе вирішити моїх проблем.

Та це буде згодом.

А у свої чотирнадцять-п'ятнадцять років я вже добре усвідомлювала, що без грошей мої знання мають бути на дуже високому рівні, щоб я могла вступити до вищого навчального закладу. Тож останні два роки

школи я, мов несамовита, сиділа над підручниками. Студіювала дати з історії, хімічні та фізичні формули, мовні правила, ходила на додаткові заняття з англійської. Намагалася не упустити нічого. У мене не було вільної хвилини, щоб піти на прогулянку, зустрітися з друзями, та я знала, заради чого роблю це все. У мене була мета. Я вступила. Найкращий навчальний заклад, престижний факультет. Моє прізвище було першим у рейтингу серед абітурієнтів того року. На той час я вважала це найбільшим моїм досягненням. Мати була щаслива.

Лише згодом я задумаюся над тим, чи справді це було моє власне досягнення? Чи справді він не втручався? Так, я навчалася добре, та все ж — найкращий заклад країни, перспективна економіка підприємства... Відповіді на це питання я не маю досі, бо ніколи не запитаю в нього.

Або лише вважаю, що не маю...

Або він сам ніколи, нізащо не зізнається...

Свого батька, невисокого коренастого чоловіка із цілком сивим, коротко стриженем волоссям, уперше я побачила, коли мені було чотирнадцять років. Тоді щось таке сталося, що він прийшов до нас у нашу з мамою комуналку. Я повернулася з англійської, а вдома гість. Я нічого цього не очікувала. Відразу навіть вирішила, що то хтось із маминих замовників або просто колега, і хотіла піти собі, щоб не заважати, раптом щось важливе. Та мама мене зупинила й познайомила з ним.

— Ого! — усе ж несподівано вийшло. Та я миттю зібралася, оговталася й бовкнула: — А ти що, космонавт?!

Зрозуміло, мама спробувала мене зупинити. Адже знала мене й вже відчула, що я не в захваті від зустрічі й зараз утну щось недобре. Та «батько» встиг скоріше зі своєю реплікою:

— Чому космонавт?

— А як інакше? Ти чотирнадцять років був у космосі, саме тому аж ніяк не міг прийти раніше. Як то воно, дивитися на Землю з такої височини?

Тепер я можу зрозуміти свою маму. У той день вони випадково зустрілися. Не знаю, яким чином перетнулися різні світи, та мама

казала, що саме так — випадково. Їй було важко. Вона задихалася від безгрошів'я, працюючи в редакції, беручи додаткові переклади та редагування. Сиділа по ночах. Вона, вже більш досвідчена, ніж я, розуміла: самої лише моєї старанності замало. Потрібні репетитори, які б задавали напрямок, до якого б я докладала зусилля. А це додаткові гроші. Усе через них. Через ті кляті гроші. Вона сподівалася, що я теж це розумію.

Та я стала в позу. Ніякого порозуміння між мною, чотирнадцятирічним підлітком, і батьком не сталося ні того похмурого лютневого дня, ні пізніше, коли він незграбно намагався налагодити стосунки. Незграбно, бо вже тоді, у мої чотирнадцять, я категорично відмовлялася від недолугих зустрічей:

— А хочеш, я тебе із сестрою познайомлю? Ви майже однолітки, вона лише на півроку молодша за тебе.

Теж вигдав! Можна подумати, що дуже мені треба знайомитися з власним відображенням! Адже це саме я могла бути донькою впливової людини, а її тоді б узагалі не було!

Принципово відмовлялася від дорогих подарунків або грошей. Будь-яку його спробу налагодити стосунки в штики сприймала. Мама намагалася мене напоумити.

— Він не знав! Зрозумій вже! Я так йому й не сказала. Така ж горда, як ти зараз, була! Тільки, знаєш, життя вміє обламувати! Ти не уявляєш, скільки разів я пошкодувала про те своє рішення! От тільки змінити бодай щось була вже не в змозі! Він переїхав, не залишилося в мене ані адреси, ані номера його телефону.

Я щось відповідаю, різке, колюче.

— Просто так сталося, і він прагне хоча б тепер піклуватися про тебе, у нього є така можливість. Навіщо відмовлятися, тим паче, що нам теж не завадить його допомога.

— А раніше, коли ти мені, малій, купувала два яблука на тиждень, ділила на кілька частин і сама їх не їла, не було в нього можливості допомогти? Бачити його не хочу! Навіть не кажи мені того імені! Сама вступлю, чуєш мене? Нехай і не знає — куди, як, чийм коштом! Чотирнадцять років росла безбатченком і далі переживу якимось!

Ось тепер, десять років по тому, згадую себе тодішню й розумію, що не переживу. Я мушу знати, що сталося з моїм коханим. Я мушу знати,

покинув він мене чи ні. Крім батька, більше ніхто не в змозі з'ясувати це.

Прошу маму, щоб дала телефон, переконана, що в неї він є. Домовляюся про зустріч. Він погоджується без зайвих питань. Наче й не було жодних непорозумінь між нами.

Мені ніяково, не знаю, з чого розпочати розмову, ховаю очі.

— Я замовлю нам каву, — промовляє він, даючи мені час зібратися з думками. — Тобі яку?

— Я... мені байдуже.

Чекаю, поки він робить замовлення, вдячна за цю паузу.

— Мені потрібна допомога людини, яка має певні можливості. Не просто гроші, заради них не зверталася б. А зв'язки, розумієш?

Адже я чудово пам'ятаю «школу» коханого: «Дурна, мала. Гроші — то ніщо. Має значення ім'я...»

— Поки що ні, та ти не хвилюйся, поясни, чого саме ти хочеш. Я спробую.

— Я хочу, щоб ти допоміг мені знайти одну людину. Чоловіка.

Він здивований таким проханням, проте не відмовляється, і це найголовніше.

Що я знала про свого коханого? Номер машини (вивчила за два роки), телефонний номер (закарбувався у пам'яті), ім'я, прізвище (побачила у квитку, коли подорожували разом), домашню адресу та адресу фірми. Усе. Та я не знаю, чи достатньо цього, коли в тебе є впливове ім'я. У мого батька є. Чи дізнається він бодай щось?

— То твій коханець? — запитує після того, як я протягну йому папірець зі своєю мізерною інформацією.

Опускаю очі долі. Шепочу:

— Коханий.

— Чому фото не принесла?

Якби ж то вони в мене були! Бодай одне-однісіньке...

Батько не телефонував мені кілька тижнів. Весь цей час я байдуже займалася роботою, яка вже не рятувала мене від сумних думок. До порожньої квартири йти не хотілося, тож з офісу я виходила близько десятої вечора. Охорона вже звикла до того, що в крижаній королівни

весь час купа роботи. Поки я здавала приміщення на сигналізацію, вони викликали для мене таксі, і поки спускалася вниз, таксі вже стояло біля входу. Їхати не так далеко, та мені вже зараз байдуже до грошей. Перевірити телефон, раптом він вимкнувся? Я не можу сказати, що все ще чекаю, що він зателефонує, та телефон все одно весь час перевіряю, аби, бува, не розрядився.

То він його подарував мені. Пориною в спогади. Ось він зав'язує мені очі червоним шарфом, торкається щоки, легенько веде пальцем униз по шиї, по плечу. По моєму тілу біжить солодка знемога лише від одного доторку, від самого лише передчуття та очікування. Він непередбачуваний. Я не знаю, що він зробить наступної миті. А далі лід. Крижані кубики торкаються моїх грудей...

— Який під'їзд, — запитує водій, безжально вириваючи мене із примарної мрії.

У грудях шаленою прикрістю розливається розчарування. Боже, як же я волюю бути з ним! Попри все...

Батько зателефонував із пропозицією знову зустрітися в кав'ярні десь за три тижні. Телефонем не став нічого казати, а з його тону я не збагнула, є результат чи ні.

Хоч би був!

Подумала про це — й одразу з'явилася думка: а раптом я дізнаюся щось погане? Адже результат може бути непередбачуваним. Прибігла у кав'ярню за півгодини до призначеного часу. Знервовано чекаю. Намагаюся запевнити саму себе, що все буде добре.

На що я розраховувала? Я не знаю. Адже якою могла бути звістка? Найліпшим варіантом могло стати лише те, що він кудись поїхав. Та якщо він може не телефонувати мені понад півроку — лише це вбиває будь-яку надію.

Тож мені взагалі немає на що сподіватися? Усе марно?

Батька я побачила, щойно він під'їхав у своїй автівці. Через скляний фасад спостерігаю, як він щось говорить водію. У батька суворе, я б навіть сказала, неприязне обличчя. Не знаю, чи був він більш приємним двадцять п'ять років тому й за що його полюбила мати. Чи це так життя його спотворило? Бізнес не робить людей лагідними. Уже по собі знаю. А фотографій у мами не залишилося. Подивитися не можу. Так само, як і в мене.

У батькових руках шкіряна тека. Він входить, ретельно оглядає невеличкий зал, наче оцінює, чи немає небезпеки, помічає мене, підходить. Він не поспішає зі словами. Повільно знімає пальто, вішає його, сідає. Лише після цього вітається зі мною. Стосунки в нас усе ще ніякі, тож усе офіційно, без панібратства. Зосереджена на своїх думках, я лише зараз запитую себе, чи захоче він сплати у відповідь? Яким би не був результат, він робить мені послугу. Чи розраховує отримати щось навзаєм?

Починає він здалеку.

— Я справді радий, що ти саме до мене звернулася по допомогу. Ти знаєш, мене ятрило те, як у нас із тобою все сталося. Я б справді хотів виправити ситуацію. Бодай якось компенсувати. Я не знав, чуєш?

Можна подумати, що якщо б він знав, що моя мати вагітна, то передумав би. Що відмовився б від вигідного шлюбу, який зробив з нього того, ким він є тепер! Але я чекаю зовсім інших слів. Мені вже байдуже. Стара історія не має ніякого значення тепер!

Напевно, він розуміє мене, не чекає відповіді. Відкриває свою теку, дістає звідти кілька папірців, складає їх рівненьким стосиком, продовжує:

— Та боюся, що нічим не зможу тобі зарадити. Чоловік, на якого ти вказала, зник. Його не існує зараз.

Я хитаю головою. Не вірю. Це ж неможливо. Як у химерному сні, у реальності втілюються найстрашніші марева.

Офіціантка приносить йому замовлення. Забирає мою вже порожню пляшку з-під мінералки. Цікавиться, чи не хочу я чогось іще. Щоб не сидіти разом з ним за порожнім столом, теж прошу собі кави.

— Машина з цим номером, — продовжує батько, — справді значилася за цим чоловіком, — він простягнув мені мій аркуш, — але її знайдено розбитою. У ній не виявили жодних слідів крові. Було зроблено висновок, що під час зіткнення людей у салоні не було. Власника не знайшли, жодних заяв він не робив. Тож її забрали на штрафмайданчик, де вона стоїть і досі. Ось адреса, — протягує папірець, — можеш переконатися сама.

Я беру папірець. Треба буде з'їздити туди. Переконатися, що точно вона. Батько робить ковток кави, бере цукор, насипає кілька ложок у чашку й починає його розмішувати.

— Відомостей про те, що він загинув, теж немає. Мої люди перевіряли дуже ретельно.

«Дякувати Богу, він живий!»

Він знов робить ковток, залишається задоволеним. А тепер відкладає вбік ложку.

— Квартира... там ще каламутніша історія. Усі помешкання, що поруч, внизу та нагорі — порожні. І порожні вже не один рік. Належать різним людям, але вони там ніколи не жили. Тож сусідів, які б могли бодай щось знати про твого чоловіка, просто не існує. Він іще влітку, уже після того, як сталася прикрість із машиною, віддав письмове розпорядження про продаж квартири. І більше не є її власником. Вона записана зараз на людину, яка не має ніякого стосунку до цього чоловіка. Але так само стоїть порожньою. Новий власник нічого у квартирі не міняв, не чіпав меблів, не заселявся. Взагалі сусіди його ніколи не бачили. Ніхто з тих, хто насправді живе в тому будинку, не знав, що змінився власник.

Про те, що квартира порожня, я й сама знала. Не раз чергувала біля дому. Сподівалась принаймні побачити його. Світла у квартирі так ніхто й не вмикав. Власне, я давно підозрювала, що насправді він не жив у тій квартирі. Лише зі мною в ній зустрічався. Замала вона була для його вимог. Адже його розмір — це кількаповерховий будинок, щось схоже з тими, що він винаймав для нас у поїздах. От тільки де? У якому районі міста його справжній будинок?

Батько знов робить ковток кави.

— Залишився офіс. Він справді числився за цим чоловіком. Та є одна маленька, але дивна деталь. Він подав письмове розпорядження, завірене нотаріально, про продаж бізнесу. Усього свого бізнесу. Загалом, у цьому немає нічого дивного. Та нам стало достеменно відомо, що він на той час був у місті, тож і дивно, що діяв через посередників. Він продав усе. При цьому жодного разу не засвітившись під час здійснення угоди. Мої люди продовжили дізнання, і з'ясувалося, що нотаріуси заздалегідь мали розпорядження про запровадження процедури продажу. Тож виходить, що зникав він не терміново й планував утечу за кілька місяців до того. Ще певний час після того, як пішов від тебе, він здійснював операції, угоди, та, як свідчать факти, — усе через посередників. Можливо, це якраз вказує

на те, що то робив не він. А можливо, не бажав світитися під час укладання угод. Та на сьогодні за ним нічого не числиться. Жодної фірми, жодного майна, жодного автомобіля.

Чоловік, якого нема. Це лише я могла в таке вляпатися! Ні, ну правда! Як у таке можна повірити?!

— Нам вдалося відстежити, куди було переказано більшість грошей. Але то офшор. Кінцеве призначення втрачене. До речі, про гроші.

Він робить паузу, заповнюючи її ковтками кави.

— Ти не знала чи вирішила не казати мені, що він відкрив рахунок на твоє ім'я?

— Який рахунок? Коли? — звістка мене шокувала.

— Депозитний рахунок приблизно три роки тому. Сума чимала, а доступ до неї невдовзі відкриється. — Він простягнув мені папірець із цифрами. — Це навіть раніше сталося, ніж він квартиру для тебе купив.

Досі я сиділа не ворухнувшись. Дивилася лише на його обличчя. Остання новина, мабуть, стала найболючішою. Я схопилася за голову, нервово провела по волоссю.

Чорт забирай! Чорт! Я не хочу так! Усе мало бути інакше! Чому саме я?

— Він від початку знав, що покине мене, так? — власний голос здався захриплим. — Заздалегідь потурбувався про відкуп...

Батько помовчав якийсь час. У його очах я бачила жаль. Це допомогло опанувати себе. Адже він свого часу зробив те ж саме — пішов від моєї матері.

— Можливо, так. Та хіба багато ти зустрічала чоловіків, які б відкупалися такими подарунками? Можливо, він хотів захистити тебе про всяк випадок. Можливо, підозрював, що йому щось загрожує, тому й не розповідав тобі нічого, щоб не була замішана. Можливо, справді знав, що рано чи пізно йому доведеться піти, а тебе взяти з собою не зможе. Тому хотів, щоб ти була забезпеченою. Складно сказати, що там сталося насправді. Усе дуже неоднозначно. Ясно лише одне: щось сталося. Очікуване ним чи ні — для тебе не має жодного значення, правда? Результат один і той самий. Убили його й десь заховали тіло, чи він планував утечу, чи його примусили втекти обставини, чи він зараз тут, чи десь за кордоном... Невідомо. Під своїм ім'ям кордону він

не перетинав. Похований під ним не був. Єдине, що тебе може втішити, це те, що ти в нього була одна. Принаймні в той час, коли ви зустрічалися. Мої люди не виявили дружини, минулої чи теперішньої. Дітей також немає. Ти єдина, з ким він мав близькі стосунки останні кілька років. Зараз ми намагаємося дізнатися ім'я, під яким він би міг зникнути, від чого тікав. Ти, бува, не знаєш?

Хитаю головою. Жодних імен, жодних подробиць, жодної світлини — взагалі нічого. Самі лише мої спогади.

Раптом вони, ці спогади, нереальні? Раптом я вже давно збожеволіла й всього того не було? Раптом я взагалі забуду колись його обличчя?

Я не знаю, що стало б більшою катастрофою для мене.

Розповідаю батькові про останню зустріч і те, з яким поспіхом він пішов. Батько просить мене згадати кожен фразу, що я чула. Кілька разів перепитує, чи справді більше не знаю. Та я вже зрозуміла, що нічого втішного мені не світить.

Фактично.

До своєї кави я навіть не торкнулася. Сяк-так подякувала й пішла геть. За кілька годин він підіслав до мене маму. Просто зв'язався з нею телефоном і сказав, що мені не завадить зараз її присутність, адже я зле себе почуваю.

Спрацювали вони тоді в парі вельми злагоджено. Адже я тоді остаточно вирішила, що маю робити, та не встигла навіть відкрити тих пігулок.

Мама не дозволила.

Розділ 7

Я тону в самоті, і вперше в житті мені здається, що не зможу виплисти...

Звичка до життя все ж перемогла. Я втягнулася. Родичі вважають, що то курс антидепресанту зробив свою справу. Що саме він повернув мені смак до життя, прикрасив яскравими барвами довкілля.

Дурниці! Як ліки можуть замінити те, чим дихав, що й було повітрям, самим життям?! Ніяких яскравих барв не було. Нічого не повернулося. Вони просто перестали для мене існувати.

Радше мене привела до тями думка про те, що маю депресивний синдром, бо мене покинув чоловік. Наче я якась екзальтована малолітка, а не доросла жінка!

Згодом почала розглядатися довкола. Звиклася з думкою, що мушу виходити з дому, бачити людей, спілкуватися з ними. Попервах не хотілося навіть цього. Тільки й того, що лежала, бездумно складала на ноуті пасьянс. Їла лише через те, що мама грозила, що викличе швидку й мене заберуть у психіатрію.

— Мені не лізе! Розумієш? — намагалася пояснити їй. — Я ж навіть не «не хочу». Ковтати не в змозі. Клубок стоїть. Ось тут, — показую на сонячне сплетіння.

— Ти мусиш, люба. Подивись на себе, скоро на примару перетворишся, схудла так, що мало не світишся! Або ж звертаймося до лікаря, якщо не бажаєш їсти.

До лікаря я не хотіла. Вистачило того, який призначав антидепресанти. Батько привів свого знайомого, щоб уникнути офіціозу. Хоча спілкуватися з тим лікарем я все одно відмовилася. Та, здається, йому й без мене все розповіли. Зробивши кілька спроб витягнути мене на відверту бесіду й отримавши лише «я не хочу ні з ким розмовляти», лікар здався. Виписав уколи, розповів матері, коли колоти, якими дозами, запланував майбутній візит.

Я щодня чула, як мати спілкується з ним телефоном, розповідає про мій стан, вислуховує поради. Та мені певний час було байдуже до того. Аби не змушували ні з ким спілкуватися, аби не чіпали. Роблю над

собою зусилля, прошовхую їжу. Ложку, другу. Рішуче відкладаю. Та мама рада вже й тому. Прибирає тарілки, несе сік...

То неможливо пояснити. Я повністю усвідомлювала, що мине час і я згадуватиму все це, не розуміючи, як таке в принципі могло статися? Як я, завжди активна й непосидюча, могла опустити руки й перетворилася на таку апатичну істоту? Та то був лише розум. Відчуття мовчали. Їх не було.

Жодного.

Суцільна байдужість та порожнеча. Параліч душі.

— То минеться, — марно намагалася втішити мене мама.

Вона й чути не бажала моїх заперечень. Лишилася в мене на весь той час. Сказала, що бажає переконатися, що я повністю оговталася.

— Знаю, — відповідала я, розкладаючи новий пасьянс. — Просто дай мені час.

Вони всі: рідні, колеги, друзі, з якими майже перестала спілкуватися — тактовно дали мені час. Мама терпляче чекала на покращення, намагаючись задовольнити найменшу мою забаганку. Батько коректно не з'являвся, не телефонував і нічого не вимагав від мене. Найпевніше в цей час він активно спілкувався з мамою телефоном. На роботі, після закінчення планової відпустки, яку я не використала влітку, без жодних роз'яснень надали змогу піти у відпустку без збереження. Так я виграла ще два тижні.

Одного разу вночі я встала, щоб напитися води. Вважай, єдине, що в ті дні хвороби сприймав мій організм. Щойно ввімкнула на кухні світло, дістала склянку, прибігла перелякана мати:

— Що ти робиш?

Сама наполохана, волосся розкуйовджене, очі сповнені сумом та якимось страхом.

— Я воду п'ю, мамо, — відповідаю, здивована такою реакцією, і не розумію, що не так. — У горлі пересохло.

Ще кілька секунд вона наче не вірить, ретельно оглядає все навколо й аж тоді заспокоюється.

— Послухай, ти ж не будеш, правда? Ти зрозумій, я ж не переживу цього. Просто не зможу. Ти не вчиниш такого, заради мене...

Бере мене за плечі, мало не трусить, а очі вологі. І раптом я розумію, чому вона не захотіла лишати мене саму, чому перелякалася зараз і прибігла посеред ночі.

— Ходімо зі мною, — кажу їй і відкладаю склянку з водою, не зробивши ані ковтка.

Веду її до своєї кімнати. Там, із нижньої шухлядки комоду, з-під самої стіночки, дістаю нерозпаковану баночку з пігулками, простягаю їй. Кажу:

— Ось, забери. Я не буду. Чесно.

Я так і ходитиму примарою, та не накладатиму на себе руки. Заради неї.

Лежачи в темряві у своєму ліжку, чую, як вона розпаковує баночку й висипає ті пігулки в унітаз. Серед ночі той стукіт сприймається набатом. Навіть такого рішення я не спроможна прийняти! Чую, як мама йде на кухню й викидає порожню упаковку в смітник. Як довго стоїть там серед ночі, а навколо не долітає ані звуку. У квартирі панує могильна тиша й темрява. Щільно закриті шторами вікна не пропускають жодного промінчика світла всередину.

А втім, чим мені перейматися? Я вже мертва. Немає сенсу ще якихось зусиль докладати.

Дзвінок у двері став повною несподіванкою. Мама пішла по продукти. Я нікого не чекала. Спочатку не хотіла навіть вставати, думала, підуть. Та незваний гість наполегливо дзвонив. Наче знав, що дома хтось є. Роблю над собою зусилля, підводжуся, іду до дверей. По той бік чоловік, каже, що слідчий. Цікавиться, чи можна йому зайти для важливої розмови.

Нічого не розумію. Який слідчий? Яка розмова? З якого приводу?

Та він доволі ввічливий, терпляче пояснює. Отримує мій дозвіл увійти. У вітальні, сидячи на дивані, дістає з внутрішньої кишені світлину й каже:

— Ми розшукуємо ось цю людину. Це ж ви тут, на фото, поруч із ним? Чи не допоможете нам?

Мої руки затремтіли. Намагаюся стриматися. Виходить не дуже добре. Беру до рук світлину. На ній виразно видно мене. Знімок

зроблено за мить до того, як я сіла до нього в машину. Задоволена, щаслива, що приїхав, щиро всміхаюся, очі сяють. Він же зображений зі спини. Обличчям стоїть до мене, ввічливо відчиняє двері, щоб я мала змогу сісти. Я відразу ж згадую ту зустріч. Рідкісний випадок, коли вечеряємо не вдома, а в ресторані. Усе ж він не любив світитися зі мною на людях. Ми саме сідали в машину, щоб їхати до нього.

— У вас є фото, на якому було б видно його обличчя?

Мені вже байдуже, з якою справою прийшов слідчий. Щоб не збожеволіти остаточно, мені потрібен був бодай якийсь доказ його існування. Чоловік махає, що ні.

— На жаль, це все, що в нас є. Але ж ви впізнали його, правда? Ви зустрічалися з цим чоловіком. Де він зараз?

Звісно, я впізнала його!

— Віддайте мені це фото, будь ласка!

Нехай буде хоча б так. Нехай зі спини, але він — реальність! Він був у моєму житті, він не примара! Я маю доказ.

Слідчий хитає головою.

— Я не можу віддати, це...

— Я заплачу! — різко вигукую я, зістрибую з дивана, заводжу руку з фото за спину, бо слідчий уже протягував свою, щоб забрати. — Куплю його у вас за будь-яку ціну! Будь ласочка, прошу вас! Благаю!

Та слідчий неблаганний! Підходить упритул, протягує руку, вимагає, щоб я повернула світлину. І я розумію, що відпущу її з рук — і то вже точно буде кінець. Що не можна того робити. Що треба будь-що лишити цю світлину собі.

— Я вам її не віддам! — виплескую йому в обличчя.

Він рішуче хапає мене за руку, тягне, він сильніший, тим паче після того, як я схудла, та в мене ж з'явилася мета.

— Я вам її не віддам! — кричу на всю квартиру й відштовхую його. — Нізащо не віддам! Не віддам! Не віддам...

І прокидаюся, бо мама торсає мене за плечі.

— Це сон, любя! Сон. Прокидайся!

— Не віддам...

Марево тануло. Щез слідчий, розтанула вітальня, та фото в руці я все ще відчувала й понад усе воліла, щоб воно не щезло. Щоб у мене лишилася бодай така пам'ять про нього.

Марно.

Це був сон.

Не було слідчого, ніхто не розшукував. Не було світлини.

Я ще якийсь час дивилася на порожні руки, не вірячи, що таке можливо. Адже все: і чоловік, і фото, і вся та розмова — здавалося справжнім. Я запах його парфуму, такого ж, як у мого коханого, відчувала!

Це був сон.

Мама допитується, що сталося, чому я кричала.

— Просто приснився поганий сон, — відповідаю. — Вибач, що я тебе розбудила...

Минув грудень, наближався Новий рік. Перший сніг рясно випав лише в останній день грудня. Я б і не помітила. Прокинулася від того, що почула за вікном якийсь шерех. Підійшла, обережно відкрила порт'єру й замружилася від яскраво-білого килима.

Яскраве сонце відбивається від снігу малесенькими золотавими зірочками. На карнизі лежить товстий шар снігу, в якому борсаються двоє кумедних кострубятих горобців. Це вони мене розбудили. Кілька секунд обидва дивилися на мене здивовані — мовляв, хто ти така, чому витріщилася, — а тоді продовжили свою сварку.

— Ти усміхаєшся, — мама вже стоїть поруч, обійняла мене за плечі. — Уперше за останній місяць.

Її голос був таким радісним, і мені відразу стало соромно за те, що звалила на неї всі свої проблеми. Я обійняла її у відповідь, притиснула до себе. Шепотіла слова подяки, а по щоках текли сльози. Так само перші сльози за весь час моєї хвороби.

У той день я вперше вийшла на прогулянку, і саме його можна вважати початком мого одужання. Потроху, не роблячи різких рухів, я почала спілкуватися з іншими людьми. Спочатку ми з мамою просто гуляли в парку, робили коло по алеї й поверталися додому. Згодом я стала сама ходити в магазин. Провідали з мамою родичів на вихідних. Погодилася поспілкуватися з лікарем. Настав час виходити на роботу.

— Може, ти попросиш додаткову відпустку? Або просто візьмемо лікарняний? Я домовлюсь...

Та я відмовилася. Адже не можна вічність сидіти вдома. Усе одно доведеться виходити на роботу й чимось займатися. Запевнила маму, що минулося. Зайнялася звичними справами. Звісно, поставало питання, що робити з квартирою та його грошима. Та я поки що вирішила нічого не міняти. Розберуся пізніше. Спочатку треба оговтатися.

Одного разу до нас в офіс завітала моя колежанка-подруга Оля. Щаслива, з сяючими очима, вона весь час усміхалася. Оля прийшла з дитиною вирішити якісь там справи з документами для отримання грошової допомоги. Її дівчинка спала й безтурботно всміхалася у своєму візочку. Вона мені здалася маленьким ангелятком. Я дивилася на неї, наче зачарована, боячись навіть дихнути, щоб не потурбувати. Такою й застала мене Ольга, повернувшись у кабінет. Розсміялася.

— Ти ворожиш над нею?

А я раптом збагнула, що мій коханий позбавив мене й цього. Господи, яка ж я була дурна, що пила ті його таблетки! Варто було припинити це робити відразу, щойно зрозуміла, що він для мене значить. Принаймні був би шанс не залишитися самотньою. Чому ж я заздалегідь не відчула, що буде така порожнеча? Чому не подумала, що варто лишити бодай таку згадку?! Щоб, як у мами, було заради чого жити?!

Ще певний час після цієї зустрічі я знову ходила мов прибіта. Картала себе. Адже я мала відчути це. Мала щось зробити, щось змінити. Не можна було так блаженно довіряти всі рішення тільки йому. Та тепер я могла лише змиритися. Тепер я не в змозі змінити бодай маленьку дрібничку з того, як воно все є. Було гірко, дуже гірко від втраченої можливості, адже моя уява раптом побачила вихід із безодні, в яку я потрапила, і він так само виявився нездійсненним.

Та знову впадати в стан апатії я не стала. Навіть більше — не хотіла. Зробила над собою зусилля, стиснула зуби.

Воно минеться.

Усе минеться.

Я забуду.

Мине час і все буде добре.
Я маю лише почекати.

І я чекаю. Місяць, ще один, ще... Наближається той день, коли ми бачилися з ним востаннє. Мені не віриться, що минув лише рік. Здається — вічність. Нескінчена вічність, наповнена самим лише сумом.

Хоча, власне кажучи, нічого суттєво не змінилося. Ніде не поділася скорбота, не стало легше. Минув рік, а боліло так само, як і до того. Живим мерцем я ходила на роботу, щось робила, навіть досягала якихось там уже не потрібних мені успіхів, а всередині так само панувала могильна тиша. Мені нічого не було потрібно. Нічого не прагнула, здається, я більше не вміла сміятися.

Я просто існувала.

Хоча ні. Одна річ змінилася.

Я перестала чекати.

Чекати його дзвінка, його появи або якогось дива. Я вже точно знала — він не прийде.

Дива в моєму житті більше не буде.

Поступово стали налагоджуватися стосунки з батьком. Звісно, він скористався тим, що я звернулася до нього по допомогу. Робив послугу не просто так. У нього теж була своя мета. Він коректно зачекав, поки я прийду до тями, оговтаюся, і зателефонував у середині квітня.

— Послухай, у мене ювілей двадцять п'ятого. П'ятдесятип'ятиріччя. Мені було б приємно, якби ти прийшла.

Ідея мені не сподобалася. Як мінімум через те, що я все ще уникала великого скупчення народу. Та взагалі причин було набагато більше. Його родина — дружина та двоє вже дорослих дітей, наші з ними стосунки або «нестосунки». Я чудово розуміла, що вони цілком слушно можуть сприйняти мене як конкурентку. Дурниці, звісно. Я радше воліла, щоб ніхто про мене не знав. Батько мою паузу сприйняв на свій рахунок.

— Там не буде багато людей. Коло рідних і лише кілька друзів. Я б дуже хотів, щоб ти прийшла, правда.

— Слухай, от навіщо тобі ті складнощі? Ти впевнений, що не буде скандалу або ще якихось неприємностей? Я не хочу все ускладнювати...

— Усе буде гаразд, повір мені. Приходь, добре?

Звісно, я не хотіла нікуди йти. Та й відмовитися також не могла. Я вже жила у світі послугових стосунків. Ти мені — я тобі. Й усвідомлювала, що він має право просити про послугу навзаєм.

Раджуся з мамою, що мені робити, як себе поводити. Який він, коли вип'є, чи не може виникнути якогось коника...

Виявляється, що мама доволі добре обізнана з його справами. Раніше ми намагалися не торкатися цієї теми. Та, здається, настав час усе з'ясувати. Усі троє дітей мого батька від різних жінок. Старший син — від першої дружини. Вони прожили разом близько п'яти років і розлучилися. За кілька років він почав зустрічатися з моєю матір'ю. Та шлюб із нею став би дуже нерівним, він — син дипломата, мама — донька вчительки. У ті часи соціальний статус ще багато важив. То лише у фільмах людям казали про рівність. І лише кілька років по тому той світ розвалився на пазли, створюючи у свідомості тих самих людей геть іншу картинку всесвіту. Можливо, якби вони зустрілися бодай на два роки пізніше, усе б у них склалося. У вісімдесят п'ятому моя мама ще не мала шансів. Крім того, згодом у нього з'явилася досить вигідна партія. Мій батько обрав можливість зробити стрімку кар'єру. І навіть не так кар'єру, як змогу змінити життя за мить. Він скористався цією нагодою й одружився з іншою дівчиною. «Кар'єра» пішла вгору. З його молодшою донькою ми майже одного віку. Вона молодша за мене лише на півроку.

Здається, на тому ювілеї справді зберуться самі лише «рідні» йому люди, що в захваті одне від одного. Ще краще! Воно мені треба — лізти в такий тераріум?! Мені своїх проблем вистачає!

Я нервувала. До останнього шукала причину, аби не йти. Причини не було. Я втішала себе тим, що маю змогу відмовитися. А ще відверто не розуміла, чому він так учепився за мене? Навіщо виводити у світ позашлюбну доньку з не дуже гарною історією з її матір'ю? Адже, насамперед, себе виставляє бездушним йолопом, що покинув вагітну дівчину заради кар'єри. Навіщо взагалі афішувати це перед рідними, перед друзями? Я не розуміла.

Пояснила мама:

— Його теперішній соціальний статус дозволяє йому не думати про те, що скажуть інші. Йому байдуже до того. У його розумінні та в його віці, з його можливостями він прагне пишатися кожним своїм досягненням. Діти з їхніми успіхами входять в його систему досягнень. От і все.

Про той вечір я пам'ятаю самі відчуття. Ревнивий погляд дружини мого батька — мені байдуже до тебе, жіночко, незважаючи на те, що саме ти зайняла місце моєї матері! Чомусь зацікавлений від сестри — вона здається мені щирою. Насторожений від брата — я не знаю, навіщо йому сприймати мене як конкурентку. І мама таки мала рацію — задоволений батьків, адже я виконала його забаганку. Добре, просто чудово, я знала такий погляд. Коханий привчив.

У той день він у своєму колі зробив офіційну заяву про моє існування й визнав мене своєю дитиною. «Кілька» друзів у його розумінні — то був бенкетний зал на сімдесят осіб. Дуже сумніваюся, що більшість із них — то його родичі. У той день я мусила всміхатися й бути йому вдячною. Адже він чекав від мене певної віддачі.

Визначити, чи знали його рідні про моє існування до цього ювілею, я так і не зуміла.

Утім, моя перша зустріч із батьковими родичами пройшла доволі терпимо. Усі трималися в рамках пристойності. Я даремно турбувалася. Здається, саме тоді Уляна, моя молодша сестра, навіть запропонувала зустрітися на днях, попити кави, потеревенити.

Я відмовилася, сказавши, що дуже зайнята.

Саме з того ювілею мого батька почалося моє входження в його родину. Поступово, ненав'язливо. То Уляна зателефонує, їй все ж таки вдалося витягнути мене в кав'ярню, і ми більш-менш знайшли спільну мову. То батько запросить на вечерю. Я не могла весь час тільки відмовлятися — а вони, наче змовившись, наполягали.

Пам'ятаю першу, доволі незграбну зустріч, після якої стаєш упевненим, що наступної вже точно не буде.

— Слухай, ну тебе справді витягти кудись — то проблема, — Уляна недбало кинула сумку на один зі стільців, сама плюхнулася на

інший. — Таке враження, що ти на якійсь іншій планеті живеш! Дівчино, принеси мені, будь ласка, американо з молоком і шоколадне тістечко. Ну привіт, сестро!

Я вирвалася в обідню перерву рівно на півгодини, бо вже відразу після обіду важлива зустріч із партнером. Ми з нею геть різні! Я в діловому лляному костюмі білого кольору, із зібраним на потилиці волоссям, згорнутим в акуратну гульку, окуляри в широкій чорній оправі, замість сумки білий шкіряний портфель із документами. Вона тендітна, наче калина, із розпущеним рудим волоссям, що завите в довгі локони, у яскравій помаранчевій сукні з шовкової тканини, оборки якої розлітаються вже лише від одного її подиху.

— Я працюю, — стримано відповідаю на зауваження.

— Я б так не змогла, — каже, мабуть, навіть не замислившись. — Мені здається таким нудним вісім годин висидіти на одному місці!

Схоже, на моєму обличчі щось таке відбилося, що вона відразу почала вибачатися.

— Я ж нічого такого. Я просто. За себе кажу. Я страшенно непосидюча...

— Я по десять-дванадцять годин на роботі, — пояснюю їй, а про себе додаю, що без моєї роботи точно б з глузду з'їхала.

Та їй про це не обов'язково знати. Роблю ковток кави. Мовчимо. Думками я вже поринула в те, як вестиму бесіду з партнером. Варто буде зосередити увагу на перспективах. Вони доволі далекосяжні, і капіталовкладення цілком виправдають себе. Вони не можуть не помічати таких перспектив...

— Ти образилась?

Якась вона геть невпевнена в собі, законнонароджена донька впливової людини.

У мене задзвонив телефон. Я похапцем почала лізти в портфель, дістала, глянула на дисплей. Мотаю головою, відповідаючи на питання Уляни, шепочу їй: «Пробач!», сама натискаю прийняття виклику. Хвилин сім я розмовляла телефоном, вирішуючи питання з паперами. Закінчивши, звернулася до сестри:

— Пробач! То було важливе.

— Та я звикла, — відповідає вона. — Ти дуже схожа на батька. Не так зовнішністю, як жестами, мімікою чи то темпом життя. Просто

неймовірна схожість. Я навіть починаю розуміти, чому він аж так загорівся тобою. Він побачив у тобі себе.

Власне, на цьому наша перша зустріч і закінчилась. Я, допивши каву, пішла.

Ті більш-менш дружні стосунки склалися по краплині, саме з її ініціативи, з ось таких у чомусь ніякових, незграбних бесід і зустрічей, із безглузвих розмов ні про що, з купи «пробач, я не те мала на увазі». Та коли я зрозуміла, що вона справді стала мені близькою чи то рідною, що я, бува, очікую на ті зустрічі — для мене це стало цілковитою несподіванкою.

Уляна займалася дизайном приміщень та малюванням — творча, імпульсивна натура. Жила окремо від батьків у квартирі-студії, неподалік від центру. Мала власну художню майстерню поруч із квартирою. Щомісяця отримувала на свій рахунок від батька суму, яку вони якось попередньо обумовили і яку не могла перевищувати та просити ще. Це вона все мені розповідала. Схоже, і не стала би просити. Її жодним чином не бентежило те, що живе за кошт батьків і в свої неповні двадцять п'ять не має більш-менш стабільного доходу. Навіть навпаки, коли їй раптом вдавалося отримати замовлення на дизайн або ж продати свою картину, вона у той же час робила якусь вечірку, на яку запрошувала купу знайомих, і, я так підозрюю, витратила свої гроші миттю. Але, незважаючи на таку начебто марнотратність, я жодного разу не чула, щоб вона скаржилася на брак грошей або на батька за його скупість. Певно, вона все ж точно знала, скільки може витратити й що може собі дозволити.

Згодом з'явився брат. Він не контактував зі мною набагато довше, ніж Уляна. Але так само, як і вона, на зв'язок вийшов сам. Я могла лише дивуватися, хто їм усім дає мій номер телефону. Звісно, наче не секрет, та навіщо це робити? Навіщо давати номер телефону людини, про яку точно знаєш, що вона не надто прагне з кимось спілкуватися і є цілковитим інтровертом? Ні, мій батько, схоже, дуже радів, що його діти від різних жінок почнуть спілкуватися між собою. Іноді та кількість родичів, що зненацька в мене з'явилася, неабияк дратувала. Та що вдієш. Сама перший крок зробила. Тож доводилося терпіти.

Максим мені здався людиною, що ображена на весь світ і всіх звинувачує у своїх проблемах. При тому, що ті самі «проблеми» були такими мізерними, нічого не вартими, що можна було плечима з того знизувати. Він був старшим від мене з Уляною, уже давно розміняв третій десяток, був двічі розлученим, дітей не мав від жодного шлюбу. Працював менеджером з контрактів у доволі великій компанії, багато часу проводив у відрядженнях і, як я згодом виявила, був у край незадоволений тим, що його зусилля не цінують і його, такого супер-пупер-професіонала, не підвищують далі.

У першу ж зустріч брат почав скаржитися на батька — мовляв, той його не підтримує належним чином, відмовився від нього, свого первістка, а любить лише саму Улянку. Я не очікувала нічого такого. Слухала, як то кажуть, відкривши рота. Поки він нарешті не мовив:

— А ти чого весь час мовчиш? Мабуть, також є про що розповісти?

Я підбрала щелепу й сказала:

— Та ні. Нема про що. Я взагалі не люблю багато говорити. Ти пробач, у мене обмаль часу, я бігти мушу.

Дістала купюру так, щоб з надлишком перекрити свою недопиту каву. Щоб не сказав потім, буцімто і я його обібрала, та, незважаючи на його вмовляння, пішла. Після цієї зустрічі в мене залишився неприємний осад. Від нової тривалий час відмовлялася.

Частина 4

Смерть

Розділ 1

Час відкриває все приховане й приховує все ясне

Минуло ще кілька років. Рана так і не загоїлася. Вона так і залишилася відкритою й періодично, щойно щось нагадає про нього, кривавила. Я згадувала наші з ним зустрічі вечорами, малювала в уяві нові, намагалася не думати про нього вдень і відчайдушно завантажити себе роботою. Щоб не було часу, жодної хвилини ставити нікчемні, нічого не варті питання, на які все одно немає відповіді.

Дедалі більше родичі намагалися заповнити моє життя, поки не стали невід'ємною його частиною. Я пручалася. Не хотіла ніяких нових стосунків. Мені вистачало, що Катя з чоловіком та моєю похресницею переїхали жити до Криму, бо в Олексія там відкрилася можливість вигідної співпраці із замовником. Мені вистачало, що пішла в декрет Ольга, з якою я зблизилася, до якої звикла, яку справді могла назвати подругою. Що пішов з фірми Ваня. Він таки зустрів свою дівчину, вони побралися і, я сподіваюся, стали щасливими. Ми не підтримували стосунків відтоді, як він пішов. Але наполегливість моїх родичів не мала меж, хоча я так і не могла зрозуміти, навіщо їм потрібна.

Із братом я категорично не хотіла підтримувати стосунків. Остаточно це вирішила після того, як одного разу він запропонував мені створити коаліцію проти прямих, як він висловився, спадкоємців батька. Тобто Уляни та її мами.

Як це нерідко бувало в спілкуванні з ним, у мене відвисла щелепа. От чому, щойно ми зустрінемося, у нього одразу «геніальна» ідея в голові зринає? Навмисно теми підбирає, мене перевіряє? Чи справді такий дріб'язковий та нікчемний?

— Ти розумієш, вони все собі заберуть, — хилить своє братик. — Бізнес, дачу, будинок, машини, гроші, зрештою. Нам нічого не залишать. Невже ти готова миритися з цим?

Тоді я остаточно зрозуміла, що він безпросвітний егоїст, сповнений підліткових комплексів, не бачить нікого крім себе, і мені нема про що

з ним говорити. Не кажучи нічого, я просто підвелася й пішла, а на жоден телефонний дзвінок від нього більше не реагувала.

Із батьком була інша історія. Він поводив себе чемно, обережно налагоджуючи зі мною стосунки, наче кригу на міцність перевіряв, зважував кожен крок. Тобі точно не потрібна матеріальна підтримка? Добре, тоді ми не казатимемо про гроші ні слова. Хочеш, зв'язками поділюся, виведу на корисних людей? Людині, яка займається бізнесом, украй потрібні надійні зв'язки. І він справді познайомив мене з кількома людьми, які інвестували в проекти нашої компанії. Ти не хочеш відділитися від своєї корпорації? Створити власний бізнес? Я надам цілковиту підтримку як юридичну, так і фінансову. Гаразд, залишайся там. Хочеш усього досягнути сама? Добре, не стану втручатися. Я влаштовую прийом, там будуть цікаві люди, приходь, буду дуже радий...

Батькова дружина, на щастя, дотримувалася нейтралітету. Поводилася ввічливо і якоїсь особливої уваги мені не приділяла. Зрозуміло, що мене це цілком влаштовувало, адже я теж, зі зрозумілих причин, не прагнула заводити з нею дружні стосунки. Уляна якось проговорилася, що з мого приводу вдома був лише один скандал — давно, коли вона ще була підлітком.

— Батько навіть з'їхав від нас на якийсь час, — розповідала вона. — Я так перелякалася. Це наче весь мій світ догори дригом перевернуло. Було так незвично, незрозуміло й страшно. Та тривало воно лише кілька тижнів. Згодом усе налагодилося. Помирилися. Мати сама до нього їздила, майже цілу ніч вони розмовляли, повернулися, вважай, уранці. З його валізою. А я не спала ту ніч. Знала, куди вона поїхала, і чекала. Не знаю, про що говорили, але більше вони не торкалися цієї теми. Намагалися навіть не згадувати тієї ситуації з можливим розлученням. І навіть коли батько заявив, що офіційно визнає тебе своєю донькою, мати сприйняла це як факт і слова наперекір не мовила.

З усього того я зробила висновок, що батьковій дружині теж було не так і просто змиритися з моєю появою в житті її чоловіка.

Сама ж Уляна була безпосередньою та щирою. Вона не давала мені жодних підстав, щоб я розірвала стосунки. Спочатку мені здавалося, що це батько попросив її подружитися зі мною. Можливо, так воно

й було. Та згодом я усвідомила, що не можна бути такою щирою силоміць. Вона не кривить душею, коли наполягає на зустрічах та кличе на якісь заходи. Тож я просто перестала пручатися.

— Слухай-но, там чудова вистава, я тобі гарантую! Ну чого ти сидиш увесь час на тій своїй роботі?! Ходімо разом! Той режисер — мій однокласник, він шизонутий, але справді талановитий! Його трупа з виставами вже навіть за кордон з гастролями їздила. Шалений успіх мали. Так у нього воно закручене при тому бюджеті, який йому вдається вибити, що просто щелепа від подиву відвисає! А акторів він собі знаєш, як обирає?..

Характеристика — просто супер! Якраз у стилі Уляни, на пару до її емоційності. Щоправда, вистава справді вражає своєю неординарністю та грою акторів, і я не шкодую, що пішла.

А наступного тижня вона вже вигадує щось геть нове й готова так само гарячково доводити мені, що я мушу там побувати й не смію відмовлятися. Вогонь, а не дівчина.

— Слухай, знаєш, як це класно? Головна умова — жодних пензлів! Фарба в руці така тепла, наче частинкою тебе стає, наче просочується твоїми образами. То справді виходять шедеври! Ти сама зможеш спробувати! Ходімо? А потім там аукціон організують! Так! Саме тих робіт. Одного разу я стала свідком, як за таку роботу влаштували справжній «двобій»!

Ні, кидати фарбу на полотно я не стала. Натомість із цікавістю подивилася, з яким завзяттям це робить Уляна. Під час того дійства, здавалося, вона перебувала деінде, не в цій залі з притлумленим світлом та темно-сірими стінами. Її обличчя змінилося, відчувалося, що вона справді захоплена процесом. На якусь мить я навіть пошкодувала, що сама не погодилася взяти в тому участь.

Цікаво, що б вийшло в мене?

Хоча то була тільки мить. А так можна було дивуватися з того, як Уляна, завжди така вишукана, доглянута, нехтує своїм манікюром? І головне: заради чого це?

Певно, щось у тому все ж було чарівне, і навіть результат можна було вважати оригінальним, у дусі сучасного мистецтва. Та брати участь в аукціоні я теж не стала. Фільм згадала — «1+1».

— Слухай, — у неї вже нова вигадка, — тут на днях в артхаузі майстер-клас проводитиметься з плетіння вловлювачів сну. Мені вдалося два місця замовити. Ходімо разом? Я давно мріяла такий собі зробити. Просто я вірю, що магичну силу має лише той, що сплетений не на продаж, а для себе та від душі.

Господи, ну які вловлювачі сну? Нічого мені не сниться ось уже кілька років. Що там ловити?

Нічого нема.

Утім, вона таки відвідала той майстер-клас і сплела собі вловлювач. Ще один згодом мені подарувала з вимогливими настановами, де і як я маю його повісити. Ходила по спальні, рахувала кроки, виміряла відстань...

Усі ті її потуги мене кудись вивести, то була така собі арт-терапія від Уляни.

Якось мені стало цікаво, чи вона свідомо її проводила?

Батько розповів?

Така думка мені не сподобалася. Він не мав права цього робити! Це було б украй некоректно з його боку. Та запитувати в Уляни прямо я не стала, поспішних висновків не робила. А ще розуміла: якщо виявиться, що всі ті дружні стосунки — то батькове піклування про мене, це покладе край нашим стосункам. А мені все ж у той період мого життя того вже не хотілося. Згодом виявила, що навіть у ті рази, коли я відмовляюся, вона все одно відвідує захід, потім натхненно розповідає мені, що я стільки всього пропустила! Кличе на новий. Я тільки дивувалася, звідки вона дізнається про всі ті заходи, де на все знаходить час?!

— Слухай, у мене є шикарна ідея! — Я в цей час в аеропорту, от-от маю проходити реєстрацію. — Ти мусиш прийти до мене в студію для позування!

Ну смішна! Вигадала! Де б я стільки часу взяла?! Починаю пояснювати їй, що не маю на це ані часу, ані бажання, що взагалі зараз незручно розмовляти, бо маю пройти реєстрацію. Вона милостиво погоджується перенести розмову на інший час.

Телефонує мені пізно ввечері, коли я вже ледве на ногах стою, втомлена, збиралася йти в душ і лягати спати.

— У тебе типаж, розумієш? А я ідею маю! Ти мені потрібна, ну будь ласочка! Ти ідеально підходиш під один мій задум! Принаймні кілька начерків олівцем! Погоджуйся, шикарна ідея!

Я відмовляюся. Обмаль часу й взагалі, навіщо малювати мертвяків? Хіба нормальних моделей обмаль? Що я, така, якою зараз є, можу напозувати? Які емоції, які відчуття?

— Пробач, але ні! — категорично заявляю я.

Уляна образилася. Кілька днів мене не турбувала ніякими своїми заходами, взагалі, навіть спитати як справи не телефонувала. Проте, незважаючи на моє рішення, від задуму вона не відмовилася. Я дізналася про це згодом.

Минуло кілька тижнів. Я встигла забути про ту її шалену ідею з позуванням. Та якось вона запросила мене у свою майстерню. Я думала: знову кличе на одну зі своїх шалених вечірок, а в мене попереду важлива зустріч, почала відмовлятися. Та ні, справа була не у вечірці.

— Просто я хочу, щоб саме ти першою побачила одну мою роботу.

Я погодилася.

Майстерня Уляни — то була не просто майстерня, а такий собі невеличкий виставковий зал. Великі вікна, море світла, білі стіни з готовими картинами на них. Усюди ідеальний порядок, ніде ні порошинки, що не дуже схоже на саму Уляну, в якій безлад — друга натура.

На другому поверсі власне майстерня. Тут панує запах фарби, на стінах скотчем у художньому безладі розвішені начерки олівцем. Під стінами розкладено довгі смуги багета, стоять уже готові порожні рамки. В одному кутку шафа з купою різноманітних пензлів та фарб. Є крісло, кілька табуреток і навіть диван. Зараз усе це добро зсунуте в кутку. Одна стіна частково накрита блідо-блакитним простирадлом, за ним місцями видніються яскраво-червоне, блідо-зелене, жовте. Фалди переднього простирадла, наче навмисно, обережно складено в певний малюнок, а на підлозі лежить товстий килим. Схоже, саме навпроти цієї стіни Уляні хтось позує. Невже знаходяться охочі витратити стільки часу на це? Скільки ж це треба платити людині за так безглуздо проведений час?

Під стінами з різних боків стоять мольберти з незавершеними роботами. Посередині майстерні один, на якому висить біле простирадло. Коли Уляна підійшла до полотна, її очі сяяли, наче карпатські зірки.

— Стань тут, — показує мені місце.

Чекає, поки я зроблю так, як вона просить. Витримує паузу й знімає простирадло.

Такого я просто не очікувала. І думки не мала, що воно можливо. Завмерла на місці не в змозі ворухнутися. Мені перехопило подих. Здавалося, що навіть серце перестало битися. З полотна просто на мене дивилася... я сама.

Ні! То був не портрет. Там узагалі не було обличчя.

То була моя особиста драма!

Окремі грубі мазки, наче в чарівній мозаїці, склалися в єдине дворівневе зображення, у якому те, що зазвичай вважається фоном, виходить на передній план. Далекий атомний вибух і руїни, що залишаються вже після нього. Розтрощені вулиці, розбиті дороги, напівзруйновані будинки з чорними порожніми очницями вікон. Покинуті автівки, метал котрих оплавився від жару, порожні магазини з потрощеними вітринами, з напівобгорілими манекенами. Десь навіть усе ще панує вогонь. Мертві дерева навколо. Жодної квітки. Жодної цілої речі. Жодної живої істоти.

Майже жодної.

Якщо придивитися, трішки змінити ракурс, можна побачити другий план роботи. Усе полотно картини займає метелик, крила якого опалені вогнем⁷.

На мене нахлинули спогади. Біль, що тамувався десь глибоко всередині, з яким так-сяк навчилася жити, вирвався назовні, ударив із новою силою. Мене зігнуло навпіл, я закрила обличчя долонями, закричала: «Ні!»

Уляна перелякалася, підбігла, ухопила за плечі.

— Що з тобою? Що не так?

Навіщо він це зробив?

Навіщо розповів їй?

Забракло слів. Затремтіли ноги. По тілу полилася страшenna слабкість. Уляна посадила мене в крісло, побігла по воду. Я байдуже витріщилася в одну точку, а перед очима мерехтів метелик з опаленими крилами.

Нічого не змінилося...

Як запевнила мене Уляна, батько тут ні до чого. Картина — то її творче бачення мене. Писала навмання, адже я відмовилася позувати. Висновки робила лише з наших із нею розмов, в яких я жодного разу не обмовилася про ту людину та її значення в моєму житті. Взагалі, про своє минуле ні слова не сказала.

Вона справді талановита художниця. А ще дуже прониклива дівчина. Але що мені робити? Минуло стільки років, а я нічого не забула. Біль ніде не дівся, сум не розвіявся.

Та пристрасть — то був атомний вибух, що стався всередині, спалив мою душу, і тепер сотню років у ній не буде нічого, крім болю. Нічого не проросте, нічого не народиться. Рана не загоїться.

Я маю тільки змиритися з цим.

[7](#) Насправді цю ідею авторка запозичила в художниці Анастасії Галатенко (дивіться серію її робіт «Міста. Обличчя»). За дозвіл скористатися ідеєю авторка щиро вдячна художниці.

Розділ 2

У житті бувають зустрічі, які пов'язують назавжди

Уляна стала єдиною людиною, спроможною витягти мене на якійсь світський захід. Бо сама по собі я й далі не цікавилася нічим, окрім роботи та читання.

Рецидиви, чимось схожі на той, що стався в її галереї, час від часу повторювалися. Можливо, не такі гострі, у чомусь я все ж навчилася жити зі своїм болем. Але...

Іноді вистачало якогось незначного спогаду, щоб нахлинуло так, що здавалося — не зможу дихати. Іноді саме життя нагадувало про нього та про його існування в моїй долі.

Так, після завершення терміну грошового депозиту, який він зробив на моє ім'я, зі мною зв'язалася працівниця банку.

— Чи бажаєте ви зняти гроші? Чи пролонгуємо договір? Пропоную зустрітися й обговорити всі деталі? Коли вам буде зручно підійти?

Правду кажучи, я встигла забути про це. Тож таке різке нагадування відчулося крижаною ополонкою. Знімати? Навіщо? Щось робити? Я не знала. Я виявилася неготовою робити рішення кроки.

У дівчини в банку намагаюся з'ясувати, хто саме робив вклад? Готівкою чи безготівково? З якого рахунку? Відповідь цілком закономірна:

— Ця інформація закрита. Я не маю доступу. Зробити запит?

— Ні. Не варто. Пролонгуємо та й усе.

Я вже не вірила, що бодай якийсь запит зможе внести ясність. Він усе передбачив. Приховав усі кінці. Питання в тому, від кого? Навряд чи від мене.

От як? Як він може не зателефонувати мені? Як виходить витримувати цю клятву мовчанку? Заради чого? Це ж у мене вибору нема. Немає куди телефонувати. А він? Він же не може позбутися пам'яті. Я номер не змінювала. Не може забути. Адже навіть зараз я була певна — він так само залежний від мене, як і я від нього.

Це якщо він живий.

Господи, от чому ж я взагалі нічого про нього не можу дізнатися? Ані найменшої дрібнички! Навіщо він так зі мною? Доволі часто я питала саму себе, чи взагалі знала його справжнього? Чи то було його ім'я, прізвище? А той його перстень? Ніколи він не знімав його. Скільки разів чіплявся ним за моє волосся, робив боляче, та все одно він для нього важив набагато більше, ніж я.

Тієї ночі я майже не зімкнула очей. Намагалася не думати про нього. Намагалася щонайменше зануритися в читання. Не виходило. Зрештою, я згорнулася калачиком у кріслі й бездумно дивилася в нічне небо. Добре, що наступного дня була субота, я могла не перейматися тим, як уставатиму вранці та як пояснюватиму колегам, чого в мене червоні очі.

А вранці вкотре розумієш — життя триває. Робиш над собою зусилля, щільно заплющуєш очі, струшуєш головою й відчайдушно рушаєш далі. Незрозуміло заради чого, та рушаєш.

«Життя триває», — нагадую собі мало не щодня, але не відчуваю того. Можливо, саме тому й хапаюсь за Уляну з її імпульсивністю. Не відчувати, то бодай бачити, що воно так і є. Згодом я навіть почала сама втручатися в її долю.

— У тебе стільки класних робіт. Треба піарити тебе як художницю. Не розумію, чому ти досі того не робила?

— Сестру чекала, щоб ідею подала, — сміється вона, та я бачу, що насправді не збирається перейматися цим.

Незважаючи на її таку активну життєву позицію, Уляна була доволі невпевнена у власному таланті і, як виявилось, про персональну виставку боялася навіть подумати.

Беру на себе організацію. Домовляюся з нашим корпоративним піарником. Дівчина — піарниця від бога, здається, народилася з цим. Вона погоджується взяти ліве замовлення. Активно обговорює з Уляною всі деталі. Я батькові розповідаю про свою затію. Він пообіцяв, що багаті гості будуть. І вже за три тижні ми з Уляною їдемо на відкриття її персональної виставки.

Вона навмисно зробила гак, заїхала по мене, щоб я була присутньою на відкритті, могла підтримати її і задавати темп вечірці. Побоювалася,

що сама я можу не приїхати.

Напередодні зателефонувала мені.

— Може, усе скасуємо? Нічого не вийде з того. Дарма затіяли...

— Уляно, не треба істерик! Ніхто не буде нічого скасовувати. Випий тридцять грамів коньяку й лягай спати!

У салоні її авто чисто та затишно. Пахучка розливає щось таке ніжне квіткове. Жваво грає якась музика. Я піймала себе на думці, що давно перестала стежити за тими музичними зірками й не маю жодного уявлення про те, хто це надривається в плеєрі Улянки.

Уляна нервувала, як усе пройде, чи куплять бодай щось, чи відшкодуються витрати. Це не заважало їй цілу дорогу балакати. Власне, про свої переживання та ще про те, що спадає на гадку мимоволі.

Передня машина досить різко загальмувала. Уляна не до кінця витримувала дистанцію, гальмівний шлях вийшов занадто малим. Наш «сітроен» обережно в'їхав у зад передньої автівки. Добре, що хоч швидкість була невеликою, удар був слабким і нікого нікуди не потягло.

— О, ні! Тільки не це! — приречено викрикнула Уляна й у розпачі вхопилася за голову. — Ну нащо він ставав?! Нащо саме сьогодні?!

З машини вже виходив чоловік. Зібравшись із духом, Уляна також відчинила дверцята. Я — зі свого боку. Не сидіти ж у салоні й не залишати її віч-на-віч із розлюченим власником ушкодженої автівки. Хоча, власне кажучи, розлюченим він не був. Доволі високий, широкоплечий, впевнений у собі, руки в кишенях легкої сірої куртки, діловито оглядає шкоду. Пильно дивиться спочатку на Улянину, потім на мене.

— Чого ж це ви, дівчата, дистанцію не тримаєте?

— Це ви нащо так різко загальмували?! — із викликом промовляє Уляна.

— Я?! — здивувався чоловік. — Я пішохода пропускав! На переході, між іншим!

Навколо нікого більше не було. Навіть жодної машини поруч. Але чоловік тицьнув пальцем убік. Я поглянула туди. На бордюрі, винувато притиснувши вуха, наче розуміючи, що став причиною ДТП, сидів середніх розмірів попелястий собака.

— Собака? Чорт забирай, вашим пішоходом був дворовий собака?! — очі Уляни загорілися недобрим вогнем.

— Хіба я мав давити його? — слушно зауважив чоловік. — Ви ж першими зчинили б гвалт про знущання з тварин!

Уляна, заведена переживаннями, не хотіла чути та сприймати жодних пояснень. Вона вже була сама не своя. Я її такою досі не бачила. Мабуть, то все ж нерви від очікування далися взнаки.

Я ввічливо всміхнулася чоловікові, перепросила, вхопила Улянку за лікоть і відвела на кілька кроків.

— Що ти робиш?! — запитую в неї. — Ти однозначно, сто відсотків не маєш рації! Ти винна в ДТП — навіть мені, не водію, це зрозуміло. Якщо немає часу на дорожню поліцію, офіціоз та страховку, вибачся, запропонуй гроші й поїдемо далі. Не думаю, що він буде проти. Слава Богу, що все обійшлося й ушкодження незначні! Сама подивись, там нема через що сперечатися! Іншого разу просто будь уважніша й тримай достатню дистанцію.

Уляна отямилася. Я бачила це лише по її очах. Рум'янець з обличчя ще не спав, та загальний вигляд полагіднішав. Пішла до чоловіка, він тим часом курив, сидячи на капоті. Тепер я вже не втручалася. Уляна ввічливо змінила режим ввічливості й ніяковості за свої слова.

— Мені прикро через те, що я вам наговорила. Незважаючи на наявність страховки, яка б усе покрила, зовсім нема часу. Я готова повністю відшкодувати...

Чоловік виявився поступливим, він погодився. Щоправда, згода вийшла якоюсь дивною.

— Зробімо так: ви запросите мене якимось на вечерю, а там і забудемо про всі витрати? Та є одна маленька умова: щоб ви, дівчино, не подумали нічого поганого й не були скомпрометовані, незнайомий чоловік і все таке... хай вечеря буде на трьох, — він, відверто сміючись, виразно кивнув у мій бік. — Згода?

Я ошелешено обернулася до нього. Це жарт? Уляна теж такого не очікувала. Вона навіть була відкрила рота, щоб заперечити, та тут я вирішила поставити край цій пригоді, адже часу справді було обмаль. Не може господиня виставки приїхати на захід після гостей. Втручаюся:

— Вона згодна. Тільки мене ви запрошуєте, ок?

Це була геть несхожа на мене заява. Навіть не знаю, що так уплинуло. Найпевніше — бажання розв'язатися з цією ситуацією. Не хотілося підставляти Уляну. Часу нема сперечатися. По дорозі Улянка все не могла повірити, що я отак зненацька, навіть не пручаючись, погодилася на таку аферу.

— Я не зненацька, — зауважую їй. — Я занадто розважлива, щоб робити щось зненацька. Гроші тобі зекономила, примусивши його за мене сплачувати.

Уляна розсміялася.

— Я вже хотіла сказати, що йому легше буде скомпрометувати мене вечерею, ніж тебе кудись витягти, а тут ти така зі своїми умовами. Чудасія просто! Він же легко міг доларів двісті за той бампер зажадати. Нащо обмінювати їх на якусь безцільну вечерю? А головне: які гарантії має, що я не заб'ю на свою обіцянку? Адже мого номера так і не взяв.

— Мені здається, ти йому сподобалась, — додаю я. — Гарантія — то може бути його особистий експеримент на жіночу порядність.

— Нащо ж тоді він тебе притягнув?

Справді цікаво, нащо? Зрозуміло, не щодня у твою машину вриваються дівчата у вечірніх сукнях. Визначитися воліє, яка краща?

Розділ 3

У кожного в житті з'являється така людина, після якої ти змінюєшся. І зовсім не суттєво, чи було це безмежне щастя, чи скажений біль. Ти просто розумієш, що таким, як раніше, ти вже не будеш...

Уляна даремно турбувалася. Її перша персональна виставка зібрала чимало людей — цінителів мистецтва, колекціонерів, представників преси та просто глядачів. Ми разом з нею обирали найкращі роботи. Сперечалися, шукали компроміс, обговорювали. У результаті набрали колекцію з десяти робіт. Виявляється, я й половини з її картин не бачила!

— Господи, чому ж ти досі не робила виставок? — дивувалась я. — Адже тут за темами можна було б. У міських проектах дещо виставити — проводяться ж у місті заходи! Уляно, як можна ось так складати їх і не намагатися влаштувати їхню долю?

Насправді то були зусилля багатьох людей, не лише мене. І було справді приємно, що вони, ці зусилля, не стали даремними. Кілька картин навіть купили! Під кінець заходу очі Уляни сяяли від захвату, на щоках грав рум'янець, вона була цілком щаслива й дякувала мені за ідею та підтримку.

Від участі у вечірці, що організовувалася на честь відкриття виставки, я категорично відмовилася, попри вмовляння Уляни й прохання батька, який теж не міг пропустити цей захід. Мою роль завершено, я воліла піти, зняти туфлі на підборах, скинути сукню, зануритися в теплу воду.

Мене затримала матір Уляни. Підійшла, покликала, коли я вже була готова вийти з виставкового залу, попросила лишитися на два слова. Я трохи розгубилася, адже не знала, чого очікувати.

— Дякую вам за підтримку, — несподівано каже. — Уляна розповіла про вашу участь у цьому всьому. Мені здається, їй справді не вистачає впевненості в собі. Це, — обводить поглядом зал, — надихає, додає розуміння, що ти сама чогось варта без грошей батька.

Я киваю, напруження тане, як крига в долоні. Мало не вперше ми розмовляємо одна з одною більше, ніж стандартні «добрий день» чи

«бувайте». Не очікувала, що це коли-небудь станеться.

Мабуть, це сильний хід — промовити мені все це вголос. Життя сміливо, навіть нахабно втручається в наші стосунки, вносячи свої корективи.

Вечеря з «меркантильним» володарем ушкодженої автівки відбулася за декілька днів. Уляна вирішила не відкладати сплату боргу. Зателефонувала тому чоловікові вже наступного дня, домовилися про зустріч за кілька днів, узгодивши власні плани. От тільки для мене ця зустріч виявилася вкрай недоречною. Наступного дня, дуже рано, я мала їхати у відрядження, а ще не встигла ані зібрати валізу, ані підготувати всі необхідні документи. Та відмовитися вже не було змоги. Я не могла підставляти Улян, адже сама вплуталася в цю історію, а перенесення зустрічі скидалося б на безглузде динамо.

Насправді вечеря мало скидалася на таку, де б чоловік відверто з'ясовував, яка з дівчат йому більше до вподоби. Усе вельми нейтрально. Певно, саме це зробило зустріч невимушеною та доволі приємною. У мене точно залишився б осад, якби він поводив себе інакше. А так враження лише позитивне.

Знайомимося, адже у вечір першої зустрічі було не до того, усідаємося, щось замовляємо. Лунають стандартні, себто радше очікуванні фрази. Щось на кшталт: «Не дуже розраховував, що ви, пані, зателефонуєте» та «Як ви могли таке про мене подумати?», «Як минув ваш захід?», «Як ваша автівка?»

Оскільки він був за кермом, алкоголю не вживав. Нам з Уляною запропонував по бокалу червоного. Упевнено вів бесіду. З легкістю переходив із теми на тему, не залишаючи незручних пауз. І лише раз вивів на те, що могло видатися не дуже зручним.

— Машина не думає?! — щось ми там заговорили про шахові партії з комп'ютером. — Та ви на людей подивіться! Нащо далеко йти? Он політики світового рівня — які рішення приймають?

— О, ні! Краще не будемо про це! — обличчя Уляни скривилося, переходить на політику, що зараз вирувала, наче котел з окропом, справді не хотілося. Та він і не став.

— Машини цілком раціональні рішення видають, на відміну від людей, — завершив, відчувши реакцію.

Слизька політична тема залишилася позаду, невимушено перетікши у виставку Уляни, його обіцянку неодмінно відвідати її, балачки про Карпати, про зірки, про...

Він був напрочуд чемний. Жодних натяків, спроб залицяння до мене чи до Уляни. Ми посиділи разом десь до десятої вечора, поки я не сказала, що вже мушу йти. На тому все й завершилося, кожен поїхав сам по собі. Хоча він і пропонував послуги водія. І я, і Уляна відмовилися, узяли таксі.

А далі: роздрукувати всі необхідні для завтрашньої поїздки папери, скласти валізу, Жадан на ніч, поки очі самі не заплющуються, і сон як одна мить.

Поїздка вийшла нервовою. Через негоду довелося чекати близько трьох годин в аеропорту, перш ніж оголосили посадку. І навіщо було вставати так рано? Довелося відкласти зустріч, бо я не встигала привести себе до ладу після перельоту. Та й, власне, перемовини з партнерами йшли важкувато. Чомусь я була впевнена в тому, що їм так само вигідна наша угода, у той час як насправді вони зустріли мене доволі сухо. Не могло ж моє запізнення так на них уплинути? Адже я попередила заздалегідь, усе чесно сказала. Перевірити ж можна, коли літак приземлився!

Ще певний час я намагалася з'ясувати, що не так у наших розрахунках, що змінилося. Радилася зі своїм керівництвом. Уже доволі давно я з легкістю проводила ось такі зустрічі й завжди отримувала бажане. Та остаточно зрозуміла, що не так, коли ввечері мені зателефонувала моя сусідка Стефанія.

— Я коли свої двері відчинила, то відчула протяг. Твої, певно, від нього відчинилися. Я покликала тебе — тиша. Думаю: треба зателефонувати. Клямки автоматичної на дверях нема, не лишати ж їх так.

Зрозуміло, що я чітко пам'ятала, що двері зачиняла. Тут не могло бути жодних сумнівів. Прошу її, щоб зайшла, глянула, чи все там гаразд. Оптимістично, чи не так?

— Здається, — за мить каже сусідка, — тебе обікрали. Там речі на підлозі, телевізора у вітальні нема, далі я не стала йти, вибігла.

Кілька глибоких вдихів. Спокійно. Усе гаразд. Там немає нічого такого, чого б я не могла собі згодом купити.

— Будь ласка, — кажу сусідці, — виклич сто два, я мамі зателефоную, попрошу, щоб мерщій приїхала.

Це якась темна смуга в житті, щоб не розслаблялася занадто, — утішаю саму себе. І, здається, Улянку в аварію саме моя присутність втягнула. Інакше всі ці капості аж ніяк не поясниш. На що ж могли крадії зазіхнути в моєму домі? Меблі? Техніка? Невже можна винести з багатоповерхівки техніку так, щоб ніхто з сусідів не побачив? Адже грошей я там практично не зберігала. Хоча залежить від того, яку суму вважати суттєвою. Хіба...

Ні. Про це краще не думати.

Це казна-що!

Часу ті крадії справді мали вдосталь, щоб винести все більш-менш невелике за розміром. Монітор, телевізор, потужний комп'ютер, музичний центр, колонки до нього. Щоб вивалити з шафи речі. Знайти гроші. Забрати ще одну частинку моєї пам'яті про коханого — шкатулку з Мальдівів, майже повну прикрас, що він їх мені купував час від часу.

От тільки впадати у відчай я не мала часу. Стиснула зуби, струснула головою — життя триває... Щойно повернулася й відразу мусила йти у відділок. Бо їм заява від власниці квартири потрібна. Зателефонувала слідчому, домовилися про зустріч. Незручно домовилися. Довелося чекати: півтори години вдома, бо не було сенсу на роботу йти, потім ще в коридорі чекати, бо прийшла якась бабуся зі своїми проблемами і я здуру пропустила її першою.

Приміщення відділка пригнічувало своєю сірістю. Я чітко усвідомлювала, що нічого моя заява не вирішить. Можна спокійно розпрощатися з усіма речами та грошима. Можна забути, що були якісь прикраси від коханого. Власне, більше нічого й не залишилося. Щоразу, як вдягала щось із тих прикрас, згадувала, коли він це дарував. Насолоджувалася спогадами...

Спогади. Щастя моє. Біль мій. Рана моя.

Зрештою, коли я все ж зайшла до кабінету слідчого, була добряче роздратована. Привіталася, навіть не поглянувши на людину, що сиділа за столом. Підняла голову, щоб визначитися, куди можна сісти, і зустрілася з поглядом слідчого.

То був наш із Уляною недавній знайомиць — Сергій, «меркантильний» власник ушкодженої автівки.

Оговтавшись від взаємного подиву, зайнялися справою.

— Шкода, що ви відразу не могли повний опис вкраденого зробити. Час минув. Грошей багато було?

Відповідаю. Насправді для мене то справді вже невелика сума, але чого ж я маю якихось наркоманів грошима забезпечувати?!

— Щось мені підказує, що обікрали вас не випадкові наркомани. Люди точно знали, що ви поїхали, і були певні, що саме в той час і сусідів удома не буде. Вони готувалися, інакше б не змогли так легко винести таку купу речей. Сусідки, що сиділи на лавці біля під'їзду, були певні, що хтось переїжджає, тому так організовано виносять речі, обережно складають у машину.

Ого! Виявляється, ще й свідки були! Мене обікрали серед білого дня, коли навколо сиділа купа сусідів!

— Там, серед вкрадених речей, особливо цінною для мене була шкатулка з прикрасами. Решту купити можу. Вони пам'яттю були про одну людину. Думаєте, реально їх знайти, чи крадії вже все продали?

— Боюся, що так.

Я зітхаю. Зрозуміло, що я мало сподівалася на те, що міліція мені все поверне, та одна річ розуміти це якось так, на відстані, а зовсім інша, коли тобі це кажуть просто в обличчя.

Неприємно.

— Ми спробуємо, — намагається підбадьорити мене чоловік, — зробимо все можливе...

У грудях розливається сумне безсилля. Підписавши всі папери, я рішуче підвелася. У будь-якому разі журитися з цього приводу нерозумно, адже я безсила щось змінити. Як завжди...

Життя триває.

— Я зателефоную вам, — каже слідчий у спину, — якщо щось стане відомо.

Киваю, що згодна, краще йти й зайнятися справами. Наприклад, квартиру на сигналізацію поставити, на роботі з'явитися, порадитися, що далі робитимемо з тими партнерами...

Уже коли зачиняла двері в кабінет, до мене донеслися слова Сергія:

— Викличте до мене дільничного...

Розділ 4

Життя не дає другого шансу. Тому живи серцем...

Наступного тижня після вихідних слідчий зателефонував мені на мобільний. Наче поміж іншим, як давній знайомий, поцікавився, як мої справи, чи все владналося з сигналізацією, чи не потрібна мені допомога. Я вже навіть вирішила, що телефонує просто з цікавості, думала сказати, що занадто зайнята й не маю часу на теревені — та ні. Насправді слідчий телефонував, щоб запросити мене у відділок для вирішення деяких справ.

— У нас є фоторобот, складений сусідами, — відразу ж без довгих передмов починає пояснювати Сергій. — Водія вантажівки, який керував тими, хто виносив речі, та двох хлопців-вантажників. Сто відсотків, що був ще хтось, непомітний, хто не засвітився. Той, хто, власне, відімкнув двері. Але для того, щоб організувати подібне проникнення, треба більше людей. З огляду на фоторобот, нам вдалося впізнати вантажників (дільничний допоміг). Та вони нічого не знають, і я вважаю, що так і є. Сказали, що їх найняли винести речі і розплатилися готівкою відразу після завершення роботи. Не знають навіть, куди машина згодом поїхала. Що треба від вас зараз: я хочу, щоб ви подивилися на фото цих людей. Може, впізнаєте когось випадково? — і подає мені теку зі світлинами.

Здивував. От чесно. У мене хіба сумку з рук вирвали? Кого я впізнати можу?

— Можливо, за вами стежили й ви впізнаєте ту людину. Я ж кажу: готувалися люди заздалегідь, навідник був, про ваші відрядження хтось дізнався. Давно планували його? Сторонні могли знати?

— Я постійно у відрядженнях. Більш-менш регулярно по роботі їжджу. Сусіди про це знають, колеги, рідні. Зрозуміло, що на вулиці не сповіщаю.

Він киває.

— Просто подивіться на ці фотографії. Зараз нам важливо якомога швидше вийти на виконавця.

Стежили. О, так, були в моєму житті часи, коли була майже переконана, що за мною стежили. Він мусив упевнитися, що я не стану ні з ким зустрічатися. Згодом я стала вважати, що намагався захистити від випадковостей чи, може, від чогось, із ним пов'язаного. Особливо ретельно я оглядалася та намагалася виявити переслідувачів тоді, коли зрозуміла, що коханий зник. Думала дізнатися бодай щось про нього. Коли зрозуміла, що все марно, припинила це.

Переглядаю фото, які дав слідчий. Жодного знайомого обличчя. Навіть приблизно. Даремна трата часу. Він розуміє моє розчарування й геть уже несподівано для мене пропонує:

— Я саме закінчую роботу, можу підвезти вас додому або куди вам треба, щоб було скоріше.

Складати папери стосиком і прибирати якісь з них у сейф він починає навіть до того, як я встигаю відкрити рота й щось відповісти.

— Не варто, — намагаюся зупинити його. — Я викличу собі таксі.

Але він уже встає з-за столу, готовий вирушати. У руках чорна шкіряна барсетка, зв'язка ключів. Б'є себе по кишенях, перевіряючи телефон, і вказує мені на двері.

— Мені справді неважко. Нащо чекати, поки те таксі приїде? Ходімо.

Замикає кабінет, смикає кілька разів двері, перевіряючи, чи справді замкнув їх, і вказує мені рукою напрямом. Причин відмовитися я так і не знайшла. Занадто невимушено воно в нього вийшло. А ще: колись так само вже було. Дежавю, що вражає схожістю. І чоловік зі шкіряною барсеткою, і машина, переднє сидіння із не зовсім знайомою людиною...

На мене налетіли спогади.

Дурні, клятві, зайві, нікому тепер уже не потрібні.

Господи, я ж знала того чоловіка лише неповні два роки. Його немає в моєму житті вже втричі більше! Чому ж він усе ще ходить за мною примарою?! Чому не відпускає, жити не дає?! Увесь час нагадує про себе якимись споминами. Невже я справді належу лише йому довіку — як сказав тоді, ще під час однієї з перших наших зустрічей? Невже так ніколи й не зможу забути, позбутися, звільнитися?

Та чи хочу я сама все забути? Чи хочу звільнити себе від яскравих спогадів? Єдиного блискучого та значущого, що було в моєму житті...

Я не знала відповіді. Іноді казала самій собі, що треба, що так буде краще, що я мушу його забути. А згодом жахалася самої думки, що можу залишитися взагалі без нічого. Що можу колись прокинутися й усвідомити, що не пам'ятаю його обличчя.

— Ви весь час така мовчазна? — новий знайомий безжально вириває мене з безодні спогадів, нагадуючи про себе.

Ще якусь мить я не розумію, нащо він узагалі питає в мене це? Згодом згадую, що він не таксист. Тож відповідаю чесно, як є:

— Зазвичай, щойно я заговорю, люди починають побоюватися мене.

Чоловіка моя заява здивувала. Він навіть на дорогу дивитися перестав, на мене витріщився. На кілька секунд, звісно. Я показала пальцем, щоб уперед дивився, раптом наступний водій пошкодженої автівки не буде таким лагідним і одної вечері виявиться замало.

Оговтавшись від подиву, чоловік цікавиться, чого ж це я так впливаю на людей.

— Це що? Якась надсила?

Сміюся, пояснюю:

— Жодної містики. Я багато спілкуюся з людьми, робота потребує того. Та щоб з'ясувати, чи варто нашій компанії мати якісь зв'язки з тими чи іншими людьми, я маю бути поінформована про їхні плани, амбіції, можливості. Мені постійно доводиться ставити доволі відверті запитання. Я мушу визначити найвищу планку людини. Концепція себе виправдовує. Ми підписуємо договори лише з тими, хто доводить, що достатньо амбітний та має неосяжні плани. Хто готовий промовити вголос: «Я хочу підкорити світ!»

Але така позиція на роботі не може не впливати на мене. Це переходить і на приватні зустрічі. Я вже не можу інакше. Починаю в людини допитуватися, чого вона хоче досягти в житті, про що мріє, яка в неї найвища планка, а головне: що робитиме, коли досягне її. Погодьтеся, це не є стандартною розмовою про погоду, настрої чи фільми, як заведено в більшості людей. Воно їх лякає та відштовхує. Більшість не готова отак відразу відповідати на мої запитання. Я звикла. Тому вважаю за краще просто мовчати, якщо мені не потрібна та особа. Щоб не розчаровуватися.

Образиться? Напевно, не варто було про «не потрібна» казати. Точно образиться, а йому ще моїх крадіїв шукати. Та ні, він, на мій подив,

щиро сміється. А може, вдає, що щиро. Ще більше він здивував мене тим, що не зволікаючи почав розповідати:

— Я за кілька років іду на пенсію. Ментовську. У нас це раніше відбувається... — я киваю, що знаю. — До високих чинів дослужитися не особливо прагну. Не вбачаю в тому якоїсь особливої потреби. Дають — беру, та кігті з того не рву. Нікого не підсиджую, просто роблю свою роботу. Більшість наших на пенсії йдуть у приватні охоронні заклади. Їх залюбки беруть на подібні посади в комерційних агенціях, це цінно, досвід нашої роботи дозволяє багато чого бачити та запобігати. Особливо, якщо людина не просто штани просиджувала. Ще частина створює якийсь власний бізнес. А чого ж? Сили ще є. Сорок п'ять — це ж, вважай, розквіт сил. Нащо дома сидіти? Один мій знайомий уже навіть пропонував приєднатися. Та я не хочу. Прагну після завершення служби клуб відкрити. Спортивний. Багато вже про те думав. Ідеальним було б займатися з підлітками. Ну, знаєш, тими, що з неблагонадійних сімей. Щоб прибрати їх з вулиці. Для них то справжній вихід був би, адже їм дуже непросто вирватися з хибного кола. Маю вже певний ґрунт — депутатів наших місцевих, які захочуть на цьому пропіаритися, зв'язки в мерії. Певно ж, що геть некомерційним такому клубові бути не вийде. Навряд чи місто спонсоруватиме такий проект на сто відсотків. Та якусь частину вкладу від держави точно отримаю. Упевнений в тому. Бо систему зсередини знаю. А там можна спонсорів залучити — вважаю, що зможу. Ти усвідомлюєш значущість подібного закладу?

Я киваю, зацінила ініціативу з перших слів, та він продовжує розповідати. Його очі загорілися якимись дивними вогниками. Відчувається, що правду каже, що не вішає локшину. Що справді горить йому той клуб.

— Запевняю тебе, уже зараз я точно знаю, хто з дітей у моєму районі потребує чогось такого. А головне: я знаю чим залучити їх і втримати. Адже діти не народжуються з клеймом складного підлітка. Його їм дорослі чіпляють. Ті самі, що мусять нести за них відповідальність. Що повинні допомогти в складний час гуляння гормонів, а не ярлики чіпляти. Що самі ж проходили через ту ломку. На власній шкурі знають про все! Варто ж просто себе згадати. Ось таку мрію маю.

Якійсь час ми обоє мовчимо. Проїжджаючи повз супермаркет, прошу його, щоб зупинився, кажучи, що маю дещо купити. Узагалі, на мене раптом нахлинуло якесь роздратування. Дарма погодилася їхати з ним, дарма розказала. От навіщо воно мені?

— Розчарував? — цікавиться чоловік, коли вирулює на стоянку супермаркету.

Махаю, що ні, але рішуче відмовляюся від пропозиції зачекати. Мені ніхто не потрібен. Я сама дам собі раду.

Розділ 5

Він посміхався щиро, цинічно...

Наступна наша зустріч із Сергієм відбулася ще за кілька днів. Слідчий зателефонував знов. І знов розпочинав бесіду здалеку. Зі стандартних, нічого не вартих по суті питань. Навчена попередньою розмовою, я вже не робила спроб його зупинити, чекала до чого виведе.

— Треба уточнити список речей, що вкрадені, — сповіщає він мене.

Знов їду у відділок. Знов наприкінці робочого дня, щоб не рвати його на шматки. Процедура здається мені суто формальністю. Не бачу взагалі жодного сенсу у своєму візиті. Але відмовлятися від заяви не хочеться. Це як визнати повну безпорадність. Після завершення справ слідчий знову пропонує мені послуги водія. Тепер я вже замислююсь, чи немає чогось більшого, ніж просто чемності, у його пропозиції. Чого б це випадковому знайомому, тим паче слідчому регулярно благодійністю займатися? Він, схоже, здогадався, про що я, і каже:

— Мені в той само бік їхати, нічого особистого.

Я приймаю його пропозицію. По дорозі він розказує, як завітав до виставкового залу з роботами Уляни. Її там не було, але картини йому здалися цікавими. Хоча він не надто добре розуміється на сучасному мистецтві.

— Отой метелик з опаленими крилами, він вам не здався занадто нереальним? Звідки взагалі в молодій дівчини така хвороблива фантазія? Атомний вибух і все таке...

Я не хотіла, щоб Уляна виставляла цю картину. Була категорично проти, хоча насправді розуміла, що ця заява егоїстична. Адже, якщо прибрати мою особисту драму, виконання — шикарне. І я сама відмовилася позувати. Яке маю право чогось вимагати? Ба більше: крім мене та Уляни, ніхто не здогадається, хто є прототипом. Тож Уляна зробила по-своєму.

— Вона вписується в загальну концепцію, розумієш? І я люблю її. Вона мені подобається! — пояснювала мені своє рішення, наче

виправдовувалася.

На диво, я доволі спокійно відреагувала на оцінку Сергія. Та він же не знає, хто прототип картини. Мабуть, якби тут сиділа Уляна, вона б йому прочитала цілу лекцію, сповнену емоційних висловів та жестів. От у кого вона така темпераментна вдалася?

— А ви їй це скажіть, — запропонувала я, а він засміявся. — Узагалі — це алегорія на стан душі. А там усяке буває, я думаю.

Загалом поїздка вийшла досить приємною. Він висаджує мене біля самого під'їзду. Дякую йому, прощаюся. Поки піднімалася сходами нагору, зателефонувала Улянці, розповіла про враження відвідувача. Звісно, вона зацікавилася тим, звідки я про те дізналася, а я згадала, що так і не сказала їй про свою халепу з крадіями.

— І ти мовчала стільки часу?! Ти нормальна людина взагалі? Як так можна? Треба негайно зателефонувати батькові!

— Уляно, вгамуйся! — Ще не вистачало його в це вплутувати! — Не треба нікому телефонувати, я дам собі раду! Нічого такого особливого вони взагалі не взяли! Ну майже. Не роби так, щоб я пожалкувала про те, що сказала тобі!

— Я зараз приїду! — рішуче заявляє сестра й уриває розмову.

Сидимо вдвох у моїй кухні. Я зварила нам каву. Уляна принесла цукерки, як вона заявила: стрес знімати. Не може заспокоїтися: навіщо я приховала це від усіх?

— Я не приховувала, Уляно! — намагаюся пояснити їй. — Змалечку звикла сама вирішувати всі свої проблеми. Мене не переробиш. Я навіть не подумала, що мушу всім тепер розповісти!

— Однаково я не розумію, як ти можеш так спокійно на все це реагувати? Не ро-зу-мі-ю! Тебе обікрали, сонце! За тобою стежили... Чому ти не хочеш попросити допомоги в тата?

— Тому що немає в тому сенсу! Зайвий клопіт, занепокоєння й ніякого значущого результату.

Я відклала горнятко. Кавова вечеря якась убога вийшла. Хочеться чогось більш суттєвого поїсти. Організую салат, нарізаю бутерброди.

— Ти хіба не розумієш, що, коли за тебе просять впливові люди, результат кращий?!

— Не той випадок, Уляно! Проблема не та. Не хочу, і край! Краще про щось інше поговорімо.

Говоримо. Просиділи разом мало не до опівночі. Виявляється, Уляна познайомилась з одним молодим чоловіком, який їй дуже став до вподоби. Оператор з якогось телеканалу. Був на відкритті її виставки. Згодом прийшов у виставковий зал вже поза роботою, запросив її на побачення. Гарненько там у них усе пройшло. Завтра відбудеться чергова зустріч. Коли вона розповідала про це, її очі сяяли від захвату. Щоправда, за час нашого з нею знайомства я вже кілька разів бачила її в такому стані. Але захвату вистачає лише на кілька місяців.

Наступного разу слідчий зателефонував мені за тиждень.

— Ми мусимо терміново зустрітися! — на диво, цього разу він промовляє це, забувши про стандартний ритуал та банальне «добридень».

Мені вже здається, що відділок стає моєю другою домівкою, стільки разів тут бувати доводиться. Виявилось, що його хлопці «накрили» місце збуту крадених товарів. Конфіскували те, що там було, і тепер треба виявити, що з того є моїм.

Склад речових доказів пригнічує мене своєю сірістю. Не хотілося б мені працювати в такому підвалі, цілими днями світу білого не бачити. Переглядаю речі. Так, там справді є дещо з моїх речей, зокрема прикрас. Далеко не всі. З його слів я зрозуміла, що прикраси складніше перепродати, ніж техніку.

— Я можу забрати це? — вказую на відібрані речі.

Сергій винувато махає головою.

— Поки триває слідство, речові докази залишаються тут.

Чудово! Просто супер! І от заради чого вся ця маячня?

Опановую себе, він точно тут ні до чого, увічливо всміхаюсь слідчому.

— Усе ясно. Залишилося знайти виконавця?

— Так. Ми вже знаємо, хто це. Наряд чергує біля будинку. Слід тільки дочекатися, поки він з'явиться.

А вже за кілька днів у мене відбулася цікава й незвична зустріч. Високий худий лисуватий чоловік у бездоганному діловому костюмі, з усмішкою на все обличчя, вважай, силоміць примусив мене

вислухати його. Я вийшла з офісу після роботи, почала оглядатися, де моє таксі. Чоловік підійшов, назвав моє ім'я, уточнюючи, чи то справді я, і назвався сам. Усадив за столиком у вуличній кав'ярні, замовив каву для мене, зелений чай собі.

— У мене для вас є дуже вигідна пропозиція! — наполягав він, без огляду на мої заперечення, що робочий день уже закінчився.

Утім, таксі ще не було, тож я залишилася, зваживши, що, можливо, почую щось справді цікаве. Я було вирішила, що мова піде про роботу, якийсь комерсант дізнався, що я відповідальна за контракти у великій корпорації, хоче запропонувати якийсь мегакрутий стартап. Таке бувало в практиці нашої компанії. Та виявилось, що роботи його пропозиція не стосується жодним чином.

Він був адвокатом.

— Мій клієнт готовий запропонувати вам будь-які умови, тільки б ви забрали свою заяву.

— Що?! — схоже, я скривилася так, що в бідолахи аж дух перехопило.

— Послухайте, прошу вас, шановна пані! — затараторив він, щойно побачив, що я стала підводитися, ухопив мене за долоню. — Просто вислухайте мене, будь ласка! Вам усе компенсується, усе до найменшої дрібнички! Дайте мені десять хвилин вашого часу, я не наполягатиму на негайній відповіді. Вам самій буде вигідно.

— Вам нема що мені запропонувати! — я вириваю руку, хапаю сумку і йду з кав'ярні. Обурена — не те слово. Що вони собі дозволяють?!

Та чоловік не збирався залишати все, як є. Підхопився й кинувся за мною. На ходу, намагаючись випередити мене й заглянути у вічі, розпинається. Про те, що слідство затягнеться, що з першого засідання жодне рішення не приймається, що мене будуть увесь час тягати то в прокуратуру, то у відділок. А вже про те, щоб отримати назад свої речі, прикраси чи гроші, мови взагалі не буде. Адже цього доведеться чекати щонайменше рік!

— А знаєте, як нараховується компенсація за те, що вже було продано?! Проте, якщо ви погодитесь забрати заяву, грошова компенсація відбудеться миттєво, і ви зможете забути про всі ці неприємності в той же день! Якщо хочете, ми повернемо вам техніку, такий собі обмін на нову.

Я зупинилася. З моїх губ майже злетіло, що він може забиратися до біса й ніколи не з'являтися мені на очі, та він мене випередив:

— Нічого не кажіть зараз, — протягує візитку. — Подумайте про це кілька днів, порадьтесь з родичами, прошу вас.

Посмішка на обличчі така, що все навколо здається липким. Він бездоганно виконує свою ганебну роль. Жодного дорікання. Єдиний промах — мене не цікавлять гроші. Ігнорую протягнуту руку з візиткою, промовляю своє:

— Ідіть до біса.

Сідаю в таксі, що саме зупинилося поруч. Уже в салоні автомобіля телефоную Сергію, обурено розповідаю йому про зухвалого пройдисвіта, очікуючи, що він підтримає мене. Та Сергій мовчить. Пауза вже стала затягуватися, та врешті він пропонує:

— Зустріньмося завтра після роботи й все обговорімо.

Несподівано вийшло. Та в ту мить я все ще не очікувала, що почую від нього те, що згодом почула.

Розділ 6

Здоровий цинізм — це збережені нерви...

Ця ситуація мене справді здивувала. Невже крадій на своєму гешефті такі гроші заробляє, що може собі дозволити й адвоката, який без мила будь-де пролізе, і компенсацію повноцінну?!

Чогось я в цьому житті все ще не розумію! А Сергій? Що за така довга пауза? Що тут взагалі можна обговорювати? Та, як я вже завважила, зустріч зі слідчим виявилася ще більш приголомшливою, ніж із тим адвокатиком.

Зустрічаємось з ним у кав'ярні біля моєї роботи. Насправді я голодна. Але тут немає нічого такого, чим би можна було втамувати голод. На солодощі мене не тягне, тож доводиться стримувати себе. Сергій трошки затримався. Прийшов хвилин за десять після призначеного часу. Але зателефонував і попередив. Вітається, як із давньою знайомою, ми обоє не помітили, коли стосунки вийшли за рамки суто ділових. Напевно, оті підвезення додому все ж зіграли свою роль.

— Пробач, довелося закінчити одну справу, — ще раз перепрошує він, коли вже сів за столик і замовив каву й тістечко. — Розкажуй, що там у тебе.

Слухав він мене досить уважно, не перебивав, нічого не перепитував. Щоправда, це не заважало йому з апетитом з'їсти тістечко, яке в його руках здалося крихітним, як зернятко.

— Слухай, — вимовив він, вислухавши та відклавши порожнє горнятко, — треба було нам в якесь інше місце піти, я голодний як вовк!

— Я теж, — несподівано вирвалося в мене.

— О, то чого ж це ми? Допивай свою нещасну каву і їдьмо!

З огляду на те, що я йому вже яскраво, з емоціями розповіла про нахабнучого пройдисвіта-адвоката, така активність уже тоді здалася мені доволі підозрілою, та я все ще не склала два плюс два й не зрозуміла, чому він зволікає з розмовою.

Уже за п'ятнадцять хвилин двоє зголоднілих влаштувалися на новому місці. Відкритий літній майданчик невеличкої кав'ярні неподалік. Зовсім поруч на газоні квітнуть кущі чайної троянди. Квіти дарують відвідувачам неповторний аромат близького літа. На хіднику, просто посередині, сидить товстезний кіт із довгим пухнастим хвостом. Чорний із білими плямами на грудях та мордяці. Він ліниво, навіть якось недбало спостерігає за голубами, що безпечно копирсаються в палісаднику. Утім, не схоже, що хижак вийшов на полювання. Певно, його й так тут добряче годують.

— Ти справді не їси м'яса? — косо зиркнув Сергій на мій грецький салат, відриваючись від спостереження за халамидником. — Узагалі ніколи?

Я із задоволенням наколюю на виделку фету, киваю. Пояснювати йому, що вегетаріанкою мене зробив мій коханий, якого я не бачила вже багато років, але так і не відмовилася від переконання, я не стала.

Нащо йому про те знати?

А нащо він узагалі витягнув мене сюди?

Іноді мені здається, що я, зі своїм «багатим» досвідом спілкування з чоловіками, упритул не бачу очевидних речей. Він же просто скористався можливістю таким чином улаштувати таке собі побачення! Ох, мала рацію Улянка, ніхто не підвозить потерпілих додому просто так, бо йому по дорозі.

Але я знов помилилася. Щойно він утамував перший голод, заговорив про справи.

— Думаю, тобі варто погодитися на ту пропозицію.

Він так буденно мовив це, таким це стало неочікуваним для мене, що я поперхнулася своєю фетою, закашлялася, ледве її проковтнула.

— Що?! І це ти мені кажеш?!

Неймовірно! Ні, ну правда! Як він може так спокійно про це казати?

— Водички попросити? — поцікавився він і навіть крикнув офіціанту, попросивши склянку. — Вислухай мене уважно, перш ніж ухвалюватимеш рішення. Він правду тобі каже. Все саме так і буде. Справа затягнеться навіть не на один рік, якщо вони захочуть її розвалити. Це він так сказав, щоб не дуже залякувати тебе. Розказати, як буде насправді?

Офіціант приніс склянку води, тож я змогла зробити кілька ковтків, оговтатися, так би мовити, перш ніж промовити:

— Я, власне кажучи, вважала, що, якщо вже знайдено того, хто це скоїв, залишається лише здійснити правосуддя. Хіба ні?

Він відчайдушно сплескує руками.

— Ти кажеш, наче наївна маленька дитина! Дивись: учора вони під'їхали до тебе, і припустімо, що ти відмовляєшся. Думаєш, адвокат та його клієнт відмовляться від ідеї розвалити справу, не довести її до рішення суду? — не дочекавшись, поки я кивну, він продовжив сам. — Звісно, ні! І справа ж не в тому, що йому охота свій гонорар отримати! Ні! Справа в тому, що він не працює один. Розумієш? За нього вступилися. Крадій того рівня, коли на замку не залишається жодної подряпини, не працює одинаком. Найдешевше — це вмовити потерпілого забрати заяву. Отримавши відмову від тебе, вони підуть до мене. Я коштуватиму дорожче. Припустімо, я також відмовляюся.

— А можеш і не відмовитися? — поцікавилася я.

Їжа більше не лізла. Я сиділа ошелешена, не вірячи власним вухам. Уся його розповідь уже здавалася мені якимось божевільним одкровенням. Як усе ж добре, що я не пішла на юриста вчитися свого часу! Була така думка, коли вступала й документи подавала. Це ж як би ламати себе довелося, щоб стати успішною в такій галузі!

— Хіба я так схожий на святого? — спокійно промовляє він, усміхається і, попри мій шок, продовжує далі: — Навіть якщо я відмовляюся, їм усе ще потрібен спеціаліст. Потрібен не за три роки, зараз. Розумієш? Наступна ланка стане ще дорожчою. Але там точно знайдуться охочі пожитися. Не вбивця ж, так? Нехай сплатить і йде своїм шляхом. Вони вкажуть на якісь там недоліки, повернуть на доопрацювання, повернуть уже не мені, тим часом зі справи якимось чином загубиться аркуш або навіть два. Що вже казати про те, що тебе постійно тягатимуть то в прокуратуру, то у відділок, то на засідання. І за весь цей час ти не отримаєш жодної речі, яку було знайдено. Нашого крадія, стопудово, відпустять під заставу, а коли дійде до суду та рішення, якщо дійде, виявиться, що в СІЗО він просидів стільки-то і йому дадуть умовний. Увесь цей час він активно відпрацьовуватиме гроші, що в нього було вкладено. А ти не отримаєш нічого, крім зайвого клопоту й усвідомлення власного безсилля.

Він робить паузу, ріже свою відбивну, підносить виделку зі шматочком до рота, повільно прожовує й тільки після того, як ковтає, цікавиться:

— Переконав?

Ну що сказати? Описав усе це він дуже яскраво, заперечити годі. Йому б сценарії до серіалів кримінальних писати. Ось де талант пропадає.

Але ж насправді казна-що виходить!

— А як же справедливість, закон і все таке?

— А хто сказав, що все це робитиметься не за законом? Усе буде за законом, усе в рамках. Просто люди знають систему зсередини, на відміну від тебе. У цьому і є їхня сила та перевага. Гарантую тобі: він втратить лише гроші, які буде ретельно відпрацьовувати! Тож чому б їх не отримати тобі? Адже саме ти постраждала. Запроси більше, ніж він запропонував, у будь-якому випадку, так буде простіше для всіх.

— Господи, та що ж ви все своїми грошима вимірюєте?! — спересердя я занадто різко відкинула пожмакану серветку. Вона долетіла майже до його тарілки. — Пробач, — відразу ж попросила я, ухопивши її назад. — Усе це якось неправильно. Я так не можу!

— Боже, ну з якого лісу ти така ідеалістка взялася? Наче в іншому світі живеш! Наче не з нами!

— А тобі самому не прикро, що розкрив справу, а тепер усе згорнути доведеться? Ти взяв його! Організував і провів чудову операцію, а тепер що? Змиришся з тим, що він просто піде й стане далі займатися своїми брудними справами?

Сергій підняв руки, наче здавався:

— Як хочеш. Я тобі просто розписав, як воно буде, якщо поставити собі за мету. Ти не зможеш зламати систему. Це нереально. Та й заради чого?

— Ти не відповів!

— Та знайду я, як свою кількість галочок для звітності набрати.

Я зітхнула.

І все ж він не відповів мені.

Розділ 7

Пристрасть — це натхнення тіла, а кохання — це натхнення душі...

Ліна Костенко

Уже за кілька днів я прийшла до Сергія у відділок забирати заяву. О, ні! Гроші, які взяла за те, що адвокат назвав «клопотом», я навіть у руках не тримала. За моєю вимогою кругленьку суму було зараховано на рахунок дитячого притулку, що потребував негайного ремонту даху.

Виявилося, що я не лише вигідними контрактами займатися можу, а ще й благодійників для соціально значущих установ знаходити. Дрібниця, а приємно.

Сергій лише хитро посміхався, і хоча я нічого не казала про те, як саме розпорядилася грошима, здавалося, він і так про все знає. Як у нас уже з ним склалося, він підвозить мене додому. Розмовляє про якісь відстороненні речі: про незакриті сміттєві баки, про безпритульних собак, безлад у країні, свариться на розбиті дороги, ані словом не обмовившись про моє рішення. Та раптом, доволі несподівано, з огляду на тему, яка була до того, цікавиться:

— А як щодо твоїх власних планів на життя? Чого сама волієш?

Я мовчала. Неймовірно: стільки разів ставила людям це запитання, а сама виявилася неготовою до нього, не маю відповіді. Адже справді не маю! Усе яскраве, що було в моєму житті, — уже відбулося. Чого я можу прагнути? У мене ж навіть надії на те, що може щось покращитися, немає. І тут постала перед очима картина, написана Уляною. Не знаю, навіщо, але промовляю:

— Я... — мало вичавлюю з себе, — я воліла не згоріти, танцюючи біля полум'я. У мене не вийшло. А так — кар'єру роблю. От і всі мрії.

Знов мовчимо. Тиша відчутно заповнює простір автомобіля, давить своєю щільністю. На щастя, ми майже приїхали. Він зупиняється під самим під'їздом. І все ж наважується порушити зніяковілу мовчанку:

— То мені вже нема чим заманити тебе у відділок? Більше не прийдеш?

Сміюся, намагаюся робити це щиро й невимушено. Махаю, що не прийду.

— Адже ти сам, так би мовити, переконав мене так учинити! Відділок у тебе такий, що краще там не зустрічатися.

Він погоджується.

Я вже була готова сказати оте: «Ну що ж, дякую за допомогу, бувай!», чи щось подібне. Та він мене випередив.

— На каву запросиш?

То була незвичайна кава.

У нього коротко стрижене, майже під нуль, волосся, сині очі, пронизливий погляд, на щоках кількаденна щетина. Він не користується ніякими парфумами, не носить жодних перснів чи запонок. Його речі виразно просякнуті тютюном. Він більш приземлений, не читає книжок. У нього зовсім інший типаж, і коли відбулася наша перша зустріч, я навіть уявити не могла, що знайомство може закінчитися в ліжку, але в нього з моїм коханим є одна спільна риса — він так само, як і той мій чоловік, не питає дозволу.

Він хоче й бере те, що йому потрібно. А я чомусь не маю сили відмовити. Чомусь дозволяю.

Він сильний. У нього міцні широкі шорсткуваті долоні, пальці з задирками, він навіть не замислювався, що чоловікам теж роблять манікюр. Та він так само міцно притискає мене до себе, цілує в губи, не дозволяючи відірватися, мимохідь оглядається, з силою впирає в стіну. Він відбирає з моїх рук сумочку, відволікається рівно на мить, аби лише покласти її на комод поруч. Знов цілує тепер уже більш пристрасно, з поспіхом розстібає гудзики мого піджака, скидає його, навпомацки шукає гудзики на блузці, тягнеться губами до шиї, ось і спідниця плутається в ногах. Він по-хазяйськи проводить долонями по моїй спині, переходить до живота, грудей — а я не в змозі заперечити. Упевнено тягне мене до дивану. Диван не розкладений, та доволі широкий, і Сергія це цілком влаштовує. Він намагається не випустити мене зі своїх рук ні на мить. Наче боїться, що я передумаю, заперечу, відстороню та зупиню його.

Дарма.

Я не знаю, що на мене нахлинуло. Напевно варто було. Та я нічого з того не зробила.

Я погодилася. Чи то він і не питав...

То була дивна кава, в якій я все одно не відчула жодного смаку. Була глухою до його доторків, до пестоців, до губ, до слів. Після якої я, не зволікаючи ні хвилиночки, навіть не оглядаючись на нього, пішла в душ. Довго стояла під струменем гарячої води. Ні про що не думаючи, навіть не намагаючись щось проаналізувати, вирішити, відчувти. Здається, і стук у двері ванної почула далеко не з першого разу.

— Агов! У тебе там усе добре? Я теж у душ хочу.

Струшую головою. Мусить допомогти оговтатися. Якби ж то!

— Хвилиночку! — Вимикаю воду, тягнуся по рушник, загортаюся в нього. Невпевнено посміхаюся, коли зустрічаюся з ним поглядом. — Там, у шафі, — вказую йому рукою, — є чистий рушник. Візьмеш?

Сама накидаю на себе халат і йду на кухню ставити каву. Мабуть, ще треба щось приготувати на вечерю. Проводжу ревізію в холодильнику. Для м'ясоїда взагалі нічого вартого уваги. Задумливо рву на шматки листя салату, кидаю їх у миску, нарізаю кубиками сир, кришу томати. Можна ще грінок зробити чи омлет, він точно не втамує голод салатом.

Мені здається, я так і не можу збагнути того, що сталося. Не віриться.

— Виходь за мене, — звучить наче грім серед ясного неба.

Він стоїть у дверях, спираючись на одвірок. Уже вдягнувся, хіба що гудзики сорочки не всі застібнув. Вона так і висить на ньому не заправлена в штани. Хтозна скільки часу я його не помічала? Наче вода вже давно не біжить...

— Прощу?! — перепитую, наче несповна розуму, наче не розумію, про що він, наче щось не те почула.

Господи, ми ледве знайомі, я мала перший секс за стільки років, не отримала ніякого задоволення, зайвий раз переконалася у своїй інвалідності, а він...

Невже так і не відчув нічого? Невже не зрозумів, з ким зв'язався? Яке між нами може бути одруження?! Я не спроможна кохати. У мене душі

немає, яка б могла відчувати, не те що кохати! Її спалило атомним вибухом. Тільки попіл усередині. Таке не відновлюється! Та хто взагалі пропонує в цьому світі одруження після одного сексу?!

— Я кажу: виходь за мене заміж, — повторює, наполягає, переконує, що все я так зрозуміла.

Підходить, огортає теплом своєї чоловічої сили. Заглядає в мої очі. Знову не будить усередині жодних відчуттів, ані краплиночки бодай чого-небудь: ніжності, тепла, роздратування.

Чому він, Господи?

Чому не та людина, яку волю бачити, відчувати, торкатися навіть стільки років по тому? Попри все.

Чому не той, хто, власне, зробив з мене справжню жінку, навчив відчувати та давати навзаєм? Який вказав, як жити. Зробив такою, якою я тепер є? Якому б раділа кожного дня, кожної хвилини, кожної митті. Якому би пробачила все на світі? Та що там пробачила.. Навіть би не згадала про образу та стільки марно прожитих років!

Я все ще до нього хочу. Мого коханого. Усі думки лише про нього. Єдиного мого чоловіка, про якого не знаю, живий чи мертвий, покинув чи обставини змусили щезнути, але якого кохаю до нестями...

Чому саме цей чоловік, який для мене ніщо?

Нелюб.

Чому він пропонує шлюб, зовсім не знаючи мене?!

Чому коханий ніколи не підпускав до себе, не робив ближчою, не пропонував, думки про це не мав, не давав мені навіть найменшої надії?

Навіщо все це зараз?

Сергій чекає на відповідь. Було б правильно відмовити йому в ту саму мить, не давати надії, самій не спокушатися. Та я не зуміла вимовити ні звуку.

На мене накотила хвиля клятого суму, журби, жалощів до себе, і я розридалася, наче остання дурепа. Схлипувала, заливалася сльозами, ховала обличчя в долонях і не мала охоти дивитися йому у вічі або щось пояснювати.

Найліпше, що міг зробити в такій ситуації він, це розвернутися й піти, ніколи більше не телефонувати мені та не з'являтися.

Але він залишився.

Частина 5

Відродження

Розділ 1

І ми ще не пара, та я незабаром йому розповім про нас...

Арсен Мірзоян. Ніч

Увесь час до весілля та клопіт з його підготовки майнув для мене наче в тумані. Щодня, щомиті мене долали сумніви. Не можна жити з нелюбом. Нічого путнього з того не вийде. І хай би я не знала, що таке кохання, хай би не було з ким порівнювати... Кажуть, що жінці й не обов'язково любити — головне, щоб чоловік кохав, а вона звикне, призвичаїться. А так? Я ж іншого кохаю. Усе ще. Невідворотно. Нічого не минає. Навіщо обманювати саму себе, навіщо дурити його? Я ж не зможу стати повноцінною дружиною для нього. Він проникливий, усе зрозуміє!

Пам'ятаю, що на самоті я весь час планувала, що треба сказати йому, поки ще не пізно. Сказати, що відмовляюся, що з того не буде пуття, що в нас нічого не вийде і не варто псувати життя одне одному.

Що, зрештою, я нічого до нього не відчуваю...

Але потім з'являвся він. Упевнений в собі, сильний, веселий. Мої слова застрягали десь у горлі, не долітали до кінчика язика, так і лишалися не промовленими. Адже він так переконано розповідав про наше спільне з ним майбутнє, що я не мала сил бодай щось заперечити. Хіба...

— Послухай, ну нащо нам ті всі церемонії? Чому не можна просто розписатися або взагалі жити — і все?!

«Раптом щось піде не так?» — я додавала вже про себе.

— Це статус. Ми не маємо змоги відмовитися. Ні ти, ні я. Ти ж знаєш.

Нічого я не знала! Хіба ж не можна начхати на всі ті статуси? Зрештою, я незаконнонароджена донька свого батька й те, що той визнав мене, ні до чого не зобов'язує. Світ давно змінився. Сьогодні немає потреби жінці одружуватися. Умовності, про які він каже, більше нічого не варті. Та він і чути не хоче...

Напевно, я все ж гарна актриса. Усі навколо раділи моєму весіллю. Вітали колеги. Тато прагнув створити шоу на цілий світ, мама просто ходила щаслива. Їй здавалося, що от, нарешті, у доньки налагодиться життя. Мені б ще самій у це повірити! Улянка з азартом підтримувала батькову ідею щодо бенкету й брала активну участь у його підготовці. У розпал робочого дня, серед якихось важливих для мене переговорів або засідання з керівництвом, вона могла легко зателефонувати, бо її осяяла якась шикарна ідея про те, що нам неодмінно треба замовити, або ж вона знайшла чудове місце для проведення бенкету, весільної мандрівки абощо.

— Уляно, припини телефонувати мені в робочий час, бо я заблокую твій номер! Ти заважаєш, невже не зрозуміло?! — сердилась я через те, що вона відволікає мене на такі дрібниці.

Якийсь час воно діяло, і вона не заважала. Якийсь час... Недовгий.

Узагалі, я не переставала дивуватися з її невгамовної натури. Попросить вибачення, а наступного разу все одно зробить точнісінько так само. Її ж осяяло!

Що ближче було до дня весілля, то більш напруженою ставала я.

Як так вийшло, що дала згоду на життя з нелюбом? Навіщо погодилася?! Навіщо він витягнув з мене ту обіцянку? Адже не вийде гладко. Не зможу все життя грати.

Що я роблю, Господи, що я роблю?!

Ближче до події мама все зрозуміла, серцем відчула. Вона й так занадто довго тішилася тим, що в мене нарешті все буде гаразд, що житиму нормальним життям, що, можливо, у неї з'являться онуки. Відкриття стало для неї новим ударом.

— Ні, люба! Тільки не це! Не дозволяй, чуєш?! Не дозволяй йому знову руйнувати своє нове життя. Щойно все почало склеюватися. З'явилася надія на зцілення. Народиш дитину від чоловіка, малюк переверне твій світ, ти інакше на все подивишся. Послухай мене: що хочеш роби — прикидайся, удавай, інсценуй, але не дозволяй тій примарі з минулого все зіпсувати. Самотність — не вихід! Повір, я знаю! Ти сама вже знаєш! Ти звикнеш до нього, полюбиш свого чоловіка, адже він того вартий!

Прикидайся, удавай, інсценуй...

Що може бути простішим? Звісно, я можу вдавати, що отримую задоволення від сексу, що рада його бачити, що все життя чекала лише на нього. Звикну.

Еге ж! Я навіть у це повірила!

Гарна порада від матері, яка на власному прикладі знає, що таке дошкульна самотність. Від людини, яка так і не зуміла забути єдиного свого чоловіка. Досі тримає в собі те почуття, усе пам'ятає й напружується при кожній випадковій зустрічі! Яка так і не зробила жодного зусилля назустріч іншому чоловіку, адже не могло їх не бути за її життя!

Я з глузду з'їхала. Давно й безповоротно. Нащо ж іще комусь життя псувати?! Треба просто сказати йому найближчим часом...

Дзвінок у двері, він на порозі. У руках квіти, цукерки та ще купа пакунків з продуктами, на обличчі щира усмішка. Завітав «на каву». Хіба можна йому щось сказати просто зараз?! Треба обрати більш слушний момент. Вручає презенти, сам же, визволивши руки, хапає мене в обійми.

— Я скучив за тобою!

Цілує, тягне до вітальні, одночасно, на ходу, знімає взуття, наступаючи лівим черевиком на задник правого.

— Зачекай, — прошу його, намагаюся вирватися з тих обіймів. — Дай я хоча б квіти поставлю? Ти голодний?

— Так! Як вовк. Ти, бува, не почала їсти м'яса? — він таки відпускає мене, даючи змогу розібрати пакунки.

Сміюся. Проходимо на кухню, я починаю розпаковувати пакети, розсовувати продукти. Накладаю в тарілки страви.

— Пробач, але ні, — відповідаю на його питання. — Боюся, що цього ніколи не станеться. Тобі доведеться змиритися з цим. Я для тебе рибу приготувала.

Заглядає через плече, що там у мене за їжа.

— Чекала?

Киваю, що так. І не брешу. Я справді чекала, збиралася з духом, аби сказати те, що мушу. Але він розуміє по-своєму, задоволено

мружиться, цілує в шию, відходить на крок, дозволяючи мені завершити з вечерею.

Господи, от чому його поцілунки мене геть не торкають? Жодних почуттів не викликають. Я тільки розумом сприймаю те, що він запав на мене. Уперто не називаю це «закохався».

Уточнювати йому, що чекала з острахом та бажанням відмовитися від того дурного весілля, я не стала. Зайвий раз усвідомлюю, що слабкодуха, що не наважуюся промовити вголос свої думки. Що радше сприйняла його присутність у моєму житті як даність, аніж прийняла.

— То вже стає звичним — чекати, чи не так?

О, так! Ти навіть не уявляєш наскільки!

Він дочекався, поки я впоралася з їжею й все прибрала. Тарілку в мікрохвильову піч, залишки їжі в холодильник. Бере мене за плечі. Він раптом змінився.

Що не так?

— Ти пробач, але я змушений поїхати у відрядження, це на кілька тижнів. Я чесно відмовлявся, казав про підготовку до весілля й все таке, та не складається інакше. Даруй, але тобі доведеться все самій доробляти, організовувати й вирішувати всі питання з весіллям. Повернуся лише напередодні дійства.

Я безтурботно знизую плечима. Чому він так переймається? Наче я б могла не відпустити його? Однаково все на собі із задоволенням тягне Улянка. Мені мало клопоту з тим весіллям, окрім, зрозуміло, сумнівів щодо його доцільності. Хіба не було б краще просто іноді зустрічатися?

«Як із тим було», — впливає з підсвідомості. Ловлю саму себе на цій думці, внутрішньо здригаюсь.

— Ми все зробимо, не переймайся, — заспокоюю його. — Якщо треба, то їдь. Ти тільки май на увазі, що я так само багато їжджу по роботі.

Може, саме відрядження й стануть тією соломинкою, яка допоможе не перетворити життя одне одного на жахіття?!

Пікнула мікрохвильовка, сповістивши, що все нагрілося. Дістаю тарілку, ставлю перед ним на стіл. Спостерігаю, із яким поспіхом він їсть. Щось емоційно розповідає мені про своє відрядження. Ясно, що не до вподоби йому ця поїздка.

Я весь час мимоволі порівнюю його з моїм коханим. І порівняння аж ніяк не на користь нареченого. Усвідомлюю, що це хибний шлях, що треба навпаки: намагатися не думати про того, злюсь сама на себе. На того.

Божеволію...

Хоча давно вже не при собі, просто нічого так і не змінилося ще відтоді!

Сергій дихає мені в шию. Огорнув, притиснув до себе. Кляті тортурі пам'яті наганяють інші образи. Попервах я намагалася ними замінити дійсність. Уявляла коханого, ледве не промовляла його ім'я вголос, добре, що хоч вчасно стримувалася. От тільки легше не ставало. Сама гіркота опісля, а ще гидке відчуття, що зраджую.

Себе? Його? Сергія?

Я не знала!

Мабуть, так навіть краще, що Сергій поїде аж до весілля. Я зможу нічого не пояснювати про маршрут весільної мандрівки. Просто все спланую, як мені хочеться.

Але тоді воно, весілля, однозначно стане неминучим.

Розділ 2

Мені потрібен космос її очей...

Ліна Костенко

Весілля. Воно таки відбувається, і це не сон. Цей день неминуче настав. Напередодні я думала, що не зможу зімкнути очей. Але таки щось для себе вирішила. Не знаю, що спрацювало, та насправді я проспала цілу ніч, мало не вперше з того дня, як Сергій зробив мені пропозицію. Можна навіть сказати, що мало не проспала власне весілля. Не почула, коли дзеленчав будильник, а прокинулася аж від того, що приїхала мама. Ми разом із нею в салон збиралися.

— Як? Ти ще спиш? Нам же в салоні за півгодини бути треба!

Біжу до ванної, не тямлю, як могла не почути будильника. Мама тим часом спаковує речі. З ванної кричу їй, щоб викликала таксі й попросила водія, щоб почекав, поки я зберуся.

Сукню вибрала для себе радше вечірню, ніж весільну. І навіть не білу, а кремову. Довга, аж до підлоги. Щільно обтягує мою фігуру й розкльошена від коліна. З повністю відкритими плечима, жодних лямок та бретельок. Ніякої купи додаткових спідниць чи корсетів. Лише подвійний ряд широкої оборки на грудях.

Я категорично відмовилася від фати. Зрештою, не в сімнадцять років незайманою заміж виходжу. Дівчина в салоні завила локони з мого довгого волосся, сплела з них легкий, ледь помітний колосок і вплела у волосся ніжні перлові квіточки. Обідок по всій довжині локонів.

Тривалий час вагалася, чи вдягати щось із прикрас, які вдалося повернути. Комплект — сережки, браслет та кільце — виявився розбитим. Під цю сукню чудово личив би він повністю. Шикарно до відкритих плечей та шиї личило б саме те кільце з вишуканою крапелькою. Але його не повернули. Можна було б узяти браслет, та врешті я вирішила, що не варто вдягати на весілля з одним чоловіком прикраси, які дарував інший.

Відображення в дзеркалі мені дуже сподобалося. За ці роки я не набрала зайвої ваги, так і залишилася стрункою. Я навчилася почувати

себе впевнено, завжди трималася прямо. У мене ще не з'явилися зморшки, не обвисало підборіддя. Можна було сміливо казати, що розквіт. Жодного в'янення. Ось тільки майнула думка, що хотілося б так вдягнутися для іншого чоловіка, і відразу ж зіпсувався настрій.

Він би ніколи не запропонував мені одруження! Годі про це думати!

Обітниця давалася насилу. Слова ледве просочувалися, наче не хотіли вилітати. Рука відчутно тремтіла, коли я тримала ручку у вигляді пера. Мені відчайдушно кортіло розвернутися й піти із залу церемоній. Та я роззирнулася довкола, побачила обличчя свого нареченого — він відверто щасливий. Побачила маму, яка зчитувала мене в цю мить, наче відкриту книгу, і махала: «ні!», і застигла, не в змозі поворухнутися. Я не можу так вчинити. Не сьогодні.

Можливо, збоку все це не сприймалося так трагічно. Можливо, гості на весіллі вигадали собі, що я просто нервую від щастя. Я не знаю. Згадую зал церемоній і своє: «Так!»

Чи не була занадто довгою пауза? Треба буде запитати в когось.

Посмішка на моєму обличчі, здається, приклеїлася. Раптом після закінчення дійства так і залишуся з нею без змоги змінити вираз? Безкінечні привітання. Вони щирі, я знаю. Тільки сама з собою нічого не можу зробити. Жодного відлуння, ніякої радості всередині.

А раптом він розуміє мій стан? А раптом я погано прикидаюся?

Чому ж це мене аж так турбує?

Я знаю відповідь. Не хочу псувати йому настрою, адже він щирий. Дивлюся на Сергія. Відчув мій погляд, обернувся. Він справді щирий і щасливий у цю мить. Увесь день сьогодні.

Чи надовго вистачить тільки його запалу?!

Усе буде добре, я зможу — втішаю саму себе.

Мені просто потрібен час.

Трішечки часу.

Я впораюсь.

Сергій чудово спілкувався з моїми батьком та матір'ю. Я поспілкувалася з його батьками. Усе ж це дивно — бачити майбутніх родичів уперше на весіллі. Принаймні з його родичами вийшло саме так. Насправді ми планували знайомство, але через його відрядження

довелось усе скасувати. А взагалі, я не знаю тут і половини людей, із якими доводиться вітатися. Вони мене також.

Цікаво, чи їхні побажання є теж щирими? Здається, я все ж забагато вимагаю від сторонніх людей.

Сергій тягне мене до себе, обіймає, нахилиється й шепоче:

— Я хочу потанцювати з тобою. Ми ще жодного разу не танцювали. Ти любиш?

Киваю. Уточнювати, що колись любила — не стала.

На якусь мить мені вдається забути про все на світі. Навіть здається, що поринаю в минуле, що я в обіймах коханого й це саме він веде мене в танці. Заплющую очі й слухняно слідую за ним. Ще одна схожість. Сергій незле танцює. Десь уже на середині танцю гості зібралися навколо нас. Аплодують, заохочують і врешті лунає: «Гірко!» Недоречне, дикий архаїзм! Він безжально вириває мене із замріяності, зі спогадів. Ніколи не розуміла цієї традиції! Хто взагалі дотумкав це кричати?

А Сергій задоволено мружитьсья. Він зупиняє танець з останнім акордом, пильно дивиться мені в очі, а вже за мить лине до губ.

Святкування ще не добігло й середини, а я вже втомилася від такої уваги. Мені з моєю інтровертивною натурою немає втіхи від цього всього. Прошу його відвести мене в якусь безлюдну альтанку бодай на півгодини.

— О, залюбки, любя! Усе, що забажаєш!

Він знайшов таку альтанку, навіть домовився з підлітками, що там сиділи, про те, що наречена хоче побути наодинці. То були його якісь родичі, племінники, здається, я ще не встигла запам'ятати. Вони погодилися піти. Він же накинувся на мене із цілуванням.

— Я скучив, шалено скучив за тобою! — шепоче поміж цілунками. — Це відрядження зіпсувало всі мої плани! Я волів кожної ночі бути поруч з тобою. Ти знаєш, що ти найкрасивіша наречена у світі?

І тут у нього задзвонив телефон. Він із неохотою відірвався від процесу. Поглянув на монітор. Вибачився.

— То важливо, — і пішов з альтанки.

Нарешті за цей довгий-довгий день я лишилася на самоті. Щоправда, ненадовго. Уже за мить, немов тільки того й чекав, аби я залишилася

сама, з'явився мій брат.

— Вітаю, наречена, — він розкуто, наче ми з ним добрі друзяки, сідає на диванчик поруч зі мною й навіть руку на плече мені закидає, прагнути обійняти. Ну точнісінько тобі люблячий братик!

Нічого доброго від нього я взагалі не очікувала вже давно. Не сумнівалася, що моя «приятель» взаємна. От і тепер мені стало моторошно від того, що він вирішив поспілкуватися.

Недарма.

Не встигла я й подякувати за вітання та скинути з себе його руку, як він продовжив:

— Ти ж йому розповіла, яким чином ті гроші отримала, правда? Що він на це сказав? Мені просто цікаво, як чоловікові на таке реагувати?

Я стиснула зуби, до обличчя прилинула кров.

— Хоча, от ти знаєш, чом би йому відмовлятися від багатой нареченої, правда? Це б лише дурень відмовлявся через таку дрібничку. Думаю, він не дурень. Відразу збагнув вигоду. А ти їх навмисно на придане зберігала? Вважаєш, купила кохання?

— Забирайся! — прошепотіла я й скочила на ноги. — Ніколи мені на очі не з'являйся, чуєш!

— Мала, ти чого це! — Голос просто-таки паскудний. З'явився тут свій лад навести, зіпсувати настрій, весілля? А головне: заради чого? Йому що з того? — Я лише пояснити тобі хотів, щоб марних надій не плекала.

Від того «мала» я ще дужче завелася.

— Не смій мене так називати! Іди геть! Забирайся звідси! — вказую йому на вихід.

Не знаю, що я збиралася зробити. Виштовхати його звідси чи, може, піти сама, але на порозі альтанки саме в цю мить з'явився Сергій.

— Що тут у вас? — дивиться напружено, гостро, я не знала такого його погляду.

Чорт, він щось чув, точно!

Я занадто голосно вигукнула. Та це вже не має значення. Мій братик лише переконав мене, що мала все розказати, що дарма не відмовилася від весілля. Не буде з того пуття.

Що ж, тоді скажу зараз!

— Нічого! Мій старший брат, пам'ятаєш його? Прийшов просвітити мене, що немає між нами ніякого кохання й злагоди. Що ти запропонував мені одруження лише через гроші. Чортову купу грошей, яку презентував мені мій колишній коханець за послуги в ліжку. Натякнув, що я просто шльондра, якій сплатили, а тепер купила собі чоловіка.

Зовні Сергій не змінився. Що там у нього було всередині — не знаю. Я була не в тому стані, щоб це з'ясувати. Натомість зле стало братові. Він побілів, спітніло чоло. Не сподівався, що я ось так усе викладу й не стану чогось приховувати?! Думав шантажувати? Йолоп же! Дарма сподівався!

— Я нічого... — підняв догори руки брат, почав виправдовуватись. — Я нічого такого не казав.

— Зачекай мене тут, добре? — звернувся до мене чоловік, а сам підхопив брата за лікоть і повів з альтанки. — Максиме, на два слова, ок?

Максим намагався дати драла, та, певно, не так просто вирватися з рук слідчого.

— Се-сергію, — заїкаючись, проблагав він, — Сергію, я сп-правді нічого такого. В-вона просто н-нервує, в-вона мене н-не так зрозуміла.

Вони зникли з поля мого зору, стихли голоси. Я впала на диван у безсиллі. Усе. Шлюб можна вважати завершеним. Так просто. Я дурна! Мала зробити це відразу! Адже відчувала, що нічого доброго з того не вийде.

Із танцювального майданчика долинала музика. Сподіваюся, гості не встигли помітити, що наречені зникли. Господи! Тепер-бо яка різниця? Може, мені просто піти? Щезнути звідси? Узагалі поїхати кудись? Я ж навіть на роботу в понеділок виходити не мушу, відпустку оформила. Від самого початку не хотіла ніякого святкування!

Сергій повернувся й певний час просто стояв на вході. Закурив цигарку, зробив кілька затяжок. Вигляд мав спокійний і незворушний. Йому личить костюм та краватка. Костюм кольору слонової кістки вигідно відтіняє його смагляву шкіру. Він справді дуже привабливий чоловік. Скільки разів почули з ним за сьогодні: «Яка красива пара!»

Наблизився, сів поруч. Не чіпає.

— Знаєш, я не хочу засмучувати тебе зайвий раз, але ти в мене також не була першою, якщо що.

Із несподіванки, адже справді не готова була вислуховувати зараз якісь одкровення, я відсахнулася від нього. Здивовано поглянула.

До чого він це взагалі? Як воно стосується того, що почув зараз?

Він продовжив:

— У мене насправді було чимало жінок. Та далеко не кожній із них я пропонував одруження. Ти вразила мене з першої зустрічі. Ще там, на дорозі, коли Улянка от-от зчинила б істерику, а ти якоюсь однією фразою її до тьми привела. Я тоді спостерігав за вами. Уже після нашої вечері я планував, що знайду тебе, зателефоную, запрошу на побачення тепер уже на двох.

«У тебе не було б жодного шансу, — подумки відповідаю йому. — Не було б побачення, зустрічей, весілля. Я б не пішла. Не вмовив би...»

— І, знаєш, я ж не парубок чотирнадцятирічний, бачив, що ти досвідчена. Але ж хіба то має бодай якесь значення сьогодні?

— Ти не розумієш... — я спробувала встряти. Адже він узагалі не про те каже зараз!

Дарма.

— Зачекай, будь ласка. Я повинен сказати. Мабуть, я мусив зробити це трохи раніше. Але вже вибачай. Так вийшло. Знаєш, я був жонатим. І в мене є син, це він телефонував щойно, йому чотирнадцять зараз, складний період, і я не хочу, щоб він вважав, що я остаточно його покинув. Не хочу, щоб це вплинуло на його долю, щоб зірвався. От тепер ми сказали одне одному все, що мусили?

Це чорт знає що таке! Після того, що він тут почув, він мав...

Гаразд, зрозуміло.

— У мене немає дітей, якщо ти про це.

Він засміявся. Я рішуче підвелася з лавки. Здається, ніякого розлучення мені не світить. Дарма сподівалася й переймалася. Кажу йому:

— Ходімо до гостей, бо якось незручно виходить, що ми тут самі.

Саме цієї миті на порозі альтанки з'явилася сполохана Улянка.

— Ось ви де! А ми вже вирішили, що в нас викрали і наречену, і нареченого, парою. Щоб подвійний викуп узяти.

Уляна була подругою нареченої, дуже хвилювалася, щоб усе було гаразд, без накладок.

Її стурбований погляд наче запитував у мене: «Щось сталося?»

Сергій узяв мене під лікоть, майже так само, як щойно Максима, пояснив Уляні:

— Ми просто скучили одне за одним.

Я всміхнулася.

Виявилося, що Уляна бачила, як Сергій вів схарапудженого Максима до виходу з парку. Наречену шукала, на них натрапила. Щойно ми залишилися наодинці, вона почала розпитувати мене, що сталося. Якби ж то я ще знала! Могла розповісти лише про своє із братцем спілкування, та не стала його компрометувати в очах сестри. У нього й так з усіма погані стосунки. Натомість розповідь Уляни спантеличила мене. Виявляється, Сергій натовк Максимові пику.

Зрештою, а що він мав йому зробити? Сподіваюся, після цього мій брат ні на крок до мене не наблизиться! Такі, як він, розуміють лише силу. Нормальне ставлення — це не про них!

До нашого столу підійшли мій батько із Сергієм. Дивлюся, вони з азартом, усміхаючись, про щось сперечаються. Сіли поруч з нами.

— Уляно, — обернувся до неї батько, — ти Максима не бачила? Він зник кудись...

Я поспішила втрутитися:

— А він з'їв щось не те або нахапався всього різного. Ти ж його знаєш! Йому стало зле, Сергій викликав для нього таксі, і він поїхав.

— Сподіваюсь, у лікарню? — уточнив батько.

Я стонула плечима. Повірили вони з Уляною моєму поясненню чи ні — уже несуттєво. Сергій задоволено кивнув. Цю тему закрили. Продовжили свою розмову. Продовжили весілля.

Розділ 3

Де є любов, там є життя...

На моє весілля батько прийшов без дружини. Не знаю, чого йому це вартувало, чи були якісь розмови — навіть не стала питати. Так само мовчки спостерігала, як він обирає столик, за яким сидить мама. Зрозуміло, що всі мої родичі чудово знають, як склалися їхні стосунки насправді, а от у родичів Сергія склалася ілюзія щасливої пари. Час від часу я спостерігала, що там у них відбувається. Батько задоволено всміхається, розливає напої, щось весь час емоційно розказує всім присутнім. О, так, йому, з його життєвим досвідом, є що розповісти! От тільки мама здається мені напруженою. А він наче не помічає того. Замовляє їхню пісню: *Scorpions* «Still loving you», і запрошує мою маму на танець.

У цю мить я ненавиджу його. Як можна не відчувати, що ти робиш? Навіщо розбурхувати те, що завалено уламками нездійснених мрій? Тих самих, що власноруч розтрощив ущент?!

— Усе буде добре, — торкається моєї руки Уляна. Виявляється, ми одночасно туди дивились і подумали про одне й те саме.

Танець моїх батьків справив не менше враження, ніж мій із Сергієм. Відвертий, щирий та імпульсивний. Це було занурення в минуле, з якого декому сто відсотків не хотілося повертатися.

— Неймовірно, що стільки років по тому вони все ще так кохають одне одного! На відстані відчувається шалена пристрасть.

Слова б'ють мене по живому. Це вистава! Дурна вистава, яку він сам організував! Напевно ж, саме для цієї вистави й прийшов без дружини!

— Так стається іноді... — за мене відповідає Сергій своїй матері. Він у курсі реальних справ. Обіймає мене, і я вдячна йому за цю підтримку. Вдячна, що можу нічого нікому не пояснювати.

Якась шалена іронія долі. І донька, і мати... Я мушу розірвати це бісове коло! Вибору не маю. Я мушу забути ту людину!

Я забуду.

От тільки я помилилася. Мама все, що сталося, сприйняла зовсім не так. Її очі сяяли. Це все справді нічого не означало. Нічого не змінювало власне для неї. Але вона насолоджувалася миттю. Була просто щаслива.

Після завершення танцю батько вловив мить, коли ми з Уляною стояли вдвох. Обіймає, тулить до себе.

— Я не прагнув образити твою матір, — звертається до мене. — Я ніколи не зраджував твою, — каже Улянці. — Я пишаюся тим, що ви в мене є. Що, зрештою, здружилися, знайшли спільну мову, що ви не самотні.

І мені залишається тільки погодитися з тим, що він каже правду.

Зі сцени продовжують лунати привітання від родичів, друзів, колег. Сергій публічно зізнається в коханні. Триває розважальна програма. А ще мама, звертаючись до нього, каже:

— Не ображай її. Вона заслуговує на справжнього чоловіка.

У шлюбну ніч Сергій був ніжним зі мною. Без поспіху цілував, задарював ласками шию, плечі, долоні. Повільно опускав язичок блискавки на моїй сукні, допомагав звільнитися з полону довгої спідниці. Чекав, поки я розстібну гудзики його сорочки. Поки так само повільно проведу долонею по його грудях, звільню від штанів. Сергій запропонував мені вина. Ледь торкаючись, провів пальцями по моїй шиї, повільно розбирався з гачками ліфчика. Поміж іншим, знов цілував шию, плечі, груди. Я тим часом витягувала з волосся прикраси, зваживши, що буде не дуже зручно лежати на перлах. Одну за одною кидала квіточки на паркет, розплітала пасма.

Сергій скучив за жінкою, за мною. Він шепотів безумні слова, задарював поцілунками, ніжно обіймав. Був пристрасним. Він терпляче давав мені час і заводив та, зрештою, накинувся без огляду. Після закінчення він ще якийсь час не бажав мене відпускати, повласницьки захопивши в обійми. Він так і заснув, не відпускаючи мене з тих своїх обіймів. Дуже знайоме відчуття. Занадто знайома поза...

Жену від себе дурні спогади.

Аж тепер я усвідомлюю, що весілля припало на сьому річницю мого знайомства з тим чоловіком. Сім років — ціла віха. Я не робила того

спеціально, дату Сергій призначав. Я взагалі не згадувала дат. Можливо, це знак? Можливо, і справді щось у нас із Сергієм склеїться? Недарма ж це все закрутилося.

Життя, здається, вчить мене лише одному: приймати рішення, ухвалені не мною. До кінця, без сумнівів, без надії на зміну. Вивчу цей урок і стану щасливою?

Якби ж то!

Коктейль із таких думок кружляв цієї ночі, не даючи мені заснути.

Вислизаю з його обіймів аж тоді, коли відчуваю, що він уже міцно спить. Іду в душ, ретельно витираю макіяж, стою під струменями гарячої води, вимила й розчесала волосся. Намастила кремом шкіру. Мимоволі час від часу затримую погляд на обручці.

Незвично.

Коханий принципово не дарував мені каблучок, щоб, бува, не наміряла собі чогось зайвого. Тож ця була першою, подарованою мені чоловіком.

Було якось незвично дивитися на власне ліжко, у якому посередині спить чоловік. З обох боків місця виявилось обмаль.

Виходило, що мені й лягти нема де!

Постоявши поруч з ліжком, я вирішила не будити його. Взяла одну з подушок, дістала з шафи плед і пішла вмощуватися на дивані у вітальні. Довго крутилася, обмірковуючи події насиченого дня. Та коли пролунав дзвінок мобільного, мене наче вирвало з глибокого сну. Я не відразу зрозуміла, що саме треба зробити, хто телефонує серед ночі, де я, де мій телефон? А телефон, за старою звичкою, неодмінно лежав поблизу. Цього разу на журнальному столику поруч із диваном. Я піднесла його до очей і обімліла.

То він телефонував!

Мене відразу пройняло потом. Тремтячими руками приймаю виклик:
— Мала, я скучив за тобою, виходь хутчіше!

Господи, це неймовірно! Такий рідний голос, невже я знов його чую?! Невже це правда, не хворобливе марення?! Моє серце закалатало, немов несамовите, до обличчя прилинула кров.

— Я... я йду, чуєш? Кілька хвилин, лише вдягнуся, зачекай, добре?!

Господи, треба ще раз у душ бігти, змокла вся! Із поспіхом підхоплююся, скидаю з себе плед, оглядаюся в пошуках речей

і розумію, що я не в спальні. Й аж тепер згадую, чому саме я не в спальні.

Я тепер заміжня!

Так! Що ж я скажу Сергію? Як поясню своє нічне зникнення? Господи, я маю терміново щось вигадати! Негайно!

Хапаюся за голову...

Волосся ще мокре, не встигло висохнути. Не так і довго я проспала. А раптом Сергій від дзвінка прокинувся?! Я ж не знаю, як міцно він спить зазвичай. Але я маю вийти, мушу! Попри все! Мені байдуже до всіх умовностей! Не можу залишитися!

Я рішуче встаю з дивана, кидаюся у свою кімнату, адже часу на роздуми обмаль, і аж тепер прокидаюся насправді...

Розчарування розливається всередині ополонкою. Моє тіло покриває справжній холодний липкий піт, дихається важко, наче я щойно робила марафонський забіг, шалено, як від адреналінового сплеску, стукотить серце. Хапаю свій телефон, який лежить так само, як і вві сні, на краю стола, що поруч із диваном.

Ніяких викликів не було.

Боже, це був сон.

Гіркий, реальний, яскравий — але сон!

Просто жахливий клятий сон!

Мені закортіло пожбурити телефон у стіну так, щоб він розлетівся на маленькі шматочки. Я стрималася.

Навіщо? Чому саме зараз, коли вирішила для самої себе, що мушу забути про нього? Що мушу жити з тим, із ким зв'язала доля. Що він не повинен більше втручатися в моє життя.

Але ж виходить, що всі мої думки марні. Що я все ще чекаю на нього, на першого мого чоловіка, на його повернення і справді готова покинути все на світі заради однієї лише зустрічі з ним. Готова перекреслити все знову.

Господи, ну нащо це все?! Чому моя ж підсвідомість грає зі мною такі злі жарти? Я ж справді побігла б серед ночі до нього, без огляду на Сергія! Усе покинула. Я волю його бачити попри все, відчувати його доторки, отримувати ласки та пестощі, чути його такий рідний голос. Щомиті. Я, попри все, хочу кохатися тільки з ним, бо тільки він спроможний дарувати мені неймовірну насолоду. Він єдиний, хто знає

найчутливіші клітини мого тіла. Єдиний, хто підносить на пік насолоди. Мені не потрібен ніякий інший чоловік. Я не хочу жити з нелюбом!

Годі!

Наказую собі зупинитися. Так не можна! Скільки ще це триватиме? Скільки ще часу він псуватиме моє життя? Адже закономірно, що нічого, крім болю, ці стосунки, чи то пак ці спогади, мені не дають.

Тонесенька сорочка липне до тіла, я відчуваю, що, незважаючи на літню спеку, неймовірно змерзла. Я вся тремчу. Обхопила руками голову. Маю щось робити зі своєю клятою залежністю, інакше все зіпсую, нічого не побудую.

Світло б'є по моїх очах, доводиться затулитися долонями. На порозі кімнати стоїть Сергій. У самих трусах, вигляд заспанний і водночас здивований. Пробігає поглядом по мені, по кімнаті, по дивану, пледу...

— Ти пішла від мене? — його голос сповнений нерозуміння.

Я здригаюся. Він же має на увазі ліжко, а не мій сон?! Він же не міг дізнатися, що готова була побігти...

Плутано пояснюю чоловікові, що пішла в душ, що коли повернулася, він лежав посеред ліжка так, що мені не залишилося місця.

— Наступного разу буди мене, я просто відвик, не варто йти в іншу кімнату, добре?

Він підходить, обнімає, хоче сказати щось інше, та відчуває, що я мокра:

— Господи, ти неначе в гарячці? Що сталося?

— Мені... Сергію, мені наснилося якесь жахіття. — Я підводжуся з дивана, тягну його за собою, пильно заглядаю в очі. Я хочу бачити в ньому підтримку, ніжність. Саме цей його погляд дає мені бодай якусь надію. — Будь ласка, обійми мене. Обійми міцно й нікуди не відпускай, гаразд? Скажи, що ніколи не відпустиш і не покинеш мене! Скажи мені саме так...

— Ти моя, чуєш? — упевнено промовляє мій чоловік. — Моя навіки, і я нікуди тебе не відпущу!

Ви вірите в такі збіги?

Але примара стоїть за його спиною і зловтішно всміхається.

Розділ 4

Життя під час подорожі — це мрія в чистому вигляді...

Агата Крісті

Краків, Прага, Франкфурт, Париж, Мілан, Венеція, Відень, Братислава — саме такою стала наша з Сергієм весільна мандрівка. У середньому по півтора дня на кожне місто — решта часу переїзди та ночівлі. Загалом два тижні. Моя мазохічна ідея, що з'явилася в той час, коли я зрозуміла, що не здатна відмовитися від весілля. Чи варто зауважувати, що все відбувалося в одних і тих самих готелях, і мені навіть вдалося винайняти ті ж номери, що колись для нас замовляв той мій чоловік?

Чого мені це вартувало? О, це ціла історія! Години (як правило, нічні, бо вдень я зайнята) пошуку в Інтернеті. Згадування назв готелів. Хіба ж вони для мене були важливими під час тієї подорожі? Звісно, ні! Я ходила замріяна від того, що він два тижні поруч зі мною, і несуттєво — де! Тож тепер належало з'ясувати такі «дрібниці». Тут я могла лише щиро подякувати людям, які полюбляють фоткатися на фоні назв готелів, у холах, біля басейнів і викладати згодом усі ці фотки своїх мандрів у мережу. Я передивилася тонни тих світлин, згадувала, яким був інтер'єр та фасад, і врешті таки зробила це! Завершивши з останнім готелем, я подумки низько вклонилася їм усім. Без їхнього самолюбства в мене нічого б не вийшло.

Далі справа пішла веселіше. Згадати номер, у якому зупинялися. Але тут вагань, роздумів, сумнівів не могло бути. У випадку з тим моїм чоловіком це завжди був найкращий номер готелю. Цю мою примху залюбки спонсорував батько. Він від початку, щойно дізнався, що буде весілля, заявив, що весільна подорож — то буде його подарунок нам.

— І я ображуся, якщо ти відмовишся! — одразу ж зауважив він, відсікаючи можливі заперечення. — Обирай усе, що завгодно, домовились?

Звісно, домовились! Уже в цю мить я точно знала, якою хочу бачити свою шлюбну мандрівку. Звертаюся до Сергія, наче поміж іншим

цікавлюся:

— Ти ж зможеш узяти два тижні відпустки?

Він зміг.

— Усе заради тебе, — сміючись, відповідає наречений. — У мене дві невикористані є. Чого саме ти хочеш?

— Я хочу тур по Європі.

Тож відтоді все пішло як по маслу. Телефоную в готель, пояснюю, що хочу винайняти королівський номер, ні-ні, саме ось цей королівський номер, що виходить на західний бік. Так, уточнюю дати, оплачую рахунок — і, власне, все.

Чого я добивалася? Складно однозначно відповісти навіть тепер. У той час сама собі я сказала, що таким чином хочу остаточно поховати надію на появу того чоловіка. Відчути, що можна жити й подорожувати також і з іншим. Що, власне, так і робитиму й отримуватиму від цього задоволення. Але насправді не було ніякого задоволення. Боюся, що радше знов спрацювало моє підсвідоме бажання порівняти їх.

Чи варто зазначати, на чиєму боці була перевага?

Але справа була навіть не в перевазі. Чоловік не так вишукано замовляє страви в ресторані? Не розуміється на по-справжньому дорогих винах? Не може поговорити про книги, мистецтво, музику?

Та мені було байдуже до того. Ніщо в мені просто не відкликалося, не ворушилося. Власне, ця байдужість і стала основним моїм відчуттям під час тієї подорожі.

— Ти сама все це зараз вигадала? Правда?

Він за кермом, ми майже під'їхали до Праги. Щойно розповіла йому легенду про годинникаря Гануша.

— Ти не віриш мені? Той годинник — одна з найцікавіших пам'яток у Празі! Він досі функціонує, а туристи натовпом щогодини чергують, щоб на тих чоловічків поглянути! Я покажу тобі!

— Та я вірю, що годинник є. От тільки у всю ту маячню з легендами не вірю. Де докази, що той Гануш узагалі існував? Є записи в церковних книгах чи ще щось таке? Хтось вигадав гарну казочку, прижилася, бо не дотумкали свого часу в літописах ім'я майстра

записати. В усьому має бути лад, тоді й не доведеться легенд вигадувати!

Я сміюся. Прагматик є прагматик. Справжній слідчий.

— А взагалі, якщо розібратися, — діловито продовжує він, — виявиться, що зробив того годинника взагалі якийсь лівий дядько.

З логікою слідчого сперечатися важко. Я й не намагаюся з ним сперечатися. Ми ніби нормально спілкуємося, нема незручних пауз. Зовні це має вигляд злагоди. Молоде подружжя подорожує. От тільки, на моє сприйняття, слово «щасливе» сюди не клеїться.

Утім, я не наважилася в нього запитати, чи добре граю.

Вечір, замовлена романтична вечеря на терасі з видом на Карлів міст. І все ніби чудово. Він кошик білих троянд для мене замовив — несподіванка, свічки горять, лунає романтична музика. Але мене щось дратує. Опановую себе. Не можна дозволяти емоціям брати гору. Він тут ні до чого. Усміхаюся. Намагаюся робити це щиро. Але він помічає.

— Ти напружена.

— Ні, даруй. Усе гаразд, — із поспіхом відповідаю я. — Просто замислилась.

Він підходить, тягне до себе.

— Ходімо, я зроблю тобі такий масаж, що ти відразу ж розслабишся.

А на початку четвертої я торсаю його за плече:

— Сергію, світанок проспимо! Мерщій збираймося...

— Що?

— Ну як «що»? Світанок на Карловім мосту, хіба забув?

— Я думав, що ти жартуєш!

І я навіть розумію його. Учорашній «масаж» затягнувся. Спимо лише кілька годин. Але ж відмовлятися від дійства я не збираюся. Повернемося — поспимо, матимемо час.

Це мене ось так маніакально тягнуло на знайомі місця. Нічого там не відбувалося. Уже навіть спогади нічого не будили. Хіба...

Так, сталася на тому мосту одна річ. Сергій загалом мою затію оцінив. Вид звідти відкривається чудовий, це й найпрагматичніший слідчий заперечити не зможе. Ліхтарі, силуети веж у темряві, німі свідки кожної закоханої пари — скульптури з обох боків. Вогники міста тануть у світанку, відкривають глядачам свою затишну красу

будиночки. І небо, що змінюється щомиті, малює нові образи. Витає там, у тому місці, якийсь чарівний дух (це без містики, справді щось таке відчувається), що дарує закоханим упевненість та надію. І мимоволі тягне на поцілунок.

Та поки вся ця «магія» ще не почалася, навколо була темрява, Сергій, трішки невиспаний, почав напівжартівливо буркотіти й розпитувати мене, що тут є видатного, заради чого варто було будити його. Я ж і почала розповідати версію екскурсовода. Мабуть, теж спросоння, геть забувши його реакцію на вчорашню легенду. Розповідала про те, хто цей міст збудував, як мешканці двох міст сперечалася за право брати мито, як був перейменований, який вигляд мав раніше, коли додали скульптури.

— А ось це Ян Непомуцький, — вказую на скульптуру святого. — Вважається: якщо прикласти руку до нього й загадати бажання — воно неодмінно збудеться.

Тут у мене перед очима постала інша картинка — стрибок у минуле. Він, я, у той день нам пощастило й на мосту справді не було нікого, крім нас двох, у час найбільшої темряви перед самим світанком. Вода відбиває світло ліхтарів із мосту, малює вигадливі силуети. І він каже мені ті ж самі слова про бажання та силу святого. Бере мене за долоню, його зазвичай тепліша, ніж моя. Ми торкаємося тої скульптури разом і починає світати.

Я струшую з себе марево, роблю над собою зусилля, щоб невимушено всміхнутися. Кажу Сергієві раніше, ніж він устигає заперечити:

— Воно не працює, якщо що...

Увесь вояж був спланований таким чином, щоб в дорозі проводити не більше п'яти-шести годин. Відпочинок, ніч-дві в готелі, екскурсії містом, а відтак нова поїздка. Найбільше часу провели у Франції. Уже коли під'їжджали до кордону, він зауважив, що можна було й Швейцарію захопити.

— Столицю чи бодай Женеву. Навіщо до Мілана такий гак робити?

Я відкрила мапу. Так і є. Але ж мій коханий не включав ані Женеву, ані Берн. Що я могла зробити?

Сміюся. Вдається навіть уникнути зайвих питань, сказавши, що це він не підказав, поруч не був. Та його відповідь ошелешує мене.

— Їдьмо!

У першу мить це було ударом під дих. Я розуміла, що не можу виказати себе, але й мовити ані слова теж не могла.

— Але ж, — кажу йому врешті, — я не планувала. У нас готель... і...

— Та яка різниця, якою дорогою їхати?! Он тут до Женеві лише півгодини. Усе буде добре, нам по дорозі, навіть не затримаємося, у готель приїдемо за графіком. Зате ще й у Швейцарії побуваємо!

І він вирулює на іншу дорогу, а я так і залишаюся сидіти ошелешена. Несила заперечити, щоб не видати себе. Несила погодитися з тим, що ми порушуємо задум і все робимо не так.

Розділ 5

Якщо ти хочеш, щоб хтось залишився у твоєму житті, — ніколи не стався до нього байдуже...

Річард Бах

Я звикла жити в тій холодній байдужості. Зрештою, мені не вперше підлаштовуватися. Був коханий з його вимогами, був біль, до якого звикла, тепер є чоловік, який мені байдужий. Непоказний перелік відчуттів, що ще доступні для мого сприйняття. Нічого нового. Поступово налагоджувався наш спільний побут. Жити ми залишилися в моїй квартирі. Я категорично відмовилася кудись переїжджати.

— У мене робота поблизу й взагалі — я вже звикла до цього району! Не хочу нічого змінювати.

Чоловік не сперечався, погодився. У будь-якому разі він на машині, йому було простіше на роботу їздити. Перевіз особисті речі та й по всьому.

У своє житло він поселив молоду родину з малечєю, що переїхала в наше місто з Луганська. Умову найму поставив лише одну — регулярна сплата комунальних платежів. То було винятково його рішення, в яке я не втручалася. Утім, і не стала б заперечувати. Цілком логічно. Зі свого боку, я допомогла їм з роботою. Голова родини — жвавий чоловік років під тридцять — одразу викликав у мене симпатію тим, що не скиглив: «Усе пропало...» Я стала ненавмисним свідком його телефонної розмови, в якій він розповідав, що зараз щось організує. ФОП у нього відкритий, з'ясувати з паперами, зафіксувати, що вони з родиною переїхали, і знову зайнятися звичними справами.

— Нічого нового! Яка різниця, там чи тут на життя заробляти? Головне, що всі здорові...

Хіба я могла пройти повз? Так, дрібний бізнес — то був трішки не наш профіль, але...

Я на той час мала змогу організувати в компанії напрямок із підтримки біженців. У рамках нього Роман і отримав... назвемо це саме «підтримкою».

У Луганську в нього була невеличка клінінгова компанія. Післяремонтне прибирання, миття фасадів, чистка меблів тощо. Нічого глобального, кілька жінок у штаті, два співвласники, які самі, коли була потреба, брали до рук швабри, залазили на риштування чи спускалися з даху й мили ті фасади. І він вкладався в сучасні мийні засоби та техніку, яка творить із килимами та м'якими меблями дива. Відтепер така компанія діє і в нашому місті, а серед її постійних клієнтів і наша корпорація.

Дрібничка, а приємно.

Але то я відволіклася, адже розповідала про Сергія. Сергій співав у ванній. Таким собі драматичним тенором — усе, що спаде на думку. Іноді виходило комічно. А ще він міг на ходу переспівувати старі пісні й міняти в них слова. Тож виходило щось на кшталт: що бачу, про те й співаю. Це виявилось таким дивним, незвичним. Прокидаєшся вранці від такого співу, і вже мимоволі усмішка на обличчі з'являється.

Ми знайшли з ним спільну мову із його м'ясоїдством. Він розумно не наполягав на тому, щоб я йому готувала те, чого сама не їм. Насправді питання взагалі не поставало. Ми могли собі дозволити вечерю в ресторані або кав'ярні. Улюбленим стало те місце, у якому ми сиділи, розмовляючи про реалії роботи слідчого. Неподалік від моєї роботи, неподалік від дому.

Уранці я варила нам обом каву, а він згодом залюбки займався сніданком. Або навпаки. Обідали разом украй рідко, хіба на вихідних, адже в обох робота. Так само й вечеря могла бути порізно. Ми обоє могли затриматися на роботі за необхідності й це не викликало незадоволення в партнера. Крім того, у Сергія бували нічні чергування, а в мене — часті відрядження.

— Літак завтра о десятій вечора, зможеш відвести в аеропорт?

— Завтра? Слухай, візьми таксі, га? Малий попросився на заміну. Я погодився в нічну вийти.

Не можеш, то й нехай! Нема питань. Ми не мордували одне одного ревнощами: «ти де?» або «чому ти не зателефонував?», «чому так пізно?». Могли розмовляти на якусь тему або просто мовчати. Ні мені, ні йому не було обтяжливим таке мовчання, бо поважали час одне одного. Є що сказати — кажеш, нема — займаєшся власними справами. Вони були в нас, власні справи. Я могла до ночі переглядати

свою аналітику, зачинившись у кабінеті, і лише коректний стукіт з його боку: «Чаю принести?» — нагадував про те, що він десь поруч. Йому могли зателефонувати навіть уночі в справі, і він ішов вести розмову десь на вулиці. Мені ображатися, що він щось від мене приховує? Господи, яка маячня! Ну захотілося людині подихати свіжим повітрям...

А ще ж був його син. Його я подумки називала «їжачок». Звісно, лише подумки, жодного разу вголос, щоб нікого не образити. Просто він насправді був схожий на їжака. Якась невинна фраза могла викликати непередбачувану реакцію. Андрієві було чотирнадцять. І це справді складний вік, коли варто дуже обережно, наче по кризі, ходити. Улітку та до пізньої осені Сергій періодично брав сина з собою на вилазки до лісу. То були холостяцькі вилазки на трьох — він, Андрій та кум — на кілька днів, з наметами. За цей час проходили до п'ятдесяти кілометрів. Я побоювалася навіть запитувати, що вони там робили, особливо, коли стало холодно. Не розуміла, навіщо їм потрібно терпіти всі ті незручності — спати на землі, їсти всухом'ятку...

Однак у це я теж не втручалася. Він вважає, що це потрібно — нехай. Головне, аби мене в ту компанію не тягнули. Але згодом я з великим подивом на власні очі побачила, що хлопця ніхто силоміць туди не тягне. Він сам охоче бере участь у таких заходах. Телефонує Сергію й цікавиться, коли відбудеться наступна вилазка, із задоволенням ділиться світлинами в соціальних мережах та коментує їх.

Мої ж стосунки з Андрієм були нейтральними. Відверто він не грубив, іноді, залежно від настрою, міг весело привітатися, іноді щось буркнути нерозбірливе. Та я на те не зважала. Загалом, мене все влаштовувало.

Я сміливо могла назвати наші з Сергієм стосунки дорослим шлюбом. Де обидва партнери — особистості, що вже знають, чого прагнути, і не стануть самостверджуватися за рахунок іншого. Влаштовувати нікчемні скандали. Це був шлюб, у якому немає емоційних гойдалок. Нарешті! Хіба не цього я хотіла в стосунках з тим моїм чоловіком?! Шлюбу, де є цинічний слідчий, що найперше зважуватиме вигоду, і емоційний мрець, яким була я. Інша жінка не витримала б.

Власне, як і сталося з його першим шлюбом.

Але ж і усвідомлювати, що твій шлюб тримається лише на тому, що тобі байдуже, прийде чоловік сьогодні додому чи десь затримається, — не найприємніша думка. Спочатку я вважала, що звикну до нього і все зміниться. Він добре до мене ставиться, неодмінно стане ближчим.

Не ставав. Я багато думала про це й розуміла, що, можливо, я в чомусь навіть звикла до нього, призвичаїлась, що в моїй квартирі, поруч зі мною живе чоловік, але на тому й все. Примарна надія на те, що зможу відтанути, не справдилася.

Залишалось тільки змиритися з тим, як воно є.

Початок наступного року я запам'ятала дуже чітко, бо для мене він перетворився на суцільне дежавю.

Так уже було.

Перший мій новий рік, який зустрічаю в шлюбі. Ще напередодні, десь за місяць, за сніданком Сергій, тримаючи в одній руці виделку з сосискою, в іншій хліб, промовляє:

— Новорічну поїздку організовую я, окей?

Я зі своїм сирним сніданком просто знизую плечима. Нема питань.

— Ми в Карпати поїдемо. І... — він зробив невеличку паузу, ніби зважував, варто казати чи ні, — я вважаю, що треба взяти батьків. Зрештою, ми тепер родина, а Новий рік — то родинне свято. Я своїм скажу сам, якщо ти не проти, звісно. А тобі залишиться свою матір умовити. Хочу котедж замовити, там однаково будуть зайві кімнати, тісно не буде.

Оце так несподіванка! Чого я не очікувала від слідчого, то це трепетного ставлення до поняття «родинні зв'язки». Було складно навіть уявити, у якій би ситуації мій перший чоловік пропонував організувати поїздку з родичами!

— Андрій? — цікавлюся в нього, як буде з хлопцем.

— Цього року ні. Він із матір'ю зустрічає.

Утім, усе вийшло навіть дуже непогано. Різдвяна ніч у національному колориті. Зимова казка навколо. У всіх гарний настрій. Мама щаслива й задоволена, його батьки не напружують. Хіба

що для мене становище не дуже звичне. Сергій буквально примушував мене ставати на лижі.

— У нас має бути якесь спільне дозвілля, — цілком слушно каже. — Бо інакше то буде не родина. Ти навчисься — будемо разом кататися, на зимові курорти виїжджати. А влітку я тебе в байдарку посаджу. Сплавлятися будемо.

Напевно, він мав рацію, та незвичний спорт давався важкувато.

— У мене все болить, — ображено скаржилась я йому ввечері, коли чоловік намагався залицятися. — Усе тіло в синцях. Твої лижі — негуманний спорт! А лижні шузи — взагалі знущання! Я завтра їх не вдягну!

«Завтра» я з упертістю мазохіста знову вдягала всю екіпіровку, відправила чоловіка на велику трасу, сама винайняла для себе інструктора, щоб чоловік не бачив моїх невдач, і вчилася цілий день.

Щоки почервоніли, очі блищать. Проходячи в обід повз дзеркало, я не впізнала саму себе! Потроху щось почало складатися. Наприкінці дня я вже доволі впевнено спускалася по трасі й нарешті почала отримувати задоволення від процесу.

Чоловік радо всміхався. Йому лестило, що я підтримала його ідею й не відмовилася. Він був задоволений моєю впертістю та тим, що вже побачив азарт у моїх очах. На третій день ми спускалися по великій трасі разом.

Розділ 6

Доля розтросує нас двояким чином: відмовляючи нам у наших бажаннях і виконуючи їх...

Після свят мені майже одразу випало їхати у відрядження. Десь із тиждень довелося вирішувати організаційні питання, вести переговори, доводити партнерам, що, незважаючи на складні умови в країні, ми відкриті для співпраці й гарантуємо їй стабільність.

Та коли я нарешті повернулася додому, виявилось, що Сергій так само мусив поїхати. Мій виліт із Відня затримали на добу через складні погодні умови. Ми розминулися.

— Чекай на мене, добре? — якимось дивно попросив Сергій, зателефонувавши, що їде, а я, дурна, нічого не зрозуміла.

Займалася звичними справами. Він телефонував, перший тиждень розмовляли з ним ні про що, і я навіть не подумала, що варто запитати, куди саме його направили. А потім дзвінки припинилися. Я зачекала, щоб не заважати, за кілька днів мовчання набрала сама. Абонент був поза зоною. Мені стало моторошно, десь глибоко всередині з'явилося знайоме тривожне відчуття — щось не так.

Звісно, я ще не робила жодних висновків, Сергій часто вимикав свій телефон, щоб той не заважав роботі. Ми обоє таке практикували в разі, якщо розмовляти найближчим часом буде незручно. Та він завжди виходив на зв'язок згодом. Дорослі люди знають — якщо вимикав телефон, перевір відтак, чи не телефонував тобі хтось.

Він мовчав.

Я зачекала тиждень, сама себе накручувала: невже знову? Сама себе заспокоювала: мовляв, в одну вирву снаряд двічі не падає. Такого не може бути вдруге! Це супроти всякої логіки...

Але цього разу я вирішила не чекати, поки все проясниться само собою. Я теж уміла робити висновки з уроків життя.

Я почала його шукати.

Моя інертність у стосунках із чоловіком знову мене підвела. То був наче злий жарт! Я не знала номеру телефону нікого з його родичів, колег або друзів. Хіба Андрія у «Фейсбуку» бачила. Але з Андрієм

було зрозуміло — він не знає. Адже саме напередодні він запитував у мене через «Мессенджер», де батько, чому не відповідає на дзвінки. Щоб не панікували всі, я сказала, що він у відрядженні.

Тож можна було припустити, що ані Андрій, ані його мати не знають, куди саме Сергій поїхав. Лякати Сергієвих батьків я не хотіла. Оскільки вони не телефонували самі й не ставили запитань, я знову дійшла висновку, що й вони не в курсі.

Ще був чоловіків колега, мовчазний парубок — боярин на нашому весіллі. Сергій називав його «малим», бо хлопець лише кілька років тому закінчив універ і, вважає, нещодавно прийшов працювати у відділок. Сергій опікувався ним спочатку як стажистом, а згодом той став штатним працівником у відділку.

Треба його знайти — він неодмінно щось знає про відрядження. Адже відділок один. Вони з Сергієм в одному кабінеті працюють. Чи здасться вам дивним, що я не мала номера його телефону? Але я доволі резонно припустила, що моя товариська сестра Уляна просто не могла на весіллі не взяти в хлопця його номер телефону. Щоправда, довелося на ходу пояснювати свою дивну цікавість. Та хіба мені не байдуже? Я маю отримати номер.

— Просто скажи, є він у тебе чи нема?

В Улянки був. Я із поспіхом почала набирати ті цифри, але відповідь була такою ж, як і в Сергія. Абонент поза зоною досяжності. Це казна-що!

Так, спокійно, треба мислити без емоцій. Він поїхав у відрядження. Не сказав куди, та я й не запитувала, але ж у відділку мають знати, куди відправляли людей! Точно! Треба було відразу туди телефонувати! Але по телефону мені відмовили в наданні інформації. Тоді я поїхала у відділок сама.

Довелося довго пояснювати черговому, чого я хочу. Показувати паспорт, печатку про одруження. Господи, та в нас же прізвища однакові! Чому він докопується?

— А чому ваш чоловік сам вам не сказав, куди він їде? — підозріло запитував у мене товстезний чолов'яга з лисиною на маківці.

Ледве стримуюся від хвилювання, пояснюю йому, що сама була у відрядженні, що ми розминулися через негоду, а коли спілкувалися

востаннє, було погано чути. А тепер ось вже більше тижня з ним немає зв'язку.

— Я просто намагаюся з'ясувати, куди він поїхав і що могло статися. Знати хочу, чи все в нього гаразд! Хіба це багато?

Чоловік кудись телефонує. Щось своє пояснює тому, хто в нього на протилежному кінці дроту. Нарешті до мене спустився ще один чоловік у формі, сказав, що я маю йти за ним. У одному з коридорів посадив на лавку, попросив зачекати, мовляв, там зараз відвідувач, щойно він вийде, я можу заходити. Відвідувач не виходив доволі довго. Я прислухалася, але навколо у відділку була гробова тиша, наче людей узагалі немає! Не стрималася й постукала у двері.

— Так! — почула з кабінету.

Відчинила, заходжу, у кабінеті лише його власник. Високий худий чоловік зі змученим обличчям. Виходить, я могла не чекати під дверима двадцять хвилин!

Той провідник не знав?

Часу думати про це немає, починаю вкотре пояснювати, що хочу дізнатися, куди відправили чоловіка. Здавалося б, елементарне питання. Але не для цієї людини. Щойно він зрозумів, про що йдеться, перестав дивитися мені в очі, занурився у свої папери, лише час від часу позирав на монітор.

— Хто вам сказав, що до мене треба звертатися?

— Я не знаю. Чоловік на вахті забрав і під ваші двері посадив. — Він щось незадоволено пробурмотів. — Послухайте, — я вже почала заводитися, — хіба це таке складне питання? Чому всі навколо поводять себе так, наче я державну таємницю вивідую?

— Думаю, вам краще звернутися до нашого безпосереднього начальника. Він вам усе й пояснить, я не уповноважений. Це справді секретна інформація. Так, ви правильно сказали, лише начальник може вирішувати. Я вас проведу.

— А Олександр є? Я не знаю прізвища, юнак нещодавно у вас, після університету. Він із моїм чоловіком в одному кабінеті працює...

Він не дав мені договорити.

— Я вас проведу й ви про все запитаете в нашого начальника, гаразд? Його Михайлом Вікторовичем кличуть. Він вам усе пояснить.

Я дивуюся такій поведінці чоловікових колег. І ще дужче непокоюся. Щось не так із тим відрядженням. Це ж очевидно. Дістаю телефон і вдаю, що телефоную батькові. Навмисно даю провіднику зрозуміти, про що йдеться.

— Вони дивні якісь, розумієш? Здається, кожен знає, де мій чоловік, а казати чомусь ніхто не хоче. Можеш допомогти з'ясувати? Що сталося?

Провідник червоніє. Звісно, мій батько не є всемогутнім, він уже на заслуженому відпочинку, але, може, це бодай примусить їх повернутися? Новий мій провідник так само лишає мене під дверима кабінету, але сам заходить усередину й про щось із начальником розмовляє. Я напружено чекаю, кручу в руках телефон. Тривога (не могла й припустити, що в змозі відчувати її) все дужчає.

Щось не так! Що вони приховують? Щось сталося, вони про це знають і не хочуть мені казати. Усі до одного!

Із кабінету чоловіки виходять удвох.

— Ви пробачте, — звертається до мене начальник Сергія, — терміново викликають до керівництва, зачекайте мене тут, а краще я вам сам зателефоную пізніше, навіщо вам тут чекати? Проведи жіночку, — це він до того провідника. — Запиши її телефон і проведи, я запрошу вас, коли час буде.

І побіг, буквально побіг коридором, уже за кілька секунд його не було видно. Приголомшена, я так і залишилася стояти під дверима його кабінету.

Вони знущаються з мене!

Чоловік бере мене за лікоть і хоче кудись вести. Я виходжу зі ступору. Різко вириваюся з його рук, відходжу на кілька кроків.

— Не чіпайте мене! Я нікуди не піду звідси, поки ви мені не скажете, де мій чоловік і що сталося! Чуєте?! Негайно кажіть! Ви маєте повідомляти родичам!

Моя рішучість змусила його відступити, він більше не намагався торкнутись до мене, просто стояв і дивився. У його очах я виразно побачила жалість. Рішучість мене покинула. Я відчула, що ноги підкошуються. Почала шукати стіну, аби на щось обпертися.

Не може цього бути! Не може! Не мусить! Це неправильно!

Стіни поруч не було. Треба зробити кілька кроків, щоб сісти. Треба прийти до тями. Цього не буде вдруге. Я не хочу...

Коли я врешті змогла підвестися, у коридорі було порожньо. Сама згадувала, як пройти на вихід, на прохідній ніхто не сказав ані слова, мовчки випустили. Не зникало відчуття, що вони геть усі все знають, що з-поза кожних дверей за мною стежать і чекають, щоб я пішла. Тоді відділок оживе, почне обговорювати все, що сталося...

На ганку вхопила свіжого морозного повітря. Поривом лютневого вітру одвернуло полу пальта, обдало холодом. Спускаюся сходами, тим часом намагаюся вирішити, що ж мені робити далі. Сидіти склавши руки не можна — тепер це очевидно.

Розділ 7

Те, що різко змінює життя, перед цим довго гріється у нас всередині, чекає зовнішнього поштовху і народжується під прихованою личиною випадку...

Чоловік у цивільному стояв за воротами відділка. Кутив і навіть не обертався у мій бік. Я проходила повз, уже не сподіваючись ні від кого допомоги. Але він, здається, чекав саме на мене. Не обертаючись, не підводячи очей, він промовив лише дві фрази. Але від них у моїх жилах застигла кров.

— Вони під Маріуполем були. По госпіталях шукай.

— Що?! — я завмерла, не повіривши, але він не збирався спілкуватися. Кинув недопалок просто на сніг і щез за воротами відділка. Я не встигла навіть розгледіти його обличчя.

Маріуполь. Господи, там же...

Так, немає часу побиватися. Треба діяти. Я зробила кілька глибоких вдихів. Рішуче потягнулася за смартфоном. Таксі на мене чекало, на роботі треба написати, що беру відпустку без збереження. Сподіваюсь, вони зрозуміють. Я сказала таксисту, куди їхати, сама зависла над телефонною книжкою.

Батько... У будь-якому разі мені, крім нього, більше нема до кого звернутися. Просто треба все продумати. Якщо буду сама, почну робити зайві кроки, а маю діяти швидко. Порадник потрібен.

Серед списку жертв, що його оприлюднили офіційні джерела, Сергія, на щастя, не було. Про це я довідалася, щойно сіла в таксі. Ніколи не могла собі уявити, що так радітиму телефону з інтернетом. Але то були жертви серед мешканців міста. Про обстріл блокпоста й жертви серед військових майже нічого не було відомо.

У якому статусі Сергій був у тому місті? Чому нічого не сказав мені про таке відрядження? Чи міг опинитися на тому блокпосту? Де він зараз?

Сергію, будь ласка, не роби того зі мною! Ти не можеш...

«Чекай на мене, добре?» — ці слова тепер звучали мені у вухах щоразу, коли я залишалася на самоті.

Я не чекатиму, Сергію. Не маю на те сили. Не можу більше дивитися на телефон, вимолюючи дзвінок від близької людини.

Не витримаю.

Я шукатиму тебе й знайду. Неодмінно знайду, попри все. Не сидітиму склавши руки, бо вже знаю: моя доля не терпітиме такого ставлення. Не буде до мене милостивою. Я сама мушу діяти.

Минуло не так багато часу, але ті дні я пам'ятаю лише якимись розрізненими уривками. Батькові вдалося дізнатися, що всіх працівників МВС вахтовим методом відправляють на чергування на блокпости в прифронтову зону. Що влітку його відрядження саме таким і було. Що тепер саме півроку минуло, знову черга настала. Що вони не можуть відмовитися. І що так — Сергій із колегами був на блокпосту під Маріуполем.

«Чекай на мене, добре?»

Пам'ятаю потяг до Бердянська, бо до самого Маріуполя він зараз не їде у зв'язку з обстрілами.

Непомірно товста тітка, що зневажливо, з певною зверхністю чіпляється до юнака у військовій формі: «Што, родителі откупить не могли?»

Мамка, семирічна донька якої верещить на весь вагон, а вона не може дати тому ради, наче в неї немовля, яке справді нічого не розуміє. Але водночас ця жіночка піддає тітці щодо хлопця: «Ти што, крайній, на ту войну ехать?!»

Жодної людини поруч, яка б закрила їм обом рота. Було нестерпно це чути.

— Він вашу дупу захищати їде! — не втрималась я.

Досада від того, що не було купейних квитків. Усе ж було б менше галасу та ось таких істот, які взагалі не розуміють, що кажуть... І це після подій під Волновахою, після того самого Маріуполя!

Пам'ятаю страшенний холод у старому вагоні. З вікна дує, а батарея чомусь ледь тепла. Ковдра нічого суттєво не вирішує. Доводиться

спати щонайменше в шапці, додатково вкриватися курткою. Та яке там спати? Нав'язливі думки хіба ж рахуються з часом доби?

«Чекай на мене, добре?»

У Бердянську я зв'язуюсь із тамтешніми волонтерами. Була інформація, що вони відправлятимуть машину на передову.

— Будь ласка, їдьмо сьогодні. Я маю змогу докупити всього, чого бракує.

На щастя, вони погоджуються і я можу не витратити ще добу на марне очікування в готелі. Кілька годин у мікроавтобусі, де є лише три передні місця, а решта щільно заповнена кабелями, бензопилами, аптечками, продуктами.

Пам'ятаю розмови, болючі, але без них зараз не обійтися. Ніхто не бере туди, вважай: на передову, людей, яким просто цікаво. Маєш обґрунтувати.

Обґрунтовую.

— Немає смислу тобі туди їхати, — серйозно каже вже немолодий чоловік у камуфляжній формі. — Там ротацію провели.

— Мені не повідомили, у госпіталі чи... Він зник. Ми нічого не знаємо.

— Так стається. Навколо казна-що коїться.

У нього син там.

«Чекай на мене, добре?»

Кілька годин у машині — і ми на місці. Блокпост, що був під обстрілом. Тут набагато більше снігу. І суцільна багнюка.

Наче потрапляєш у геть іншу, якусь паралельну реальність. З неї до нас доходить лише відлуння у вигляді повідомлень та новин. Про біженців, про поранених, про вбитих.

Люди тут зосереджені, а в очах (без перебільшення) гіркота. Вони геть усі живуть не в тому світі, в якому живемо ми, там. «Там» — найбільш відповідне слово. У ньому стільки всього! Там, де мирно, там, де більшість.

Там, де не стріляють...

Звісно, люди і жартують, і вдають, що все гаразд, але то зовсім інший рівень «гаразду».

Майже рік я відмежовувала себе від цієї війни, намагалася не думати, вона мене не торкалася напряму. Легше було переказувати гроші волонтерам, ніж поринати в це все.

Тепер доведеться.

Сергій мусив принаймні сказати!

Господи, чому ж я сама жодного разу не поцікавилася? Ні зараз, ні тоді, ще влітку? Я знала відповідь. Вона мене не тішила.

«Чекай на мене, добре?»

Далі було ще кілька годин в автобусі. Він дуже рано відходить, я невиспана. Кілька днів у дорозі, безсонні ночі, відтоді як він щез, відтоді як дізналася. Думки лише про те, аби скоріше доїхати до Дніпра. Уже маю телефони волонтерів, що чергують у лікарнях із пораненими. Тепер я повинна побувати в усіх лікарнях.

Украї боляче дивитися на непритомних людей. Молодих, сильних. Дошкульно болить від того, що не знаходжу бажаного.

Я виснажена. Дві доби без нормального відпочинку, майже весь час у дорозі, напруження сягає межі. Вирішую відвідати ще одну лікарню. Останню на сьогодні, тоді в готель. На вході пояснюю медсестрам, чого прагну.

Вони вже звикли.

Господи, до чого ж швидко люди адаптуються до речей, про які раніше й гадки не мали. Ми всі пережили шок, утративши мирну країну. Тільки хтось почав діяти, а хтось відмежовуватися.

Без зайвих слів дівчата дають мені халат, показують, де купити бахіли. Іду слідом за медсестрою коридорами лікарні. Намагаюся з'ясувати, чи були поранені після обстрілу Маріуполя, коли в кишені завібрував телефон. Номер незнайомий, я навіть вагалася, чи доречно зараз приймати виклик, адже якщо це хтось по роботі, швидко розмову не завершиш. Та я все ж натискаю кнопку. Слова, що донеслися з того боку, викарбовуються в моїй пам'яті.

— Поранений прийшов до тями й дав ваш номер.

— Де він?!

Мені перехопило дихання, серце зупинилось, застукотіло з шаленою силою. Я завмерла на місці, не в змозі кудись далі йти.

Він казав мені адресу, а слова наче долітали з іншого всесвіту. Долаючи безсилля, я діставала блокнот, нишпорила в пошуках ручки.

— Будь ласка, зачекайте, я запишу...

Виводжу літери, навіть не думаючи про їхню суть, головне: все правильно записати, нічого не наплутати. Ім'я лікаря, палата...

— Це наша лікарня, — втручається медсестра, перш ніж я встигаю кудись бігти й викликати таксі... — Ви знайшли його.

«Чекай на мене, добре?»

Я сіла на найближчу лавку. Блокнот із ручкою випав з рук. Я справді готова була бігти, скільки знадобиться, куди завгодно. А тепер, коли начебто все закінчилося, сили просто покинули мене. Ноги стали ватними, руки трусилися. По обличчю потекли гарячі сльози.

Пояснюю медсестрі, що я просто маю трішечки отямитися. Через деякий час прошу, щоб провела мене в ту палату.

Господи, я знайшла його! Мені все ще не віриться, кидаюся до нього, та мене зупиняє лікар. Чоловік у зеленому халаті обертається на звук дверей, що відчинилися, і хапає мене за плечі вже біля самого ліжка.

— Сюди не можна, хто ви?!

— Це їй ви щойно телефонували, — за мене поспішає пояснити медсестра, а я намагаюся вирватися.

Він відпускає. Я кидаюся уперед і перше, на що звертаю увагу, — це червоні цифри на тильній стороні його долоні. Жахаюся, адже він ніяк не реагує на мій дотик. Обертаюся до лікаря.

— Ми вкололи йому снодійне. У моєму кабінеті поговоримо.

У кабінеті лікаря мені пропонують гарячий чай і більш-менш зручне крісло. Лише тепер, розслабившись, я розумію, що голодна до нестями. Цілий день було не до їжі, тепер наздогнало. Але ж не казати про це лікареві!

— При ньому не було жодних документів і телефону. Ми нікому не могли повідомити й не знали, хто він.

Усе ставало на свої місця. У відділку справді не знали, що сталося. Ніхто не хотів брати на себе відповідальність і пояснювати дружині, що він був поруч із зоною бойових дій і зник. Мабуть, зважили, що чомусь же не сказав їй чоловік, куди їде. А може, просто не бажали нариватися на емоції. Хто ж там знає, як жіночка відреагує, заспокоюй її потім.

— У мене є гроші, я перекажу, скільки скажете, тільки...

Він перебив мене, зробив заперечливий жест рукою, промовив:

— Усе, чого він потребував, ми зробили в перші години, коли він сюди потрапив. Далі були лише його власна сила до життя та молитви. Як я розумію, ваші. Ваш чоловік отримував належне лікування. Тепер, коли він прийшов до тями, усе має бути гаразд. За кілька днів ми переведемо його у звичайну палату. Вважайте, що його одужання вже почалося.

Розмова була довгою: про його стан, характер травм, наслідки. З'ясувала, скільки часу він був без свідомості. Мені дозволили бути поруч скільки треба. Потім я телефонувала батькам: своїм, його, просила, щоб вони повідомили синові та першій дружині. Для всіх Сергієвих родичів стало цілковитою несподіванкою те, що він був у такому відрядженні. Згодом заповнювала всі необхідні папери. Тепер у Сергіїв відділок піде інформація про його поранення та місце знаходження. Можливо, його колеги навіть зателефонують мені, повідомлять...

Лікар наполягав, щоб я їхала в готель, а до нього приїздила завтра вранці.

— Нема сенсу вам сьогодні вже тут лишатися. Він спатиме до ранку. Відпочиньте. Ви маєте дуже стомлений вигляд. Тепер уже все буде гаразд...

Та я відмовилася й залишилася поруч із чоловіком, тримала його за руку, ту саму, на якій червоним фломастером були написані цифри.

Згодом, опосередковано, я дізнаюся, що такими цифрами позначають поранених, які можуть не прийти до тями і їхня справа в лікарні так і залишається під цим номером. Та зараз я ще цього не знаю. Тримаю його за руку й сама собі радію, що бодай цього разу зламала перебіг власної долі.

Я знайшла його!

Тієї ночі, коли я сиділа біля ліжка Сергія й перебувала в якомусь стані напівдрімоти, мені знову привидівся той мій чоловік. Він стояв поруч і тривалий час просто дивився на Сергія. Я боялася й поворухнутися. Лише чекала, що він скаже. Обертається до мене. Я поринаю в той погляд, наче у вир, накочують спогади, фізично відчуваю його дотики, поцілунки, пестощі. Та силоміць не даю уяві розігратися, а серцю — калатати швидше.

— Не дочекалася ти мене... — лунає в моїх вухах, і немає в тих словах питання. Саме тільки ствердження.

Його голос усе ще бентежить, вабить до себе, та я тепер знаю, що мушу зробити. Мовчки киваю. З мене досить. До цієї миті чекала, була готова ринутися в обійми, попри все, удень чи вночі, і саме тепер вирішила остаточно.

З мене досить!

Я кохатиму ту людину, з якою живу.

У відповідь на моє непомовлене рішення він засміявся. Зло, сардонічно, з відвертою насмішкою. Мовляв, нічого в тебе не вийде, навіть не сподівайся. Моя навіки!

Та я подумки жену його образ від себе.

Я навчусь.

І в цю мить у кишені моїх джинсів відчайдушно завібрував телефон. І це вже був не сон, не марення, не видіння.

Епілог

Часом за щастя треба боротися навіть із самим собою...
Із фільму «Гордість та упередження»

Вечір із ним на даху ресторану був насправді чарівним. Квіти для мене — кошик білих троянд — дарують тонкий аромат, наповнюючи собою все навколо. Скрипаль, що грає на його замовлення лише для нас, адже тут, нагорі, під яскравим сяйвом серпневих зірок та тонесенького молодого місяця, сьогодні є тільки один столик. Вишукані страви, ідеально підібране до них вино, фрукти. Офіціант, здається, вловлює думки. Його не видно, коли він не потрібен, та він поруч, коли треба наповнити келихи або подати десерт.

Неочікуване побачення, про ймовірність якого навіть не замислювався, поки не отримав запрошення. І купа невідкладних питань безповоротно тане в неймовірному, шаленому бажанні погодитися. А ще він переконаний, що саме так і буде, адже я його навіки й не може бути інакше.

Запрошення на танець. Наш із ним танець. Тепла долоня, рука в руці, погляд у погляді. Він одразу притискає мене до себе, не дає вільно дихнути, я тану в його погляді від захвату та задоволення. Я тану від усвідомлення його сили та влади наді мною. Мені тепло й затишно в його обіймах. Добре бути поруч. Я щаслива слідую за ним — у цьому танці, у своєму житті.

У номері готелю, що він винайняв для нас, горять свічки, по підлозі розкидані пелюстки троянд, на столі виноград, персики, кубики сиру, шампанське у відерці з льодом. Та все це взагалі несуттєво. Ні до чого саме зараз. Значно більш важливим є він — поруч. Тут і зараз. Назавжди. Мій.

Він кидається на мене голодним хижакком. Пристрасно цілує, нетерпляче шукає застібки моєї вечірньої сукні, задирає її, не знаходячи застібок, проводить гарячою долонею по сідницях. Вузька сукня заважає вирушати далі, та він вивільняє руки з її полону.

Проводить долонями по оголеній спині. Я тремчу, охоплена його силою та бажанням. Я хочу його.

Та тільки-но я берусь за піджак, хочу скинути з нього, як він зупиняється, робить крок назад, неймовірно довго розглядає мене, милується безладом сукні, розкуйовдженим волоссям, блиском бажання мого погляду. Знімає його сам, кидає на диван, береться за метелика, що летить кудись убік, переходить до гудзиків сорочки.

— Дозволь я, — прошу в нього, наближаюся, на ходу поправляючи власну сукню.

Він хоче погратися у повільність? Чудово! Ми ще побачимо, хто з нас, він чи я, першим зірветься!

Я починаю з обличчя. Ледь торкаюся його щоки, веду долонею по ній, мої пальці поколює легка щетина. Смішно. Приємно. Але це явно не той ефект, якого б мені хотілося. Ніжно торкаюся його губ пальцем, потім своїми губами. Переходжу до сорочки. Розстібнувши кілька гудзиків, ще не всі, проводжу пальцем по грудях, іншою рукою продовжую з гудзиками. Один застряг, не бажає звільнитися з полону петельки. Змушена відірватися від його грудей і взятися за гудзик двома руками. У цю мить, коли я зосереджена на ньому, він торкається моїх грудей. Через тоненьку тканину відверто видно, що соски набухли, мене обдає жаром від того доторку, з губ мимоволі злітає стогін. Я розумію, що хочу його вже до нестями, просто зараз. Він же задоволено всміхається.

Зриваю з нього сорочку. Гуляю губами по шиї, по грудях, повільно спускаюся ще нижче, стаю на коліна. Різкими рухами розстібаю пряжку його ременя, відчуваю, що це заводить його ще дужче, ніж моя вдавана повільність.

Урешті він таки не витримує, піднімає мене з колін, ледь захриплим голосом промовляє:

— Де, в біса, застібка на цій твоїй сукні? Зроби це сама, бо ще мить і я, здається, залишу тебе без неї!

Я сміюся. Блискавка на сукні збоку, проводжу її язичок униз, ще за мить стою перед ним у трусиках, панчохах та босоніжках на високих підборах. Із трусиками він упорався сам. Ті полетіли кудись так само гарно, як і його метелик — у той же бік. Тягне мене в ліжку, кидає на нього, різким рухом занурюється й підносить до піку насолоди.

— Я кохаю тебе! — летить з його губ у цю мить, і разом із насолодою оргазму слова бальзамом ллються всередині.

Того дня я прокидаюся від арії в його виконанні. Ну точно людина не ту професію обрала!

— Серце красуні схильне до зради, — доноситься з душу, упевнено долаючи шум води. — І до зміни, як в місяці травні...

Ось це так гарно я його вчора надихнула! Навіть тягне піти туди до нього й сказати щось уїдливе. Але я відмовляюся від такої витівки. Зістрибую з ліжка, оглядаюся, згадуючи, де поділа свою сумочку. Треба ввімкнути телефон, подивитися, чи не телефонувала мама. На щастя, викликів від неї не було. Я вагалася, чи варто вимикати його, бо ж мало що могло статися. Він переконав.

— Твоя мати дасть йому раду, усе буде гаразд, а от хтось із роботи легко зможе потурбувати. Вимикай.

Арія завершується разом із тим, як вимикається вода, скрипить вішак для рушника. Сергій виходить з душу з усмішкою на обличчі, у халаті, який лише частково прикриває його груди. Бачить, що я вже з телефоном, цікавиться, чи все гаразд.

— Усе добре, — відповідаю я. — Нікому не була потрібна.

Беру свій халат, теж іду в душ. Може, це не така вже погана звичка — співати вранці? А чого ж? Настрій піднімається, ранок стає не таким важким. А головне: слухаючи його, мені й самій у голову лізуть усілякі мелодії. Душа співає, не варто її стримувати. Коли я виходжу з душу, свіжа, бадьора, на столику, де вночі було шампанське та фрукти, уже стоїть сніданок, а Сергій діловито мастить тости рідким сиром. Хоча, з огляду на час, легше вже казати, що то обід. Адже ми з ним лягли тільки на світанку.

Сергій задоволено запрошує мене до столу. Неочікуване побачення стало шаленим, запаморочливим сюрпризом. А головне: я й не знала, що він за моєю спиною домовляється з моєю мамою, щоб та приїхала й приглянула за Богданом, поки ми влаштуємо собі ось такий вікенд.

— Я все ж мав рацію, коли телефон вимкнув! — каже Сергій, наливаючи собі кави з високого порцелянового кавника. — Оксана мені з восьмої ранку телефонувала! Уяви собі таке пробудження!

— Щось серйозне?

Оксана — то його помічниця з клубу. Того, про який розповідав мені ще під час однієї з перших наших зустрічей. Клубу, який став реальністю.

— Та взагалі ні. Поскаржитися хотіла. Приперся, каже, депутат один, без попередження, з камерами, ще з якимись людьми, став показувати їм, що он який у нашому місті заклад є. Вільний, для дітей та підлітків, прибирає їх з вулиці... Коротше, моїми фразами казав, навіть чогось унікального не став вигадувати!

— Не заводься, — прошу його, — у нього така робота: піаритися та чужі досягнення собі присвоювати.

— У тому ж і справа, що чужі! Коли я ходив до них, умовляв, приєднуйтеся, добра ж справа, що вони сказали? У бюджеті міста немає коштів? Ну так, звісно, де ж вони візьмуться, якщо на депозит їх класти?

— Але ж ми з тобою знайшли на це гроші? Це важливіше, не зважай!

По суті спонсором Сергія став мій коханець. Не в прямому сенсі, зрозуміло. Просто я вирішила, що складно вигадати для тих грошей, що він їх мені презентував, кращого призначення, ніж дитячо-підлітковий спортивний клуб.

Не раз уже обговорювали все це. Та коли стаються ось такі історії, він не в змозі стримуватися. Справді, було б не дуже романтичне побачення, якби він дізнався про це, скажімо, учора ввечері.

— Як новий тренер? — цікавлюсь я, аби відволікти чоловіка від думок, що його дратують. — Нормально спілкується з малими? Знаходить спільну мову?

Сергій розуміє мій прийом, сміється, робить над собою зусилля, щоб повернутися в гарний настрій. Розповідає, що так, тренера вдалося знайти завзятого. Молодий хлопець, щойно після універу, прийшов як вожатий у табір на місяць, довелося зробити термінову заміну, але так добре зарекомендував себе, що Сергій одразу ж запропонував хлопцеві постійне місце роботи. Бо ж відчувається, що горить йому з дітьми займатися. Після сніданку ми збираємося і їдемо додому. Чудовий вихідний завершено.

Дім нас зустрічає голосним, відчайдушним плачем Богдана. Я навіть сіпнулася мерщій бігти у двір, з'ясовувати, що сталося, та Сергій притримав мене за руку, мовчки підніс до губ вказівного пальця. Першої миті я ще хотіла вирватися, мовляв, як можна, дитина плаче, та тут почула спокійні, з нотками нотації, слова мами:

— А я ж тебе попереджала, що троянда має колючки, її не можна так різко хапати. До неї треба ніжно ставитися, краще взагалі тільки нюхати...

Малий намагається щось відчайдушно пояснити їй, крізь сльози виходить не дуже вдало. Я розслаблююся. Сергій має рацію, не варто було бігти. Якби моя мама не пішла б навчатися на перекладача та редактора, могла б стати чудовим педагогом. Пояснює малому причинно-наслідковій зв'язки.

Сергій відчиняє хвіртку, ми заходимо у двір. На radoщах, що бачить нас, малий не відразу може зорієнтуватися, чи йому й далі жалітися бабусі на поколоту ручку, чи таки побігти до нас. Бабуся підказує:

— Біжи, зустрічай батьків, — і спускає онука з колін.

Три роки минули як одна мить, і ось уже до нас із Сергієм біжить наше маленьке сонечко — синочок Богдан. Сергій віддає мені сумку з подарунками, сам присідає й хапає малого. Під його захопливі крики кружляє, зрештою, зупиняється та притискає до себе. Пропонує покермувати, поки вони разом заганятимуть машину в гараж. Звісно, малий відразу ж погоджується.

Ми з мамою розбираємо сумки та валізу. Я вручаю їй подарунок, який купили спеціально для неї в Амстердамі. Велику, яскраво розписану порцелянову тарілку. Ділюся враженнями від поїздки, дякую їй, що погодилася побути з Богданом і заодно приглянути за будинком та квітами.

— Ох, квіти! Так, — я намагалася згадати, куди їх запакувала. Згадала, побігла до тієї сумки, — ось вони, дивись, яких я цибулин тюльпанових накупила!

Показую мамі упаковки. Відтоді, як ми з Сергієм купили будинок, я почала колекціонувати квіти, зібрана «колекція» милувала око з ранньої весни до пізньої осені.

— А ось на цей поглянь! Правда, красень? Хоч би прижилися! Там на квітковому ринку їх стільки всяких! Сергій ледве витяг мене звідти!

— Тобі вже скоро саджати їх не буде куди! — слушно зауважує мама.

— От власне! Він мені те ж саме сказав...

Мама задоволено всміхається. Вона рада бачити мене щасливою. Нас усіх. А до будинку заходить мій чоловік із Богданом на руках.

Рекомендація авторки

Під час читання цього твору рекомендується слухати:

Арсен Мірзоян, «Ніч».

Арсен Мірзоян, «Можеш як».

Плач Єремії, «Вона».

Плач Єремії, «Коли до губ твоїх».

Океан Ельзи, «Така, як ти».

С.К.А.Й., «Край Неба».

Without Limits, «Налий мені вина».

Скрябін, «Місця щасливих людей».

Scorpions, «Still Loving you».

Якщо зможете відірватися від видовищних кліпів виконавиці, слухайте скрипальку *Lindsey Stirling*.

Не забуваємо про пісні *Beatles*, *Pink Floyd*, *Modern Talking* — вони допоможуть зануритися в епоху взаємин батьків героїні.